

Uniwersytet
Wrocławski

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Uniwersytet Wrocławski

pl. Uniwersytecki 1

50-137 Wrocław

Nazwa ocenianego kierunku studiów: FILOZOFIA

1. Poziom/y studiów: LICENCJACKIE / MAGISTERSKIE
2. Forma/y studiów: STACJONARNE (DZIENNE) / NIESTACJONARNE (ZAOCZNE)
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
FILOZOFIA

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK x **NIE**

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU		
Symbol efektu uczenia się dla programu studiów	Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku <i>filozofia</i> absolwent uzyska efekty uczenia się w zakresie:	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK (kody)
WIEDZA		
K_W01	ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii	P6S_WG
K_W02	zna podstawowe metody badawcze, interpretacyjne i argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych: logiki, ontologii, epistemologii, etyki i estetyki	P6S_WG
K_W03	zna zależności pomiędzy głównymi subdyscyplinami filozoficznymi	P6S_WG
K_W04	zna terminologię filozoficzną w języku polskim	P6S_WG
K_W05	zna terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym	P6S_WG
K_W06	zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych	P6S_WG
K_W07	ma wiedzę o normach konstytuujących i regulujących struktury i instytucje społeczne oraz o źródłach tych norm, ich naturze, zmianach i drogach wpływania na ludzkie zachowania	P6S_WG
K_W08	ma podstawową wiedzę o obecności idei filozoficznych w dziełach polskiej kultury i o zaangażowaniu filozofów w życie kulturalne kraju	P6S_WG
K_W09	zna ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i	P6S_WK

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

	społeczeństwie, także w kontekście podstawowych problemów i wyzwań współczesnej cywilizacji	
K_W10	zna przydatne badawczo narzędzia z zakresu technologii informacyjnej	P6S_WK
K_W11	zna zasady publikacji tekstu filozoficznego	P6S_WK
K_W12	zna podstawy prawa własności intelektualnej	P6S_WK
K_W13	ma wiedzę o formach przedsiębiorczości przydatnych w rozwoju indywidualnym i dyscypliny	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	wyszukuje i selekcjonuje wiedzę, dokonując jej jakościowej oceny, w oparciu o krytyczną analizę i syntezę, z użyciem zaawansowanych technik informacyjnych i komunikacyjnych	P6S_UW
K_U02	identyfikuje, krytycznie analizuje i interpretuje wypowiedzi filozoficzne (ustne i pisemne), zawarte w nich tezy, ich wagę i zależności między nimi	P6S_UW
K_U03	poprawnie stosuje specjalistyczną terminologię filozoficzną i strategie argumentacyjne, komunikuje się za ich pośrednictwem	P6S_UK
K_U04	analizuje klasyczne argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia na podstawie samodzielnej lektury	P6S_UW
K_U05	uzasadnia i poddaje krytyce uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	P6S_UW
K_U06	wykrywa zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi	P6S_UK
K_U07	rozwiązuje i formułuje (w mowie i w piśmie) złożone a także nietypowe problemy filozoficzne	P6S_UW
K_U08	stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych	P6S_UW, P6S_UK
K_U09	bierze udział w debacie – dobiera strategie argumentacyjne, konstruuje krytyczne argumenty, formułuje odpowiedzi na krytykę	P6S_UK
K_U10	identyfikuje normatywne ugruntowanie różnych instytucji społecznych oraz normatywne uwarunkowania różnych zjawisk społecznych i ekonomicznych	P6S_UW
K_U11	rozpoznaje i wskazuje różnice w odmiennym postrzeganiu życia społecznego przez osoby pochodzące z różnych środowisk i kultur	P6S_UW, P6S_UK
K_U12	upowszechnia wiedzę filozoficzną w środowisku naukowym i w interdyscyplinarnej debacie	P6S_UK
K_U13	posługuje się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK

K_U14	posiada podstawowe kompetencje z zakresu filologii klasycznej (greka/łacina) do pracy z tekstem źródłowym z zakresu filozofii	P6S_UK
K_U15	planuje, organizuje i prowadzi indywidualną oraz zespołową pracę badawczą, pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego, również o charakterze interdyscyplinarnym	P6S_UO
K_U16	planuje i realizuje proces własnego uczenia się ze świadomością permanentnego charakteru tego procesu	P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	krytycznie ocenia posiadaną wiedzę (jej zakres i możliwości zastosowania w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych) i umiejętności	P6S_KK
K_K02	jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów (w tym jest gotowy do zasięgania opinii eksperckich w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu)	P6S_KK
K_K03	jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	P6S_KO
K_K04	jest gotów do inicjowania działania na rzecz interesu publicznego	P6S_KO
K_K05	jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	P6S_KO
K_K06	efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia jej stopień zaawansowania	P6S_KO
K_K07	od siebie i od innych wymaga przestrzegania zasad etycznych i odpowiedzialności za propagowanie wiedzy, uczciwości naukowej oraz rzetelności w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	P6S_KR
K_K08	ma świadomość znaczenia tradycji i kultury filozoficznej dla wydarzeń społecznych i kulturalnych oraz kształtowania się i rozwoju więzów społecznych	P6S_KR

KIERUNEK: Filozofia		
PROFIL KSZTAŁCENIA: ogólnoakademicki		
EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektu uczenia się dla programu studiów	Po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku <i>filozofia</i> absolwent uzyska efekty uczenia się w zakresie:	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK (<i>kody</i>)

WIEDZA		
K_W01	zna i rozumie w pogłębionym stopniu miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk i ma rozszerzoną wiedzę o specyfice przedmiotowej oraz metodologicznej filozofii lub wybranych, innych nauk	P7S_WG
K_W02	zna i rozumie zależności między filozofią i innymi naukami na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną pracę ze specjalistami z innych dziedzin	P7S_WG
K_W03	ma pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, wiedzę szczegółową w zakresie podstawowych subdyscyplin filozoficznych: logiki, ontologii, epistemologii, etyki i estetyki (z zakresu objętego programem studiów) oraz filozofii nauki, religii i kultury	P7S_WG
K_W04	ma usystematyzowaną wiedzę w zakresie głównych rozwojowych kierunków subdyscyplin filozoficznych oraz rozumie złożone zależności zachodzące między subdyscyplinami i kierunkami	P7S_WG
K_W05	ma pogłębioną znajomość terminologii i strategii argumentacyjnych wybranej subdyscypliny bądź kierunku filozofii (również w języku obcym)	P7S_WG
K_W06	rozpoznaje podstawowe problemy współczesnej cywilizacji, kultury i nauki: ich kontekst, uwarunkowania i skutki na przykładzie zjawisk z zakresu filozofii	P7S_WK
K_W07	rozpoznaje ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności związanych z kierunkiem studiów, w tym zasady prawa autorskiego	P7S_WK
K_W08	zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	P7S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	twórczo wykorzystuje wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji	P7S_UW
K_U02	analizuje złożone argumenty filozoficzne (również nietypowe), identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, ustala zależności logiczne i argumentacyjne między тезami	P7S_UW
K_U03	samodzielnie określa stopień doniosłości stawianych tez dla badanego problemu lub argumentacji	P7S_UW
K_U04	wykrywa złożone zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych i teorii naukowych a procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określa specyfikę tych zależności	P7S_UW
K_U05	ujawnia wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów	P7S_UW
K_U06	klarownie i precyzyjnie formułuje (w mowie i piśmie) złożone problemy filozoficzne oraz stawia i	P7S_UW

	testuje hipotezy związane z problemami badawczymi	
K_U07	pisze teksty naukowe na podstawie samodzielnie i właściwie dobranej literatury źródłowej	P7S_UW
K_U08	stawia i bada hipotezy dotyczące normatywnego ugruntowania różnych instytucji społecznych oraz normatywnych uwarunkowań różnych zjawisk społecznych	P7S_UW
K_U09	prowadzi samodzielną pracę badawczą we współpracy z innymi profesjonalistami, umożliwiającą rozwój naukowy i podnoszenie kwalifikacji profesjonalnych oraz innowacyjne formułowanie i rozwiązywanie problemów badawczych	P7S_UK
K_U10	posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na wybrany język obcy własny tekst filozoficzny; samodzielnie tłumaczy z wybranego języka obcego na język polski tekst filozoficzny o zaawansowanej trudności	P7S_UK
K_U11	planuje i prowadzi debaty filozoficzne na tematy specjalistyczne, adresowane do zróżnicowanych odbiorców	P7S_UK
K_U12	organizuje pracę zespołu, współdziała w nim i sprawnie nim kieruje	P7S_UO
K_U13	samodzielnie pogłębia uzyskaną wiedzę, celowo i skutecznie stosuje w sytuacjach zawodowych zdobyte umiejętności komunikowania się; efektywnie dostosowuje i modyfikuje wiedzę i umiejętności do potrzeb zawodowych i społecznych	P7S_UU
K_U14	samodzielnie planuje i realizuje proces własnego uczenia się ze świadomością permanentnego charakteru tego procesu; inspirowanie i organizowanie procesu uczenia się innych osób	P7S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	krytycznie ocenia posiadaną wiedzę (jej zakres i możliwości zastosowania w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych) i umiejętności	P7S_KK
K_K02	aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego i wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych, kulturalnych oraz związanych z uprawianiem i promowaniem wiedzy naukowej	P7S_KO
K_K03	od siebie i od innych wymaga przestrzegania zasad etyki i uczciwości intelektualnej, również w aktywnym rozwiązywaniu problemów etycznych (własnych i środowiska)	P7S_KR
K_K04	uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym, interesuje się nowatorskimi koncepcjami filozoficznymi w powiązaniu z innymi komponentami życia kulturalnego i społecznego	P7S_KO

K_K05	jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, do współpracy i współdziałania, negocjacji, posługiwania się metodami i narzędziami zarządzania własną ścieżką kariery zawodowej	P7S_KO
K_K06	jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym rozwijania dorobku zawodowego i podtrzymywania jego etosu	P7S_KR

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Andrzej Lorczyk	dr, adiunkt, z-ca Dyrektora ds. dydaktycznych i studenckich
Paweł Korobczak	dr hab., adiunkt, z-ca Dyrektora ds. współpracy międzynarodowej
Magdalena Hoły-Łuczaj	dr hab., adiunkt, koordynator programu Erasmus+
Maciej Manikowski	prof. dr hab., Przewodniczący Rady Dyscypliny Filozofia
Artur Pacewicz	dr hab., prof. UWr, Z-ca Dyrektora ds. Naukowych, Z-ca Przewodniczącego Rady Dyscypliny Filozofia
Jacek Zieliński	dr hab., prof. UWr., Dyrektor Instytutu Filozofii
Michał Głowala	dr hab., adiunkt
Wojciech Kilan	dr, adiunkt
Mateusz Waśko	dr, adiunkt
Joanna Kokosza	mgr, specjalista
Patryk Michalczenia	mgr
Katarzyna Janków	studentka
Malina Sieradzka	studentka

Spis treści

Prezentacja uczelni	9
----------------------------	----------

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	10
---	-----------

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
---	----

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	29
---	----

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	49
--	----

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	59
---	----

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	66
--	----

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	73
---	----

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	80
--	----

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	95
---	----

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	113
---	-----

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	117
---	-----

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	126
---	------------

Część III. Załączniki	129
------------------------------	------------

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	129
---	-----

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	145
--	-----

Załącznik nr 3. Wykaz dokumentów dodatkowych	147
--	-----

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post	150
---	------------

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Wrocławski ma bogaty i złożony rodowód. W lipcu 1505 r. dokument fundujący powstanie uczelni podpisał król Władysław II Jagiełło. Pomimo tego dopiero w roku 1702 doszło do założenia Akademii Leopoldyńskiej: Leopold I Habsburg ufundował uczelnię jezuicką składającą się z dwóch fakultetów: filozoficznego i teologicznego. W 1811 r. z Frankfurtu nad Odrą przeniesiona do Wrocławia i połączona z Akademią została protestancka Alma Mater Viadrina, w wyniku czego powstał Universitas Litterarum Wratislaviensis. Strukturę Uniwersytetu Wrocławskiego – oprócz administracji centralnej – stanowi ponadto dwanaście wydziałów i dwie jednostki międzywydziałowe. Uniwersytet kształci ponad 20 tysięcy studentów, w tym blisko 15 tysięcy na studiach stacjonarnych. Ponad 1 400 z nich to cudzoziemcy. Ponad 600 doktorantów kształci się na naszej uczelni w ramach studiów doktoranckich oraz Szkoły Doktorskiej. Uniwersytet Wrocławski prowadzi programy kształcenia doktorantów w ponad 20 dyscyplinach naukowych. Już ponad 170 kierunków studiów mają do wyboru kandydaci chcący podjąć naukę na Uniwersytecie Wrocławskim, aż 30 z nich jest prowadzonych w języku angielskim. Blisko 4 000 osób pracuje na uczelni, w tym prawie 2 000 jako nauczyciele akademicki, a pozostali jako pracownicy administracyjni. Wśród kadry akademickiej mamy ponad 500 profesorów zwyczajnych oraz profesorów uniwersytetu. Uniwersytet Wrocławski współpracuje z około 800 uczelniami zagranicznymi z blisko 40 krajów na całym świecie. Podpisaliśmy około 1100 umów partnerskich ze szkołami wyższymi z zagranicy. Należy wspomnieć, że Uniwersytet Wrocławski dzięki znalezieniu się w gronie laureatów konkursu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” uzyskał w 2019 roku status uczelni badawczej, zatem jako jedna z 10 uczelni w kraju otrzymuje dodatkowe środki na rozwój naukowy. Wydział Nauk Społecznych jest jednym z największych wydziałów Uniwersytetu Wrocławskiego. W skład Wydziału wchodzi: Instytut Filozofii, Instytut Politologii, Instytut Socjologii, Instytut Studiów Międzynarodowych i Bezpieczeństwa, Instytut Studiów Europejskich oraz Katedra Logiki i Metodologii Nauk. Na kampusie mieści się też Biblioteka WNS. Studenci kształcą się tutaj na studiach I, II stopnia w językach polskim i angielskim, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. WNS to jedyny wydział Uniwersytetu Wrocławskiego prowadzący Kolegia Szkoły Doktorskiej także w języku angielskim. Ponadto na Wydziale Nauk Społecznych prowadzone są również studia podyplomowe: zarządzanie konfliktem wielokulturowym i zawodu mediatora. Filozofia, zawsze wchodząca do kanonu wykształcenia akademickiego, odrodziła się po II wojnie światowej na Uniwersytecie Wrocławskim dzięki polskim uczonym, przybyłym głównie z Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, i przeżywała swoje trudne chwile w okresie komunizmu. Dwie powojenne katedry filozofii, funkcjonujące w strukturze Wydziału Humanistycznego, zostały rozwiązane w 1950 roku – kierowali nimi profesorowie Bolesław Gawecki (1889-1984) i Henryk Mehlberg (1904-1979). W 1990 r., z inicjatywy prof. Karola Bala, utworzono istniejący do dziś Instytut Filozofii w ramach Wydziału Nauk Społecznych. Doktoraty honorowe Uniwersytetu Wrocławskiego otrzymali filozofowie: Hans-Georg Gadamer (1995), Zbigniew Pełczyński (1993) i Leszek Kołakowski (1992). Szeroko o historii IF UW r. pisze prof. Adam Chmielewski na swoim blogu.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Filozofia w Uniwersytecie Wrocławskim od początku istnienia, sięgającego fundacji cesarza Leopolda I z 1702 roku, stanowi filar uczelni. W najpiękniejszej historycznej sali, Auli Leopoldyńskiej, znajdują się liczne portrety filozofów z czasów, gdy swoją akademię prowadzili tu jezuici, m.in. portret Francisca Suareza (1548-1617), którego wykład metafizyki był wówczas podstawą nauczania. Wrocław tamtej epoki zrodził Christiana Wolffa (1679-1754), słynnego racjonalistę. Z kolei dzięki innemu wrocławianinowi Friedrichowi Schleiermacherowi (1768-1834) zreformowano uczelnię w 1811 roku.

Po II wojnie światowej filozofia na Uniwersytecie Wrocławskim odrodziła się dzięki polskim uczonym, przybyłym głównie z Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie i przeżywała swoje trudne chwile w okresie komunizmu. Dwie powojenne katedry filozofii, funkcjonujące w strukturze Wydziału Humanistycznego, zostały rozwiązane w 1950 roku – kierowali nimi profesorowie Bolesław Gawecki (1889–1984) i Henryk Mehlberg (1904–1979). W 1990 roku, z inicjatywy profesora Karola Bala, utworzono istniejący do dziś Instytut Filozofii w ramach Wydziału Nauk Społecznych.

Doktoraty honorowe Uniwersytetu Wrocławskiego otrzymali filozofowie: Hans-Georg Gadamer (1995), Zbigniew Pełczyński (1993) i Leszek Kołakowski (1992). Medalem Uniwersytetu wyróżnieni zostali m.in.: Agnieszka Kijewska (2018), Janina Gajda-Krynicka (2011), Algirdas Gaižutis (2008), Wilhelm Jacobs (2004), Karol Bal (2004), Martin Hans Gerlach (2002), Gunter Scholz (2002), Zbigniew Kuderowicz (1990), Heinz Kimmerle (1990). Na wniosek Instytutu Filozofii Medalem 300-lecia UWr zostali uhonorowani: Kallistos Ware, Horst Bürkle (2011).

Koncepcja studiów na kierunku *filozofia* w powiązaniu z misją Uniwersytetu

Kierunek *filozofia* prowadzony w Uniwersytecie Wrocławskim wyróżnia się na tle innych jednostek akademickich w Polsce przede wszystkim akcentem położonym na historię filozofii (szczególnie na I stopniu studiów) oraz tradycję filozofii kontynentalnej. Wyróżniającym aspektem jest również specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* na II stopniu studiów stacjonarnych, łącząca warsztat filozoficzny z pograniczami religioznawstwa i problematyką współczesnych społeczeństw wielokulturowych.

Koncepcja studiów na kierunku *filozofia* na Uniwersytecie Wrocławskim, wyrażona w programie studiów (Uchwała Nr 115/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z 19.06.2024 w sprawie Programu Studiów *Filozofia* na Poziomie Studiów Pierwszego i Drugiego Stopnia), odwołując się do naszkicowanej w poprzednich akapitach wielowiekowej tradycji, jest oparta na przekonaniu, że filozofia u swych fundamentów była poszukiwaniem prawdy i dążeniem do krytycznego podejścia do wszystkiego, co mogło być przedmiotem filozoficznego badania. Przekonanie to wraz z otwartością na nowe dziedziny badań pozostaje w ścisłym związku z deklaracją zawartą w Preambule Statutu Uniwersytetu Wrocławskiego (Uchwała Nr 102/2019 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego), w której czytamy „że dążenie do poznawania prawdy, swobodna wymiana myśli oraz przekazywanie wiedzy w duchu poszanowania godności człowieka urzeczywistniają podstawowe wartości w życiu

społecznym, a nauka i jej osiągnięcia są ważnym elementem rozwoju cywilizacji, przyczyniając się do tworzenia kultury i umacniania tożsamości kulturowej oraz rozwoju innowacyjności gospodarczej”, „troska o zapewnienie badaniom naukowym i kształceniu akademickiemu najwyższej rangi oraz należytej im wolności” oraz „przestrzeganie wzorów i zasad moralnych w życiu publicznym oraz tradycji i obyczajów akademickich” – stanowią fundament, na którym oparty jest akt określający sposób funkcjonowania Uniwersytetu.

Wspomniane przekonania określają zarazem misję uniwersytetu, z którą ściśle wiąże się zarówno koncepcja jak i cele kształcenia studiów filozoficznych.

Zawarte w strategii Uniwersytetu określenie misji jako:

- poszukiwania prawdy, przekazywania wiedzy i pielęgnowania kultury;
- budowania kapitału społecznego i intelektualnego poprzez kształtowanie ludzi o otwartych umysłach, odnajdujących się w zmieniającym się świecie, akceptujących różnorodność oraz świadomych wagi tożsamości narodowej i regionalnej
- prowadzenia badań naukowych w sposób wolny, pełny i otwarty,

odpowiada ściśle określeniu filozofii zarówno w historycznym wymiarze jak i współczesnej formie. Edukacja filozoficzna jest, z uwagi na swą specyfikę, w sposób bardzo bezpośredni (bardziej niż inne dyscypliny akademickie) związana z ogólnym etosem uniwersytetu i jego cywilizacyjną rolą – dlatego że to, co jest akademickim rysem innych dyscyplin, w filozofii jest wprost problematyzowane, tematyzowane, dyskutowane. Na takim rozumieniu filozofii i uprawiającego filozofię oparta jest koncepcja studiów filozoficznych.

Powiązanie studiów na kierunku *filozofia* I stopnia z misją i strategią Uniwersytetu Wrocławskiego

Wskazane powiązanie koncepcji programu studiów I stopnia *filozofia* z misją UWr, oznacza zarazem, iż wpisuje się ona w cele strategiczne i operacyjne rozwoju uczelni. Ze swej istoty studia *filozofia* stanowią obszar kształtowania „otwartości, samodzielności, uczciwości i tolerancji” (Strategia rozwoju UWr na lata 2021-2030, s. 3; Uchwała Nr 34/2020 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego), w nawiązaniu do wielowiekowej tradycji czyniąc ze wskazanych wartości właściwy przedmiot i sposób studiowania. Naturalnym i wywodzącym się z istoty filozofii celem jej studiowania jest „poszukiwanie prawdy, przekazywanie wiedzy i pielęgnowanie kultury” (Strategia..., s.3), kładące nacisk na wypracowywanie akceptacji różnorodności z jednoczesnym poszanowaniem tożsamości narodowej i regionalnej (por. Strategia..., s. 3). W ramach studiów wyjątkowe znaczenie uzyskuje dbałość o najwyższe standardy etosu badacza (Strategia..., s. 3). Poprzez przybliżanie historycznej wielorakości sposobów ujmowania przedmiotu filozofii jego rozumienia na przestrzeni dziejów i w obszarze różnych kultur oraz różnorodności ich filozoficznych konceptualizacji, studia w sposób szczególny kształtują tolerancję, życzliwość i poszanowanie godności. Same stając się miejscem spotkań różnych poglądów i kultur, w odwołaniu do dialogicznego od Sokratesa począwszy sposobu uprawiania filozofii, czynią tym samym studentów otwartymi na współpracę i dialog z otoczeniem wpisując się w realizację wartości otwartości i gotowości na wyzwania, czyli jednej z czterech kluczowych wartości opisanych w Strategii (Strategia..., s. 4). Również wartości takie jak synergia czy skuteczność i różnorodność znajdują w programie swoje źródło i miejsce, kształci on bowiem absolwentów zdolnych do twórczego mierzenia się z występującymi na styku edukacji i nauki oraz środowiska społeczno-kulturowego wyzwaniami, absolwenci wypełniają zatem misję służebną w obszarze społeczno-kulturowym (por. Strategia..., s. 4). Daje im to również kompetencje przydatne na rynku pracy (por. Strategia..., s. 4). Umiejętność otwartego i

gotowego mierzyć się z nieznanymi obecnie a mogącymi pojawić się w przyszłości wyzwaniami w połączeniu z kształtowaniem odpowiedzialnej wobec przyszłych pokoleń postawy to kompetencje przydatne w zmieniającym się wciąż dynamicznie środowisku pracy. Tym samym studia stają się w naturalny sposób źródłem zacieśniania związków z lokalnym otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspierając kształtowanie dobrych praktyk w przestrzeni publicznej i prywatnej (por. Strategia..., s. 5). Pozwala to uznać, iż studia *filozofia* wpisują się w realizację celów operacyjnych 2.3 (Nowoczesne i międzynarodowe kształcenie oraz podmiotowość studentów) oraz 3.3 (Efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym), w szczególności poprzez wpisywanie się w zadania: w odniesieniu do celu operacyjnego 2.3.: 2.3.6. (Efektywne kształcenie kompetencji przydatnych na rynku pracy), 2.3.9. (Tworzenie i promowanie oferty kształcenia przez całe życie), 2.3.10. (Tworzenie i promowanie oferty kształcenia w obszarze profesjonalnym), 2.3.11. (Dostrzeganie i wykorzystanie w kształceniu aspektów wielokulturowości oraz kwestii ekologicznych), 2.3.12. (Nauczanie i wzmacnianie interpersonalnych postaw tolerancji, życzliwości oraz godności innej osoby), 2.3.13. (Propagowanie etosu, kultury i motywacji uniwersyteckiej oraz aktywny udział studentów w życiu Uniwersytetu); w odniesieniu do celu strategicznego 3.3.: 3.3.2. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z organami władzy i administracji publicznej (rządowej i samorządowej)), 3.3.3. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z podmiotami gospodarczymi i instytucjami otoczenia biznesu), 3.3.4. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z instytucjami kultury, edukacji i sportu), 3.3.5. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z organizacjami pozarządowymi).

Profil absolwenta filozofii I stopnia

Taka koncepcja programu studiów ma swój wyraz w profilu absolwenta, który posiada zaawansowaną wiedzę na temat podstaw filozofii i jej subdyscyplin oraz konkretnych tradycji filozoficznych i jej współczesnych koncepcji, z uwzględnieniem polskiej specyfiki. Potrafi myśleć krytycznie, prowadzić przemyślaną debatę, wykorzystywać podejścia interdyscyplinarne. Posiada szeroką wiedzę na temat otaczającej rzeczywistości, w tym między innymi w odniesieniu do zjawisk w sferze kultury, polityki i ekonomii. Krytyczne myślenie i krytyczne podejście do procesów zachodzących we współczesnym świecie łączy z umiejętnością propagowania wiedzy w różnego rodzaju instytucjach: zarówno w obszarze kultury, nauki, jak i biznesu – i wspierania w nich konstruktywnych umiejętności współtworzenia, dialogu, rozwiązywania konfliktów, wrażliwości na filozoficzne aspekty prowadzonych przedsięwzięć. Jest on więc osobą, która rozumie swoje środowisko moralne, kulturowe, cywilizacyjne, ekonomiczne i polityczne, i jest nastawiona na tworzenie i współtworzenie procesów dialogu, wzajemnego uznania i zrozumienia dla poprawy warunków komunikacji między ludźmi oraz rozumie relacje międzyludzkie i dba o wysokie standardy etyczne w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Na dynamicznym rynku pracy absolwenci studiów filozoficznych, sięgając po Sokratejskie „poznaj samego siebie” lepiej niż absolwenci innych kierunków rozpoznają swoje potrzeby, zarówno w pracy indywidualnej, jak i grupowej. Doskonale radzą sobie w realizacji zadań z wysokim stopniem ryzyka, nastawieni są na optymalizowanie środków służących realizacji zakładanych wyzwań życiowych i zawodowych. Nastawieni na samorozwój, osiąganie pozytywnych rezultatów, nie ulegają negatywnej presji otoczenia, znajdując w sobie motywację do działania polegającego na analizie danej sytuacji w szerokim, syntetycznym kontekście środowiskowym. Dzięki temu radzą sobie w sytuacjach kryzysu komunikacyjnego. Już w punkcie wyjścia, studiujący filozofię uczą się

przystosowywać do braku tzw. pracy w zawodzie. Ci, którzy realizują studia w trybie niestacjonarnym, ucząc się „być sobą” przez całe życie, często łączą wykonywaną pracę z osobistą pasją.

Zestaw cech i kompetencji, jakie posiadają absolwenci kierunku *filozofia*, umożliwia swobodne poruszanie się na rynku pracy. Umiejętność krytycznego myślenia, analizowania faktów, rozwiązywania problemów i wyciągania właściwych wniosków pozwalają zatrudnić się praktycznie w każdej dziedzinie gospodarki. Nasi absolwenci bardzo często znajdują pracę w mediach, w instytucjach kultury oraz jako specjaliści ds. wizerunku i public relations.

Cel kształcenia filozofii I stopnia

Celem kierunku *filozofia* I stopnia jest w tym kontekście przekazanie zaawansowanej wiedzy na temat idei filozoficznych w tym także etycznych i ich wpływu na rozumienie różnych systemów i zjawisk, ich wzajemnych relacji, ich obecności w różnych kulturach, ich dynamiki w procesach rozwoju samoświadomości moralnej w różnych kulturach oraz ich roli w dialogu między różnymi systemami i postawami moralnymi oraz różnymi kulturami. Przekazywana wiedza ma szeroki wymiar, obejmuje rozwój głównych idei, koncepcji i nurtów filozofii w ogóle i jej subdyscyplin, ze szczególnie mocnym uwzględnieniem filozofii praktycznej. Absolwenci będą posiadać zaawansowaną wiedzę na temat podstaw filozofii i jej subdyscyplin oraz konkretnych tradycji filozoficznych i jej współczesnych koncepcji, z uwzględnieniem polskiej specyfiki. Powinni umieć myśleć krytycznie, prowadzić przemyślaną debatę, wykorzystywać podejścia interdyscyplinarne. Główne zalety tego rodzaju kształcenia to stworzenie zorganizowanego, wszechstronnego i interdyscyplinarnego obrazu badań nad bytem jego poznaniem i jego aksjologicznym wymiarem, wrażliwego na zachodzące zmiany w obrębie kultury i aktualne problemy moralne funkcjonujące w świadomości i debacie publicznej, problem dialogu międzykulturowego i relacji pomiędzy różnymi aspektami ludzkiego świata, specyfikę dziedzictwa kulturowego oraz konflikty wartości i uwarunkowane nimi procesy społeczne. Efektem tej wiedzy jest wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia i krytycznego podejścia do procesów zachodzących we współczesnym świecie, a także umiejętność propagowania tej wiedzy w różnego rodzaju instytucjach: zarówno w obszarze kultury, nauki, jak i biznesu – i wspierania w nich konstruktywnych umiejętności współtworzenia, dialogu, rozwiązywania konfliktów, wrażliwości na filozoficzne aspekty prowadzonych przedsięwzięć. Służy to zatrudnieniu w instytucjach związanych z edukacją, mediami i sztuką, w organizacjach pozarządowych działających na styku kultur, zajmujących się pomocą uchodźcom, czy rozwiązujących konflikty między mniejszościami etnicznymi i religijnymi. Chodzi o ukształtowanie osoby, która rozumie swoje środowisko moralne, kulturowe i cywilizacyjne i jest nastawiona na tworzenie i współtworzenie procesów dialogu, wzajemnego uznania, zrozumienia dla poprawy warunków komunikacji między ludźmi oraz rozumie relacje międzyludzkie i dba o wysokie standardy etyczne w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Powiązanie studiów na kierunku *filozofia* II stopnia z misją i strategią Uniwersytetu Wrocławskiego

Program studiów II stopnia *filozofia* pozostaje, podobnie jak program studiów I stopnia, na wiele sposobów powiązany z misją UWr, wpisując się w cele strategiczne i operacyjne rozwoju uczelni. Ze swej istoty studia *filozofia* stanowią obszar kształtowania

„otwartości, samodzielności, uczciwości i tolerancji” (Strategia rozwoju UWr na lata 2021–2030, s. 3), czyniąc ze wskazanych wartości zarówno przedmiot jak i ideę regulatywną sposobu studiowania. Naturalnym celem studiów *filozofia* analogicznie jak samej filozofii jest, od jej greckich początków „poszukiwanie prawdy, przekazywanie wiedzy i pielęgnowanie kultury” (Strategia..., s.3), kładących nacisk na wypracowywanie akceptacji różnorodności z jednoczesnym poszanowaniem tożsamości narodowej i regionalnej (por. Strategia..., s. 3). W ramach studiów wyjątkowe znaczenie uzyskuje dbałość o najwyższe standardy etosu badacza (Strategia..., s. 3) jako oddanego poszukiwaniu prawdy i propagowaniu prawdziwej wiedzy. Poprzez przybliżanie historycznej wielorakości sposobów podejmowania problematyki filozoficznej na przestrzeni dziejów i w obszarze różnych kultur oraz ich aksjologicznej różnorodności, studia w sposób szczególny kształtują tolerancję, życzliwość i poszanowanie godności. Same stając się miejscem spotkań różnych poglądów i kultur, czynią tym samym studentów otwartymi na współpracę i dialog z otoczeniem, wpisują się w realizację wartości otwartości i gotowości na wyzwania, będących jedną z czterech kluczowych wartości opisanych w Strategii (Strategia..., s. 4). Również wartości takie jak synergia czy skuteczność i różnorodność (por. Strategia..., s. 4) znajdują w programie swoje źródło, kształci on bowiem absolwentów zdolnych do krytycznego ujmowania i twórczego rozwiązywania fundamentalnych dla bytu ludzkiego i jego świata problemów i konfliktów, w tym także o charakterze aksjologicznym. Jako posiadający solidne podstawy zdobywania wiedzy i krytycznego myślenia gotowi są do wypełniania funkcji ekspertów w różnych dziedzinach zmieniającej się rzeczywistości, absolwenci gotowi są zatem do wypełniania misji służebnej w obszarze społeczno-kulturowym (por. Strategia..., s. 4). Daje im to również kompetencje przydatne na rynku pracy (por. Strategia..., s. 4), są bowiem w stanie szybko osiągać kompetencje pozwalające zasilać eksperckie gremia w komisjach doradczych zajmujących się kształtowaniem i rozstrzyganiem kwestii aksjologicznie wrażliwych w różnych obszarach działalności w tym także gospodarczej przywykli do całościowego i holistycznego ujmowania wszelkich problemów, przed którymi staje współczesny człowiek. Powinno to prowadzić do zacieśniania związków z lokalnym otoczeniem społeczno-gospodarczym, wspierając kształtowanie dobrych praktyk w przestrzeni publicznej i prywatnej (por. Strategia..., s. 5). Pozwala to uznać, iż studia *filozofia* wpisują się w realizację celów operacyjnych 2.3 (Nowoczesne i międzynarodowe kształcenie oraz podmiotowość studentów) oraz 3.3 (Efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym), w szczególności poprzez wpisywanie się w zadania 2.3.6. (Efektywne kształcenie kompetencji przydatnych na rynku pracy), 2.3.9. (Tworzenie i promowanie oferty kształcenia przez całe życie), 2.3.10. (Tworzenie i promowanie oferty kształcenia w obszarze profesjonalnym), 2.3.11. (Dostrzeganie i wykorzystanie w kształceniu aspektów wielokulturowości oraz kwestii ekologicznych), 2.3.12. (Nauczanie i wzmacnianie interpersonalnych postaw tolerancji, życzliwości oraz godności innej osoby), 2.3.13. (Propagowanie etosu, kultury i motywacji uniwersyteckiej oraz aktywny udział studentów w życiu Uniwersytetu), 3.3.2. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z organami władzy i administracji publicznej (rządowej i samorządowej)), 3.3.3. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z podmiotami gospodarczymi i instytucjami otoczenia biznesu), 3.3.4. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z instytucjami kultury, edukacji i sportu), 3.3.5. (Rozwój współpracy Uniwersytetu z organizacjami pozarządowymi).

Profil absolwenta filozofii II stopnia

Absolwent posiada zaawansowaną i pogłębioną wiedzę na temat kluczowych zagadnień filozofii oraz konkretnych tradycji filozoficznych i ich relacji do innych nauk. Potrafi myśleć krytycznie, prowadzić przemyślaną debatę, wykorzystywać podejścia interdyscyplinarne (bioetyka, socjologia). Posiada szeroką wiedzę na temat otaczającej rzeczywistości, w tym między innymi w odniesieniu do zjawisk w sferze kultury, polityki i ekonomii. Krytyczne myślenie i krytyczne podejście do procesów zachodzących we współczesnym świecie łączy z umiejętnością propagowania wiedzy w różnego rodzaju instytucjach: zarówno w obszarze kultury, nauki, jak i biznesu – i wspierania w nich konstruktywnych umiejętności współtworzenia dialogu, rozwiązywania konfliktów, wrażliwości na filozoficzne aspekty prowadzonych przedsięwzięć. Chodzi zatem o ukształtowanie osoby, która rozumie swoje środowisko moralne, kulturowe, cywilizacyjne, ekonomiczne i polityczne, i jest nastawiona na tworzenie i współtworzenie procesów dialogu, wzajemnego uznania i zrozumienia dla poprawy warunków komunikacji między ludźmi oraz rozumie relacje międzyludzkie i dba o wysokie standardy etyczne w otoczeniu społeczno-gospodarczym. W przypadku specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* absolwent ma rozbudowaną i pogłębioną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w zakresie filozofii religii i kultury, zogniskowane na problemie dialogu międzykulturowego i międzywyznaniowego. Posiada umiejętność samodzielnej analizy, prezentacji i interpretacji tekstów filozoficznych, zwłaszcza z zakresu filozofii kultury, filozofii religii oraz filozofii społecznej i politycznej, a także twórczego i krytycznego myślenia oraz formułowania, przedstawiania i uzasadniania własnych poglądów; podstawy do samodzielnych poszukiwań światopoglądowych i etycznych, do tworzenia własnego obrazu świata i identyfikowania problemów i wyzwań współczesności. Specjalność *filozofia nauki* daje absolwentowi w szeroką perspektywę interdyscyplinarną, pozwalającą na orientację w obszarach sytuujących się na styku filozofii i innych nauk, w tym kompetencję w ocenie podstaw historycznych, ontologicznych i metodologicznych wiedzy ludzkiej. Absolwent zna cele nauki i stosowane metody, dzięki którym może ona je realizować oraz jaki jest epistemologiczny i ontologiczny status treści wiedzy naukowej, czyli czym są prawa i teorie naukowe – czy są to tylko teoretyczne konstrukcje, czy też opisują lub interpretują realnie zachodzące zjawiska w świecie przyrody i zjawiska społeczne. Charakter studiów we wszystkich specjalnościach nakierowany jest na kształtowanie kompetencji pogłębionej pracy analitycznej i praktycznych umiejętności związanych z aktywnością naukową, co pozwala na kontynuację studiów w ramach Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UW oraz na podjęcie pracy w zawodach wymagających takiego przygotowania (administracja rządowa i samorządowa, organizacje społeczne, instytucje kultury, organizacje pomocowe, media itp.). Losy absolwentów i wielorakość wykonywanych przez nich zawodów i pełnionych funkcji potwierdza przydatność osiągniętych w trakcie studiów wiedzy, umiejętności i kompetencji. Wśród absolwentów *filozofii* są: nagradzany w konkursach filmowych reżyser, nauczyciele, nauczyciele akademicy, pracownik socjalny, dyrektor salonu optycznego, kierownik działu sztuki i wielu innych. Pracują oni w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich, Uniwersytecie Wrocławskim, szkołach średnich, bankach usługach i wielu innych obszarach rynku pracy. Absolwenci studiów II st. legitymują się poszerzonym i pogłębionym – w stosunku do studiów I st. – zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, umożliwiającym im kontynuację kształcenia w Kolegium Doktorskim Filozofii, którego program realizowany jest w języku polskim i angielskim.

Na dynamicznym rynku pracy absolwenci studiów filozoficznych, sięgając po Sokratejskie „poznaj samego siebie” lepiej niż absolwenci innych kierunków rozpoznają swoje potrzeby, zarówno w pracy indywidualnej, jak i grupowej. Doskonale radzą sobie w realizacji zadań z wysokim stopniem ryzyka, nastawieni są na optymalizowanie środków służących realizacji zakładanych wyzwań życiowych i zawodowych. Nastawieni na samorozwój, osiąganie pozytywnych rezultatów, nie ulegają negatywnej presji otoczenia, znajdując w sobie motywację do działania polegającego na analizie danej sytuacji w szerokim, syntetycznym kontekście środowiskowym. Dzięki temu radzą sobie w sytuacjach kryzysu komunikacyjnego. Już w punkcie wyjścia, studiujący filozofię uczą się przystosowywać do braku tzw. pracy w zawodzie. Ci, którzy realizują studia w trybie niestacjonarnym, ucząc się „być sobą” przez całe życie, często łączą wykonywaną pracę z osobistą pasją.

Zestaw cech i kompetencji, jakie posiadają absolwenci kierunku *filozofia*, umożliwia swobodne poruszanie się na rynku pracy. Umiejętność krytycznego myślenia, analizowania faktów, rozwiązywania problemów i wyciągania właściwych wniosków pozwalają zatrudnić się praktycznie w każdej dziedzinie gospodarki. Nasi absolwenci bardzo często znajdują pracę w mediach, w instytucjach kultury oraz jako specjaliści ds. wizerunku i public relations.

Cel kształcenia filozofii II stopnia

Celem kierunku *filozofia* II stopnia jest przekazanie pogłębionej wiedzy na temat idei etycznych i filozoficznych i ich wpływu na rozumienia różnych systemów i zjawisk współczesnego świata, ich wzajemnych relacji, ich obecności w różnych kulturach, ich dynamiki w relacjach do różnych kultur oraz ich roli w dialogu między różnymi systemami i postawami aksjologicznymi oraz różnymi kulturami. Pogłębiona wiedza obejmuje główne obszary zjawisk moralnych i struktur aksjologicznych w perspektywie głównych idei, koncepcji i nurtów filozofii w ogóle i jej subdyscyplin, ze uwzględnieniem filozofii praktycznej. Absolwenci posiadają zaawansowaną i pogłębioną wiedzę na temat kluczowych zagadnień filozofii oraz konkretnych tradycji filozoficznych oraz ich relacji do innych nauk. Potrafią myśleć krytycznie, prowadzić przemyślaną debatę, wykorzystywać podejścia interdyscyplinarne (bioetyka, socjologia). Główne zalety tego rodzaju kształcenia to stworzenie zorganizowanego, wszechstronnego i interdyscyplinarnego obrazu badań filozoficznych, wrażliwego na zachodzące zmiany w obrębie kultury i aktualne problemy funkcjonujące w świadomości i debacie publicznej, problem dialogu międzykulturowego, specyfiki dziedzictwa kulturowego oraz konfliktów wartości i uwarunkowanych nimi procesów społecznych. Efektem tej wiedzy jest wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia i krytycznego podejścia do współczesnych procesów moralnych, a także umiejętność propagowania tej wiedzy w różnego rodzaju instytucjach: zarówno w obszarze kultury, nauki, jak i biznesu – i wspierania w nich konstruktywnych umiejętności współtworzenia, dialogu, rozwiązywania konfliktów, wrażliwości na aksjologiczne aspekty prowadzonych przedsięwzięć. Służy to zatrudnieniu w instytucjach związanych z edukacją, mediami i sztuką, w organizacjach pozarządowych działających na styku kultur, takich jak organizacje zajmujące się pomocą uchodźcom, czy rozwiązujące konflikty między mniejszościami etnicznymi i religijnymi, ale także np. w instytucjach zajmujących się komercyjną lub niekomercyjną działalnością związaną z obszarami aksjologicznie nieobojętnymi. Chodzi o ukształtowanie osoby, która rozumie swoje środowisko kulturowe i cywilizacyjne i jest nastawiona na tworzenie i współtworzenie procesów dialogu,

wzajemnego uznania i zrozumienia dla poprawy warunków komunikacji między ludźmi oraz rozumie wymiar aksjologiczny relacji międzyludzkich i dba o wysokie standardy etyczne w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Charakter studiów nakierowany jest również na kształtowanie kompetencji pogłębionej pracy analitycznej i praktycznych umiejętności związanych z aktywnością naukową, co pozwala na kontynuację studiów w ramach Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UWr.

Koncepcja kształcenia na kierunku *filozofia*

Instytut Filozofii (IF) kształci swoich studentów w sposób wszechstronny – ich przygotowanie obejmuje zarówno treści o charakterze ogólnoakademickim, propedeutycznym, metodologicznym, badawczym, warsztatowym, jak i specjalnościowym. Każdy student ma zatem możliwość zapoznania się z kanonem wiedzy filozoficznej, poszerzenia horyzontu badawczego i stopnia intensywności swych zainteresowań na przedmiotach wybieralnych, a także, na specjalności magisterskiej, sprawdzenia swych możliwości w praktyce.

Dobór przedmiotów w programie studiów jest podyktowany, po pierwsze, kanonicznymi wymogami kształcenia filozofów, ujętymi w ramy nadrzędne (PRK), po drugie, jest on efektem konsultacji efektów uczenia z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi (m.in. w ramach Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, do którego zostali włączeni interesariusze zewnętrzni), po trzecie, podlega dynamice ze względu na zainteresowania naukowe kadry, mające wpływ w pierwszej kolejności na ofertę przedmiotów do wyboru. W ciągu ostatnich lat program systematycznie ewoluował, poszerzeniu ulega oferta specjalności i przedmiotów do wyboru, w tym anglojęzycznych.

Rudymmentarnym założeniem studiów I i II stopnia, zarówno stacjonarnych, jak niestacjonarnych (zaocznych), na kierunku *filozofia* jest kształtowanie klasycznej akademickiej kultury intelektualnej w zakresie głównych subdyscyplin: logiki, ontologii, epistemologii, etyki i estetyki – tak, aby objęły one problematykę dyscypliny w różnych ujęciach systemów, szkół, kierunków czy nurtów filozoficznych, z uwzględnieniem wzajemnych związków i wpływów genetycznych bądź funkcjonalnych między filozofią i naukami szczegółowymi. Kierunki prowadzonych badań obejmują wszystkie zasadnicze obszary refleksji filozoficznej w ujęciu historycznym i współczesnym, w czym istotny udział mają dyscypliny metafizyczne (np. filozofia społeczna i polityczna, filozofia kultury, filozofia religii, metodologia filozofii). Absolwenci studiów II st. legitymują się poszerzonym i pogłębionym – w stosunku do studiów I st. – zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, mają możliwość kontynuacji kształcenia w Kolegium Doktorskim Filozofii, którego program realizowany jest w języku polskim i angielskim.

Studiowanie filozofii na UWr, obok wiedzy ściśle akademickiej, umożliwia zdobycie kompetencji, uznanych za kluczowe w perspektywie uczenia się przez całe życie i zatrudnialności – są to m.in. umiejętności retoryczne i krytyczna analiza rzeczywistości, kreatywność, umiejętność rozwiązywania problemów i odporność, wysokie kompetencje w pracy zespołowej. Sukcesy absolwentów na szerokim rynku pracy są wynikiem łączenia umiejętności przekrojowych, interdyscyplinarnych i innowacyjnych, kompetencji społecznych oraz aktualnej wiedzy. Praktyka wskazuje, że studia filozoficzne, w zależności od potrzeb indywidualnych, traktowane są jako środek samodoskonalenia, często podejmowany równolegle z inną dyscypliną specjalistyczną, bądź jako uzupełnienie posiadanych już kompetencji zawodowych.

Studia filozoficzne rozwijają zdolność rozumienia siebie (świadomość swoich możliwości oraz ograniczeń) niezależnie od sądów innych ludzi, ale jednocześnie stymulują kompetencje w zakresie rozwoju relacji społeczno-kulturowych poprzez sztukę komunikacji i współdziałania z innymi na rzecz osiągania wspólnych celów i wspólnego rozwiązywania problemów, radzenia sobie w zmieniającym się środowisku, elastyczności w dostosowywaniu się do zmian w otoczeniu, zdolności działania i podejmowania najważniejszych decyzji.

Celem jednostki prowadzącej studia jest stworzenie takiego środowiska kształcenia, by wybór kierunku *filozofia* był dla studiujących strategicznie ważny z perspektywy tworzenia realnych planów zawodowych: zapotrzebowanie na rynku pracy dla wąskich specjalności jest niestabilne, a profil studiów filozoficznych nastawiony jest na umiejętności podejmowania wyzwań w warunkach często nietypowych, z nastawieniem na kreatywne zagospodarowanie własnej i społecznej przestrzeni życia. Zgodnie z założeniami, studia w zakresie filozofii na UWr kształtują zdolność rozumienia ciągłości procesów historycznych, a tym samym, wraz z wychowaniem ku wrażliwości etycznej, stymulują jednostkę do dojrzałego, konstruktywnego udziału w życiu rodziny, narodu czy społeczeństwa; zachowując antropologiczny optymizm, potrafią jednocześnie podjąć refleksję nad negatywnymi trendami cywilizacyjnymi.

W ramach stacjonarnych studiów II stopnia na kierunku, w roku akademickim 2018/2019, uruchomiono specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*, której celem jest zdobycie rozbudowanej i pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie filozofii religii, filozofii kultury, filozofii politycznej, filozofii bezpieczeństwa, a także zasad i składników postępowania mediacyjnego oraz mechanizmów powstawania, eskalacji i alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów i sporów na tle kulturowym oraz religijnym. Program ten jest unikalny w skali oferty dydaktycznej innych uczelni w kraju. Program kształcenia został przygotowany przy współpracy z administracją państwową (Dolnośląski Urząd Wojewódzki we Wrocławiu, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego) oraz organizacjami pozarządowymi (m.in. Towarzystwo im. Edyty Stein, Sekcja Polska Międzynarodowego Towarzystwa im. Bonhoeffera). W zespole inicjującym powstanie programu znalazła się reprezentacja studentów. Praktyczne kompetencje mediatora, wpisane w profil absolwenta specjalności, formowane są w ramach włączonych do programu praktyk studenckich. Absolwent jest przygotowany do podjęcia pracy w administracji rządowej i samorządowej, instytucjach kultury, organizacjach społecznych i politycznych, organizacjach pomocowych i mediach. W toku prowadzenia procesu kształcenia w ramach specjalności rola interesariuszy zewnętrznych mających wpływ na modelowanie programu studiów wzrasta; obligatoryjne treści kształcenia powiązane są ściśle ze współpracą nauczycieli akademickich Instytutu Filozofii z Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych (przedmioty: *religia i bezpieczeństwo publiczne, mediacje międzyreligijne*), Akademią Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu i Stowarzyszeniem „Nomada” (przedmioty: *mediacje międzykulturowe, estetyka i sztuka w dialogu kultur*).

W roku 2022 Uchwałą Nr 98/2022 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego powołana została magisterska specjalność *filozofia nauki*, na studiach stacjonarnych. Powstała ona w kooperacji badawczo-dydaktycznej z innymi jednostkami UWr (Wydział Nauk Biologicznych; Wydział Fizyki i Astronomii; Wydział Matematyki i Informatyki) oraz ASP im. E. Gepperta we Wrocławiu. Inicjatywa ta wynika z bezpośredniego zapotrzebowania, na jakie wskazali studenci i absolwenci studiów I st. Wskazanymi celami kształcenia specjalnościowego jest: rozumienie roli refleksji filozoficznej w kształtowaniu się innych nauk, zależności między filozofią i naukami na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną i multidyscyplinarną

pracę ze specjalistami innych dziedzin nauki; znajomość zaawansowanej terminologii filozoficznej w języku polskim i obcym związanej z filozofią nauki; posiadanie usystematyzowanej znajomości głównych kierunków rozwoju filozofii nauki. Innym założeniem koncepcyjnym uczenia się w ramach specjalności jest pozyskanie zaawansowanych zdolności w zakresie: analizy, oceny, selekcji i integracji informacji ze źródeł pisanych i elektronicznych z filozofii nauki w kontekście wybranych dyscyplin naukowych; argumentacji filozoficznej, identyfikacji składających się na nie tez i założeń, ustalania zależności logicznych i argumentacyjnych między filozofią, filozofią nauki oraz wybranymi dyscyplinami naukowymi; rozumienie potrzeby ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego, dostrzeganie i formułowanie problemów etycznych związanych z rolą i odpowiedzialnością współczesnych nauk i ich znaczeniem dla funkcjonowania społeczeństwa, posiadanie pogłębionej świadomości znaczenia refleksji humanistycznej dla formowania się społeczeństwa opartego na wiedzy (zał. III.2.1.1).

Instytut Filozofii posiada silnie zinstytucjonalizowane związki ze swoim otoczeniem zewnętrznym, co udokumentowane jest m.in. przez udział w pracach Kierunkowego zespołu ds. jakości kształcenia oraz listy interesariuszy zewnętrznych stanowiące załącznik do Kryterium 6. Rolę pomostową w budowaniu relacji badawczo-dydaktycznych Instytutu z otoczeniem pełnią m.in. afiliowane stowarzyszenia: Oddział Wrocławski Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, którego przewodniczącym jest aktualnie nauczyciel współpracujący z Instytutem Filozofii IX Liceum Ogólnokształcącego im Juliusza Słowackiego, Polskie Towarzystwo Leibnizjańskie (Societas Leibnitiana Polonorum) i Towarzystwo Bachelardowskie „Mythopoeia” (działające w sieci le Centre de Recherches Internationales sur l’Imaginaire – CRI2i), Centrum Cassirera powołane do życia przez Prof. dr hab. Ilonę Błocian we współpracy z uczonymi z różnych ośrodków w kraju i za granicą. Instytut jest aktywny także w promocji kierunku w mediach społecznościowych (Facebook, YouTube).

Badania naukowe prowadzone przez kadrę akademicką Instytutu Filozofii pokrywają szeroki zakres obszarów badawczych filozofii w ujęciu zarówno historycznym, jak i systematycznym.

W ramach Instytutu Filozofii corocznie realizowane są indywidualne i zespołowe (w ramach mini-grup roboczych) projekty oraz przedsięwzięcia badawcze, wieńczone organizacją konferencji czy warsztatów i seminariów, przygotowaniem publikacji, opracowaniem i złożeniem aplikacji grantowych itd. Instytut Filozofii uczestniczy też aktywnie i często w wymianie akademickiej w ramach programu Erasmus+.

Prowadzone badania oraz wymiana akademicka wpływają na rozwój oraz opracowanie i przygotowanie nowych programów studiów. Najnowszym przykładem jest aktywność Centrum Cassirera, która miała bezpośredni wpływ na powstanie studiów anglojęzycznych, a także — choćby za sprawą prowadzenia badań — pozwala kadrze IF na dzielenie się ze studentami m.in. kierunku *filozofia* najnowszymi wynikami badań. Podobny wpływ mają także inne inicjatywy badawcze, takie jak np. Centrum Badawcze Ingarden czy działalność Towarzystwa Leibnizjańskiego. Ponadto studenci uczestniczą w licznych przedsięwzięciach naukowych (prace organizacyjne oraz udział w konferencjach, prace nad publikacjami, udział w warsztatach i seminariach prowadzonych przez gości z zagranicznych ośrodków akademickich, prezentowanie własnych badań w ramach seminariów czy zebrań zakładów, katedr i centrów badawczych). Szczególnie owocna jest współpraca w ramach Uniwersytetu z afiliowaną przy Instytucie Kulturoznawstwa na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Pracownią Badań nad Światem Przeżywanym. Zarówno nauczyciele

akademiccy, jak i studenci korzystają z wyników prowadzonych badań oraz prac projektowych do wzbogacenia zajęć, m.in. przez odwołanie się do najnowszej, międzynarodowej – referującej problematykę badawczą, najważniejsze kontrowersje, rozwój klasycznych i pojawienie się nowych nurtów filozoficznych itd. – literatury przedmiotu (często zakupionej ze środków projektowych), jak również wykorzystywanie innych materiałów dydaktycznych (szczególnie audio-wizualnych czy zbiorów danych) oraz nowych technik i narzędzi w praktyce dydaktycznej zdobytych dzięki pracom w ramach projektów badawczych.

Warto podkreślić, że od 2012 roku Rada IF uzyskała uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii, a w 2019 – do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego. Uprawnienia te aktualnie posiada Rada Dyscypliny Filozofia. Od roku akademickiego 2019/2020 działa z kolei Kolegium Doktorskie Filozofii na WNS (w ramach Szkoły Doktorskiej UWr), dzięki któremu studia doktorskie (prowadzone w języku polskim lub angielskim) będą mogli podjąć i podejmują absolwenci studiów drugiego stopnia. Sprzyja temu wysoka jakość prowadzonych w IF UWr badań naukowych potwierdzona wysokim wynikiem ewaluacji jednostki: dyscyplina Filozofia otrzymała w ostatniej ewaluacji **kategorię A**. Jest to jedyna dyscyplina na WNS mogąca pochwalić się taką kategorią. Odzwierciedla ona wzrost liczby publikacji w renomowanych wydawnictwach i periodykach oraz projekty realizowane w ramach grantów NCN, NPRH czy Fundacji Lanckorońskich. Udział UWr w Inicjatywie Doskonałości – Uczelni Badawczej umożliwia liczniejsze wyjazdy kadry na konferencje, wykłady i staże. Pracownicy IF zasiadają w ogólnopolskich i międzynarodowych gremiach (stowarzyszeniach czy redakcjach czasopism). Studia filozoficzne prowadzone w IF zyskały w 2025 roku 5 miejsce w rankingu ogólnopolskim „Perspektyw” (na 20 uniwersytetów).

Działalność naukowa prowadzona przez pracowników badawczo-dydaktycznych i badawczych, a także dydaktycznych IF UWr obejmuje wszystkie obszary filozofii zarówno w ujęciu systematycznym, jak i historycznym. Odzwierciedleniem kierunków prowadzonych badań pozostaje struktura instytutu, w ramach której wyodrębnione zostały zakłady specjalizujące w wydzielonych obszarach problemowych. Wśród nich znajdują się zakłady, których badania koncentrują się na danym okresie filozofii (np. zakład filozofii starożytnej i średniowiecznej, zakład filozofii nowożytnej, itp.) oraz zakłady, których badania koncentrują się na konkretnych subdyscyplinach filozoficznych (np. zakład etyki, zakład estetyki, zakład ontologii i filozofii przyrody, zakład epistemologii i filozofii umysłu itp.). Szczególnym przypadkiem jest zakład filozofii niemieckiej, który powstał w wyniku zmiany nazwy z zakładu klasycznej filozofii niemieckiej. Zmiana ta podyktowana była zmianą punktu ciężkości (czy też poszerzeniem spektrum) badań prowadzonych przez pracowników zakładu, po przyjęciu w wyniku konkursu dr hab. Magdaleny Hoły-Luczaj, specjalizującej się w filozofii niemieckiej z mocnym akcentem na jej bardziej współczesny wymiar. W badaniach prowadzonych w IF UWr zaznacza się przewaga optyki związanej z tzw. tradycją filozofii kontynentalnej, jednak nie jest zaniedbywana również tradycja filozofii analitycznej. Także (choć nie jedynie) za sprawą badań prowadzonych w Katedrze Logiki i Metodologii Nauk, której pracownicy również prowadzą swoje badania w dyscyplinie Filozofia. Katedra pozostaje odrębną jednostką w ramach Wydziału Nauk Społecznych, jednak ściśle współpracuje z IF UWr zarówno w obszarze badań, jak i dydaktyki.

Struktura badań prowadzonych w IF UWr ma swoje odzwierciedlenie w konstrukcji programu studiów *filozofia*, w którym bardzo wyraźnie można wskazać zarówno bloki

kursów historycznych (*filozofia starożytna, filozofia XVII-XVIII wieku*), jak i kursów systematycznych. Na I stopniu studiów wyraźniej niż na drugim stopniu zaznacza się obecność kursów historycznych. Na II stopniu przewagę zyskują kursy systematyczne. Podobnie jak w przypadku profilu badawczego IF UW, również w konstrukcji programu widać zatem rozległość obszaru badawczego, a w treściach programowych przewagę zyskuje perspektywa filozofii kontynentalnej (np. *propedeutyka filozofii najnowszej; filozofia współczesna*; ale też kursy *filozofia XVII-XVIII wieku* czy *filozofia kultury*). Zarazem perspektywa analityczna prezentowana jest zarówno na niektórych kursach obligatoryjnych (*logika, semiotyka, teoria argumentacji*), jak i ofercie zajęć do wyboru (np. *brytyjska filozofia moralna; wolność działania w scholastyce i współczesnej metafizyce analitycznej; czy: teorie przyczynowości w scholastyce i współczesnej metafizyce analitycznej*).

Nie tylko struktura programu studiów pokrywa się ze strukturą prowadzonych badań, ale też wyniki tych badań udostępniane są na bieżąco studentom w ramach prowadzonych zajęć. Sprzyjają temu przede wszystkim zajęcia do wyboru, których oferta dopuszcza zgłaszanie nowych tematów przez pracowników na bieżąco. Pod tym względem nastąpiła w trakcie ostatnich kilku lat wyraźna zmiana. Niegdyś lista kursów do wyboru wpisana była na stałe w program studiów. W aktualnie obowiązującym programie studiów (Uchwała Nr 115/2024) zrezygnowano z tego rozwiązania, co znacznie uelastyczyło możliwą ofertę zajęć i zwiększyło możliwości zapoznawania studentów z wynikami badań i angażowania studentów w prowadzone badania. Przykładem tego rodzaju udostępniania wyników prowadzonych badań są kursy oferowane w ramach zajęć do wyboru przez dr. hab. Michała Głowale: wspomniane powyżej zajęcia: *wolność działania w scholastyce i współczesnej metafizyce analitycznej* oraz zajęcia: *teorie przyczynowości w scholastyce i współczesnej metafizyce analitycznej*. Oba tematy nawiązują do badań opublikowanych w monografii pt. *Wola wśród przyczyn. Tomistyczna teoria wolności wobec libertarianizmu* (Wrocław 2021) Innym przykładem są zajęcia poświęcone filozofii z hiszpańskiego obszaru językowego oferowane przez prof. Dorotę Leszczyńską, której publikacje – w języku polskim, ale też w języku hiszpańskim – prezentują wyniki badań w tym zakresie, w szczególności w odniesieniu do Jose Ortegi y Gasset. Kolejnym przykładem są tematy związane z myślą Martina Heideggera czy etyki środowiskowej, oferowane przez pracowników prowadzących badania i publikujących w tych obszarach. Studenci kierunku filozofia mają też możliwość kształtowania umiejętności i kompetencji przydatnych w pracy badawczej:

- biorąc udział w pracach kół naukowych prężnie działających przy IF UW i realizujących swoje aktywności także we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi (Koło Naukowe Filozofii Stosowanej (<https://www.facebook.com/UWKNFS>) realizujące swoje aktywności we współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego (<https://wcrs.wroclaw.pl/>).
- studenci mają okazję próbować swoich sił i nabywać doświadczenia w trakcie konferencji, w których biorą udział obok doktorantów i naukowców zarówno z IF UW, jak i z innych ośrodków. Przykładem jest konferencja „Metafizyka jako filozofia konieczna? Status metafizyki współcześnie”, która miała miejsce w styczniu tego roku w murach IF UW:
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Metafizyka-jako-filozofia-konieczna-Zaproszenie-konferencyjne>. Studenci mają w takich przypadkach możliwość opublikowania tekstu w publikacjach pokonferencyjnych (tak będzie również w przypadku konferencji wskazanej jako przykład).

- możliwości publikowania własnych tekstów naukowych oferowane są też niekiedy studentom przez pracowników naukowych. Przykładem są możliwości dawane przez wydawnictwo Akademia Pióra – Akademia Ochrony Zdrowia przy Uniwersytecie Wrocławskim, stanowiące część spółki o charakterze *spin-off* Akademia Ochrony Zdrowia przy Uniwersytecie Wrocławskim Spółka z o.o. (AOZ).
- na II stopniu studiów studenci uczestniczą w zajęciach *projekt badawczy* w ramach którego tworzą jakiś rodzaj projektu naukowego (aplikację grantową, artykuł naukowy, przygotowanie konferencji itp.) pod okiem doświadczonego naukowca oraz przy pomocy opiekunów naukowych, rekrutujących się na ogół spośród doktorantów Kolegium Doktorskiego Filozofii.

Stała oferta zajęć dydaktycznych (wykładów i konwersatoriów) adresowanych do studentów studiów I i II stopnia, zarówno obco-, jak i polskojęzycznych, obejmuje kursy z zakresu propedeutyki filozofii i/lub jej dyscyplin, pogłębionej problematyki filozoficznej oraz przedmiotów humanistycznych z włączeniem filozofii: etyki praktycznej i środowiskowej, filozofii kultury i estetyki, filozofii polityki, historii filozofii, wybranych nurtów filozofii współczesnej i in. Rokrocznie od 2022 roku oprócz kursów obligatoryjnych proponowane są począwszy od 2 semestru na studiach I stopnia zajęcia wybieralne w wymiarze 5 kursów semestralnie wybierane z większej liczby propozycji. Na studiach II stopnia także od 2 semestru studenci uczestniczą w 3 lub 4 w zależności od semestru zajęciach wybieralnych. Zajęcia w językach obcych stanowią też platformę kształcenia kompetencji społecznych i interkulturowych/komunikacji i wymiany doświadczeń studentów polskich i zagranicznych (szczegóły w Kryterium 7).

Efekty uczenia się

Senat UWr, Uchwałą Nr 98/2022 z dnia 22 czerwca 2022 r. ustalił program dla studiów I i II stopnia na kierunku *filozofia* prowadzonych w Uniwersytecie Wrocławskim, przyjmując efekty uczenia się dla studiów na kierunku. Uchwałą Nr 115/2024 Senatu UWr z dnia 19 czerwca 2024 r. wprowadzono niewielkie zmiany w programie studiów związane z przyjętymi na Uniwersytecie uregulowaniami prawnymi. Efekty uczenia się ustalone w obu wspomnianych uchwałach mają pełne pokrycie (100%) we wskazanej tym samym dyscyplinie naukowej. Opis zakładanych efektów uczenia się dla kierunku odpowiada kolejno: dla studiów I st. – 6 poziomowi kwalifikacji PRK, dla studiów II st. – 7 poziomowi PRK. Studia mają profil ogólnoakademicki. Wyżej sformułowana koncepcja i cele kształcenia pozwoliły na adekwatne i wyczerpujące treściowo rozwinięcie w postaci kierunkowych efektów uczenia się, jakich uzyskanie zakłada się w wyniku ukończenia studiów I i II stopnia, obejmujących trzy obligatoryjne zakresy: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Kryterium definicyjne kierunkowych efektów uczenia się, jakie uznano za konieczną przesłankę, była ich realizowalność i weryfikowalność w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz w myśl zaleceń Europejskiej Sieci Współpracy na rzecz Zapewniania Jakości w Szkolnictwie Wyższym (ENQA).

Studia I stopnia

Jako **zasadnicze efekty uczenia się w zakresie wiedzy** uznać trzeba na studiach I stopnia w szczególności następujące:

- K_W01: ma zaawansowaną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii

- K_W02: zna podstawowe metody badawcze, interpretacyjne i argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych: logiki, ontologii, epistemologii, etyki i estetyki
- K_W03: zna zależności pomiędzy głównymi subdyscyplinami filozoficznymi
- K_W07: ma wiedzę o normach konstytuujących i regulujących struktury i instytucje społeczne oraz o źródłach tych norm, ich naturze, zmianach i drogach wpływania na ludzkie zachowania
- K_W08: ma podstawową wiedzę o obecności idei filozoficznych w dziełach polskiej kultury i o zaangażowaniu filozofów w życie kulturalne kraju
- K_W09: zna ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i społeczeństwie, także w kontekście podstawowych problemów i wyzwań współczesnej cywilizacji.

Stanowią one **podstawę dla osiągnięcia zakładanego celu kształcenia** jak i przekładają się na efekty przedmiotowe.

Pozostałe efekty:

- K_W04: zna terminologię filozoficzną w języku polskim
- K_W05: zna terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym
- K_W06: zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych
- K_W10: zna przydatne badawczo narzędzia z zakresu technologii informacyjnej
- K_W11: zna zasady publikacji tekstu filozoficznego
- K_W12: zna podstawy prawa własności intelektualnej
- K_W13: ma wiedzę o formach przedsiębiorczości przydatnych w rozwoju indywidualnym i dyscypliny,

są **służebne** wobec zasadniczych.

Efekty w zakresie wiedzy pozwalają osiągnąć **kompetencje badawcze**. Dotyczy to w szczególności: K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W011, K_W012

W obszarze umiejętności trudno wskazać hierarchię dla kształtowania właściwej postawy filozoficznej niezbędnej dla znalezienia właściwego miejsca we współczesnym świecie, na rynku pracy, wobec zmieniających się warunków istnienia wszystkie wydają się niezbędne. Poniższe są **kluczowe dla osiągnięcia celu kierunku**:

- K_U01: wyszukuje i selekcjonuje wiedzę, dokonując jej jakościowej oceny, w oparciu o krytyczną analizę i syntezę, z użyciem zaawansowanych technik informacyjnych i komunikacyjnych
- K_U02: identyfikuje, krytycznie analizuje i interpretuje wypowiedzi filozoficzne (ustne i pisemne), zawarte w nich tezy, ich wagę i zależności między nimi
- K_U03: poprawnie stosuje specjalistyczną terminologię filozoficzną i strategie argumentacyjne, komunikuje się za ich pośrednictwem
- K_U04: analizuje klasyczne argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia na podstawie samodzielnej lektury
- K_U06: wykrywa zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi
- K_U07: rozwiązuje i formułuje (w mowie i w piśmie) złożone a także nietypowe problemy filozoficzne
- K_U08: stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych
- K_U10: identyfikuje normatywne ugruntowanie różnych instytucji społecznych oraz normatywne uwarunkowania różnych zjawisk społecznych i ekonomicznych

- K_U11: rozpoznaje i wskazuje różnice w odmiennym postrzeganiu życia społecznego przez osoby pochodzące z różnych środowisk i kultur
- K_U15: planuje, organizuje i prowadzi indywidualną oraz zespołową pracę badawczą, pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego, również o charakterze interdyscyplinarnym
- K_U16: planuje i realizuje proces własnego uczenia się ze świadomością permanentnego charakteru tego procesu.

Ich osiągnięcie pozwala na mierzenie się z wyzwaniami współczesności w ciągle zmieniającym się świecie. **Krytyczna, ale otwarta i oparta na rozumieniu tradycji postawa wymaga umiejętności, osiągnięcie których możliwe jest w trakcie studiów filozoficznych.**

Uzupełnieniem powyższych zasadniczych efektów w obszarze umiejętności są pozostałe poniższe efekty:

- K_U05: uzasadnia i poddaje krytyce uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych
- K_U09: bierze udział w debacie – dobiera strategie argumentacyjne, konstruuje krytyczne argumenty, formułuje odpowiedzi na krytykę
- K_U12: upowszechnia wiedzę filozoficzną w środowisku naukowym i w interdyscyplinarnej debacie
- K_U13: posługuje się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
- K_U14: posiada podstawowe kompetencje z zakresu filologii klasycznej (greka/łacina) do pracy z tekstem źródłowym z zakresu filozofii.

Kompetencje w zakresie umiejętności są nie tylko ważne dla znalezienia swego miejsca na rynku pracy. Pozwalają one na kontynuowanie dalszych studiów kształtując także w pewnym zakresie **kompetencje badawcze** uzupełniane i rozwijane przede wszystkim w trakcie studiów II stopnia, niezbędne w trakcie studiów w Szkole Doktorskiej. Szczególnie istotne są tu: K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U07, K_U08, K_U09, K_U012, K_U014, K_U015, K_U016.

Także wśród efektów w obszarze kompetencji społecznych pięć poniższych uznajemy za fundamentalne

- K_K01: krytycznie ocenia posiadaną wiedzę (jej zakres i możliwości zastosowania w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych) i umiejętności
- K_K02: jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów (w tym jest gotowy do zasięgania opinii eksperckich w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu)
- K_K04: jest gotów do inicjowania działania na rzecz interesu publicznego
- K_K07: od siebie i od innych wymaga przestrzegania zasad etycznych i odpowiedzialności za propagowanie wiedzy, uczciwości naukowej oraz rzetelności w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego
- K_K08: ma świadomość znaczenia tradycji i kultury filozoficznej dla wydarzeń społecznych i kulturalnych oraz kształtowania się i rozwoju więzów społecznych.

Pozostałe są instrumentalne i pochodne:

- K_K03: jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego
- K_K05: jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
- K_K06: efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia jej stopień zaawansowania.

Dla kształtowania kompetencji badawczych szczególne znaczenie mają: K_K01, K_K02, K_K06, K_K07.

Studia II stopnia

W odniesieniu do studiów II stopnia za **kluczowe** uznać należy **w obszarze wiedzy** następujące efekty uczenia się:

- K_W01: zna i rozumie w pogłębionym stopniu miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk i ma rozszerzoną wiedzę o specyfice przedmiotowej oraz metodologicznej filozofii lub wybranych, innych nauk
- K_W02: zna i rozumie zależności między filozofią i innymi naukami na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną pracę ze specjalistami z innych dziedzin
- K_W03: ma pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, wiedzę szczegółową w zakresie podstawowych subdyscyplin filozoficznych: logiki, ontologii, epistemologii, etyki i estetyki (z zakresu objętego programem studiów) oraz filozofii nauki, religii i kultury
- K_W04: ma usystematyzowaną wiedzę w zakresie głównych rozwojowych kierunków subdyscyplin filozoficznych oraz rozumie złożone zależności zachodzące między subdyscyplinami i kierunkami
- K_W06: rozpoznaje podstawowe problemy współczesnej cywilizacji, kultury i nauki: ich kontekst, uwarunkowania i skutki na przykładzie zjawisk z zakresu filozofii
- Uzupełnieniem są poniższe:
- K_W05: ma pogłębioną znajomość terminologii i strategii argumentacyjnych wybranej subdyscypliny bądź kierunku filozofii (również w języku obcym)
- K_W07: rozpoznaje ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności związanych z kierunkiem studiów, w tym zasady prawa autorskiego
- K_W08: zna podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.

Dla kształtowania kompetencji badawczych, przygotowywanych już w trakcie studiów I stopnia i rozwijanych na studiach II stopnia, szczególnie istotne są: K_W01, K_W02, K_W03, K_W05, K_W07.

Pośród efektów z obszaru **umiejętności zasadnicze znaczenie** dla realizacji celu kształcenia dla studiów II stopnia mają poniższe:

- K_U01: twórczo wykorzystuje wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji
- K_U02: analizuje złożone argumenty filozoficzne (również nietypowe), identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, ustala zależności logiczne i argumentacyjne między тезami
- K_U04: wykrywa złożone zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych i teorii naukowych a procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określa specyfikę tych zależności
- K_U05: ujawnia wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów
- K_U06: klarownie i precyzyjnie formułuje (w mowie i piśmie) złożone problemy filozoficzne oraz stawia i testuje hipotezy związane z problemami badawczymi
- K_U07: pisze teksty naukowe na podstawie samodzielnie i właściwie dobranej literatury źródłowej

- K_U08: stawia i bada hipotezy dotyczące normatywnego ugruntowania różnych instytucji społecznych oraz normatywnych uwarunkowań różnych zjawisk społecznych
- K_U09: prowadzi samodzielną pracę badawczą we współpracy z innymi profesjonalistami, umożliwiającą rozwój naukowy i podnoszenie kwalifikacji profesjonalnych oraz innowacyjne formułowanie i rozwiązywanie problemów badawczych
- K_U13: samodzielnie pogłębia uzyskaną wiedzę, celowo i skutecznie stosuje w sytuacjach zawodowych zdobyte umiejętności komunikowania się; efektywnie dostosowuje i modyfikuje wiedzę i umiejętności do potrzeb zawodowych i społecznych.

Uzupełniają je, stanowiąc zaplecze dla osiągania kompletnych efektów w obszarze umiejętności, wymagane do zrealizowania celu studiów II stopnia:

- K_U03: samodzielnie określa stopień doniosłości stawianych też dla badanego problemu lub argumentacji
- K_U10: posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na wybrany język obcy własny tekst filozoficzny; samodzielnie tłumaczy z wybranego języka obcego na język polski tekst filozoficzny o zaawansowanej trudności
- K_U11: planuje i prowadzi debaty filozoficzne na tematy specjalistyczne, adresowane do zróżnicowanych odbiorców
- K_U12: organizuje pracę zespołu, współdziała w nim i sprawnie nim kieruje
- K_U14: samodzielnie planuje i realizuje proces własnego uczenia się ze świadomością permanentnego charakteru tego procesu; inspiruje i organizuje proces uczenia się innych osób.

Kształtowanie **kompetencji badawczych** wspierają w zakresie **umiejętności**: K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_U011, K_U012, K_U013, K_U014.

Także w zakresie kompetencji społecznych wyróżnić się daje pierwszoplanowe:

- K_K01: krytycznie ocenia posiadaną wiedzę (jej zakres i możliwości zastosowania w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych) i umiejętności
- K_K02: aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego i wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych, kulturalnych oraz związanych z uprawianiem i promowaniem wiedzy naukowej
- K_K03: od siebie i od innych wymaga przestrzegania zasad etyki i uczciwości intelektualnej, również w aktywnym rozwiązywaniu problemów etycznych (własnych i środowiska)
- K_K04: uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym, interesuje się nowatorskimi koncepcjami filozoficznymi w powiązaniu z innymi komponentami życia kulturalnego i społecznego.

I komplementarne wobec powyższych:

- K_K05: jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, do współpracy i współdziałania, negocjacji, posługiwania się metodami i narzędziami zarządzania własną ścieżką kariery zawodowej.
- K_K06: jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym rozwijania dorobku zawodowego i podtrzymywania jego etosu.

Kompetencjom badawczym sprzyjają: K_K01, K_K03, K_K06.

Wszystkie wskazane efekty uczenia się są osiąmane w trakcie poszczególnych stopni w powiązaniu z treściami programowymi stanowiącymi element programu studiów ustalonego Uchwałą Nr 98/2022 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 22 czerwca 2022 roku i Uchwałą Nr 115/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19 czerwca 2024.

Zgodność efektów uczenia się dla I stopnia studiów z 6 poziomem PRK

P6S_WG: zna i rozumie w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia, jest osiąmane poprzez realizację efektów **K_W01-K_W08**.

P6S_WK: zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji; podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, jest osiąmane poprzez realizację efektów **K_W09–K_W13**.

P6S_UW: potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez:

- właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji
- dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)

jest osiąmane poprzez uzyskiwanie efektów: **K_U01, K_U02, K_U04, K_U05, K_U07, K_U08, K_U10, K_U11**.

P6S_UK: potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii; brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich; posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, jest osiąmane poprzez uzyskiwanie efektów: **K_U03, K_U06, K_U08, K_U09, K_U11, K_U12, K_U13, K_U14**.

P6S_UO: umie planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole odpowiada efektowi **K_U15**.

P6S_UU: potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie — odpowiada **K_U16**.

P6S_KK: jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, jest osiąmane w obrębie efektów: **K_K01, K_K02**.

P6S_KO: jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego; inicjowania działania na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy.

Wypełniają efekty: **K_K03, K_K04, K_K05, K_K06**,

P6S_KR: jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym:

- przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych
- dbałości o dorobek i tradycje zawodu,

wypełniają efekty: **K_K07, K_K08**.

Zgodność efektów uczenia się dla II stopnia studiów z 7 poziomem PRK

P7S_WG: zna i rozumie w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące:

- zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne
- uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia
- wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej właściwe dla programu kształcenia
- główne trendy rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych istotnych dla programu kształcenia,

są realizowane przez efekty: **K_W01 – K_W05.**

P7S_WK: zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji; ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, jest osiągnięty w ramach efektów: **K_W06, K_W07, K_W08.**

P7S_UW: potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy i innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:

- właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy oraz twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji
- dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT),

osiągany jest przez realizację efektów: **K_U01 – K_U08.**

P7S_UK: potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców; prowadzić debatę; posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii, osiągnięte są w oparciu o efekty: **K_U09, K_U10, K_U11.**

P7S_UO: umie kierować pracą zespołu, uzyskiwany w oparciu o efekt: **K_U12.**

P7S_UU: potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie, osiągnięty jest przez efekty **K_U13, K_U14.**

P7S_KK: jest przygotowany do krytycznej oceny odbieranych treści; uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, uzyskuje się w obrębie **K_K01.**

P7S_KO: jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego; inicjowania działania na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, osiągnięty jest przez efekty: **K_K02, K_K04, K_K05.**

P7S_KR: odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym:

- rozwijania dorobku zawodu
- podtrzymywania etosu zawodu
- przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad,

osiągany jest przez efekty: **K_K03, K_K06.**

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Treści programowe i harmonogram realizacji programu studiów (plan studiów)

Treści programowe i aktualny stan wiedzy

Treści programowe studiów I i II stopnia są ściśle przyporządkowane do zakładanych kierunkowych efektów uczenia się. Model bieżącej aktualizacji komponentów programu, czego obrazem są ich karty przedmiotu (sylabusy), wynika z koncepcji dydaktyki zorientowanej badawczo, polegającej na wzajemnej relacji między nauką i dydaktyką w szczególności, ale nie jedynie na studiach II stopnia. Korelacja ta ma potwierdzenie w wielu przykładach włączania do zajęć dydaktycznych wyników aktywności badawczej i publikacyjnej prowadzących zajęcia, w innych – dydaktyka staje się jedną z przesłanek do podejmowania, niejednokrotnie wspólnie ze studium, projektów naukowych. Jako przykład wykorzystywania wyników badań naukowych można wskazać zajęcia poświęcone filozofii z hiszpańskiego obszaru językowego oferowane przez prof. Dorotę Leszczyńską, której publikacje – w języku polskim, ale też w języku hiszpańskim – prezentują wyniki badań w tym zakresie, w szczególności w odniesieniu do Jose Ortegi y Gasset. Kolejnym przykładem są tematy związane z myślą Martina Heideggera czy etyki środowiskowej, oferowane przez pracowników prowadzących badania i publikujących w tych obszarach. Jako przykład angażowania studentów w projekty naukowe można podać konferencję „Metafizyka jako filozofia konieczna? Status metafizyki współcześnie”, w której udział brali studenci, doktoranci i pracownicy nauki IF UWr:

<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Metafizyka-jako-filozofia-konieczna-Zaproszenie-konferencyjne>. Aktualnie na ukończeniu jest publikacja pokonferencyjna, obejmująca również teksty studentów.

Detaliczny obraz treści zajęć i doboru metod kształcenia zawarty jest w kartach opisów przedmiotów (sylabusach). Atut stanowi równoległość głównych treści programów obu stopni realizowanych w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, eliminująca lub minimalizująca różnice w przypadku zmiany trybu ze stacjonarnego na niestacjonarny lub w drugą stronę.

Struktura i harmonogram realizacji programu studiów

W aktualnej wersji formularzy programów studiów przyjętych przez UWr od 2023 roku (por. [Zarządzenie Nr 214/2023](#) Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 28 września 2023 roku w sprawie wprowadzenia zasad projektowania i dokumentowania programów studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich uruchamianych i modyfikowanych od roku akademickiego 2023/2024) nie przewiduje się, jak wcześniej, pogrupowania treści programu studiów I i II st. na „podstawowe” – ze względu na odniesienie do najistotniejszych efektów uczenia się (kanonu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w dyscyplinie), „kierunkowe” – stanowiące grupę przedmiotów propedeutycznych lub specjalnościowych oraz wybieralnych w ramach dyscypliny, oraz „pozostałe” – głównie przedmioty ogólnouczelniane. Niemniej *de facto* podział taki da się przeprowadzić w odniesieniu do programu *filozofia*.

Na studiach I st. do grupy treści podstawowych zaliczyć można: *estetykę, logikę, filozofię starożytną, filozofię średniowieczną, etykę, filozofię XVII–XVIII w., filozofię XIX w., klasyczną filozofię niemiecką, filozofię współczesną, ontologię, epistemologię i estetykę*. Realizowane przez te przedmioty efekty uczenia się pokrywają takie efekty uczenia się jak na przykład zaawansowana wiedza o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii (K_W01) znajomość podstawowych metod namysłu filozoficznego (K_W02) czy zna zależności pomiędzy głównymi subdyscyplinami filozoficznymi (K_W03). Realizowane są też efekty z zakresu umiejętności czy kompetencji społecznych, np. znajomość terminologii filozoficznej (K_W04) i umiejętność jej stosowanie (K_U03), rozumienie historycznego rozwoju idei filozoficznych (K_W06), identyfikacja głównych tez klasycznej argumentacji (K_U04), umiejętność krytycznej analizy wypowiedzi i argumentów (K_U02), a także zdolność do krytycznej oceny własnej wiedzy i umiejętności (K_K01).

Na studiach II st. grupa treści podstawowych reprezentowana jest przez: *główne zagadnienia ontologii, główne zagadnienia epistemologii, główne zagadnienia etyki, główne zagadnienia estetyki*. W ramach programu specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* są to: *ontologia religii; epistemologia religii; etyka i religia; estetyka i sztuka w dialogu kultur*. W przypadku natomiast specjalności *filozofia nauki* są to: *główne zagadnienia ontologii, główne zagadnienia epistemologii, filozofia nauki, etyka w nauce z elementami prawa, filozofia sztuki, ogólna metodologia nauk z elementami logiki*. Przedmioty te realizują efekty uczenia się obejmujące na przykład orientację w specyfice filozofii i jej relacji do innych nauk (K_W01, K_W02), pogłębienie wiedzy w zakresie poszczególnych subdyscyplin filozoficznych (K_W03), orientację w problemach współczesnej cywilizacji, kultury i nauki (K_W06) i świadomość wpływu, jaki filozofia wywiera na te obszary aktywności człowieka (K_U04) czy wreszcie pogłębioną postawę krytyczną wobec własnej wiedzy i własnych umiejętności (K_K01).

Uzupełnieniem przedmiotów „podstawowych” są przedmioty „kierunkowe”, do których zaliczyć należy na przykład przedmiot *metodyka pracy filozoficznej* (na I stopniu studiów) czy *filozofia historii* (na II stopniu studiów) oraz przedmioty wybieralne.

Tryb stacjonarny i niestacjonarny (zaoczny) pokrywają się w tym zakresie w pełni, z tym wyjątkiem, że ani specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*, ani specjalność *filozofia nauki* nie są oferowane w trybie niestacjonarnym (zaocznym).

Taki dobór treści podstawowych wskazuje na konsekwentną realizację prymarnych założeń koncepcyjnych i kierunkowych efektów uczenia się na różnych poziomach studiów, łącznie z programem obu specjalności.

Uwzględnianie wyników badań

Wyniki prowadzonych badań naukowych przekładają się na treści nauczania. Listy zajęć w programie kierunku *filozofia*, których treści związane są z badaniami prowadzonymi w dyscyplinie Filozofia, znajdują się w tabeli nr 4 (część III, zał. nr 1). Raportu samooceny. Przykładem zajęć wykorzystujących aktualne wyniki prowadzonych badań mogą być zajęcia dr. hab. Michała Głowali, którego publikacje i wystąpienia konferencyjne, także zagraniczne, dotyczą utrzymanej w tradycji tomizmu analitycznego problematyki aktu i możliwości i jej zastosowań w filozofii działania i umysłu; autor zajęć stara się w szczegółowych interpretacjach, opartych na źródłowych tekstach łacińskich, ukazywać aktualność klasycznej metafizyki dla współczesnych dyskusji filozoficznych i takie też podejście prezentuje na

zajęciach z filozofii starożytnej i średniowiecznej w ramach programu studiów I st. Innym przykładem są badania prowadzone przez dr hab. Magdalenę Hoły-Łuczaj w zakresie etyki środowiskowej, które przekładają się na tematykę zajęć proponowanych studentom do wyboru i chętnie przez nich wybieranych. Jedną ze zmian w programie studiów polegała na rezygnacji z wpisanej na sztywno w program studiów listy przedmiotów do wyboru. Pozwoliło to na uelastycznienie oferty zajęć do wyboru, czego jednym z efektów również jest możliwość udostępniania dzielenia się ze studentami efektami prowadzonych badań.

Uwzględnianie wyników badań w zajęciach do wyboru

Zajęcia do wyboru uporządkowane są w bloki tematyczne (na I stopniu studiów) lub bloki o charakterze ogólnym (na obu stopniach) oraz wykłady monograficzne (na II stopniu studiów).

Bloki tematyczne na I stopniu studiów (od II semestru są to kolejno: „antyk, średniowiecze, renesans”, „etyka, filozofia XVII–XVIII w., metodologia ogólna”, „klasyczna filozofia niemiecka, filozofia XIX w., filozofia współczesna”, „ontologia, epistemologia, filozofia nauki”, „estetyka, filozofia społeczna, antropologia filozoficzna”) mają za zadanie oferować studentom pogłębienie wiedzy we wskazanych obszarach poprzez analityczne skupienie się na wybranym wątku, zagadnieniu lub problemie, czy też poprzez uzupełniające spojrzenie na obszary nie ujęte w podstawowych kursach z danego okresu czy subdyscypliny. Przykładowo w bloku „antyk, średniowiecze, renesans” oferowane są zajęcia z tematyki: *katedra gotycka jako projekt teologiczno-estetyczny, wolność działania w scholastyce i współczesnej metafizyce analitycznej, czy buddyzm – wizja człowieka i świata*; w bloku natomiast „etyka, filozofia XVII–XVIII w., metodologia ogólna” oferowane są takie tematy jak *brytyjska filozofia moralna, etyka środowiskowa, czy lektura R. Descartesa Medytacji o pierwszej filozofii*.

Bloki ogólne mogą obejmować zarówno tematy odnoszące się do konkretnych obszarów czy subdyscyplin filozoficznych jak i łączyć w sobie różne wymiary czy aspekty badań filozoficznych. Przykładowe tematy proponowane studentom w ramach tych bloków to: *ateizm czy ateizmy? Problemy współczesnej filozofii religii, fenomenologia: świat i wartości, natura ludzka w świetle filozofii człowieka i nauk o zdrowiu, problem człowieka w filozofii dialogu, ciało w filozofii – od antyku do współczesności, między autokreacją a autodestrukcją – filozofia człowieka w myśli nowożytnej i współczesnej*.

Wykłady monograficzne stanowią na II stopniu studiów uzupełniającą formę zajęć do wyboru w ramach osobnego bloku zajęć do wyboru. Są one proponowane przez pracowników jako prezentacja wyników własnych badań. Forma podawcza jaką jest wykład, pozwala na bardziej syntetyczne ujęcie zagadnienia. Przykładowe tematy wykładów monograficznych to: *filozofia analityczna – ontologia, etyka i logika, etyka fenomenologiczna – perspektywa aksjologiczna, wybrane zagadnienia semiotyki*.

W ofercie przedmiotów wybieralnych znajdują się także kursy anglojęzyczne, w szczególności oferowane studentom II stopnia. Specjalną zachętą dla nich jest taka konstrukcja bloku przedmiotów do wyboru na III semestrze, która zakłada zdobycie ogółem 6 punktów ECTS, przy czym można je uzyskać albo wybierając trzy kursy w języku polskim, gratyfikowane 2 punktami ECTS każdy – albo wybranie jednego kursu w języku polskim, gratyfikowanego 2 punktami ECTS i jednego kursu w języku angielskim, gratyfikowanego 4 punktami ECTS. Uzasadnieniem rozbieżności w wysokości punktacji jest – w przypadku kursu

w języku angielskim – konieczność przygotowania do zajęć w języku angielskim, co zwiększa stopień trudności i wydłuża czas niezbędny do uzyskania zamierzonych efektów uczenia się.

Zajęcia w języku angielskim proponowane są studentom do wyboru nie tylko na II stopniu studiów. Aktualnie na I stopniu stacjonarnych (dziennych) studiów *filozofia* odbywają się w ramach bloku zajęć do wyboru zajęcia *Introduction to Intuitionistic Logic*.

Harmonogram realizacji programu studiów

Porządek programu studiów I st. został skomponowany w taki sposób, aby przedmioty historycznofilozoficzne stanowiły prerekwizyty dla systematycznych ujęć głównych subdyscyplin. W pierwszym semestrze realizowany jest także, achronologicznie, przedmiot *propedeutyka filozofii najnowszej* – projektujący program brali w tym przypadku pod uwagę fakt, iż częstym motywem podjęcia studiów filozoficznych jest lektura dzieł współczesnych autorów, a także, że taka wstępna panorama myśli współczesnej pozwoli kierunkować ewentualne zainteresowania najbardziej aktualną problematyką filozoficzną już na tym etapie. Przedmioty do wyboru stanowią przede wszystkim rozwinięcie problematyki głównych subdyscyplin filozoficznych bądź uszczegółowienie wyszczególnionych przedziałów historii filozofii lub realizują treści przyporządkowane do innych przedmiotów metafizycznych.

Inną kategorię stanowią wpisane w program lektoraty z języków klasycznych (do wyboru: greka lub łacina) oraz nowożytnych, zwieńczone translatoriami tekstów filozoficznych. Tym samym program usposabia studiujących, w pierwszym kontekście, do badań źródłoznawczych, zaś w drugim – do umiędzynarodowienia narzędzi studiów i przyszłych badań.

Specjalność studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym (studia II stopnia stacjonarne)

W specyfikę programu specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* na studiach stacjonarnych II st. wpisany jest z kolei moduł przedmiotowy *dzieje religii* obejmujący religie Bliskiego i Dalekiego Wschodu, judaizm, wschodnie i zachodnie chrześcijaństwo oraz islam, których 50% treści zawiera wiedzę podstawową, w pozostałym zakresie – wybierane przez studentów ścieżki tematyczne. Warto wskazać, iż program specjalności zawiera warsztaty z zakresu dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego, zgodnie ze standardami Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości; obok tych zajęć, o zorientowaniu specjalności na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego świadczą następujące komponenty programu: *religia i bezpieczeństwo publiczne, polityka antydyskryminacyjna i równościowa, filozofia ekonomii, estetyka i sztuka w dialogu kultur, wprowadzenie do zasad i praktyk zarządzania projektami*.

Program ten nakierowany jest na formułę filozofii stosowanej, uwzględniającej nabycie rzeczywistych, specjalistycznych i urynkowionych kompetencji.

W programie specjalności uwzględniono obligatoryjne praktyki zawodowe w wymiarze 30 godzin. Ich regulacja jest zgodna z Zarządzeniami Rektora (Zarządzenie Nr 187/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 9 sierpnia 2022 r. w sprawie organizacji praktyk przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim;

tekst ujednolicony, uwzględniający późniejsze zmiany) oraz stosowną Uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych (Uchwała Nr 7/2023 Rady Wydziału Nauk Społecznych z 27 stycznia 2023 roku w sprawie zatwierdzenia regulaminu praktyk zawodowych na Wydziale Nauk Społecznych). Kompleksowy nadzór nad nimi sprawuje powołany przez Dziekana WNS opiekun praktyk, posiadający doświadczenie we współpracy z otoczeniem zewnętrznym, w tym interesariuszami, którzy brali udział przy tworzeniu programu specjalności (Dolnośląski Urząd Wojewódzki, Urząd Miejski Wrocławia), a stanowią instytucjonalne zaplecze dla ich odbywania. Zgodnie z przywołanym wyżej aktem normatywnym umowa o odbycie praktyk zawierana jest wyłącznie indywidualnie, daje również możliwości uznania za ekwiwalent praktyk doświadczenia zawodowego lub aktywności badawczej studenta. Instytut zdobywa w tym względzie właściwe doświadczenie, odbywając przedmiotowe konsultacje z partnerskimi instytucjami (np. Instytut im. Jerzego Grotowskiego, gdzie zatrudniony jest Przemysław Błaszczak, absolwent studiów filozoficznych UWr). Zestaw dokumentów związanych z praktykami znajduje się w załącznikach do Zarządzenia Rektora UWr Nr 187/2022, a organizacja praktyk opisana jest szczegółowo w dalszej części kryterium 2.

Specjalność *filozofia nauki* (studia II stopnia stacjonarne)

Inne rozwiązanie zastosowano na specjalności *filozofia nauki*. Powołanie tej specjalności spowodowane było sugestiami studentów wskazujących na potrzebę takiego rodzaju, ze swej istoty osadzonego na pograniczu różnych dyscyplin naukowych, profilu studiów filozoficznych. Studia na specjalności *filozofia nauki* pozwalają studentom na pogłębienie wiedzy w zakresie filozofii, w szczególności w zakresie filozoficznego namysłu nad jednym z kluczowych wymiarów kultury i cywilizacji ludzkiej, jakim jest nauka. W trakcie studiów w ramach specjalności studenci uzyskują wiedzę między innymi o tym, czym jest nauka, jakie są kryteria naukowości oraz jakie czynniki (przedmiotowe, metodologiczne, epistemologiczne, ontologiczne oraz społeczne) decydują o specyfice różnych dyscyplin i typów wiedzy naukowej, a w konsekwencji o ich odrębności. Studenci dowiadują się, jakie są cele nauki i stosowane metody, dzięki którym może ona je realizować oraz jaki jest epistemologiczny i ontologiczny status treści wiedzy naukowej, czyli czym są prawa i teorie naukowe.

Program specjalności *filozofia nauki* obejmuje m.in. kursy takie jak *filozofia techniki*, *filozofia medycyny*, *filozofia nauk ekonomicznych*, *filozofia nauk społecznych*, *filozofia nauk humanistycznych*, *filozofia sztuki*, *religia i nauka*, a także *ogólną metodologię nauk z elementami logiki* czy *historię nauki*. Ponadto studenci uczą się wybranego języka nowożytnego, a w ramach translatorium mają okazję pogłębić techniczne umiejętności przekładu z języka angielskiego. W ramach kursu *projekt badawczy* studenci nabywają również praktycznych umiejętności związanych z pracą naukową (pisanie wniosków grantowych, organizacja konferencji, pisanie artykułów naukowych itp.)

Szczególnym rozwiązaniem, wydatnie wpływającym na pogłębienie kompetencji studentów związanych ze specjalnością *filozofia nauki* jest moduł zajęć do wyboru (w semestrach II, III i IV). W ramach modułu studenci mogą realizować zajęcia z każdej dyscypliny naukowej reprezentowanej w Uniwersytecie Wrocławskim, które będą realizowane na uczelni w danym semestrze. Tego rodzaju swoboda wyboru zajęć fakultatywnych pozwala na indywidualne profilowanie i pogłębianie zainteresowań przez studentów, wzmacniając właściwy dla specjalności tego rodzaju wymiar interdyscyplinarny. W ramach zajęć do wyboru przyjęto zatem zasadę, że studenci mogą wybierać zajęcia z

oferty dostępnej w ramach różnych kierunków prowadzonych przez Uniwersytet Wrocławski, wybrane przedmioty muszą jednak wpisywać się w założone dla bloków zajęć do wyboru na specjalności *filozofia nauki* efekty uczenia się. Z założenia zatem student wybiera minimum 2 przedmioty z oferty wszystkich wydziałów UWr. Zastępca Dyrektora IF ds. Dydaktycznych, w porozumieniu z koordynatorem specjalności ocenia, czy wskazane przedmioty realizują efekty uczenia się pokrywające się z przypisanymi do modułu w programie specjalności. Forma zaliczenia przedmiotu określona jest każdorazowo w sylabusie konkretnego kursu. W semestrze II i III przedmioty z modułu powinny pokryć minimum 60 godzin; w semestrze IV minimum 40 godzin. W semestrze II student powinien uzyskać z wybranych przedmiotów minimum 8 ECTS; w semestrze III minimum 7 ECTS; w semestrze IV minimum 5 ECTS. Przypisane do modułu efekty uczenia się (KW_01 oraz KW_02) wskazują na wiedzę w zakresie relacji filozofii do innych nauk, w tym wiedzę umożliwiającą interdyscyplinarną współpracę ze specjalistami z innych dziedzin. Studenci mogli też wybierać zajęcia proponowane przez Instytut Filozofii. W praktyce wybierane przez nich zajęcia na ogół koncentrują się na kwestiach metodologicznych lub teoretycznych podstaw danej dyscypliny.

Treści programowe a efekty uczenia się

Treści programowe poszczególnych kursów umożliwiają realizację przypisanych do nich efektów uczenia się. Przykładem są treści programowe jednego z podstawowych kursów na I stopniu studiów *filozofia – filozofii średniowiecznej*:

„Uporządkowana wedle kryteriów historycznych i częściowo systematycznych prezentacja głównych nurtów szeroko rozumianej filozofii średniowiecznej (od św. Augustyna z szerszym tłem patrystyki greckiej i łacińskiej poprzez renesans karoliński i Anzelma z Canterbury do głównych szkół scholastyki: tomizmu, szkotyzmu i ockhamizmu), w głównych obszarach filozofii: metafizyce (ze szczególnym uwzględnieniem teologii naturalnej) i filozofii przyrody, epistemologii i logice oraz etyce [K_W02; K_W03].

W oparciu o teksty źródłowe dyskutowane są główne problemy i pytania, pojęcia oraz twierdzenia i argumenty różnych szkół filozoficznych i teologicznych [K_U01; K_U02; K_U03; K_U04; K_U09; K_K06].

Omawiane są także związki i zależności między różnymi szkołami, a także sposoby rozwijania w filozofii średniowiecznej pewnych wątków filozofii starożytnej [K_W06; K_W08].

Omawia się również powiązania wybranych wątków filozofii średniowiecznej z dyskusjami w filozofii współczesnej [K_W06; K_K08; K_K01; K_K02].

Celem kursu jest zdobycie podstawowej kompetencji w problematyce i historii filozofii średniowiecznej¹ oraz zdolności posługiwania się tą kompetencją także w innych kontekstach filozoficznych [K_W03; K_U03].

Przedmiot podejmuje próbę rekonstrukcji głównych problemów dyskursu filozoficznego wieków średnich w ich kulturowym pluralizmie [K_K01; K_K02]: średniowiecze jako przestrzeń recepcji filozofii starożytnej, w szczególności myśli Platona i Arystotelesa [K_W06]; wpływ myśli patrystycznej na definiowanie filozofii [K_W06]; przegląd wybranych stanowisk ontologicznych i epistemologicznych, reprezentatywnych dla świata greckiego (Pseudo-Dionizy

Areopagita, Jan z Damaszku, Focjusz z Konstantynopola, Grzegorz Palamas) i łacińskiego (Aureliusz Augustyn, Anzelm z Canterbury, Tomasz z Akwinu, Jan Duns Szkot, Wilhelm Ockham, Mikołaj z Kuzy); kulturowe i filozoficzne podłoże trudności we wzajemnych relacjach między chrześcijańskim Wschodem i Zachodem [K_W06; K_U06; K_K08]; filozofia średniowieczna jako przestrzeń dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego (chrześcijaństwo, filozofia arabska, filozofia żydowska) [K_U06]; kulturogenna rola uniwersytetów [K_U06; K_K08]; zarys filozofii polityki i estetyki średniowiecza [K_U06]; scholastyczne i humanistyczne rozumienie filozofii”.

Przedmiot projekt badawczy

Wspomniany powyżej przedmiot *projekt badawczy* wprowadzony został na kierunku *filozofia* II stopnia (zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych) jako efekt konsultacji ze studentami, którzy wskazywali na zbędny charakter seminarium magisterskiego w pierwszym roku studiów (w poprzedniej wersji programu seminarium magisterskie odbywało się od I do IV semestru studiów II stopnia). Po przedyskutowaniu tej kwestii uznano, że sugestie studentów są zasadne i podjęto decyzję o zastąpieniu seminarium magisterskiego w I oraz II semestrze przedmiotem *projekt badawczy*. W założeniu przedmiot ten ma oswajać studentów z najbardziej kluczowymi narzędziami pracy badawczej: pisanie artykułów, organizacja konferencji, przygotowywanie wniosku grantowego (zarówno indywidualnie, jak i zespołowo). Wybór konkretnego projektu zależy od prowadzącego, zajęcia w danym semestrze, przy czym przedmiot zlecany jest z zasady doświadczonym pracownikom nauki: albo będącym samodzielnymi pracownikami nauki, albo posiadającym udokumentowane doświadczenie w zakresie stosowania narzędzi pracy badawczej, których kształtowanie u studentów jest celem przedmiotu. Ponieważ przedmiot zaplanowany jest na dwa semestry, można przyjąć albo perspektywę dłuższą i prowadzić jeden projekt przez rok, albo krótszą, proponując odrębne projekty w każdym semestrze. Dodatkowo studenci mogą wybrać indywidualnego opiekuna naukowego. Rekrutują się oni najczęściej spośród doktorantów Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UWr. Pozwala to na uzyskanie dwójakiego zysku: z jednej strony, student ma wsparcie bardziej doświadzonego kolegi; z drugiej strony, doktorant ma możliwość uzyskania praktyki w zakresie dydaktyki, jednocześnie mogąc skorzystać poprzez obserwację z doświadczeń prowadzącego zajęcia naukowca.

Wymiar godzinowy i punkty ECTS

Wymiar godzinowy zajęć w programie *filozofia*:

- Stacjonarne trzyletnie studia I stopnia: 6 semestrów, 2135 godzin
- Niestacjonarne trzyletnie studia I stopnia: 6 semestrów, 1206 godzin
- Stacjonarne dwuletnie studia II stopnia: 4 semestry, 1010 (względnie 990²) godzin;
 - specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*: 990 (lub 970) godzin;

- specjalność *filozofia nauki*: minimum 860 godzin²;
 - Niestacjonarne dwuletnie studia II stopnia: 732 (względnie 716) godzin.
- We wszystkich przypadkach należy doliczyć 4 godziny obowiązkowego szkolenia BHP na I semestrze oraz 120 godzin w ciągu pierwszych czterech semestrów studiów obowiązkowych zajęć z języka polskiego dla obcokrajowców studiujących w języku polskim (por. Zarządzenie Nr 158/2020 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie obowiązkowego lektoratu języka polskiego dla cudzoziemców odbywających studia oraz kształcenie w Szkole Doktorskiej w Uniwersytecie Wrocławskim).

Wskaźniki ECTS:

Wskaźniki ECTS dla obu poziomów studiów wynoszą odpowiednio:

- Stacjonarne trzyletnie studia I stopnia: 180 ECTS.
- Niestacjonarne trzyletnie studia I stopnia: 180 ECTS.
- Stacjonarne dwuletnie studia II stopnia: 120 ECTS.
 - specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*: 120 ECTS.
 - specjalność *filozofia nauki*: 120 ECTS.
- Niestacjonarne dwuletnie studia II stopnia: 120 ECTS.

Przypisanie punktacji ECTS do poszczególnych przedmiotów zostało dokonane w oparciu o wskazanie rzeczywistej czasochłonności osiągania efektów uczenia się. Dobrym przykładem jest przedmiot *filozofia starożytna* w I semestrze studiów gratyfikowany aż 8 punktami ECTS. Należy jednak wziąć pod uwagę, że jest to przedmiot obejmujący 120 godzin zajęć w semestrze (60 godzin wykładów oraz 60 godzin ćwiczeń), należy on do grupy podstawowych zajęć na studiach filozoficznych i jest przy tym pierwszym tak ważnym i wymagającym przedmiotem, z którym studenci stykają się od razu na I semestrze studiów. Wszystkie te okoliczności są powodem, dla którego student musi poświęcić dużą liczbę godzin na uzyskanie zaplanowanych efektów uczenia się.

Formy zajęć w programie studiów

Program studiów I stopnia realizowany jest w formie wykładów z ćwiczeniami, konwersatoriów, translatorów, seminariów i lektoratów, do których na studiach II stopnia włączyć należy również wykłady monograficzne, zaś w ramach specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* oraz specjalności *filozofia nauki* – także warsztaty i praktyki. Dominującymi formami zajęć na studiach I i II stopnia są najbardziej interaktywne i nakierowana na studentów – konwersatoria i ćwiczenia.

Języki obce nowożytne

Zasady nauczania języków obcych w Uniwersytecie Wrocławskim reguluje Zarządzenie Rektora Nr 42/2020 z 3 kwietnia 2020 roku wprowadzające Zasady nauczania nowożytnych języków obcych i rozliczania studentów z lektoratów w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO) Uniwersytetu Wrocławskiego. Studenci I stopnia studiów zobligowani są do osiągnięcia poziomu B2, studenci II stopnia zobligowani są do osiągnięcia poziomu B2+ języka obcego. SPNJO oferuje zajęcia z języka angielskiego,

² Przy przyjęciu minimalnej liczby godzin, jaką student ma obowiązek wypełnić dla modułów zajęć do wyboru w semestrach II-IV.

niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego i rosyjskiego. Na I stopniu studiów stacjonarnych, studenci mają możliwość uczestniczenia w lektoratach od semestru II do IV włącznie w wymiarze 60 godzin na semestr. Na I stopniu studiów niestacjonarnych studenci mają możliwość uczestniczyć w lektoratach od semestru II do V włącznie w wymiarze 30 godzin na semestr. W obu wypadkach kurs kończy się przyznaniem 12 punktów ECTS. Na II stopniu studiów stacjonarnych studenci mają możliwość uczestniczyć w lektoratach na III semestrze w wymiarze 60 godzin (dotyczy to zarówno kierunku *filozofia*, jak i obu specjalności: *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* oraz *filozofia nauki*). Na II stopniu studiów niestacjonarnych studenci mają możliwość uczestniczenia w lektoratach na II oraz III semestrze studiów w wymiarze 20 godzin na semestr. Wszystkie lektoraty na II stopniu studiów kończą się przyznaniem 4 punktów ECTS.

Zasady przypisania do konkretnego poziomu danego języka, zwolnień z lektoratów oraz możliwości wykorzystania przysługującego studentom bezpłatnego pakietu godzin lektoratów regulowane są ww. Zarządzeniem Nr 42/2020, szczegółowe kryteria zwolnień z lektoratów, podobnie jak wszelkie informacje dotyczące rejestracji na lektoraty, egzaminów kwalifikacyjnych etc. znajdują się na stronie SPNJO:

- dla studiów stacjonarnych: <https://spnjo.uwr.edu.pl/pl/studenci-studiow-stacjonarnych/>;
- dla studiów niestacjonarnych: <https://spnjo.uwr.edu.pl/pl/studenci-studiow-niestacjonarnych/>).

Na stronie SPNJO znajdują się także informacje o wymogach dotyczących języka dla poszczególnych stopni i trybów studiów: <https://spnjo.uwr.edu.pl/wymagany-poziom/>.

Języki obce starożytne

Program studiów *filozofia* I stopnia wprowadza również naukę języków starożytnych: greki oraz łaciny. Kurs składa się z dwu semestrów lektoratów. Na studiach stacjonarnych język starożytny nauczany jest w ramach lektoratu w wymiarze 30 godzin w I semestrze za 2 ECTS i 60 godzin w II semestrze za 3 ECTS oraz w ramach translatorium z języka starożytnego w III semestrze, w wymiarze 60 godzin za 4 ECTS. Na studiach niestacjonarnych jest to odpowiednio 15 godzin w I semestrze za 3 ECTS, 30 godzin w II semestrze za 4 ECTS oraz 30 godzin w III semestrze za 5 ECTS.

Treści programowe a dyscyplina

Treści programowe wszystkich przedmiotów „podstawowych” i „kierunkowych” mieszczą się w obszarze dyscypliny Filozofia, do której w 100% przypisany jest kierunek. Obejmują one najważniejsze koncepcje i postaci filozofii w aspekcie historycznym i systematycznym (np. treści przedmiotów takich jak: *filozofia średniowieczna*, *metodologia ogólna*, *klasyczna filozofia niemiecka* na I stopniu studiów; *semiotyka logiczna i teoria argumentacji*, *główne zagadnienia ontologii*, *główne zagadnienia estetyki* na II stopniu studiów).

Treści programowe dla przedmiotów „podstawowych” sformułowane są w oparciu o najnowsze wyniki badań w poszczególnych obszarach, uwzględniając jednak w szczególności najbardziej fundamentalny zasób wiedzy, umiejętności i kompetencji, który należy przekazać studentom. Bardziej elastyczna formuła zajęć do wyboru pozwala na udostępnianie

najbardziej aktualnych wyników badań, w szczególności również tych prowadzonych przez kadrę badawczo-dydaktyczną IF UWr.

Pozostała grupa przedmiotów

Pozostała grupa przedmiotów obejmuje lektoraty, WF oraz zajęcia z dziedziny nauk społecznych, które w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS stanowią komponent programu studiów na obu stopniach studiów w tym również w obu specjalnościach. Na I stopniu studiów należą do nich zajęcia socjologia I (I semestr, 2 ECTS) oraz socjologia II (II semestr, 3 ECTS) (zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych). Na II stopniu studiów są to zajęcia *Wybrane problemy socjologii I* (I semestr, 3 ECTS) oraz *Wybrane problemy socjologii II* (II semestr, 2 ECTS) dla kierunku *filozofia* studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz dla specjalności *filozofia nauki* (tylko studia stacjonarne). Na specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* natomiast są to kursy: *psychologia religii* (II semestr, 2 ECTS), *socjologia religii* (II semestr, 2 ECTS) oraz częściowo przedmiot *polityka antydyskryminacyjna i równościowa* (II semestr, 2 ECTS) oraz *religia i bezpieczeństwo publiczne* (II semestr, 2 ECTS).

Wychowanie fizyczne obejmuje 2 semestry po 30 godzin dla I stopnia studiów stacjonarnych i prowadzone jest przez Uniwersyteckie Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu.

Procent zajęć do wyboru

Zajęcia do wyboru (w planie zajęć oznaczone jako „OzW”, czyli „obowiązkowy z wyborem”) stanowią odpowiednio:

- dla studiów stacjonarnych I stopnia: 34% (62/180 ECTS);
- dla studiów niestacjonarnych I stopnia: 33% (59/180 ECTS);
- dla studiów stacjonarnych II stopnia: 33% (40/120 ECTS);
- dla studiów stacjonarnych II stopnia, specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*: 52% (62/120 ECTS);
- dla studiów stacjonarnych II stopnia, specjalność *filozofia nauki*: 35% (42/120 ECTS);
- dla studiów niestacjonarnych II stopnia: 33% (40/120 ECTS).

Do zajęć do wyboru zaliczone zostały wszystkie zajęcia w blokach zajęć do wyboru oraz seminaria dyplomowe. W przypadku tych ostatnich studenci mają możliwość wyboru opiekuna pracy spośród wszystkich badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pracowników IF, co daje studentom faktyczną i pełną swobodę w tym zakresie. Zajęcia do wyboru w ramach bloków zajęć do wyboru przedkładane są studentom osobno na każdy semestr.

Zatrudnienie prowadzących zajęcia

Na kierunku *filozofia* wszyscy nauczyciele prowadzący zajęcia są albo zatrudnieni na pełny etat w Uniwersytecie Wrocławskim jako podstawowym miejscu pracy, albo zatrudnieni na pół etatu (1 osoba), albo rekrutują się spośród doktorantów Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Indywidualizacja ścieżki kształcenia

Studenci mają możliwość indywidualizowania ścieżki kształcenia na kilka sposobów. Są to sposoby przewidziane regulaminem studiów (Uchwała Nr 68/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z 24 kwietnia 2024 roku w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim, par. 23–25.):

- indywidualny plan studiów;
- indywidualna organizacja studiów.

Oraz:

- uczestniczenie w mobilnościach (np. Erasmus+ lub MOST);
- udział w zajęciach i aktywnościach pozaprogramowych (takich jak np. wykłady profesorów wizytujących, praktyki zagraniczne, Blended Intensive Programme, wprowadzony przez Rektora ogólnouniwersytecki system przedmiotów do wyboru, w ramach którego oferowane są zajęcia ogólnouczelniane <https://ospp.uwr.edu.pl/itp>.)

Szczegółowe zasady przyznawania zgody na indywidualny planu studiów oraz indywidualną organizację studiów określa par. 23 i 24 Regulaminu studiów (Uchwała Nr 68/2024 Senatu UWr) oraz Uchwała Nr 148/2024 Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie indywidualizacji studiów na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego. Dziekan ma prawo uznać zajęcia spoza programu, w których bierze udział student, albo za zajęcia ponadprogramowe, albo za integralną część programu studiów (par. 28. Programu studiów (Uchwała Nr 68/2024 Senatu UWr), w szczególności ustęp 2.) W ostatnim roku akademickim jedna osoba spośród studentów kierunku *filozofia* skorzystała z możliwości ustalenia indywidualnego planu studiów.

W przypadku kierunku *filozofia* studenci faktycznie korzystali z możliwości wskazanych powyżej. W ostatnich latach dwie osoby brały udział w programie MOST (jedna na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, druga na Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu). Studenci korzystają również z możliwości oferowanych przez program Erasmus+, zarówno w zakresie mobilności semestralnych, jak i w zakresie wprowadzonych ostatnio krótkich mobilności (np. BIP, praktyki zagraniczne). W przypadku zarówno BIP, jak i praktyk zagranicznych dziekan uznała je za zajęcia ponadprogramowe, które zostaną uwzględnione w suplemencie dyplomu. Za zgodą dziekana udział w BIP może również być uznany za integralną część programu studiów i zaliczony na poczet realizacji zajęć do wyboru. Ten ostatni przypadek miał miejsce w ostatnich latach w odniesieniu do BIP organizowanego w Hejnicach (Czechy) oraz w odniesieniu do BIP organizowanego przez IF UWr we Wrocławiu, w obu przypadkach dotyczyło to pana Bartosza Sadowskiego uczestniczącego także w organizacji BIP we Wrocławiu.

Formy zajęć i metody kształcenia

Przeważającą formą zajęć na kierunku *filozofia* stanowią wykłady i zajęcia o charakterze ćwiczeń lub konwersatoriów. Na studiach I oraz II stopnia wyraźnie przeważają zajęcia o charakterze interaktywnym. Zajęcia o charakterze podawczym (wykłady) pozwalają na przekazanie treści o charakterze bardziej syntetycznym i przeglądowym, realizujących przede wszystkim efekty uczenia z zakresu wiedzy. Formy interaktywne nie tylko realizują efekty z zakresu wiedzy, ale też pozwalają na wypracowywanie efektów z zakresu umiejętności i kompetencji społecznych. Uzupełniającymi formami są lektoraty i warsztaty. Te ostatnie znajdują się w programie studiów II stopnia, na kierunku *filozofia* oraz na

specjalności *filozofia nauki (projekt badawczy)* oraz na specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym (mediacje międzykulturowe oraz mediacje międzyreligijne)*.

Dobór form zajęć

Dobór form zajęć jest uzasadniony specyfiką dyscypliny, w której kluczowymi aspektami – poza nabywaniem wiedzy – jest kształtowanie postaw i umiejętności o charakterze krytycznym: umiejętności rekonstrukcji argumentacji i krytycznej oceny wagi argumentów, umiejętności prowadzenia merytorycznej dyskusji, autokrytycyzmu i świadomego ukierunkowania samorozwoju. Celom tym sprzyjają zajęcia o charakterze interaktywnym.

Forma podawcza a forma interaktywna

Na I stopniu studiów forma podawcza występuje zawsze w parze z formą interaktywną, w postaci kursów złożonych z wykładu i ćwiczeń. Natomiast pozostałe kursy mają charakter interaktywny. Na studiach II stopnia forma podawcza występuje samodzielnie (w postaci wykładów kursowych oraz w postaci modułu zajęć do wyboru „wykład monograficzny”). Jednak wciąż forma interaktywna przeważa.

W trakcie zajęć o charakterze interaktywnym najbardziej rozpowszechnioną metodą jest metoda dyskusji pomiędzy prowadzącym a studentami i dyskusja pomiędzy studentami moderowana przez prowadzącego. Oprócz tego stosuje się również metodę przygotowywania prezentacji przez studentów, podziału na grupy mające bronić konkretnych pozycji czy stanowisk teoretycznych w dyskusji czy na przykład przygotowywanie konspektów zadanego tekstu przed zajęciami i konfrontowania później wypracowanego tam rozumienia z efektami dyskusji nad tekstem w trakcie zajęć. Metoda podziału na grupy stosowana była np. przed dr Aliną Jagiełłowicz w trakcie ćwiczeń z *filozofii kultury* na II stopniu studiów *filozofia*. Metoda przygotowywania konspektów stosowana była np. na zajęciach *wprowadzenie do Bycia* i czasu *Martina Heideggera* przez dr. hab. Pawła Korobczaka na I stopniu studiów. Warto też wskazać na zajęcia *projekt badawczy* na II stopniu studiów, w trakcie których z założenia studenci przygotowują projekt (indywidualny lub grupowy), przez co rozwijają kompetencje i umiejętności przygotowujące do pracy badawczej w obszarze filozofii. Tego rodzaju przygotowanie charakterystyczne jest również dla zajęć *metodyka pracy filozoficznej* przewidzianych programem studiów w I semestrze studiów I stopnia, choć w tym wypadku stosowana jest raczej formuła interaktywna. W ten sposób studenci zyskują wstępne narzędzia pracy badawczej, które rozwijane są i pogłębiane na II stopniu studiów.

Translatoria

W programie studiów *filozofia* kładzie się też nacisk na uzyskiwanie przez studentów kompetencji językowych. Nie tylko w zakresie biegłości językowej uzyskiwanej w trakcie lektoratów, ale też w zakresie sprofilowanym na specyfice pracy filozoficznej w języku obcym. W programie przewidziano translatoria jako uzupełnienie kursów języka obcego i to zarówno w odniesieniu do języków nowożytnych, jak i starożytnych. Translatoria znajdują się zarówno w programie studiów I stopnia, jak i studiów II stopnia.

Narzędzia elektroniczne

Uniwersytet Wrocławski zapewnia wszystkim studentom dostęp do narzędzi MS Office 365, w tym w szczególności do klienta poczty elektronicznej (MS Office) edytora tekstu (MS Word), do arkusza kalkulacyjnego (MS Excel), do programu do prezentacji multimedialnych (MS PowerPoint oraz MS Sway) oraz do programu do wideokonferencji (MS Teams). W trakcie zajęć prowadzący mogą korzystać z rzutników multimedialnych albo do pobrania na portierni, albo na stałe zainstalowanych w dwu dużych salach wykładowych (134 i 135). Rzutnik przenośny znajduje się też na stałe w sali 104.

Od roku akademickiego 2012/2013 funkcjonuje Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS), który umożliwia zunifikowane zarządzanie tokiem studiów. Istnieje też aplikacja „Mobilny USOS UWr 2.0”, która ułatwia korzystanie z systemu użytkownikom smartfonów (opartych na systemach Android oraz iOS). Poprzez system USOS studenci i pracownicy mają również dostęp do Archiwum Prac Dyplomowych (APD), platformy, która odpowiada za zdalne zarządzanie procesem składania i archiwizowania prac dyplomowych. Prace dyplomowe sprawdzane są również w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA). Wszyscy studenci i pracownicy mają oficjalne mailowe konta w domenie @uwr.edu.pl. Cała korespondencja związana z dydaktyką i sprawami pracowniczymi jest prowadzona za pomocą oficjalnych kont w domenie uniwersytetu. Oprogramowanie, do którego mają dostęp studenci i wykładowcy, pozwala też na prowadzenie nauczania zdalnego (w trybie synchronicznym i asynchronicznym). Kształcenie na odległość może być prowadzone albo za pomocą aplikacji MS Teams (w trybie synchronicznym), albo specjalnej platformy uniwersyteckiej E-EDU (w trybie asynchronicznym). Przy uczelni działa Centrum Kształcenia na Odległość, które zapewnia wsparcie i rozwój kształcenia na odległość przede wszystkim poprzez koordynację nauczania zdalnego oraz organizację szkoleń z zakresu nauczania na odległość.

W czasie pandemii, kiedy powstał problem techniczny dostępu do literatury, naprzeciw potrzebom w tym zakresie wyszła wydziałowa biblioteka oraz punkt ksero, które oferowały usługi skanowania tekstów potrzebnych studentom. Także większość pracowników udostępniała teksty w postaci elektronicznej. Praktyka udostępniania tekstów (przy zachowaniu zasad związanych z poszanowaniem praw autorskich) utrzymuje się w pewnym zakresie po dziś dzień.

Kształcenie na odległość

Zasady prowadzenia kształcenia na odległość określa Zarządzenie Nr 190/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z 19 sierpnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia *Zasad kształcenia na odległość w Uniwersytecie Wrocławskim* z późniejszymi zmianami (Zarządzenie Nr 227/2022 oraz Zarządzenie Nr 42/2024).

Kształcenie na odległość może przybierać formę kursu e-learningowego, kursu komplementarnego (oba przy wykorzystaniu platformy E-EDU), zajęć zdalnych lub zajęć hybrydowych (przy wykorzystaniu narzędzi MS Office). Prowadzenie kształcenia z wykorzystaniem platformy E-EDU wymaga ukończenia stosownego szkolenia. Platforma E-EDU umożliwia prowadzenie zajęć w trybie asynchronicznym. Zajęcia zdalne i hybrydowe prowadzone są w trybie synchronicznym. Do prowadzenia zajęć zdalnych potrzebna jest zgoda dziekana.

W IF UWr stosowne certyfikaty uprawniające do korzystania z platformy E-EDU posiadają dwie osoby. Zastosowanie platformy miało miejsce przede wszystkim w czasie pandemii. W chwili obecnej na kierunku *filozofia* nie stosuje się asynchronicznej formy kształcenia na odległość. Forma synchroniczna kształcenia na odległość na studiach stacjonarnych (dziennych) może być stosowana co najwyżej doraźnie w przypadkach uzasadnionych przez okoliczności. W ostatnim czasie nie było takiej konieczności. Od bieżącego roku akademickiego (2025/2026) dziekan WNS wprowadził na studiach zaocznych zasadę, iż połowa zjazdów przeprowadzana jest w formie zdalnej.

Na Wydziale Nauk Społecznych powstał Kodeks Dobrych Praktyk związanych z pracą zdalną jako odpowiedź na pojawiające się wyzwania związane ze skokowym wzrostem czasu i form pracy zdalnej od czasu pandemii: <https://wns.uwr.edu.pl/wydzial/praca-zdalna-kodeks-dobrych-praktyk-wns/>.

Studenci kierunku *filozofia* mają możliwość uczestniczenia także w pozaprogramowych formach kształcenia na odległość. Przykładem są krótkie formy mobilności w ramach programu Erasmus: Blended Intensive Programmes (BIP) czy praktyki zagraniczne – w obu przypadkach obowiązkowym elementem jest komponent wirtualny (wykłady, spotkania itp.) realizowany w formie zdalnej (w praktyce najczęściej w formie synchronicznej).

Dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Zasady dostosowania procesu dydaktycznego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami regulowane jest Zarządzenie Nr 215/2023 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 28 września 2023 r. w sprawie dostosowania procesu rekrutacji, kształcenia studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami. W Uniwersytecie Wrocławskim działa specjalnie powołane w celu pomocy osób z niepełnosprawnościami Biuro Wsparcia i Dostępności: <https://uwr.edu.pl/pomocny-uwr/osoby-z-niepelnosprawnosciami/biuro-wsparcia-i-dostepnosci/> Infrastruktura wydziałowa dostosowana jest do potrzeb osób poruszających się na wózkach oraz do osób niewidomych i niedowidzących, w tym w szczególności w bibliotece wydziałowej dostępne jest stanowisko wyposażone w lupę, umożliwiającą czytanie osobom niedowidzącym. W razie potrzeby prowadzący mogą udostępniać materiały osobom potrzebującym (na przykład prezentacje multimedialne wykorzystywane w trakcie zajęć). Stosowane na kierunku *filozofia* metody dydaktyczne nie rodzą problemów dla studentów z ograniczeniami możliwości ruchu. Dziekan WNS ma również pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych dr Dariusza Szrejdera, który prowadzi wydziałową pracownię Symulatorium Niepełnosprawności, której celem jest przede wszystkim podnoszenie szeroko rozumianych kompetencji „miękkich”, praca nad uświadamianiem oraz edukacja w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi. Prowadzone są w tym zakresie szkolenia na Wydziale zarówno dla pracowników jak i studentów. Projekt uzyskał dofinansowanie z Rektorskiego Funduszu wspierania pracowni dydaktycznych w wysokości 45 720 zł. Studenci mogą także starać się o Indywidualną organizację studiów w przypadku problemów zdrowotnych. Por. Uchwała Nr 68/2024 Senatu UWr z 24.04.2024 w sprawie Regulaminu Studiów oraz Uchwała Nr 148/2024 Rady Wydziału Nauk Społecznych UWr w sprawie Uszczegółowień do Regulaminu Studiów.

Organizacja procesu dydaktycznego

Zasady organizacji procesu dydaktycznego w Uniwersytecie Wrocławskim reguluje Zarządzenie Nr 173/2023 Rektora UWr z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie wprowadzenia Zasad organizacji procesu dydaktycznego w Uniwersytecie Wrocławskim (tekst ujednolicony, obejmujący późniejsze zmiany). Zasady te obejmują między innymi kwestie obciążeń dydaktycznych pracowników oraz określają minimalne limity liczebności grup zajęciowych dla poszczególnych typów zajęć. Uszczegółowienie dotyczące liczebności grup zajęciowych, w tym ich maksymalną liczebność, reguluje stosowne Zarządzenie Nr 29/2025 Dziekana WNS z 7 października 2025 roku określające liczebność grup na zajęciach dydaktycznych w roku akademickim 2025/2026 na Wydziale Nauk Społecznych.

Liczebność grup

Liczebność grup zajęciowych w poszczególnych kategoriach wynosi:

- dla proseminariów 8–12 osób;
- dla seminariów 6–12 osób;
- dla konwersatoriów 15–25 osób;
- dla ćwiczeń 15–25 osób;
- dla warsztatów 15–25 osób;
- dla zajęć terenowych 15–25 osób.

Organizacja roku akademickiego

Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry, w każdym semestrze jest 15 tygodni dydaktycznych. Szczegółowa organizacja roku akademickiego ogłaszana jest przez Rektora UWr i udostępniana na stronach UWr: <https://uwr.edu.pl/organizacja-roku-akademickiego/> Na kierunku *filozofia* proces kształcenia realizowany jest w cyklu tygodniowym na studiach stacjonarnych (dziennych) oraz w trakcie 10 zjazdów (obejmujących dwa dni weekendu) na semestr na studiach niestacjonarnych (zaocznych). W obu przypadkach (zarówno na studiach dziennych, jak i na studiach zaocznych) co do zasady unika się kumulacji zajęć w bloki, rozkładając je równomiernie w semestrze, choć nie wyklucza się możliwości zblokowania zajęć, jeśli by okoliczności tego wymagały (takie rozwiązanie możliwe jest np. w przypadku zaproszenia profesora wizytującego do poprowadzenia zajęć w danym semestrze). W programie kierunku *filozofia* nie przewiduje się żadnych form dydaktycznych w okresie wakacyjnym. Na studiach niestacjonarnych terminy zjazdów ogłaszane są przez dziekana WNS na konkretny semestr roku akademickiego. Od tego roku akademickiego wprowadzona została zasada, iż połowa zjazdów przeprowadzana jest w formie zdalnej. Terminarz zjazdów w aktualnym semestrze udostępniony jest na stronie Wydziału Nauk Społecznych: <https://wns.uwr.edu.pl/studenci/organizacja-roku-akademickiego-i-terminy-zjazdow/m> oraz na stronie Instytutu Filozofii: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Studia-zaoczne/Harmonogram-zjazdow-studiow-niestacjonarnych-w-semestrze-zimowym-202526>.

Harmonogramy zajęć

Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych (dziennych) (por. zał. nr III.2.1.3) dostępny jest na stronie IF: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Studia-dzienne/Plany-zajec-na-semestr-zimowy-20252026-aktualizacja> oraz w USOS w module Planista. Obejmuje on zajęcia od poniedziałku do piątku, przy czym za wyjątkiem I roku studiów I stopnia, w piątki przewidziany jest jedynie blok godzin na potrzeby lektoratów języków nowożytnych realizowanych przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Analogiczny blok przewidziany jest też w środę. Pozwala to studentom, którzy odbywają zajęcia z lektoratów języków nowożytnych w centrum miasta, w siedzibie SPNJO, dotrzeć na wydział na zajęcia odbywające się w godzinach popołudniowych.

Na I roku studiów bloki godzinowe przeznaczone na lektoraty języka nowożytnego spożytkowane zostały w I semestrze na lektoraty z języka starożytnego (w I semestrze I stopnia studiów nie przewiduje się lektoratów z języka nowożytnego). W tym wypadku harmonogram również przewiduje wystarczającą ilość czasu na przemieszczenie się pomiędzy centrum a kampusem WNS.

Siatka godzin zajęć od roku akademickiego 2024/2025 jest wspólna dla całego Wydziału, tak by zoptymalizować wykorzystanie sal. Zajęcia odbywają się w blokach po 1,5 godziny zegarowej, między zajęciami przewidziane jest każdorazowo 15 minut przerwy. W poprzednich latach w IF obowiązywała siatka godzinowa w blokach po 2 godziny zegarowe, co pozwalało na wygospodarowanie w sumie 30 minut przerwy dla studentów, czy to w całości pomiędzy zajęciami, czy w podziale na 15 minut przerwy w trakcie zajęć i 15 minut przerwy pomiędzy zajęciami. O ostatecznej wersji decydowali prowadzący w porozumieniu ze studentami.

Harmonogram zajęć dla studiów dziennych przewiduje rozpoczynanie zajęć nie wcześniej niż o 8:00 i kończenie nie później niż przed 19:00. Przy czym z reguły dzień zajęciowy jest krótszy lub przynajmniej zawiera dłuższą przerwę w ciągu dnia. Ten ostatni przypadek dotyczy możliwej sytuacji, w której student ma rano lektorat z języka obcego, a po południu zajęcia na kierunku. Sytuacje takie są jednak stosunkowo rzadkie.

Harmonogram zajęć na studiach niestacjonarnych (zaocznych), podobnie jak na studiach dziennych (por. zał. nr III.2.1.3), również dostępny jest zarówno na stronie IF: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Studia-zaoczne/Plan-zajec-dydaktycznych-w-semestrze-zimowym-20252026-studia-zaoczne>. Harmonogram zajęć na studiach zaocznych rozłożony jest na 10 weekendów w semestrze. Od aktualnego roku akademickiego dziekan wprowadziła zasadę, że połowa zjazdów odbywa się w trybie zdalnym. W uzasadnieniu tej zmiany dziekan powołuje się m.in. na konsultacje ze studentami. Sprawę tę reguluje Zarządzenie nr 34/2025 Dziekana WNS z dnia 24 października 2025 r. w sprawie wprowadzenia zajęć zdalnych i hybrydowych na Wydziale Nauk Społecznych w roku akademickim 2025/2026.

Zajęcia w harmonogramie studiów zaocznych projektowane są między godziną 8:00 a 19:00. Między zajęciami przewidziane są piętnastominutowe przerwy. Bloki zajęć nie mają stałej wielkości, zależą bowiem od wymiaru godzin w semestrze przewidzianego na realizację danego kursu, rozłożonego na 10 zjazdów. Na ogół zajęcia na studiach zaocznych odbywają się w blokach po trzy godziny lekcyjne (2 godziny 15 minut zegarowych). Na studiach zaocznych wszystkie zajęcia odbywają się na terenie kampusu (lub online), studenci nie muszą zatem przemieszczać się pomiędzy różnymi częściami miasta.

Zaliczenia i egzaminy

Sesja egzaminacyjna podzielona jest każdorazowo na sesję egzaminacyjną i sesję egzaminacyjną poprawkową. W semestrze zimowym sesja egzaminacyjna poprawkowa następuje bezpośrednio sesji egzaminacyjnej, w semestrze letnim natomiast sesja egzaminacyjna odbywa się pod koniec czerwca, natomiast sesja egzaminacyjna poprawkowa na początku września. Terminarz poszczególnych egzaminów ustalany jest przez prowadzącego w porozumieniu ze studentami w taki sposób, by terminy egzaminów nie kolidowały ze sobą. Jeśli na kurs składa się zarówno wykład, jak i ćwiczenia, warunkiem przystąpienia do egzaminu jest uprzednie uzyskanie zaliczenia.

Kursy kończące się zaliczeniem, w tym ćwiczenia prowadzone do wykładu, mają termin wpisania zaliczenia przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. Zasada ta obowiązuje dla wszystkich kierunków na UW. Spełnienie warunków uzyskania zaliczenia organizowane jest przez prowadzących ze stosownym wyprzedzeniem, pozwalającym na udzielenie studentom informacji zwrotnej. W szczególności kursy na studiach dziennych, dla których przewidziano 20 godzin w semestrze, pozwalają studentom na przeznaczenie 2–3 tygodni na przygotowanie stosownej formy zaliczenia (na przykład pracy zaliczeniowej), o ile została przewidziana kartą przedmiotu (sylabusem). Wyniki egzaminów ogłaszane są nie później niż przed rozpoczęciem poprawkowej sesji egzaminacyjnej, na ogół tuż po odbyciu egzaminu (w przypadku egzaminów ustnych).

Dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami

Dostosowanie procesu dydaktycznego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zależy od konkretnych przypadków. Możliwe jest zarówno udostępnianie materiałów wizualnych osobom niedowidzącym, które mogłyby mieć problemy z obserwacją prezentowanych w trakcie zajęć materiałów. Osoby niedosłyszące mogą używać aparatów wzmacniających dźwięk, także w postaci specjalnych wzmacniaczy kładzionych np. na biurku prowadzącego. W zajęciach mogą uczestniczyć osoby towarzyszące osobom ze specjalnymi potrzebami (np. osoby sporządzające notatki dla osób mających ograniczoną możliwość sprawnego notowania). W minionym roku akademickim jedna taka osoba uczęszczała ze studentką na zajęcia na I roku studiów stacjonarnych I stopnia na kierunku *filozofia*.

Praktyki zawodowe

Organizacja praktyk w Instytucie Filozofii UW regulowana jest Zarządzeniem nr 187/2022 Rektora UW z 9 sierpnia 2022 roku w sprawie organizacji praktyk przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim oraz Uchwałą Nr 7/2023 Rady Wydziału Nauk Społecznych z 27 stycznia 2023 roku w sprawie zatwierdzenia regulaminu praktyk zawodowych na Wydziale Nauk Społecznych. Informacja na temat praktyk dostępna jest na stronie wydziału: <https://wns.uwr.edu.pl/studenci/praktyki-zawodowe/> Na podstawie powyższych aktów normatywnych sporządzony został wewnętrzny regulamin praktyk Instytutu Filozofii: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Studia-dzienne/Praktyki-studenckie>

Praktyki w programie kierunku *filozofia* przypisane są jedynie do specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* na II stopniu studiów. W programie specjalności przewidziane są one w III semestrze studiów w wymiarze 30 godzin i gratyfikowane są 5 punktami ECTS. Praktyki stanowią podstawę do zdobycia przyszłego doświadczenia

zawodowego w oparciu o korelację między procesem uczenia się w ramach realizacji programu specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*, a potrzebami otoczenia społecznego. Głównym celem praktyk jest praktyczna aplikacja dotychczas pozyskanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, rudymenarna w kontekście diagnozowania i stymulowania dalszego samorozwoju oraz tworzenia planów zawodowych (w tym rozpoznania rynku pracy).

Przypisane do praktyk efekty uczenia się obejmują wiedzę o specyfice filozofii i jej relacji do innych nauk, umiejętności twórczego wykorzystania posiadanej wiedzy, w tym analitycznego i syntetycznego myślenia oraz komunikowania się i dostosowywania posiadanej wiedzy do potrzeb zawodowych i społecznych oraz kompetencje społeczne w zakresie krytycznej oceny posiadanej wiedzy i umiejętności, udziału w życiu kulturalnym i społecznym oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych. Są to efekty oznaczone w programie kodami K_W01, K_W02, K_U01, K_U04, K_U14, K_K01, K_K04, K_K06.

Praktyki w Uniwersytecie Wrocławski, w tym również w ramach specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* na II stopniu kierunku *filozofia*, mają charakter zindywidualizowany. Student przy wsparciu opiekuna praktyk wybiera instytucję, w której chciałby odbywać praktyki. Pomiędzy uczelnią a instytucją, w której mają się odbyć praktyki, podpisywana jest umowa zgodna z Załącznikiem Nr 3 do Zarządzenia Nr 187/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego. W uzasadnionych przypadkach dziekan może wydać również zgodę na uznanie wykonywanej przez studenta pracy lub udziału w projekcie badawczym za wypełnienie obowiązku praktyk. Organizacja praktyk i nadzór nad ich przebiegiem odbywa się według zasad określonych w instytutowym regulaminie praktyk, który jest zgodny z aktami nadrzędnymi.

Nadzór nad praktykami w IF UWr

Bezpośrednio za nadzór nad praktykami odpowiedzialny jest opiekun praktyk. Z uwagi na relatywnie niewielką liczbę studentów, których zwykle dotyczy obowiązek praktyk, w IF powołany jest jeden opiekun praktyk. Przez wiele lat, w tym w okresie ocennym, funkcję tę pełnił dr Paweł Wróblewski, zastępowany w czasie rocznego urlopu naukowego przez dr. Andrzeja Lorczyka. Obaj pracownicy mają duże doświadczenie w relacjach partnerami zewnętrznymi. Ostatnio funkcja ta przekazana została dr. Mateuszowi Waśce. Dr Mateusz Waśko jest stosunkowo nowym pracownikiem IF UWr, jednak od samego początku zaangażował się w prace organizacyjne instytutu i wydziału, w tym również dwukrotnie współorganizował wydziałowe targi pracy. Dało mu to możliwość nawiązania relacji z wieloma podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, a jego sprawność i zaangażowanie zostały docenione przez głównego organizatora wydarzenia oraz przez komisję ds. nagród WNS, która zdecydowała się na nagrodzenie wysiłku dr. Waśki.

Zakres odpowiedzialności opiekuna praktyk określa załącznik nr 1 Zarządzenia Nr 187/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 9 sierpnia 2022 r. w sprawie organizacji praktyk przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim. Do obowiązków opiekuna praktyk należy:

- 1) ocena uzgodnionego pomiędzy studentem a zakładem pracy/instytucją (zwanego dalej zakładem pracy) programu praktyki pod kątem możliwości osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się określonych dla praktyki,

- 2) przekazywanie studentom niezbędnych informacji, w tym:

- a) informowanie o celach i zadaniach praktyki,

- b) udzielanie wskazówek dotyczących sposobu realizacji programu praktyki,
 - c) omawianie zasad prowadzenia dokumentacji niezbędnej do zaliczenia praktyki,
 - d) przedstawienie form kontroli i ewaluacji praktyki,
 - e) przedstawienie warunków, od których uzależnione będzie zaliczenie praktyki, z uwzględnieniem ankiety ewaluacyjnej po jej zakończeniu,
 - f) informowanie o swoich dyżurach w Uniwersytecie,
 - g) informowanie o obowiązku ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i odpowiedzialności cywilnej na czas trwania praktyki,
- 3) weryfikacja zgodności przebiegu praktyki z jej programem i określonymi dla niej efektami uczenia się,
- 4) wspieranie studentów w realizacji zadań podczas pobytu na praktykach, np.: poprzez moderowaną pracę na odległość, system indywidualnych konsultacji,
- 5) pozostawanie w kontakcie telefonicznym lub mailowym z osobami nadzorującymi praktyki w zakładach pracy,
- 6) zaliczenie w ustalonym terminie praktyk w dokumentacji przebiegu studiów,
- 7) sporządzenie sprawozdania ze swojej działalności, obejmującego dany rok akademicki, wraz z oceną przebiegu praktyk, uwzględniającego m.in.: charakterystykę przygotowania studentów do praktyk,
- 8) informację o zakładach pracy, w których przeprowadzono praktyki,
- 9) propozycje doskonalenia programu praktyk lub wnioski korygujące.

Dobór miejsca praktyk

Dobór miejsca praktyk odbywa się indywidualnie, przy czym często z inicjatywą wychodzą studenci. Kryterium doboru miejsca praktyk jest ocena możliwości zrealizowania wszystkich zakładanych dla nich efektów uczenia się, wyszczególnionych w sylabusie przedmiotu. Dopuszcza się odbywanie praktyk w podmiotach krajowych i zagranicznych, praktyki można też odbywać w ramach programów Unii Europejskiej.

Szczegółowy program praktyk

Szczegółowy program praktyk opracowany przez opiekuna praktyk na kierunku lub przez zakład pracy, albo przy ich współpracy, podpisany przez opiekuna praktyk; program uznaje się za wystarczający, jeśli zawiera plan realizacji i organizacji zadań w pełnym zakresie obejmujących efekty uczenia się zakładane dla przedmiotu praktyka studencka, wyszczególnione w sylabusie. Student zobowiązany jest do prowadzenia dziennika praktyk, w którym odnotowuje realizację programu praktyk. Wzór dziennika praktyk określony został w załączniku do instytutowego regulaminu praktyk. Do stosowanych przez opiekuna praktyk środków nadzoru dydaktycznego należy hospitacja. Jej organizacja wymaga uzyskania uprzedniej formalnej zgody zakładu pracy, w którym praktyka jest odbywana.

Po zakończeniu praktyk

Po zakończeniu praktyk student odbiera z zakładu pracy zaświadczenie zgodne z wzorem wskazanym w załączniku nr 7 do Zarządzenia Nr 187/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego. W zaświadczeniu instytucja, w której odbywały się praktyki powinna

wskazać ocenę procentowego osiągnięcia każdego z zakładanych efektów uczenia według skali określonej w regulaminie praktyk IF UWr. Ponadto student sporządza sprawozdanie z praktyk oraz wypełnia ankietę ewaluacji praktyk.

Przykładem instytucji, w której student kierunku *filozofia* specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* odbywał praktyki studenckie w roku akademickim 2020/21 jest program badawczo-edukacyjnego 2020/21 Studia Kokyu działającego przy Instytucie Grotowskiego. W podanym poniżej odnośniku zawarte są informacje merytoryczne, organizacyjne dotyczące programy i biogramy osób prowadzących. <https://grotowski-institute.pl/projekty/studio-kokyu-2/>. Student uczestniczył w programie jako badacz, oprócz zatem praktyki fizycznej (zakończonej pokazem) jego zadaniami było uczestnictwo w dyskusjach teoretycznych oraz napisanie artykułu (wywiadu z Przemysławem Błaszczakiem) do czasopisma "Performer" (21/2021). Artykuł jest dostępny na stronie: <https://grotowski.net/performer/performer-21/studio-kokyu-jest-miejscem-praktyki>.

Ostatnie sprawy związane z praktykami na kierunku *filozofia* specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* były w semestrze zimowym 2023/24 – wówczas Dziekan przychyliła się do uznania za ekwiwalent praktyk projektu badawczego, w którym uczestniczyli wszyscy studiujący. Od tego czasu, z uwagi na fakt, że specjalność nie jest uruchamiana, praktyki na kierunku *filozofia* nie odbywają się.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja kandydatów i przyjęcie na studia

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne

Warunki, jakie spełnić muszą kandydaci w procesie rekrutacji i kwalifikacji na studia wynikają z Uchwał Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego. Zaznajomienie się z tymi warunkami jest możliwe za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej oraz ogólnouniwersyteckiej domeny rekrutacyjnej (<https://rekrutacja.uni.wroc.pl/>). Warunki i procedury rekrutacji oraz kwalifikacji są określone w sposób racjonalny, jednoznaczny, ścisły i zrozumiały. Procedura pozwala na bezstronny i oparty na obiektywnych racjach wybór kandydatów na studia.

W ramach Instytutu Filozofii prowadzone są rekrutacje na studia dwóch stopni – licencjackiego oraz magisterskiego – oraz w dwóch trybów – stacjonarnego i niestacjonarnego. Zasady rekrutacji obowiązujące są następujące:

A. Rekrutacja na stacjonarne studia licencjackie (I stopnia) przeprowadzana jest na podstawie listy rankingowej utworzonej w oparciu o uzyskane przez kandydatów punkty. Dobór przedmiotów wynika z przekonania, że kompetencje niezbędne do studiowania filozofii mogą być uzyskiwane w ramach różnych przedmiotów maturalnych. Osoby rekrutujące się na podstawie tak zwanej „nowej matury” uzyskują punkty do rekrutacji jako iloczyn wyniku egzaminu maturalnego oraz odpowiedniego dla danego przedmiotu współczynnika. Punkty uzyskane na bazie tych operacji są następnie sumowane. Te przedmioty i współczynniki są następujące:

Przedmioty		Współczynnik dla poziomu podstawowego	Współczynnik dla poziomu rozszerzonego
Przedmiot wymagany	język polski (pisemny)	0,5	1,0
Przedmiot do wyboru (jeden do wyboru)	dowolny pisemny inny niż wymienione w tabeli	0,25	0,5
Przedmiot dodatkowy	filozofia	–	1,0
Przedmiot dodatkowy	język obcy nowożytny (pisemny)	0,2	0,4

Kandydaci ze „starą maturą” uzyskują miejsca w rankingu z uwagi na dwie wskazane przez nich oceny z egzaminów maturalnych. Oceny przeliczane są na punkty rekrutacyjne; przelicznik jest następujący: (i) dla wyników maturalnych w skali 2–5: ocena dostateczna – 3 pkt.; ocena dobra – 4 pkt.; ocena bardzo dobra – 5 pkt.; (ii) dla wyników maturalnych w skali 1–6: ocena mierna – 2, 6 pkt.; ocena dostateczna – 3,2 pkt.; ocena dobra – 3,8 pkt.; ocena bardzo dobra – 4,4 pkt.; ocena celująca – 5 pkt.

Laureaci i finaliści wybranych olimpiad przedmiotowych uzyskują maksymalną liczbę punktów rankingowych (1000 pkt), która plasuje ich na szczycie rankingu.

Kandydaci z międzynarodową maturą są przyjmowani z uwagi na uzyskane punkty rankingowe, które zostają przyznane zgodnie z tabelą przeliczania punktów uzyskanych na dyplomie International Baccalaureate na punkty procentowe oraz z uwzględnieniem ustalonych współczynników dla określonych przedmiotów.

Kandydaci za maturą zagraniczną są przyjmowani na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej na temat określonych lektur. Rozmowa jest punktowana przez komisję w skali

od 2 do 5 punktów. Rozmowa jest oceniana pozytywnie, jeśli kandydat uzyska przynajmniej 3 punktów.

B. Rekrutacja na niestacjonarne studia licencjackie (I stopnia) przeprowadzana jest na podstawie listy rankingowej. Kandydaci z „nową maturą” uzyskują punkty rankingowe przez wskazanie wyników trzech egzaminów maturalnych, których wysokość jest sumowana.

Osoby ze „starą maturą” ubiegające się o przyjęcie dokonują wyboru dwóch ocen, które przeliczane są na punkty rekrutacyjne. Punkty te są następnie sumowane. Przelicznik jest następujący: (i) dla wyników maturalnych w skali 2–5: ocena dostateczna – 3 pkt.; ocena dobra – 4 pkt.; ocena bardzo dobra – 5 pkt.; (ii) dla wyników maturalnych w skali 1–6: ocena mierna – 2,6 pkt.; ocena dostateczna – 3,2 pkt.; ocena dobra – 3,8 pkt.; ocena bardzo dobra – 4,4 pkt.; ocena celująca – 5 pkt.

Kandydaci z międzynarodową maturą są przyjmowani z uwagi na uzyskane punkty rankingowe, które zostają przyznane zgodnie z tabelą przeliczania punktów uzyskanych na dyplomie International Baccalaureate na punkty procentowe oraz z uwzględnieniem ustalonych współczynników dla określonych przedmiotów.

Kandydaci za maturą zagraniczną są przyjmowani na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej na temat określonych lektur. Rozmowa jest punktowana przez komisję w skali od 2 do 5 punktów. Rozmowa jest oceniana pozytywnie, jeśli kandydat uzyska przynajmniej 3 punktów.

C. Rekrutacja na stacjonarne studia magisterskie (II stopnia) odbywa się na zasadach konkursu ocen z dyplomu licencjackiego (także inżynierskiego, magistra lub innego równorzędnego).

D. Rekrutacja na niestacjonarne studia magisterskie (II stopnia) przebiega na zasadach identycznych dla rekrutacji na stacjonarne studia magisterskie.

Warunki i procedura rekrutacji zostały przyjęte na podstawie przepisów prawa powszechnego, zwłaszcza art. 70 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023 poz. 742, z późn. zm.). Dodatkowo kwestie rekrutacji regulują: Uchwała Nr 107/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie zasad i trybu rekrutacji obywateli polskich na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2025/2026; Uchwała Nr 108/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie zasad i trybu rekrutacji cudzoziemców na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2025/2026 (od roku akademickiego 2026/2027 ma obowiązywać Uchwała Nr 84/2025 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 25 czerwca 2025 r. w sprawie zasad i trybu rekrutacji obywateli polskich i cudzoziemców na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2026/2027), Zarządzenie Nr 24/2025 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 31 stycznia 2025 r. w sprawie limitów przyjęć na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w Uniwersytecie Wrocławskim w roku akademickim 2025/2026, Uchwała nr 106/2021 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów i finalistów konkursów ogólnopolskich na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2025/2026, Uchwała Nr 12/2025 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 26 lutego 2025 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów ogólnopolskich na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim

2025/2026 oraz Zarządzenie Nr 101/2025 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 30 kwietnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia Procedury rejestracji w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów.

Rektor Uniwersytetu Wrocławskiego w zarządzeniu określa każdego roku limity przyjęć dla całego kierunku *filozofia*.

Zasady i procedury rekrutacji uwzględniają podstawowe kompetencje cyfrowe kandydatów, które są przez nich uzyskiwane w trakcie edukacji w szkołach średnich. Dodatkowo, podczas pierwszego semestru studenci zdobywają dodatkową wiedzę w tym zakresie podczas zajęć z przedmiotu *technologia informacyjna z elementami prawa własności intelektualnej*. Uniwersytet Wrocławski zapewnia wszystkim studentom dostęp do platformy MS365, na który składają się podstawowe programy MS Office (Word, Excel, PowerPoint).

W trakcie ostatniej rekrutacji na stacjonarne studia filozoficzne I stopnia było 271 kandydatów; spośród tych osób 140 zgłosiło się w pierwszej turze rekrutacji, 62 osoby zaś w drugiej. Opłatę uiszczyło 217 osób, odpowiednio po 115 i 53 dla I i II tury. Ostatecznie na studia przyjęto 87 osób, z czego 54 osoby rekrutowały się w pierwszej turze, a 26 w drugiej. Czterech kandydatów zostało zwolnionych z opłaty z uwagi na status laureata olimpiady przedmiotowej. Na studia niestacjonarne I stopnia zgłosiło się 97 kandydatów, przyjęto 53 osoby na studia. Na studia stacjonarne II stopnia było 48 zgłoszeń, przyjęto zaś 32 osoby. Na studia niestacjonarne II stopnia było 21 kandydatów, ostatecznie przyjęto 14 osób na studia (szczegółowe statystyki dotyczące rekrutacji na studia w roku akademickim 2025/2026 – zał. nr III.3.3.1).

Ogólnie rzecz biorąc, dostrzec można wzrostową tendencję dotyczącą liczby kandydatów i osób przyjętych na studia, co jest bezpośrednim efektem przedsięwzięć Zespołu ds. Promocji i Komunikacji Instytutu Filozofii. O skuteczności działań tegoż Zespołu świadczy także wynik rekrutacji na studia anglojęzyczne na kierunku *Culture, Thought, and Humanity* – po raz pierwszy w roku akademickim 2025/2026 otworzyły się nie tylko studia I stopnia, ale także studia stopnia II.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów

Szczegółowe warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się poza systemem studiów zostały określone szczegółowo w Uchwale Nr 6/2022 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie regulaminu potwierdzania efektów uczenia się oraz zasad przyjęcia na studia na podstawie potwierdzonych efektów uczenia się. Zgodnie z tą regulacją kandydat może zostać przyjęty na studia na podstawie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, jeśli wykaże osiągnięcie wybranych efektów uczenia się:

- (i) na podstawie dokumentów określonych w art. 69 ust. 2 Ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz co najmniej 5 lat doświadczenia zawodowego;
- (ii) na poziomie pełnej kwalifikacji 5 PRK lub kwalifikacji odpowiadającej 5 poziomowi europejskich ram kwalifikacji;
- (iii) na poziomie pełnej kwalifikacji 6 PRK i co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów I stopnia; (iv) na poziomie pełnej kwalifikacji 7 PRK i co najmniej 2 lata doświadczenia zawodowego po ukończeniu studiów II stopnia lub studiów jednolitych magisterskich.

W przypadkach określonych w pkt (i) i (ii) kandydat uzyskuje uprawnienie do rekrutacji na studia I stopnia lub jednolite magisterskie, w przypadku pkt (iii) na studia II stopnia, natomiast w przypadku okoliczności z pkt (iv) na kolejne studia I stopnia, studia II stopnia lub jednolite magisterskie. Spełnienie tych warunków ustala komisja powoływana przez Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego, w skład której wchodzi trzech członków, w tym co najmniej dwóch posiadających tytuł profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. W działaniach komisji bierze także udział ekspert z dyscypliny, do której przypisane są efekty uczenia się, które mają zostać potwierdzone (ekspert pełni funkcję doradczą).

Kandydat ubiegający się o przyjęcie w takim trybie składa wniosek, w którym określa maksymalnie 10 efektów uczenia się, które mają być potwierdzone. Na skutek procesu rekrutacyjnego student może uzyskać potwierdzenie efektów uczenia się w maksymalnym wymiarze 50% punktów ECTS przypisanych do zajęć objętych programem studiów. Zasady te nie były jak dotąd stosowane.

Kandydaci, po przyjęciu na studia, mogą się także ubiegać o zwolnienie z lektoratów w oparciu o uznanie certyfikatów i dyplomów zaświadczających o znajomości obcego języka nowożytnego.

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej stanowią, iż możliwe jest uznanie tychże efektów na podstawie porównania efektów dotąd uzyskanych przez przenoszącego się studenta z efektami uczenia się, które określone są dla kierunków prowadzonych w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego. Podstawą do oceny zbieżności efektów jest program danego kierunku. Dotyczy to także studentów rodzimych, którzy odbyli wybrane semestry studiów na innej uczelni. Planując wyjazd, studenci muszą zaplanować swój pobyt na zagranicznej uczelni tak, aby zrealizowane przez nich przedmioty były równoważne z tymi, które są prowadzone na danym semestrze w Instytucie Filozofii. Przedmioty, które nie mają swojego odpowiednika na innej uczelni, muszą zostać uzupełnione w trakcie późniejszego semestru.

Podstawą prawną powyższych warunków i procedur są: Uchwała Nr 68/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim. Dodatkowym aktem prawnym regulującym omawianą tutaj kwestię jest Uchwała Nr 149/2024 Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie przeniesienia z innej uczelni.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Weryfikacja efektów uczenia się – bieżąca i etapowa

Weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest przeprowadzana z uwagi na zapisy sylabusów zajęć (w których określone są zasady uzyskania oceny pozytywnej z danego przedmiotu; sylabusy muszą zostać udostępnione studentom najpóźniej dwa tygodnie od rozpoczęcia semestru, w trakcie którego odbywają się dane zajęcia).

Warunkiem koniecznym weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest stałe kontrolowanie i monitorowanie uczestnictwa studentów w zajęciach. W

trakcie zajęć stosowane są różne, opisane w sylabusie, metody weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji uzyskanych przez uczestników zajęć, jak sprawdziany pisemne i ustne, egzaminy zarówno ustne jak i pisemne, prace semestralne, prezentacje wprowadzające do zajęć, praca w grupach oraz dyskusje, projekty badawcze i translatoria. Kryteria uzyskania zaliczenia zapisane są w sylabusie i komunikowane studentom nie później niż 14 dni od rozpoczęcia zajęć. Na potrzeby egzaminów studenci otrzymują listy zagadnień, w czasie egzaminu pytania wybierane są w drodze losowania. W przypadku więcej niż jednego pytania prowadzący wskazuje ocenę częściową za każdą uzyskaną odpowiedź. Ostateczna ocena z egzaminu wystawiana jest na podstawie ocen częściowych. Studenci są przez prowadzących informowani o wynikach bezpośrednio po przeprowadzeniu egzaminu, przekazywane za pomocą systemu USOS lub przekazywane na kolejnych zajęciach po sprawdzeniu prac przez prowadzącego. Na pracach pisemnych prowadzący umieszczają nie tylko oceny, ale także komentarze dotyczące poszczególnych fragmentów prac oraz uzasadnienie oceny. Dodatkowo weryfikacja i oceny dokonuje się przez przeprowadzanie egzaminów końcowych, stanowiących podstawę uzyskania pozytywnej oceny z wykładu (egzaminy przeprowadzane są w formie ustnej lub pisemnej). Zasady i warunki egzaminu są jasno określone przez wykładowców, podobnie jak zakres materiału, który w trakcie egzaminu obowiązuje, co pozwala na bezstronne i rzetelne egzaminowanie i wystawienie wiarygodnych ocen. Terminy uzyskania i wystawienia ocen (w systemie USOS) regulowane są Komunikatami Dziekana Wydziału Nauk Społecznych, które wydawane są zwykle na miesiąc przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej. W semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 wydane zostały w tej sprawie Komunikat Nr 7/2025 oraz Komunikat Nr 8/2025 Dziekana Wydziału Nauk Społecznych.

W toku uczenia się studenci biorą również udział w zajęciach warsztatowych i praktycznych (w ramach specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*). Zasady praktyk określają Zarządzenie Nr 187/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 9 sierpnia 2022 r. w sprawie organizacji praktyk przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim z dalszymi zmianami oraz Uchwała Nr 7/2023 Rady Wydziału Nauk Społecznych z 27 stycznia 2023 roku w sprawie zatwierdzenia regulaminu praktyk zawodowych na Wydziale Nauk Społecznych. Celowi, jakim jest weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się służą również ankiety studenckie, na bazie których możliwa jest ocena jakości kształcenia przez poszczególnych pracowników. W ankietach studenci mają możliwość wyrażenia swojej opinii na temat zajęć przez wystawienie ocen za poszczególne aspekty prowadzenia kursu (np. czy zakres materiału był odpowiedni; czy prowadzący był uprzejmy wobec studentów), a także przez opisanie tego, co w zajęciach im się podobało, co zaś wymaga poprawy. Obowiązujący na Wydziale Nauk Społecznych wzór ankiety studenckiej znajduje się w załączniku nr III.3.3.2.2 (wcześniejszy wzór obowiązujący w IF III.3.3.2.1.)

Dodatkowo studenci wyróżniający się swoimi wynikami mogą wnioskować o studiowanie w trybie indywidualnej organizacji studiów albo indywidualnego toku studiów (określa to Regulamin studiów, a także Uchwały Rady Wydziału Nauk Społecznych z roku 2024 o numerach od 148 do 152), a także o zmianę trybu studiów z niestacjonarnych na stacjonarne (przy osiągnięciu minimum 4,5 średniej z dotychczas uzyskanych ocen).

Sytuacje sporne i zachowania nieetyczne występują rzadko. Studenci nie mają zwykle uwag do kryteriów uzyskania oceny pozytywnej z przedmiotu. Sytuacje niesamodzielnego wykonania prac lub napisania sprawdzianów przez studentów są także rzadkie. Na Uniwersytecie Wrocławskim obowiązuje zbiór *Standardów uczciwości akademickiej* przyjęty

Uchwała Nr 1/2024 Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia z dnia 27 marca 2024 r. (w związku z Zarządzeniem Nr 190/2024 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 4 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia Standardów uczciwości akademickiej w procesie dydaktycznym obowiązujących na Uniwersytecie Wrocławskim). Dokument ten rozstrzyga na poziomie całego Uniwersytetu procedurę działania w przypadku nieuczciwości studenta.

Student ma uprawnienie do zakwestionowania otrzymanej oceny przez złożenie wniosku do Dziekana WNS w ciągu 3 dni roboczych od dnia ogłoszenia wyniku. We wniosku musi znaleźć się jego uzasadnienie. Student ma uprawnienie do komisyjnego zweryfikowania jego pracy pisemnej oraz do dopuszczenia go do egzaminu komisyjnego (§ 35 z Regulaminu studiów).

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie języka obcego reguluje Zarządzenie nr 42/2020 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego wprowadzające zasady nauczania nowożytnych języków obcych i rozliczania studentów z lektoratów w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Wrocławskiego. Dokonywane jest ona przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych.

Podstawą prawną powyższych zasad weryfikacji i oceny są: Uchwała Nr 68/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim, Zarządzenie Nr 215/2023 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 28 września 2023 r. w sprawie dostosowania procesu rekrutacji, kształcenia studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami oraz ze szczególnymi potrzebami, a także Uchwała Nr 147/2024 Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie obniżonych minimalnych warunków zaliczenia semestru; oraz dopuszczalnego sumarycznego deficytu punktów ECTS uprawniających do wpisu na semestr wyższy.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się w przypadku kształcenia na odległość regulowane są Zarządzeniem Nr 190/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19 sierpnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia Zasad kształcenia na odległość w Uniwersytecie Wrocławskim (późniejsze zmiany: Zarządzenie Nr 227/2022 oraz Zarządzenie Nr 42/2024). Wśród metod stosowanych przez prowadzących zajęcia znajdują się kursy e-learningowe oraz kursy komplementarne, a także zajęcia prowadzone w trybie zdalnym lub hybrydowym. Metody kształcenia na odległość były stosowane także w trakcie pandemii COVID-19. Weryfikacja efektów uczenia się i postępów w procesie nauczania osiągnięta była przez: potwierdzenie tożsamości studenta przystępującego do sprawdzianu/egzaminu; korzystanie z kamer przez egzaminatora i egzaminowanego; sprawdzenie pokoju, w którym przebywa egzaminowany (przez pokazanie go egzaminatorowi przy użyciu kamery); nagrywanie egzaminów dyplomowych (nagrania były przechowywane czasowo). Regulowały to: Zarządzenie Nr 200/2021 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 3 grudnia 2021 r. w sprawie zdalnego nauczania w Uniwersytecie Wrocławskim w związku z wystąpieniem stanu epidemii COVID-19 oraz Zarządzenie Nr 22/2021 Dziekana Wydziału Nauk Społecznych z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie zdalnego nauczania na Wydziale Nauk Społecznych.

Końcowa weryfikacja efektów uczenia się – dyplomowanie

Warunkiem ukończenia danego etapu studiów jest, poza zaliczeniem wszystkich przedmiotów przewidzianych programem studiów, napisanie pracy dyplomowej – licencjackiej dla studiów I stopnia oraz magisterskiej dla studiów stopnia II. Studenci piszą

prace dyplomowe w trakcie seminariów dyplomowych, będąc jednocześnie pod opieką pracownika dydaktycznego lub badawczo-dydaktycznego. Studenci mają uprawnienie do wyboru promotora swojej pracy a także uczestniczą w ostatecznym określeniu tematu pracy dyplomowej. Tematy są ustalane w ramach I semestru seminariów licencjackiego i magisterskiego w porozumieniu pomiędzy studentem przygotowującym pracę a prowadzącym seminarium i promotorem. Ustalanie tematu pracy stanowi integralny element jej przygotowania, a jego zatwierdzenie (jak i promotora) należy do kompetencji Rady Instytutu Filozofii. Praca dyplomowa, zanim dojdzie do jej obrony, jest poddawana analizie antyplagiatowej w systemie Jednolity System Antyplagiatowy (JSA). Warunkami przystąpienia do egzaminu dyplomowego są: (i) zaliczenie wszystkich przedmiotów obowiązkowych objętych programem studiów danego kierunku oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS (uznanych przez dziekana); (ii) uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej za pracę dyplomową, (iii) pozytywny wynik z JSA. W trakcie egzaminu ocenie podlegają prezentacja pracy dyplomowej oraz odpowiedzi na nie mniej niż dwa pytania egzaminacyjne. Końcowym efektem ukończenia studiów jest otrzymanie dyplomu licencjata lub magistra filozofii.

Poniżej znajdują się przykładowe tematy prac dyplomowych obronionych w latach 2020–2025 przez studentów Instytutu Filozofii (wraz z nazwiskiem promotora):

- i. Praca licencjacka pt. „W pułapce znaku. Mīt w życiu społecznym i politycznym w koncepcjach Rolanda Barthes'a i Jeana Baudrillarda”, promotor: dr hab. Mariusz Turowski, prof. UWr, rok obrony: 2025.
- ii. Praca magisterska pt. „Ujmowanie innych podmiotów u Maxa Schelera i Edmunda Husserla”, promotor: dr hab. Paweł Korobczak, rok obrony 2025.
- iii. Praca licencjacka pt. „Filozofia religii Bogusława Wolniewicza – religia i magia”, promotor: prof. dr hab. Maciej Manikowski, rok obrony: 2024.
- iv. Praca magisterska pt. „*Druga płęć* w koncepcji Simone de Beauvoir”, promotor: dr Urszula Lisowska, rok obrony: 2024.
- v. Praca licencjacka pt. „Nieposłuszeństwo obywatelskie w filozofii św. Tomasza z Akwinu i św. Augustyna z Hippony”, promotor: dr hab. Michał Głowala, rok obrony: 2023.
- vi. Praca magisterska pt. „Nieoczywiste sposoby istnienia na przykładzie pauzy w melodii”, promotor: dr hab. Maciej Dombrowski, rok obrony: 2023.
- vii. Praca licencjacka pt. „Tajemnica jako podstawa egzystencji w oparciu o twórczość Edgara Allana Poe i Howarda Phillipsa Lovecrafta”, promotor: dr hab. Leszek Kleszcz, prof. UWr, rok obrony: 2022.
- viii. Praca magisterska pt. „Interpretacja kantowskiej krytyki jako określenia granic na podstawie *Krytyki czystego rozumu* i *Prolegomenów do wszelkiej przyszłej metafizyki, która będzie mogła wystąpić jako nauka*”, promotor: dr Andrzej Lorczyk, rok obrony: 2022.
- ix. Praca licencjacka pt. „Freudowski obraz człowieka w *Psychologii nieświadomości*”, promotor: dr hab. Ilona Błocian, rok obrony: 2021.
- x. Praca magisterska pt. „Błądzenie myślami a kognitywna struktura świadomego ja”, promotor: dr hab. Maciej Dombrowski, rok obrony: 2021.
- xi. Praca licencjacka pt. „Krytyka autonomii moralnej w twórczości Fiodora Dostojewskiego na przykładzie powieści *Bracia Karamazow*”, promotor: prof. dr hab. Jan Krasicki, rok obrony: 2020.

- xii. Praca magisterska pt. „Od świadomości mitycznej do świadomości religijnej. Analiza problemu na przykładzie twórczości Ernsta Cassirera”, promotor: prof. dr hab. Damian Leszczyński, rok obrony: 2020.

Tematy prac dyplomowych są przyjmowane w uchwałach Rady Instytutu Filozofii. Procedurę i warunki dyplomowania określają par. 58.1 Regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim, Uchwała Nr 152/2024 Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków ukończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia, a także zasady procesu dyplomowania oraz Uchwała Nr 20/2025 Rady Instytutu Filozofii z dnia 15 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia procedury dyplomowania w Instytucie Filozofii (zał. III.3.3.3 i III.3.3.4).

Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się

W Instytucie Filozofii osiągnięcie przez studentów uczenia się jest weryfikowane na różne sposoby.

Zróżnicowanie ocen z zajęć osiąganych przez studentów stanowi podstawowe potwierdzenie weryfikacji stopnia osiąganych efektów uczenia się. Określiwszy warunki uzyskania oceny, prowadzący sprawdzają, w jakim stopniu dany student je osiągnął (przy użyciu metod weryfikacji opisanych powyżej). W przypadku wyodrębnienia np. dwóch grup zajęciowych (jak często jest w przypadku ćwiczeń) do prowadzenia zajęć wyznaczany jest zwykle ten sam prowadzący, co pozwala na wystawienie bezstronnych i obiektywnych ocen wszystkim uczestnikom kursu (takie same są wtedy warunki uzyskania oceny z przedmiotu).

Dowodem na osiąganie przez studentów efektów uczenia się są archiwizowane prace dyplomowe, których napisanie jest warunkiem koniecznym uzyskania tytułu licencjata oraz magistra. Prace dyplomowe z I stopnia studiów mają zwykle charakter rekonstrukcyjno-historyczny, natomiast prace magisterskie muszą zawierać w sobie oryginalne rozwiązanie danego problemu filozoficznego. Prace dyplomowe broniące w Instytucie Filozofii są jednego rodzaju – są to rozprawy poświęcone wybranemu zagadnieniu z dyscypliny Filozofia (o charakterze teoretycznym lub aplikacyjnym). Promotorzy prac dyplomowych upewniają się, iż tematyka omawiana w danej pracy odpowiada ich kompetencjom i osiągnięciom badawczym (tematy są przyjmowane przez Radę Instytutu Filozofii). Dopilnowują oni także, aby praca została napisana zgodnie z wymogami filozoficznej metodyki badań – rozprawy mają następującą strukturę: (i) wstęp, w którym wprowadza się do poruszanej tematyki i uzasadnia się jej rozważanie, omawia się stosowane metody badawcze, prezentuje hipotezy badawcze, stan badań oraz strukturę pracy, (ii) część zasadnicza pracy, w której omawia się poruszane zagadnienie, argumentuje za hipotezami oraz wchodzi w dyskusję z badaczami podejmującymi daną kwestię, (iii) zakończenie, w którym omawia się osiągnięte wyniki badań, określając, które hipotezy zostały udowodnione, które zaś obalone, (iv) bibliografia. Obszar badań prac dyplomowych broniących w Instytucie Filozofii należy uznać za szeroki – pisane i broniące są prace z każdej podstawowej subdyscypliny filozofii. Mają one charakter analiz historycznych, problemowych lub historyczno-problemowych.

Prace dyplomowe są broniące w trakcie egzaminu dyplomowego przed komisją wyznaczoną przez Dziekana WNS. W trakcie egzaminu studenci muszą zaprezentować swoje prace, a także wykazać się wiedzą z zakresu tematyki broniącej pracy dyplomowej oraz ogólnej wiedzy filozoficznej (odpowiedniej dla danego stopnia studiów). Zróżnicowanie ocen uzyskiwanych przez studentów w trakcie egzaminu dyplomowego stanowi dowód oceny osiąganych przez studentów efektów uczenia się.

Pracownicy Instytutu Filozofii są także zobowiązani do archiwizacji przez rok prac etapowych i sprawdzianów, które także stanowią dowód osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Dowodem na osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów są także publikowane przez nich artykuły. Przykładami takich publikacji są artykuły następujących studentów: (i) Marcin Domagała, „Księga o jabłku, czyli o średniowiecznych próbach konwersji Arystotelesa” (*Philosophia in transitu*, tom I, Wrocław 2021); Wojciech Kilan, „Spór o status idei w poznaniu: Malebranche i Arnauld” (*Philosophia in transitu*, tom I, Wrocław 2021); Michał Cholewa, „O potrzebie uwzględnienia metafizyki w prawoznawstwie. Kazus strzelców z muru berlińskiego i rozliczenia NRD za dokonane zbrodnie” (*Philosophia in transitu*, tom II, Wrocław 2025), (ii) artykuł Kamil Ćwik, „Supraracjonalistyczne pochodzenie etyczności w świetle buddyjskiej (nie)oczywistości epistemicznej” (*Philosophia in transitu*, tom II, Wrocław 2025). Teksty te zostały wydane w serii monograficznej Instytutu Filozofii UW, która ma wspierać studentów i doktorantów w rozpoczęciu kariery badawczej.

Prowadzenie badań przez studentów stanowi kontynuację procesu nauczania, w trakcie którego studenci uzyskują zdolności analizy tekstów filozoficznych, argumentacji na rzecz wybranych zagadnień filozoficznych oraz pisania tekstów naukowych. Do działalności naukowej przygotowują prace dyplomowe pisane przez studentów na zakończenie studiów I i II stopnia – studenci uzyskują podstawową zdolność prowadzenia badań oraz pisania tekstów naukowych. Umiejętności badawcze – jak zdolność jasnego formowania twierdzeń czy argumentacji – sprawdzane są także w trakcie egzaminu dyplomowego.

Losy absolwentów kierunku

Losy studentów są monitorowane przez Akademickie Biuro Karier Uniwersytetu Wrocławskiego. Raporty sporządzane przez Akademickie Biuro Karier umożliwiają śledzenie losów osób, które ukończyły studia w Instytucie Filozofii. Instytut Filozofii prowadzi także monitoring losów studentów po zakończeniu studiów. Szczegółowe informacje na temat losów absolwentów zawarte zostały w opisie do kryterium ósmego. Akademickie Biuro Karier UW rozwija związki Uniwersytetu z absolwentami w ramach programu Budowania relacji z absolwentami.

Badania Akademickiego Biura Karier dowodzą, iż studenci w większości deklarują wysokie zadowolenie ze studiów na kierunku *filozofia*; mniej jednoznaczna jest ocena bezpośredniej przydatności w pracy zawodowej. W 2020 r. na pytanie o zadowolenie z kierunku pozytywnie odpowiedziało 90% respondentów, przy ocenie przydatności wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej absolwenci uznawali ją za w 30% za użyteczną. Gałęzie gospodarki, w których absolwenci znajdują zatrudnienie: IT (np. 28,57% w 2016 r.), Edukacja i nauka (np. 25,00% w 2020 r.) oraz Finanse i ubezpieczenia. Badani absolwenci, według raportu Akademickiego Biura Karier, wskazują na zatrudnienie na przykład na stanowiskach: Konsultant, IT Application Support Engineer, Nauczyciel etyki i filozofii, Pracownik socjalny, a nawet Spawacza/Ślusarza.

Warto zauważyć, że absolwenci studiów filozoficznych krócej poszukują pracy po zakończeniu studiów, otrzymują wyższe średnie wynagrodzenie niż inni absolwenci studiów humanistycznych. Dostrzec w tym względzie należy zmianę między rokiem 2020 a 2023. O ile w roku 2020 średnie wynagrodzenie absolwentów filozofii było o około 300 zł niższe niż absolwentów innych studiów humanistycznych, w 2023 roku było już ono o około 850 wyższe. Podobnie w kwestii względnego wskaźnika zarobków (odpowiednio 0,43 do 0,49 w 2020 roku do 0,66 do 0,47 w roku 2023). Należy ogólnie stwierdzić, iż absolwenci studiów

filozoficznych krócej poszukują pracy, otrzymują za pracę wyższe średnie zarobki oraz wykazują się wyższym względnym wskaźnikiem zarobków niż absolwenci innych studiów humanistycznych.

Na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego przyznawane były Nagrody Dziekana WNS za najlepszą pracę magisterską. Laureatami tej nagrody są Marcin Domagała oraz Mateusz Biernaczyk, absolwenci filozoficznych studiów II stopnia.

Do grona studentów studiów magisterskich należą także absolwenci filozoficznych studiów I stopnia. W bieżącym roku akademickim 2025/26 na stacjonarnych studiach magisterskich kontynuuje naukę: 11 absolwentów na roku I oraz 3 absolwentów na roku II. W przypadku magisterskich studiów niestacjonarnych studia filozoficzne kontynuuje: 1 osoba na roku I oraz 1 osoba na II roku.

Do znanych publicznie grona absolwentów studiów filozoficznych Instytutu Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego należą m.in.: Sławomir Stanisław Górski — magister filozofii UW, dokumentalista i reportażysta; Bogdan Zdrojewski — polityk i samorządowiec, prezydent miasta Wrocław w latach 1990-2001; Marek Burak — działacz opozycyjny w okresie PRL, pedagog, nauczyciel, samorządowiec, prywatny przedsiębiorca; Jacek Orłowski — dziekan Wydziału Reżyserii PWST w Krakowie w latach 2008-2012; Agnieszka Dziemianowicz-Bąk — minister rodziny i polityki społecznej w rządzie Donalda Tuska; Ryszard Gwalbert Misiek — jazzman, prekursor teatru instrumentalnego.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra

W Instytucie Filozofii zatrudnionych jest obecnie 3 pracowników dydaktycznych posiadających stopień doktora (w tym jeden w wymiarze ½ etatu) i 30 pracowników naukowo-dydaktycznych (w tym 6 osób posiada tytuł profesora zwyczajnego, 9 osób posiada stopień doktora habilitowanego i zajmuje stanowisko profesora nadzwyczajnego UWr, 5 osób posiada stopień doktora habilitowanego, a pozostałe posiadają stopień doktora) oraz jedna osoba w stopniu doktora zatrudniona jest etacie naukowym w wymiarze ½ etatu, a 2 osoby zatrudnione są na stanowisku asystenta (bez doktoratu). Spośród pracowników naukowo-dydaktycznych wszyscy zadeklarowali przynależność do dyscypliny Filozofia przynajmniej w 50% (dwadzieścia siedem osób w 100%, trzy osoby 50% lub 25% w innych dyscyplinach, jak Nauki o sztuce, Nauki o kulturze i religii czy Teologia). Pracownicy w swych zainteresowaniach badawczych reprezentują całą gamę subdyscyplin filozoficznych. W aspekcie badania historii filozofii prowadzone badania obejmują przede wszystkim okresy: starożytność, średniowiecze, nowożytność i filozofię współczesną, natomiast w perspektywie systematycznej badania obejmują zagadnienia ontologiczne, epistemologiczne, antropologiczne, estetyczne, etyczne, społeczne i polityczne. Wszyscy pracownicy posiadają wykształcenie filozoficzne i stopnie lub tytuły naukowe uzyskane w tejże dyscyplinie. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Liczebność kadry jest stabilna, regularnie ogłaszane są konkursy na stanowiska, a odejścia związane są przede wszystkim z nabyciem praw emerytalnych. Uniwersytet Wrocławski posiada wyspecjalizowaną kadrę do prowadzenia przedmiotów wspomagających kształcenie kierunkowe filozofów, np. zajęcia z logiki realizują pracownicy Katedry Logiki i Metodologii Nauk, a zajęcia językowe pracownicy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych oraz Instytutu Studiów Klasycznych Śródziemnomorskich i Orientalnych (języki starożytne). Niewielką część zajęć prowadzą doktoranci, co jednak odbywa się pod nadzorem i kontrolą promotora. Wszyscy etatowi pracownicy Instytutu Filozofii byli lub są zaangażowani w prowadzenie zajęć na kierunku *filozofia*.

Warto odnotować systematyczny i znaczący wzrost liczby publikacji wysoko punktowanych, indeksowanych w bazach Scopus, DOAJ, ERIH+. Szczegółowy wykaz najważniejszych publikacji poszczególnych pracowników znajduje się w załączniku. Ogólnie zaś dorobek naukowy prezentuje się następująco¹:

TYP PUBLIKACJI	2020	2021	2022	2023	2024	2025
MONOGRAFIE	12	12	10	10	8	5
ROZDZIAŁY W MONOGRAFII	28	7	27	13	10	16
ARTYKUŁY	41	47	32	32	31	5

Mimo niewielkiego spadku ilości publikacji dostrzec można ogromny postęp w ich jakości, gdyż nie tylko niezmiennie wzrósł odsetek tekstów pisanych w języku angielskim, lecz także publikowane są one bardzo często w renomowanych wydawnictwach (Routledge, Brill, DeGruyter) i czasopismach. Osiągnięty dorobek naukowy pozwolił Instytutowi Filozofii osiągnąć **kategorię A** w ostatniej parametryzacji i aktywnie dążymy do jej utrzymania. Dorobek wrocławskich filozofów zyskuje uznanie zarówno krajowe, jak i międzynarodowe,

co odzwierciedlają, oprócz publikacji w prestiżowych czasopismach, uzyskane w ostatnich latach granty z Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki czy Fundacji Lanckorońskich oraz uczestniczenie pracowników w grantach realizowanych w innych ośrodkach uniwersyteckich. Jako przykład może posłużyć nagroda im. Kazimierza Twardowskiego za rok 2022, przyznana prof. Markowi Łagoszowi za monografię *Ontologia Boga*. Uniwersytet Wrocławski bierze udział w Inicjatywie Doskonałości – Uczelnia Badawcza. Owocuje to finansowaniem projektów, wyjazdami na konferencje, wykłady i staże do takich ośrodków (jak np. Hongkong, Carbondale, Bochum, Padwa, Neapol czy Genua) i umożliwia także zmniejszenie obciążeń dydaktycznych dla pracowników Instytutu. Rosnąca rozpoznawalność w środowisku międzynarodowym pozwoliła na przyjęcie zaproszeń do wygłoszenia wykładów przez uznanych naukowców z USA (K. Stickers, R. Auxier, S. Pensoneau-Conway), Czech (P. Dvořák), czy Turcji (G. Bowe). Wielu pracowników Instytutu Filozofii zasiada w ogólnopolskich i międzynarodowych gremiach – kilkudziesięciu stowarzyszeniach i redakcjach czasopism.

Pracownicy Instytutu Filozofii zyskują również uznanie gremiów rodzimej uczelni oraz specjalistów krajowych, co przejawia się w otrzymywaniu przez nich corocznie nagród za osiągnięcia naukowe (za rok akademicki 2023/24 – prof. R. Kuliniak, dr Eli Orner Kramer, prof. UW r i dr hab. Ilona Błocian, prof. UW r.), organizacyjne i dydaktyczne (za rok akademicki 2023/24 – 9 nagród).

Nieustannie są podnoszone kompetencje dydaktyczne kadry. Bierze ona udział w organizowanych przez Uniwersytet Wrocławski kursach dotyczących prowadzenia zajęć zdalnych, kursach podnoszących kompetencje językowe czy też zwiększających świadomość i bezpieczeństwo funkcjonowania w przestrzeni wirtualnej. Kompetencje dydaktyczne są poparte również wieloletnim doświadczeniem w prowadzeniu zajęć, promowaniu oraz recenzowaniu prac dyplomowych. Kadra naukowo-dydaktyczna jest bardzo dobrze przygotowana do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co znalazło swe odzwierciedlenie w trakcie pandemii. Prace nad nowymi kierunkami i przedmiotami mają zawsze charakter włączający, pracownicy mają możliwość zgłaszania swych propozycji i rozwijania kompetencji związanych z przygotowywaniem oferty dydaktycznej. Kompetencje kadry podlegają nieustannemu monitorowaniu. Służy temu wachlarz narzędzi w postaci studenckich ankiet ewaluacyjnych, wewnętrznych ankiet uniwersyteckich, hospitacji, oceny okresowej. Pracownicy Instytutu Filozofii nie tylko kształcą studentów, opiekują się kołami naukowymi, lecz także popularyzują wyniki swoich badań i wiedzę filozoficzną wśród szerokiej publiczności – wypowiadają się w mediach oraz prowadzą zajęcia dla uczniów szkół średnich na terenie województwa dolnośląskiego. Według rankingu „Perspektyw” filozofia prowadzona w ośrodku wrocławskim zajmuje obecnie (2025 r.) 5. miejsce w Polsce (uwzględniono 20 Uniwersytetów).

Kryteria przydziału zajęć

Przydział zajęć na kierunku *filozofia* (a także na pozostałych kierunkach prowadzonych przez IF UW r) odbywa się zgodnie z kilkoma kryteriami.

Kryterium kompetencji

Kryterium kompetencji stanowi jedną z najważniejszych przesłanek przy obsadzie zajęć. W szczególności główne kursy kierunkowe, takie jak np. *filozofia starożytna*, *filozofia*

średniowiecza, etyka, ontologia na studiach I stopnia, czy *główne problemy epistemologii, główne problemy etyki, filozofia kultury* na II stopniu studiów przydzielane są pracownikom afiliowanym przy odpowiednich zakładach w obrębie struktury IF i/lub pracownikom specjalizującym się w danym obszarze badawczym, choć nie afiliowanym przy stosownym zakładzie (przykładowo pracownik afiliowany przy zakładzie filozofii współczesnej, może prowadzić zajęcia z obszaru filozofii społeczno-politycznej, ponieważ jego badania, potwierdzone publikacjami i wystąpieniami konferencyjnymi, łączą oba obszary). Warto zauważyć, że wszystkie podstawowe kursy w ramach kierunku *filozofia* prowadzone są przez pracowników IF. Przypadkiem granicznym są takie kursy jak *logika, semiotyka czy teoria argumentacji*, prowadzone przez pracowników Katedry Logiki i Metodologii Nauk, stanowiącej odrębną jednostkę w ramach Wydziału Nauk Społecznych UWr, ale merytorycznie sytuującej się w obszarze dyscypliny Filozofia (wszyscy pracownicy Katedry są przypisani do dyscypliny Filozofia w 100%).

Kryterium doświadczenia badawczego

Inną przesłanką jest kryterium doświadczenia badawczego. Seminaryjne dyplomowe czy wykłady w ramach podstawowych kursów na kierunku (często posiadających, zwłaszcza na I stopniu studiów, podwójną strukturę wykładów i ćwiczeń) przydzielane są co do zasady samodzielny pracownikom nauki (tzn. pracownikom ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego). Odstępstwa od tej zasady mogą się zdarzać (szczególnie od czasu zniesienia przez ustawodawcę wymogu habilitacji), jednak w takim wypadku pracownik ze stopniem doktora musi być osobą prowadzącą badania w danym obszarze. Należy jednak podkreślić, że seminaryjne dyplomowe obsadzone są przez osoby posiadające habilitacje i prowadzące badania w dyscyplinie Filozofia.

Kryterium kompetencji dydaktycznej

Kolejnym kryterium mającym znaczenie przy przydzielaniu zajęć dydaktycznych jest kompetencja dydaktyczna. Jej weryfikacja ma zasadniczo dwa lub trzy źródła: ankiety studenckie i hospitacje zajęć, do których dochodzą dodatkowe osiągnięcia dydaktyczne (certyfikaty nabytych umiejętności itp.) Kryterium to jest rzecz jasna najlepiej weryfikowalne w procesie wyboru zajęć fakultatywnych przez studentów, którzy w wielu przypadkach wskazują zajęcia cenionego nauczyciela, kierując się tym aspektem w co najmniej tym samym stopniu, co tematyką kursu. Niemniej, także obsada innych zajęć ma na względzie kompetencje dydaktyczne. Przykładowo niektóre zajęcia na I roku studiów I stopnia mogą być prowadzone przez różnych nauczycieli (*wstęp do filozofii*). Przy obsadzie bierze się wtedy pod uwagę nauczycieli, którzy cieszą się relatywnie dużym szacunkiem i popularnością wśród studentów. Ma to w tym konkretnym przypadku dodatkowo na celu próbę ograniczenia zjawiska tzw. „drop-out”.

Kryterium zapewnienia pensum

Kryterium instytucjonalnym jest ciążący na Zastępcy Dyrektora IF ds. Dydaktycznych i Studenckich obowiązek zapewnienia pensum pracownikom jednostki. To kryterium związane jest, z drugiej strony, z koniecznością ograniczania nadgodzin wyrabianych przez

pracowników IF, co jest istotne z perspektywy finansowej, ale też z perspektywy efektywności prowadzenia przez nich badań naukowych.

Prowadzenie zajęć przez doktorantów

To właśnie kwestia pensów i nadgodzin jest często jedną z kluczowych przesłanek decydujących o przydzielaniu zajęć doktorantom kształcącym się w Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UW. IF dba o zapewnienie możliwości realizacji obowiązku praktyki dydaktycznej, zlecając doktorantom prowadzenie zajęć, przy czym branych jest w takich przypadkach pod uwagę kilka czynników, takich jak:

- wprowadzone w programach Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UW ograniczenie możliwości prowadzenia zajęć przez doktorantów w I roku ich kształcenia (nie mogą oni wtedy prowadzić żadnych zajęć) (por. Uchwała Nr 145/2022 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 21 grudnia 2022 roku zmieniająca uchwałę w sprawie programów kształcenia w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Wrocławskiego dla cykli kształcenia rozpoczynających się w roku akademickim 2021/2022 i następnych);
- ograniczenie „dolne i górne” liczby godzin, które doktorant może poprowadzić: nie mniej niż 15 godzin w całym cyklu kształcenia w Szkole Doktorskiej i nie więcej niż 60 godzin na rok akademicki w trzech latach kształcenia (z pominięciem I roku) (por. Uchwała Senatu nr 145/2022);
- konsultacje z promotorem danej osoby, w kwestii opinii o zdolności doktoranta do poprowadzenia danych zajęć;
- wyniki hospitacji wcześniej prowadzonych zajęć (jeśli nie miałyby to być pierwsze zajęcia prowadzone przez doktoranta).

Doktoranci w żadnym wypadku nie mogą prowadzić wykładów lub seminariów dyplomowych. Najczęściej przydzielane są im konwersatoria lub ćwiczenia do wykładu. W uzasadnionych przypadkach (wysoka jakość prowadzonych badań) dopuszczalne jest poproszenie doktorantów o zaproponowanie zajęć do wyboru. Są to jednak sytuacje wyjątkowe i w ocenianym okresie nie miały miejsca na kierunku *filozofia*.

Proces przydziału zajęć

Proces przydziału zajęć w IF leży w gestii Zastępcy Dyrektora ds. Dydaktycznych i Studenckich. Zaletą tego rozwiązania jest możliwość kontrolowania rozkładu obciążeń dydaktycznych (co jest niezwykle istotne w kontekście nacisków Rektora na ograniczenie wydatków związanych z nadgodzinami) oraz – na przykład w przypadku zajęć na I semestrze studiów I stopnia, o których była mowa wyżej – perspektywa elastyczności w wyborze konkretnego prowadzącego. Niemniej, Zastępca Dyrektora ds. Dydaktycznych i Studenckich konsultuje obsadę poszczególnych zajęć z samymi prowadzącymi oraz z kierownikami poszczególnych zakładów, zwłaszcza w odniesieniu do kluczowych zajęć kierunkowych.

Podnoszenie kompetencji dydaktycznych

Instytut Filozofii zachęca i wspiera pracowników w doskonaleniu warsztatu dydaktycznego, w tym do podnoszenia kompetencji w ramach kursów czy szkoleń, a także w przygotowywaniu pomocy dydaktycznych. Przykładem tego rodzaju aktywności jest przygotowywany przez dr hab., prof. UW Artura Pacewicza (wraz z dr Magdaleną Wolf z

Instytutu Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych) podręcznik do nauki łaciny dla filozofów. Prof. Pacewicz, oprócz filozoficznego, posiada również wykształcenie filologiczne w zakresie filologii klasycznej.

Pracownicy IF UWr posiadają też certyfikaty związane np. z kształceniem na odległość (dr Andrzej Lorczyk, dr hab. Paweł Korobczak), tutoringiem (dr hab. Paweł Korobczak, dr hab. Jacek Zieliński, prof. UWr) czy kompetencjami interkulturowymi (dr hab. Paweł Korobczak). Przykładem możliwości wpływu, jaki nabywane kompetencje dydaktyczne pracowników wywierają na jakość dydaktyki prowadzonej w ramach IF może być opracowanie perspektyw wprowadzenia tutoringu w IF, które stanowiło pracę będącą podstawą przyznania certyfikatu tutora (por. zał. nr III.3.4.1.).

Metody dydaktyczne a efekty uczenia się

Metody dydaktyczne stosowane w IF UWr, w szczególności również na kierunku *filozofia*, obejmują zarówno formę podawczą (wykłady), jak i różne rodzaje form interaktywnych (konwersatoria, seminaria, lektoraty, projekty itp.) Stosunek formy podawczej do interaktywnej przeważa na korzyść interaktywnej, zarówno na I, jak i na II stopniu kierunku *filozofia*. Ma to na celu efektywne wypracowywanie i rozwijanie umiejętności i kompetencji analitycznych oraz argumentacyjnych niezbędnych do pracy filozoficznej, w szczególności kształtowania umiejętności czytania ze zrozumieniem tekstu filozoficznego, krytycznego myślenia, umiejętności zrozumienia i oceny wagi argumentów i kontrargumentów, umiejętności rekonstruowania stanowiska prezentowanego w źródle, umiejętności formułowania własnego stanowiska itp. Wszystkiemu temu sprzyja forma dyskusji czy to między studentami a nauczycielem, czy między samymi studentami, czy to indywidualnie, czy w grupach. Takie podejście gwarantuje, że absolwent jest nie tylko teoretykiem, ale przede wszystkim kompetentnym praktykiem krytycznego myślenia. Stosowane w IF metody dydaktyczne obejmują również przygotowywanie prezentacji, omawianej następnie w trakcie zajęć. Ta ostatnia metoda, podobnie jak pisanie esejów, zawiera zarówno komponent dydaktyczny, jak i metodę weryfikacji osiąganych efektów uczenia się. Przykłady opisanych metod dydaktycznych udokumentowane są w kartach hospitacji (por. np. zał. nr III.3.4.2).

Seminaria dyplomowe

Jak wspomniano powyżej, seminaria dyplomowe na obu stopniach studiów kierunku *filozofia* prowadzone są przez samodzielnych pracowników nauki, prowadzących badania w dyscyplinie Filozofia. Z uwagi na niewielką liczebność ostatnich roczników studiów (zarówno I, jak II stopnia), niepozwalającą na utworzenie większej liczby grup seminaryjnych, spełniających kryteria minimalnej liczebności, dla całego rocznika proponowane jest jedno seminarium. Mimo to zachowana jest elastyczność w wyborze przez studentów tematyki pracy dyplomowej i osoby promotora, ponieważ studenci mają prawo wyboru promotora spośród wszystkich pracowników IF, po uzyskaniu ich zgody na objęcie opieką ich pracy i na proponowany przez studenta (lub wypracowany wspólnie z wybranym pracownikiem) temat pracy. Zarazem zabezpiecza to studentów na wypadek sytuacji, gdy z takich czy innych powodów nie mogą, czy nie chcą szukać promotora poza seminarium, prowadzący seminarium bowiem domyślenie obejmuje opieką wszystkich tych, którzy albo tego wprost

chęć, albo nie mogą znaleźć alternatywy. Jeżeli promotorem jest osoba bez habilitacji, to zasadą podstawową jest to, że recenzentem takiej pracy jest pracownik z habilitacją.

Przedmiot projekt badawczy

IF wprowadził do programu studiów II stopnia *filozofia* oraz *filozofia*, specjalność *filozofia nauki* przedmiot o charakterze warsztatowym pod nazwą *projekt badawczy*. Przedmiot ten ma na celu zapoznanie studentów z podstawowymi aspektami tworzenia projektów badawczych różnego rodzaju (pisanie artykułu, pisanie aplikacji grantowej, organizacja konferencji itp.) Przedmiot trwa dwa semestry (I oraz II). W trakcie obu semestrów można kontynuować jeden większy projekt lub prowadzić dwa (lub więcej) różnych projektów. Wybór konkretnego projektu oraz formy jego realizacji zależy od prowadzącego. Przedmiot ten z założenia przydzielany jest nauczycielom akademickim z IF, którzy mają praktykę w pozyskiwaniu grantów, publikowaniu w prestiżowych wydawnictwach i periodykach, organizacjach konferencji, szkół letnich itp. (najlepiej na poziomie międzynarodowym). W mniejszym stopniu istotne jest w tym przypadku posiadanie stopnia doktora habilitowanego, a w większym faktyczna, poświadczona stosownymi osiągnięciami, kompetencja praktyczna. Dodatkowym rozwiązaniem zastosowanym w przypadku tego kursu jest możliwość skorzystania przez studentów z pomocy indywidualnego opiekuna naukowego. Mogą się oni rekrutować spośród pracowników IF, jednak praktyką dotychczasową było angażowanie do tego celu doktorantów wyrażających chęć wzięcia udziału w takim przedsięwzięciu. Doktoranci dzielą się ze studentami nabytymi umiejętnościami i własnymi doświadczeniami, jednocześnie zyskując możliwość podniesienia swoich własnych kompetencji poprzez obserwację sposobu prowadzenia studentów przez nauczyciela z dużym doświadczeniem praktycznym w warsztacie naukowym. W efekcie osiągany jest podwójny cel dydaktyczny (i dla studentów, i dla doktorantów).

Pracownicy z innych jednostek

Na kierunku *filozofia* zajęcia prowadzone są także przez pracowników z innych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Wrocławskiego, zarówno z Wydziału Nauk Społecznych (Katedra Logiki i Metodologii Nauk, Instytut Socjologii), jak i spoza Wydziału Nauk Społecznych: Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (języki nowożytnie), Instytut Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych (lektoraty z łaciny i greki). Natomiast w okresie 2020-2025 nie było praktyki zatrudniania osób z zewnątrz do prowadzenia zajęć.

Przygotowanie do prowadzenia zajęć w trybie zdalnym

Kadra dydaktyczna IF UWr jest przygotowana do prowadzenia zajęć w trybie zdalnym. W zdecydowanej większości są to osoby, które mają doświadczenie prowadzenia zajęć w IF UWr w czasie pandemii lub też młodszy pracownicy zatrudnieni w późniejszym czasie, posiadający sprawność obsługi narzędzi do pracy zdalnej. Ponadto dwie osoby spośród pracowników IF UWr (dr Andrzej Lorczyk oraz dr hab. Paweł Korobczak) posiadają certyfikaty uprawniające do prowadzenia zajęć zdalnie w trybie asynchronicznym za pośrednictwem platformy Moodle, uzyskane jeszcze przed pandemią. W chwili obecnej platforma Moodle

nie jest wykorzystywana do prowadzenia regularnych zajęć w ramach programu *filozofia*, w przyszłości jednak, jeśli zwiększy się liczebność kadry posiadającej stosowny certyfikat, można będzie wprowadzić elementy zajęć zdalnych prowadzonych w trybie asynchronicznym jako stały element programu studiów. Na ten moment rozwiązanie to stosowane jest w niektórych szkoleniach (np. BHP), których przeprowadzenie w skali masowej jest w ten sposób znacznie bardziej efektywne niż metody tradycyjne.

Doświadczenie pandemii

Doświadczenie pandemii w IF UWr związane było z koniecznością pilnego przejścia na zdalny tryb prowadzenia zajęć. Zajęcia w tym czasie prowadzone były w znakomitej większości w trybie synchronicznym (za pośrednictwem MS Teams), choć dr Andrzej Lorczyk zaprojektował wtedy prowadzone przez siebie kursy w trybie asynchronicznym (za pośrednictwem platformy Moodle). Bardzo pomogło w przejściu na tryb zdalny sprawne reagowanie władz dziekańskich i rektorskich na powstające problemy. W efekcie UWr wypracował jednolite narzędzia i zasady ich użytkowania, zapewniając wszystkim pracownikom i studentom dostęp do pakietu MS Office 365, z którego do celów prowadzenia zajęć zdalnych najbardziej przydawał się program MS Teams oraz inne aplikacje platformy (MS Word, MS Forms itp.).

Pracownicy IF UWr w znakomitej większości dość sprawnie przeszli na zdalny tryb nauczania, co potwierdzają ankiety z tamtego okresu: w „najgorętszym” pierwszym okresie nauczania zdalnego (semestr letni 2019/20), a także że w kolejnych semestrach pandemicznych, większość zajęć oceniona została przez studentów na poziomie dobrym lub bardzo dobrym. Sporadycznie zdarzały oceny poniżej 4,0 i niepokojące sygnały, które skutkowały przeprowadzeniem rozmowy z nauczycielem, którego dotyczyły.

Należy zauważyć, że w efekcie doświadczeń pandemii, pracownicy i studenci oswoili się ze zdalnym trybem prowadzenia zajęć, uczestnictwa w konferencjach, wykładach itp. i traktują go jako naturalne uzupełnienie możliwości dydaktycznych. Wydaje się, że jako element uzupełniający spełniają one dobrą funkcję, choć jeśli nie ma niesprzyjających warunków, regularne zajęcia w kontakcie bezpośrednim wydają się być bardziej efektywne i budują prawdziwą wspólnotę akademicką. Formuła zdalna natomiast sprawdza się w doraźnych kontaktach z ekspertami z zagranicy, na przykład w przypadku konferencji.

Regulacje dotyczące pracy zdalnej

W wyniku doświadczeń związanych z prowadzeniem dydaktyki w okresie pandemii UWr wypracował zestaw uregulowań zawartych w Zarządzeniu Nr 190/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19 sierpnia 2022 roku w sprawie wprowadzenia Zasad kształcenia na odległość w Uniwersytecie Wrocławskim. Wydział Nauk Społecznych opracował również kodeks dobrych praktyk zalecanych w pracy zdalnej: <https://wns.uwr.edu.pl/wydzial/praca-zdalna-kodeks-dobrych-praktyk-wns/>.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej

Instytut Filozofii (IF) ma swoją siedzibę w budynku nr 20 usytuowanym w ramach kompleksu zabudowań kampusu Wydziału Nauk Społecznych (WNS) położonego przy ul. Koszarowej 3 we Wrocławiu. Choć studenci kierunku *filozofia* realizują program studiów w kilku lokalizacjach, główne zajęcia dydaktyczne odbywają się w budynku IF. Lektoraty językowe prowadzone są przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO), zlokalizowane przy pl. Nankiera 2/3, przy czym zajęcia te odbywają się albo w pomieszczeniach Studium, albo w budynkach wydziałowych. Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w różnych lokalizacjach, w zależności od wybranej formy aktywności. Ponadto do dyspozycji studentów pozostaje również infrastruktura ogólnouniwersytecka, obejmująca między innymi Bibliotekę Uniwersytecką oraz obiekty sportowe (np. sale gimnastyczne, siłownię, ściankę wspinaczkową oraz sale do gier zespołowych).

Infrastruktura dydaktyczna kampusu obejmuje 94 sale dostępne dla studentów wszystkich kierunków o sumarycznej powierzchni 5 548,50 m². Na bazę dydaktyczną IF składają się następujące sale (w nawiasach podano ilość dostępnych miejsc siedzących) o łącznej powierzchni 613,6 m²:

- parter: sale nr 2 (20) oraz 45 (60);
- pierwsze piętro: sale nr 102 (20), 103 (30), 104 (27), 105 (20), 129 (28), 130 (28), 131 (28), 132 (20), 134 (95), 135 (88);
- trzecie piętro: sala nr 325 (10 + 5).

W sumie daje to 13 sal. Dwie najobszerniejsze (nr 134 i 135) wyposażone są w projektor sufitowy i ekran. Wraz z salą nr 45 stanowią one korpus sal wykładowych IF. Pozostałe sale służą przede wszystkim do ćwiczeń i seminariów. Projektor multimedialny i stojący ekran znajdują się też w sali nr 104. Ponadto do użytku prowadzących pozostają dwa mobilne projektory, które mogą być wykorzystane w salach, w których sprzęt multimedialny nie został zamontowany na stałe. Sala 325 to pracownia komputerowa wyposażona w 5 stanowisk. Może być wykorzystywana jako standardowa sala seminaryjno-ćwiczeniowa z możliwością pracy przy komputerach. Wszystkie sale wyposażone są też w tablice kredowe lub/i tablice magnetyczne suchościeralne oraz rolety umożliwiające komfortowe prowadzenie zajęć i korzystanie z projektorów niezależnie od światła słonecznego. Z powodu zainicjowanej niedawno procedury wymiany rolet, część sal jest ich obecnie pozbawiona (szczegółowy wykaz wyposażenia: zob. zał. III.2.1.5). Instytut Filozofii (jak i pozostałe jednostki WNS) może też korzystać z pracowni komputerowych znajdujących się na Wydziale oraz z dużej auli ulokowanej w budynku Instytutu Politologii (nr 2/3). Aula jest wyposażona w projektory i nagłośnienie. Sposób, w jaki została skonstruowana, pozwala na podzielenie jej przestrzeni na trzy części (system przesuwanych ścianek) o różnej wielkości i liczbie miejsc.

W skład pomieszczeń IF wchodzi również gabinety pracowników. Pokoje te ulokowane są przede wszystkim na trzecim piętrze (trzy znajdują się pierwszym). W swoich gabinetach pracownicy mogą prowadzić zarówno konsultacje ze studentami jak i inne działania o charakterze dydaktycznym i naukowym. Na pierwszym piętrze, na końcu lewego

skrzydła, umieszczone są również sekretariaty (pok. 106 i 110) oraz pokój Dyrekcji IF. W sali 104 odbywają się posiedzenia Rady Instytutu i Rady Dyscypliny, ponieważ jej nowoczesne wyposażenie pozwala na spotkania w formie hybrydowej. Ponadto na korytarzach pierwszego piętra znajdują się gabloty i tablice. W gablotach umieszczane są najnowsze publikacje naukowe pracowników IF, a na tablicach aktualne informacje dotyczące toku studiów oraz ważnych wydarzeń instytutowych i uniwersyteckich.

W budynku IF znajduje się też pokój socjalny (nr 128A) – współdzielony i współzarządzany z Instytutem Socjologii – który wykorzystywany jest przez pracowników w przerwach między zajęciami dydaktycznymi. Pokój wyposażony jest w urządzenia kuchenne pozwalające na przygotowanie ciepłych posiłków oraz w meble wypoczynkowe. W budynku IF istnieje również pokój dla doktorantów (nr 351), w którym słuchacze Szkoły Doktorskiej mogą odpocząć, zjeść, w spokoju popracować oraz wypić kawę (na wyposażeniu pokoju jest ekspres do kawy). Studenci mają też do dyspozycji szatnię, w której mogą zostawiać odzienie wierzchnie, gdy udają się na zajęcia (szatnia czynna jest od poniedziałku do czwartku).

Na kampusie w budynku nr 21 znajduje się również kawiarenka, w której studenci mogą nabyć i zjeść kanapki, przekąski oraz napić się czegoś ciepłego. Ponadto w budynku nr 2/3 istnieje obszerna przestrzeń przeznaczona na punkt gastronomiczny oferujący dania śniadaniowe lub obiadowe oraz inne ciepłe posiłki czy napoje. Taki punkt funkcjonował do końca poprzedniego roku akademickiego, a w chwili obecnej trwa przetarg, który ma wyłonić nowego najemcę. W budynku IF jak i w pozostałych budynkach WNS umieszczone są też dystrybutory wody (zimnej, ciepłej bądź gazowanej), z których studenci mogą nieodpłatnie korzystać. Oprócz tego w każdym budynku WNS znajdują się automaty vendingowe, w których można zakupić napoje i drobne przekąski.

Na terenie kampusu znajdują się dwa duże parkingi, oferujące w sumie 240 miejsc postojowych, w tym 10 specjalnie oznaczonych miejsc dla osób z niepełnosprawnościami. Parkingi dostępne są zarówno dla studentów, doktorantów jak i pracowników. Kampus jest też połączony z siatką transportu publicznego. W bezpośrednim sąsiedztwie uczelni znajduje się przystanek autobusowy „Koszarowa”, obsługiwany przez linie nr 116, 119, 246 oraz A. Dojazd jest również możliwy przez oddalony o ok. 850 m przystanek „Kromera (Czajkowskiego)”, przy którym zatrzymują się autobusy linii 128, 130, 143, 241, 242, 251, 904, 914, 924, 928, 964, D i N oraz przez oddalony o ok. 1,3 km węzeł komunikacyjny „Kromera”. Poza autobusami linii 105, 132 i 905 docierają tam również tramwaje linii 6, 11, 23 i 24. Ponadto w odległości ok. 1,5 km od kampusu zlokalizowana jest stacja kolejowa „Wrocław Sołtysowice”, zapewniająca połączenia podmiejskie.

Budynek IF wyposażony jest w kompletny węzeł sanitarny, na każdym piętrze znajdują się toalety, w tym jedna dedykowana dla osób z niepełnosprawnościami. Bezpieczeństwo na terenie kampusu jest priorytetem, zapewnianym poprzez regularne inwentaryzacje oraz kontrole techniczne budynków. Stan techniczny budynku IF jest na bieżąco monitorowany i spełnia kryteria BHP, co potwierdzają aktualne przeglądy techniczne oraz protokół pokontrolny z 06.08.2025 (zał. III.3.5.1). Protokoły pokontrolne są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej UWr pod adresem: <https://bip.uni.wroc.pl/720/296/kontrole-zewnetrzne.html>. Wykaz protokołów pokontrolnych budynku nr 20 znajduje się w załączniku III.3.5.2. Należy również zaznaczyć, iż w budynku nr 21, sąsiadującym z budynkiem IF, znajduje się defibrylator. Do jego obsługi wyznaczeni i przeszkoleni zostali pracownicy administracyjni oraz akademicy.

Jak już wspomniano, zajęcia na kierunku *filozofia* zasadniczo nie są prowadzone poza kampusem. Wyjątkiem jest wychowanie fizyczne i lektoraty, przy czym większość z tych zajęć

odbywa się w budynkach należących do uczelni. W budynkach nienależących do uczelni realizowane są zajęcia z wychowania fizycznego w formie takich aktywności sportowych jak: pływanie (Pływalnia AZS; ul. Baudouina de Courtenay 16 i Obiekt Sportowy Teatralna; ul. Teatralna 10/12), tenis (Stadion Olimpijski, Hala tenisowa AWF; ul. Paderewskiego 35), squash (Centrum Sportowe Hasta La Vista; ul. Góralska 5), wspinaczka (Ścianka Wspinaczkowa FPINKA; ul. Długosza 57). Istnieje także możliwość realizacji zajęć WF poprzez uczestnictwo w zdalnych zajęciach edukacji sportowo-zdrowotnej w ramach Ogólnouniwersyteckich zajęć teoretycznych ([Zarządzenie Nr 178/2024](#) Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 25 września 2024 r. oraz [Zarządzenie Nr 199/2025](#) Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego zmieniające [Zarządzenie Nr 190/2023](#) Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacji zajęć i zaliczeń wychowania fizycznego w Uniwersytecie Wrocławskim).

Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej

UWr zapewnia studentom, doktorantom i wszystkim pracownikom bezpłatny dostęp do zaawansowanego oprogramowania, w tym m.in. pakietu Microsoft Office 365, który oferuje całą paletę aplikacji ułatwiających studiowanie i pracę naukową (m.in.: Word, PowerPoint, Excel i Teams). Kluczowym elementem cyfrowej infrastruktury są zintegrowane systemy informatyczne: cały tok studiów obsługiwany jest przez system USOS, proces kształcenia zdalnego wspiera platforma E-EDU zintegrowana z MS Teams, a prace dyplomowe archiwizowane są w systemie APD połączonym z Jednolitym Systemem Antyplagiatowym (JSA), co umożliwia elektroniczny przebieg całego procesu recenzji i dyplomowania. Od tego roku, studenci mogą korzystać z elektronicznej legitymacji studenckiej, która dostępna jest w aplikacji mObywatel. Dla ułatwienia korzystania z systemu USOS powstała aplikacja „Mobilny USOS UWr 2.0”, dostępna dla wszystkich użytkowników systemu na UWr. Ponadto obieg dokumentów administracyjnych odbywa się w systemie Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), a rekrutacja na studia prowadzona jest online za pośrednictwem systemu IRK. Nad sprawnym działaniem tych narzędzi oraz wszechstronnym wsparciem IT czuwa wyspecjalizowana Sekcja Informatyczna Wydziału wchodząca w skład DUI UWr, a oficjalnym i obligatoryjnym kanałem komunikacji są indywidualne konta pocztowe w domenie uniwersyteckiej: @uwr.edu.pl. Uzupełnieniem zaplecza cyfrowego są nowoczesne strony internetowe UWr, WNS (umieszczone na nowej platformie Multiportal istniejącej od 2023 roku) oraz Instytutu (obecnie trwają prace zmierzające do przeniesienia strony IF na platformę Multiportal). Obsługę administracyjną studentów prowadzi skomputeryzowany dziekanat dostępny dla studentów od wtorku do czwartku, w godzinach: 9.00 – 13.00 oraz we wszystkie soboty zjazdowe w godz.: 9.30 – 13.30. Dziekanat wykorzystuje również elektroniczny system rejestracji wizyt, zapewniając efektywne wykorzystanie czasu studenta i czasu pracy pracownika, tym samym zapewniając lepszą organizację pracy i szybkość załatwianych spraw.

Oprogramowanie, do którego mają dostęp studenci i wykładowcy, pozwala na prowadzenie nauczania zdalnego (w trybie synchronicznym i asynchronicznym). Kształcenie na odległość może być prowadzone albo za pomocą aplikacji Teams (w trybie synchronicznym), albo za pomocą opartej na systemie Moodle specjalnej platformy uniwersyteckiej E-EDU (w trybie asynchronicznym). Aplikacja Teams umożliwia tworzenie zespołów i organizowanie zdalnych spotkań w czasie rzeczywistym. Zapewnia też miejsce na serwerze, na którym można udostępniać pliki dostępne tylko dla członków zespołu. Z kolei w

ramach platformy E-EDU możliwe jest tworzenie kursów, które mogą być prowadzone bez spotkań w czasie rzeczywistym. Platforma oferuje miejsce na przygotowane przez prowadzących materiały (prezentacje, teksty, nagrania), przeprowadzenie ewaluacji i różne formy komunikacji między studentami i wykładowcami. Prowadzenie kursu w trybie asynchronicznym wymaga ukończenia szkolenia i uzyskania specjalnego certyfikatu. W ramach IF certyfikaty takie uzyskali dr Andrzej Lorczyk i dr hab. Paweł Korobczak. Przy uczelni działa Centrum Kształcenia na Odległość, które zapewnia wsparcie i rozwój kształcenia online przede wszystkim poprzez koordynację nauczania zdalnego oraz organizację szkoleń z zakresu nauczania na odległość.

Na terenie budynku IF, jak i całego kampusu WNS dostępne jest dla studentów i pracowników Wi-Fi (sieć eduroam, po zalogowaniu się za pomocą danych logowania do systemu USOS i Office 365).

Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Budynek IF jak i pozostałe budynki kampusu WNS są przystosowane dla osób z niepełnosprawnością. Do budynku IF prowadzi rampa umożliwiająca samodzielny dostęp osobom ze specjalnymi potrzebami i poruszającym się na wózkach. Budynek wyposażony jest też w dwie nowoczesne, wymienione w roku akademickim 2022/23, windy (każda posiada informator głosowy podający komunikat o kondygnacji, na której winda się zatrzymuje, oraz dotykowy panel przywoławczy z wypukłymi cyframi oznaczającymi poszczególne piętra wraz z oznaczeniem kondygnacji alfabetem Braille'a). Również sale dydaktyczne oraz gabinety pracowników oznaczone są tabliczkami z opisem w alfabecie Braille'a. Na parterze, pierwszym i drugim piętrze znajdują się toalety dla osób ze specjalnymi potrzebami. Poza tym w budynku znajduje się schodolaz gąsienicowy, wózek inwalidzki oraz krzesło ewakuacyjne.

Również budynek Biblioteki WNS jest przystosowany do obsługi osób z niepełnosprawnościami. W nim to znajduje się winda, a w czytelni jest stanowisko przeznaczone dla osób słabowidzących, wyposażone w lupę. Dzięki współpracy z Zespołem ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością w 2021 r. czytelnię Biblioteki WNS wyposażono w sprzęt i oprogramowanie przystosowane do korzystania przez osoby z dysfunkcją wzroku. Na drugim piętrze tego budynku znajdują się dwie łazienki z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami. Zgodnie z regulaminem udostępniania zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej ([Zarządzenie nr 135/2021](https://www.bu.uni.wroc.pl/regulamin-udostepniania) Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego) system wsparcia studentów z niepełnosprawnościami obejmuje również ułatwiony, indywidualny dostęp do zbiorów głównych BU i udogodnienia przy korzystaniu z czytelni (<https://www.bu.uni.wroc.pl/regulamin-udostepniania>).

Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Studiowanie na kierunku *filozofia* nie wymaga dostępu do specjalistycznej aparatury czy oprogramowania. Dla komfortowej realizacji zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej studenci filozofii mogą swobodnie korzystać z całej przestrzeni kampusu dostępnej dla studentów WNS. Przede wszystkim do ich dyspozycji pozostaje Biblioteka WNS. Z czterech kondygnacji budynku biblioteki aż dwie tworzą czytelnię, w której

znajduje się kilkadziesiąt stanowisk do nauki i podręczny zbiór obejmujący niemal 10 tysięcy woluminów. Czytelnia czynna jest przez sześć dni w tygodniu, od poniedziałku do soboty, przy czym sobotnie dyżury realizowane są w terminach zjazdów studiów niestacjonarnych. W bibliotece utworzono również specjalną przestrzeń relaksu z książką, Chilloutekę, gdzie studenci mogą odpoczywać czy oddawać się lekturze w sprzyjających wypoczynkowi warunkach (na kanapach, w otoczeniu kwiatów doniczkowych). Na kampusie znajdują się także inne strefy wypoczynku dostępne dla studentów (np. zielone miejsce z ławeczkami za budynkiem nr 21 czy obszerna przestrzeń na patio budynku nr 2/3). W samym budynku IF takie miejsce relaksu i wypoczynku zorganizowano w prawym skrzydle korytarza na pierwszym piętrze. Do dyspozycji studentów (po zajęciach dydaktycznych) pozostają również stanowiska komputerowe w sali 325 oraz fokusownia (to specjalnie zaprojektowana przestrzeń, w której można nagrywać podcasty) w budynku nr 2/3.

System biblioteczno-informacyjny uczelni

Na kampusie funkcjonuje utworzona w 2000 roku Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych, która jest największą na Dolnym Śląsku biblioteką specjalistyczną z zakresu filozofii i nauk społecznych. Posiada ponad sto tysięcy woluminów wydawnictw zwartych i ponad dwadzieścia tysięcy woluminów wydawnictw ciągłych. Obejmuje opisaną już wyżej czytelną, wypożyczalnię oraz magazyny biblioteczne. Pomieszczenia biblioteczne zajmują łącznie 1334 m². Biblioteka oferuje nowoczesną i wszechstronną przestrzeń do nauki. Czytelnia jest wyposażona w 85 stanowisk do pracy indywidualnej oraz 11 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, w tym jedno w pełni dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Kierownik Biblioteki WNS na bieżąco aktualizuje opis infrastruktury i bazy bibliotecznej (szczegółowy opis bazy znajduje się w zał. III.2.1.5.).

Biblioteka WNS gromadzi zbiory tematycznie odpowiadające przede wszystkim dyscyplinom reprezentowanym na Wydziale, czyli m.in. filozofii, naukom socjologicznym, naukom o bezpieczeństwie, naukom o polityce i administracji oraz stosunkom międzynarodowym. Większość zbiorów Biblioteki jest opracowana komputerowo i wprowadzona do systemu, dzięki czemu w większości przypadków możliwe jest zamawianie książek przez Internet (zdalnie można również zarezerwować obecnie egzemplarz aktualnie wypożyczony przez innego czytelnika jak i prolongować termin egzemplarza wypożyczonego). Procedura wypożyczania jest przyjazna i prosta, ponieważ karta biblioteczna jest zintegrowana z legitymacją studencką (a w przypadku pracowników z legitymacją służbową). Legitymacje te pozwalają nie tylko na korzystanie z zasobów biblioteki WNS, ale również z zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej oraz innych bibliotek sieci informacyjno-bibliotecznej Uniwersytetu Wrocławskiego (tutaj niektóre inne biblioteki spoza sieci uniwersyteckiej, z którymi Uniwersytet zawarł odpowiednie umowy bilateralne). Dodatkowym udogodnieniem są usługi Biblioteki Uniwersyteckiej, takie jak możliwość zwrotu książek do „wrzutni” oraz odbiór zamówionych egzemplarzy ze skrytki poza godzinami pracy placówki.

We wrześniu 2025 roku w Bibliotece WNS wdrożono nowoczesny system zarządzania zasobami bibliotecznymi „Alma”. Inicjatywa ta została zrealizowana w ramach rządowego Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025. Dzięki temu Biblioteka dołączyła do zintegrowanego, ogólnopolskiego systemu bibliotek współpracujących pod patronatem Biblioteki Narodowej, działających w ramach krajowej sieci bibliotecznej. Nowy system umożliwia użytkownikom Biblioteki szybkie wyszukiwanie, lokalizowanie oraz zamawianie większości udostępnianych zasobów online, za pośrednictwem platformy Primo.

Wdrożenie systemu przyczyniło się także do dalszego zacieśnienia współpracy z Biblioteką Narodową w zakresie opracowania zbiorów i katalogowania.

Biblioteka UWr oferuje również wirtualne rozszerzenie swoich zasobów, zapewniając dostęp do najważniejszych i największych baz z zasobami elektronicznymi (m.in. JSTOR, De Gruyter, Oxford University Press, Springer, Wiley Online Library, IBUK Libra; szczegółowy wykaz i opis zasobów elektronicznych dostępny jest pod adresem: <https://www.bu.uni.wroc.pl/e-zasoby-uwrr>), a te dostępne są z komputerów w wewnętrznej sieci UWr, ale dzięki usłudze proxy możliwe jest też (po zalogowaniu) korzystanie z nich niezależnie od miejsca pobytu.

Warto też wskazać, że w ramach struktur Biblioteki WNS funkcjonuje Sekcja Informacji Naukowej i Bibliometrii wspierająca działania naukowe. Zajmuje się szkoleniem pracowników naukowych i doktorantów w zakresie posługiwania się bazami bibliograficznymi i bibliometrycznymi, przygotowuje zestawienia bibliograficzno-bibliometryczne, wspiera budowanie strategii publikacyjnej zarówno dorobku indywidualnego, jak i poszczególnych dyscyplin naukowych.

W budynku biblioteki przeprowadzane są też obowiązkowe szkolenia biblioteczne, a do niedawna także szkolenia BHP (obecnie w trybie zdalnym).

Sposób, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego

Centralizacja wszystkich jednostek Wydziału Nauk Społecznych, w tym dziekanatu i biblioteki, w obrębie jednego kampusu zapewnia wysoki komfort pracy i studiowania. Sprzyja integracji kadry oraz studentów i doktorantów. Infrastruktura kampusu jest systematycznie monitorowana i modernizowana. Prace te obejmują m.in. wymianę wyposażenia, renowację pomieszczeń, rozwijanie terenów zielonych oraz aktualizację księgozbioru bibliotecznego.

Nad merytorycznym rozwojem zbiorów bibliotecznych, w tym prenumeratą specjalistycznych czasopism, czuwa Wydziałowa Komisja Biblioteczna. W jej skład wchodzi przedstawiciel IF, dbający o zgodność zakupów z aktualnymi potrzebami dydaktycznymi i naukowymi. Zakup literatury filozoficznej realizowany jest przez Bibliotekę ze środków Instytutu Filozofii, ponieważ Biblioteka nie posiada własnego budżetu. Nabytki planowane są m.in. w oparciu o dezyderaty zgłaszane przez pracowników naukowych, słuchaczy szkół doktorskich i studentów. Ponadto Biblioteka dokonuje zakupów publikacji finansowanych z grantów naukowych.

W proces modernizacji infrastruktury aktywnie włączana jest cała społeczność akademicka. Studenci i pracownicy mają możliwość zgłaszania własnych propozycji drogą mailową oraz w ramach Akademickiego Budżetu Otwartego. Bieżący stan infrastruktury oraz potrzeby modernizacyjne IF są również przedmiotem regularnych konsultacji dyrektora z przedstawicielami studentów. Działania te są wspierane finansowo m.in. przez Rektorski Fundusz Dofinansowania Pracowni Dydaktycznych, z którego w roku akademickim 2022/2023 sfinansowano np. modernizację sal komputerowych na WNS, a w następnym roku chociażby Chilloutekę Nauk Społecznych w Bibliotece WNS.

W ramach ciągłej modernizacji i rozwoju infrastruktury w roku akademickim 2022/23 wymienione zostały obie windy w budynku IF. Ponadto utworzona została pracownia komputerowa w sali 325 oraz zainicjowano wymianę rolet we wszystkich salach dydaktycznych (obecnie w toku). W ramach konkursu ogłoszonego przez Zespół ds. Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością w roku 2021/22 został również

sfinansowany obecny w budynku IF schodolaz. Z kolei centrum kampusu zostało zmodernizowane i unowocześnione dzięki remontowi parkingu i ulokowaniu wzdłuż ciągów pieszych nowych ławek, które mogą służyć studentom, doktorantom i pracownikom.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

A. Interesariusze włączeniu w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia

Instytut Filozofii prowadzi współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w kilku wymiarach i na różnym poziomie ścisłości. Najbardziej zwarta grupa interesariuszy jest włączana w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia. Skład tego grona interesariuszy podlega okresowemu przeglądowi, nie rzadziej niż raz na rok. Ostatni tego rodzaju przegląd odbył się w lipcu tego roku. Efektem przeglądu jest zaktualizowana lista interesariuszy włączonych w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia (por. zał. nr III.3.6.1.) Skład zespołu interesariuszy włączonych w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia obejmuje przedstawicieli instytucji kultury i oświaty na poziomie średnim i wyższym zarówno z Wrocławia, jak i w szerszej perspektywie: z Dolnego Śląska. Instytucje te stanowią zarówno partnerów IF UWr, jak i potencjalnych pracodawców absolwentów kierunków prowadzonych przez IF UWr. Interesariusze nie rzadziej niż raz na rok mogą zapoznać się z raportami podsumowującymi funkcjonowanie kierunków prowadzonych przez IF UWr, w tym kierunku *filozofia*. Kierowane są też do nich prośby o opiniowanie zmian w programach studiów. Okazjonalnie prowadzone są również konsultacje ustne, w trakcie których interesariusze mogą formułować sugestie dotyczące zarówno konstrukcji programów studiów, jak i organizacji procesu dydaktycznego.

B. Kontakty nieprzybierające charakteru sformalizowanego

Tego rodzaju konsultacje ustne dotyczą również szerszego grona przedstawicieli instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi IF UWr prowadzi współpracę – na przykład w ramach działalności kół naukowych. Na przykład po praktykach w Teatrze im. Duchnowiça organizator przekazał krótką opinię na temat aktywności wrocławskich studentów, w której podkreślił ich społeczne kompetencje i duże zaangażowanie w realizację praktyk. Należy to uznać za ocenę efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych.

Do tego rodzaju kontaktów zaliczyć można organizowane corocznie na WNS i w IF Drzwi Otwarte skierowane do kandydatów na studia filozoficzne. W ramach Drzwi Otwartych istnieje szereg okazji do zebrania opinii potencjalnych studentów i ich rodziców.

C. Wpływ pozyskanych opinii na kształt programu i procesu dydaktycznego

Pozyskane opinie poddawane są ocenie przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia pod względem możliwości ich wdrożenia. W bardziej doraźnych przypadkach interwencje podejmowane są na bieżąco (np. sygnały o problemach powstających w trakcie procesu dydaktycznego zgłaszane przez studentów). W przypadku uwag czy sugestii bardziej kompleksowych, w szczególności na przykład dotyczących konstrukcji programów studiów, sugestie czy zalecenia są gromadzone i wprowadzane w trakcie przeprowadzanych zmian w programach poszczególnych kierunków. Przykładem tego rodzaju interwencji w program studiów *filozofia* były poprawki oczywistych błędów pisarskich, zmiany w liście tematów do wyboru zmierzające najpierw do jej odświeżenia, a

ostatecznie do rezygnacji ze wpisanej na stałe w program studiów listy tematów zajęć do wyboru, co pozwala na uelastycznienie oferty przedkładanej studentom i wprowadzanie na bieżąco tematów związanych z wynikami badań prowadzonych przez poszczególnych pracowników. Wreszcie przykładem takim jest również wprowadzenie do oferty kierunku specjalności *filozofia nauki* na II stopniu studiów. W odniesieniu do oczywistych błędów pisarskich źródłem były zarówno głosy interesariuszy zewnętrznych, jak i wewnętrznych (np. administracja dziekanatu) oraz przeglądy programu dokonywane przez dyrekcję. Interwencje odnośnie listy tematów przedmiotów wybieralnych stanowiły następstwo postulatów zgłaszanych przez pracowników oraz uwag ze strony interesariuszy zewnętrznych. Projekt specjalności *filozofia nauki* był następstwem postulatów zgłaszanych przez studentów.

D. Współpraca kół naukowych z interesariuszami zewnętrznymi

Przykładem współpracy kół naukowych z interesariuszami zewnętrznymi jest współpraca Koła Naukowego Filozofii Stosowanej (<https://www.facebook.com/UWrKNFS>) z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego (<https://wcrs.wroclaw.pl/>), wraz z którym koło organizuje liczne inicjatywy, w tym cykliczne i otwarte dla wszystkich studentów i mieszkańców miasta spotkania pt. „Filozoficzna szkoła przetrwania” (kwiecień – lipiec 2024, kwiecień – sierpień 2025). Wydarzenia odbywały się w Przejściu Dialogu (ul. Świdnicka 19, Wrocław), a tematy obejmowały między innymi takie zagadnienia jak „Pop-stoicyzm – użyteczne zjawisko czy upadek filozofii?” oraz „Czy warto być wege?”. Przedstawiciele Koła przeprowadzili również warsztaty „A Philosophical Analysis of the Charter of Fundamental Rights of the European Union” w ramach programu Europejskiego Korpusu Solidarności (European Solidarity Corps). Wydarzenie zostało zorganizowane przez Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiotowych „Tratwa” i odbyło się 23 sierpnia 2024 roku w Centrum Kultury Akademickiej i Inicjatyw Lokalnych „Czasoprzestrzeń” (Tramwajowa 1–3, 51–621 Wrocław). Aktywność Koła wypełniła w tym zakresie miejsce po funkcjonującej przez wiele lat Wszechnicy Filozoficznej, realizowanej wspólnie z LO nr IX we Wrocławiu. Kres Wszechnicy położyła pandemia i obowiązujące także później obostrzenia sanitarne dostępu osób z zewnątrz do pomieszczeń szkolnych, gdzie Wszechnica się odbywała.

E. Popularyzacja filozofii w IX LO we Wrocławiu

Niemniej LO nr IX nadal jest blisko związane z IF UWr. Ostatnio otwarta klasa o profilu klasycznym objęta została wspólnym patronatem dwu instytutów Uniwersytetu Wrocławskiego: Instytutu Filozofii oraz Instytutu Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych. Klasa o profilu klasycznym, z rozszerzoną filozofią oraz z językiem łacińskim i kulturą antyczną, została utworzona w Liceum Ogólnokształcącym nr IX im. Juliusza Słowackiego we Wrocławiu we wrześniu 2023 roku. Pomysłodawcą klasy jest dr Łukasz Maskos-Nysler, współtwórcami są dr Łukasz Maskos-Nysler (filozofia) i mgr Elżbieta Świerczyńska (język łaciński i kultura antyczna). W roku 2023/2024 uczniowie klasy klasycznej (1k) uczestniczyli w zorganizowanych w IF UWr obchodach Dnia Ziemi, a w roku 2024/2025 uczniowie klasy klasycznej (2k) uczestniczyli w wykładzie prof. dr. hab. Macieja Manikowskiego poświęconym życiu i twórczości Johanna Schefflera (Angelusa Silesiusa) (por. zał. nr III.3.6.2 oraz III.3.6.3). Dodatkowo w roku 2024/2025, w semestrze II, absolwenci IF UWr, a obecnie doktoranci na WNS UWr, mgr Jakub Bekisz i mgr Maciej Hałapacz, pod opieką organizacyjną dr. Łukasza Maskosa-Nyslera, przygotowali i przeprowadzili w LO nr IX

cykl warsztatów logicznych dla uczniów przygotowujących się do udziału w 13. Ogólnopolskim Konkursie Logicznym. Dwoje spośród uczestników warsztatów zakwalifikowało się do etapu finałowego konkursu, a następnie wzięło udział i uzyskało wyróżnienia w etapie finałowym.

F. Targi Pracy

Instytut Filozofii aktywnie uczestniczy w organizacji wydziałowych targów pracy. Odbyły się już dwie edycje tego wydarzenia. Link do informacji do targów z 2024: <https://wns.uwr.edu.pl/2024/05/14/uniwersytecki-festiwal-kariery/> Link do informacji do targów z 2025: <https://wns.uwr.edu.pl/2025/05/27/uniwersytecki-festiwal-kariery-2/> W tym roku wystawców było ponad 40 (poprzednia edycja to około 30 wystawców). Duża liczba wystawców to instytucje działające w sektorze publicznym i sektorze bezpieczeństwa – Policja, Wojsko, Urząd Wojewódzki, ABW, CBA, SKW, Straż Miejska, Straż Graniczna. W obu edycjach uczestniczyło również kilka fundacji i podmiotów z trzeciego sektora. Było też kilka firm o zasięgu globalnym: AXA, Qatar Airways, Pyszne.pl / Just Eat Takeaway.com, DXC Technology, EY GDS Poland oraz Google. Targi pozwalają studentom na orientację w ofercie pracy oraz na nabycie praktycznych umiejętności z tym związanych (np. warsztaty pisania CV, kreowania wizerunku, marketingu, dotyczące organizacji aktualnego rynku pracy, narzędzi, z których dobrze przy szukaniu pracy korzystać, itp.). Niektóre firmy decydują się na prezentację swojej działalności i np. procesów rekrutacji, a fundacje prowadzą szkolenia z obszaru, którym się statutowo zajmują. Targi stanowią również doskonałą okazję do nawiązywania relacji z potencjalnymi interesariuszami zewnętrznymi. Jednym ze współorganizatorów obu edycji targów pracy był pracownik IF UWr, dr Mateusz Waśko, pełniący w instytucie funkcję opiekuna praktyk studenckich.

Ponadto Akademickie Biuro Karier (ABK) UWr koordynuje również ogólnouczelniane działania, oferując m.in. Targi Pracy dla Humanistów — wydarzenie cykliczne, współorganizowane przez Wydział Nauk Społecznych i ABK, które gromadzi renomowanych pracodawców i stanowi platformę kontaktu dla studentów kierunków humanistycznych i społecznych (<https://wns.uwr.edu.pl/2024/05/14/uniwersytecki-festiwal-kariery/> oraz <https://biurokarier.uwr.edu.pl/targi-pracy-i-praktyk-kampus-kariery-2/>).

G. Współpraca z instytucjami w mieście i regionie

Przykładem współpracy kadry IF UWr z instytucjami miejskimi mogą być zorganizowane w 2022 roku warsztaty skierowane do seniorów, poświęcone problemowi samotności. W ramach warsztatów odbyło się sześć spotkań, prowadzonych każdorazowo przez innego pracownika IF UWr. Całość koordynował dr Karol Morawski. Dopełnieniem warsztatów stała się konferencja „Wymiary samotności” również współorganizowana przez IF UWr (<https://www.wroclaw.pl/akademicki-wroclaw/konferencja-wymiary-samotnosci-1>). Wykaz warsztatów i plakat konferencji w zał. nr III.3.6.4.

Innym przykładem takiej współpracy jest cykl wykładów we Wrocławskim Centrum Akademickim przy Urzędzie Miasta, zatytułowany „Świat obrazów. Obrazy świata. Z notatnika badacza” (pomysł i koordynacja I. Błocian, K. Morawski): W ramach cyklu odbyło się w sumie 6 wykładów (pełna lista w zał. nr III.3.6.5.).

Studenci i studentki anglojęzycznego kierunku *Culture, Thought, and Humanity*, prowadzonego przez IF UWr, wzięli udział w wystawie Praktyka obrazu (Księgarnia Hiszpańska we Wrocławiu, 18 października 2024), podczas której zaprezentowali prace powstałych w ramach warsztatów projektowania graficznego prowadzonych przez Magdalenę Walkowiak, kurator wystawy i absolwentkę Instytutu Filozofii. Student filozofii, Bartłomiej Tukaj, poprowadził zaś letnie warsztaty filozoficzne dla dzieci organizowane przez Ośrodek Kultury w Oławie w dniach 23–26 lipca 2024 roku. Studenci i doktoranci filozofii wzięli także udział w seminarium na temat polityki i mitu, które odbyło się w Krzyżowej (10 listopada 2023). Celem wyjazdu było zaznajomienie się z lokalną historią oporu antynazistowskiego, działalnością Fundacji „Krzyżowa” Dla Porozumienia Europejskiego oraz odbycie dyskusji na temat relacji mitu i polityki.

Instytut Filozofii organizuje obchody Dnia Ziemi poświęcone kwestiom środowiskowym i promowaniu postaw ekologicznych. Do tej pory odbyły się one dwukrotnie (22 kwietnia 2024, 29 kwietnia 2025), a program obejmował wystąpienia przedstawicielek i przedstawicieli oraz studentek i studentów Instytutu Filozofii, a także gości i gości z Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, Dolnośląskiego Klubu Ekologicznego, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Fundacji EkoRozwoju. Wśród słuchaczy byli studenci Instytutu Filozofii oraz Instytutu Kulturoznawstwa oraz studenci Akademii Sztuk Pięknych, jak też uczniowie LO nr IX. Wskutek dużego zainteresowania, Instytut rozszerzył ofertę kursów z zakresu filozofii i etyki środowiskowej (*Environmental Philosophy – Ethics and Politics; Environmental Ethics, Etyka środowiskowa*), w których chętnie biorą udział zarówno studenci IF, jak też studenci zagraniczni przebywający na UWR na wymianie Erasmus, zarówno z IF, jak i innych jednostek UWR. W roku 2026 (kwiecień) zaplanowaną trzecią edycję Dnia Ziemi.

W ramach współpracy z LO nr 2 w Jeleniej Górze od lat prowadzone są przez dr. hab. Artura Pacewicza, prof. UWr, zajęcia dla uczniów tego liceum, na mocy umowy pomiędzy IF UWr a LO nr 2 w Jeleniej Górze (por. zał. nr III.3.6.6; III.3.6.3).

W latach 2017–2022 dr Urszula Lisowska była członkinią Akademii Młodych Uczonych i Artystów (<https://akademia.wroc.pl/category/members/page/4/>).

H. Współpraca z zagranicą

Studenci kierunku *filozofia* mają również możliwość uczestnictwa w praktykach organizowanych w ramach programu Erasmus+. Praktyki takie z istoty mają charakter międzynarodowy (z uwagi na specyfikę działania programu Erasmus+). Przykładem jest dwukrotna wizyta studentów filozofii (2023, 2025) (do których dołączyli studenci kulturoznawstwa) w Teatrze im. Duchnoviča w Preszowie na Słowacji, będącym teatrem mniejszości etnicznej Rusinów Karpackich zamieszkujących tradycyjnie po obu stronach granicy polsko-słowackiej (w Polsce przyjęła się nazwa Łemkowie). Spotkania te pozwoliły studentom zetknąć się z zarówno z kulturą Rusinów Karpackich, jak i Słowaków. A także brać udział w spektaklach teatrów studenckich w ramach festiwalów „Akademicki Preszów”, który w tym samym czasie miał miejsce w Preszowie (zarówno w 2023, jak i w 2025 roku). Współpraca z Teatrem im. Duchnoviča jest dobrze oceniana przez studentów, wpisując się w ważny wymiar kompetencji filozoficznych, w szczególności w przypadku programu specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* na II stopniu studiów filozoficznych. Linki do sprawozdań z praktyk w Preszowie:

2023: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Relacje-z-praktyk/Relacja-z-wizyty-w-Preszowie-202223>

2025: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Relacje-z-praktyk/Relacja-z-wizyty-w-Preszowie>

I. Współpraca w zakresie praktyk studenckich

Praktyki wpisane w program studiów dotyczą jedynie specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* w ramach II stopnia studiów *filozofia*. Co do zasady praktyki organizowane są w trybie indywidualnym przez studentów. Z ramienia IF UWr opiekun praktyk pomaga, jeśli zachodzi taka potrzeba, w znalezieniu i doborze instytucji, w której student mógłby odbywać praktyki. Zdarzają się również sytuacje, w których studenci, pracujący zarobkowo w instytucjach, których charakter pozwala im na osiągnięcie efektów uczenia się zgodnych z programem studiów, kontaktują IF UWr ze swoim pracodawcą.

J. Współpraca z absolwentami

Ważnym zjawiskiem jest również utrzymywanie kontaktów z absolwentami kierunków prowadzonych przez IF UWr, którzy stają się faktycznymi lub przynajmniej potencjalnymi interesariuszami zewnętrznymi. Jako przykład może posłużyć mgr Sławomir Górski, założyciel odnoszącej sukcesy wytwórni filmowej oraz dokumentalista i reportażyista, m.in. autor scenariusza i reżyser m.in. „Wieluń 12 cegieł”, zrealizowanego dla TVP fabularyzowanego dokumentu „Operacja Cezary” (2017) oraz 3-częściowego filmu dokumentalnego „Żołnierze Wyklęci. Jerzy Woźniak” (2011) powstałego przy współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej; wyreżyserowany przez niego film „Wolność i Niezawistość. Ostatnia Nadzieja” (2014) otrzymał „Złoty Opornik” – główną nagrodę VII Festiwalu „Niepokorni, Niezłomni, Wyklęci” w Gdyni. Współautor wywiadu ze Stanisławem Gebhardtem „Europejska Szachownica. Marzenie o Chrześcijańskiej Demokracji” 2023. Jest to osoba, której opinie stanowią cenny punkt odniesienia dla namysłu nad kształtem programu *filozofia* oraz procesem dydaktycznym. Z drugiej strony, w przyszłości może się on stać również potencjalnym pracodawcą dla absolwentów studiów prowadzonych przez IF UWr.

K. Wsparcie eksperckie dla interesariuszy

Pracownicy Instytutu Filozofii pełnią rolę ekspertów w zewnętrznych organizacjach. Dr Paweł Wróblewski współpracuje z Ministerstwem Obrony Narodowej, między innymi w ramach udziału w konferencji „Odyskiwanie i rewindykacja zagrabionych dóbr kultury”, zorganizowanej 20 maja 2025 r. we Wrocławiu przez Międzynarodowy Ośrodek Szkolenia i Badań nad Dziedzictwem Kultury w Zagrożeniu im. Karola Estreichera, jednostkę pomocniczą MON. Dr Wróblewski przeprowadził też warsztaty z wprowadzenia do etykiety dyplomatycznej w ramach programu „Dolnośląska Kuźnia Talentów”, jaki realizowany był we Wrocławiu w dniach 20-21 kwietnia 2024 r. Celem projektu jest m.in. kształtowanie umiejętności przywódczych młodych liderów i inspirowanie ich do podejmowania inicjatyw i zaangażowania się w rozwój społeczności lokalnych. Prowadzona od wielu lat działalność dr. Wróblewskiego wpisuje się w niektóre aspekty programu specjalności *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* (np. zajęcia *religia i bezpieczeństwo publiczne*), a nawet

przyczyniła się do powstania programu specjalności, której dr Wróblewski był pomysłodawcą.

Dr hab. Leon Miodoński, prof. UWr, przez wiele lat pełnił funkcję eksperta Polskiej Komisji Akredytacyjnej, natomiast na kadencję 2024-2027 został powołany na członka Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Pozwala to na korzystanie z wiedzy i doświadczenia prof. Miodońskiego zarówno przy organizacji procesu dydaktycznego, jak i przy projektowaniu zmian programów studiów oraz nowych programów studiów.

Dr hab. Jacek Zieliński, prof. UWr, jest członkiem Komisji Bioetycznej UMW (2018-obecnie) oraz Komisji Bioetycznej przy Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej im. Ludwika Hirszfelda Polskiej Akademii Nauk (2021-obecnie).

L. Inne rodzaje współpracy

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest również realizowana za pośrednictwem odpowiedzialnej za transfer wiedzy z uczelni do społeczeństwa spółki spin-off: Akademia Ochrony Zdrowia przy Uniwersytecie Wrocławskim Spółka z o.o. (AOZ) oraz powołanego przez spółkę Wydawnictwa (imprint: Akademia Pióra – Akademia Ochrony Zdrowia przy Uniwersytecie Wrocławskim, z Ministerialnej Listy Wydawnictw punktowanych, Unikatowy Identyfikator Wydawnictwa: 79600). Obok Uniwersytetu Wrocławskiego, współwłaścicielem i równocześnie Prezesem Zarządu AOZ jest pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu Filozofii – dr Alina Bernadetta Jagiełłowicz. AOZ, wraz z Wydawnictwem Akademia Pióra, realizują projekty wydawnicze, konferencyjne, warsztatowe, współpracując m.in. z IF UWr. W wydawnictwie ukazują się publikacje adresowane do otoczenia społeczno-gospodarczego. Na przykład: 412 egzemplarzy współautorskiej monografii naukowej Andrzeja Bałandynowicza i Aliny Bernadetty Jagiełłowicz, „Izolacja i wykluczenie w systemie sprawiedliwości karzącej. Między sprzeciwem a akceptacją”, seria wydawnicza: Zdrowie – Człowiek – Społeczeństwo, t. 2 (Wrocław 2023) przekazano do bibliotek zakładów karnych w Polsce; 50 egzemplarzy zbiorowej monografii naukowej „Ból i cierpienie psychiczne człowieka. Filozoficzna podstawa higieny psychicznej”, seria wydawnicza: Zdrowie – Człowiek – Społeczeństwo, t. 3, red. Alina Bernadetta Jagiełłowicz (Wrocław 2024) skierowano do ośrodków opieki psychiatrycznej. AOZ oraz Wydawnictwo Akademia Pióra wspiera i rozwija zainteresowania, wiedzę oraz umiejętności studentów Instytutu Filozofii, pozwalając im również zdobyć pierwsze doświadczenia korekcyjno-redakcyjne oraz publikacyjne, a także organizacyjne. Lista przedsięwzięć Akademii Ochrony Zdrowia, w które zaangażowani byli studenci studiów filozoficznych prowadzonych przez IF UWr znajduje się w zał. nr III.3.6.7.

Instytut Filozofii stał się inicjatorem utworzenia w 2023 roku we Wrocławiu Komisji Nauk Filozoficznych przy Polskiej Akademii Nauk. Instytucja ta gromadzi naukowców głównie z dyscypliny Filozofia, ale też i z innych dyscyplin z Wrocławia i regionu, tworząc na mapie regionu nowy ośrodek aktywności naukowej w obszarze filozofii, a także na jej pograniczach. Organizowane wydarzenia stanowią również okazję dla studentów do zgłębiania i poszerzania swojej wiedzy. W szczególności, jak się wydaje, studenci specjalności *filozofia nauki* mogliby odnieść pożytek z udziału w wydarzeniach realizowanych przez KNF PAN Oddział Wrocław.

Instytut Filozofii prowadzi też działalność popularyzatorską we współpracy z interesariuszami. Pracownicy i pracowniczki biorą udział w cyklu wykładów organizowanych przez wrocławski oddział Polskiego Towarzystwa Filozoficznego w IX L.O. im. Juliusza

Słowackiego we Wrocławiu, a także działają w Dolnośląskim Komitecie Olimpiady Filozoficznej. Co roku Instytut Filozofii bierze udział w Drzwiach Otwartych, które od dwóch lat odbywają się w formacie wydziałowym.

Przedstawicielki i przedstawiciele Instytutu Filozofii występują również jako eksperci w mediach, takich jak TVP Wrocław, Radio Wrocław, Radio Rodzina oraz podcasty internetowe („Zrozumieć świat”, „Pogawędnik filozoficzny”) (linki do przykładowych wystąpień znajdują się w zał. nr III.3.6.8.). Ich popularnonaukowe artykuły są także komentowane w głównych portalach internetowych (zob. zał. III.3.6.9.).

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

A. Rola i znaczenie umiędzynarodowienia dla działalności jednostki

Rola umiędzynarodowienia w działalności Instytutu Filozofii ujawnia się w ostatnich latach z coraz większą mocą. Kwestia umiędzynarodowienia została dostrzeżona i sformułowana w strategii Instytutu Filozofii UWr na lata 2021–2025 (zał. III.3.7.1.). W diagnozie stanu na rok 2021 wskazuje się tam, z jednej strony, na „niski stopień umiędzynarodowienia badań i ich efektów” (s. 7 dokumentu); z drugiej jednak strony jako walor podkreśla się „działania na rzecz umiędzynarodowienia dydaktyki (m.in. większy udział zajęć prowadzonych w języku angielskim na kierunku)” (s. 8 dokumentu) i postuluje działania na rzecz zwiększenia publikacji we współpracy z ośrodkami zagranicznymi oraz na rzecz zwiększenia międzynarodowej rozpoznawalności autorów (por. s. 7 dokumentu).

Podobny ogólny przegląd znajduje się w „Strategii rozwoju dyscypliny Filozofia w Uniwersytecie Wrocławskim na lata 2024–2028” (zał. III.3.7.2.). Zarówno ogólna wizja, jak i sformułowane cele wskazują na konieczność podnoszenia umiędzynarodowienia badań i publikacji.

Świadectwem wzrostu rozpoznawalności IF UWr w skali Europy i na arenie pozaeuropejskiej pozostają, jak się wydaje, zaproszenia poszczególnych naukowców z IF UWr do wizyt w różnych ośrodkach oraz zaproszenia do publikacji w prestiżowych wydawnictwach zagranicznych. Można wskazać jako przykłady:

- zaproszenie dr Urszuli Lisowskiej w Case Western Reserve w Cleveland: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Dr-Urszula-Lisowska-stypendystka-Baker-Nord-Center-for-the-Humanities>
- zaproszenie dr. Karola Morawskiego do Centre for the Study of Democracy na University of Westminster: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Dr-Karol-Morawski-z-wizyta-na-University-of-Westminster>
- współredagowanie przez dr hab., prof. UWr Ilonę Błocian książki w wydawnictwie Brill: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Profesor-Ilona-Blocian-wspolredaktorka-monografii-w-wydawnictwie-Brill>

Wzrostowi świadomości potrzeb w tym zakresie towarzyszy aktywizacja działań zmierzających w kierunku umiędzynarodowienia jednostki zarówno w wymiarze naukowym, jak i dydaktycznym oraz organizacyjnym. Jednym z najbardziej aktywnych obszarów zaangażowania IF w tym zakresie jest utworzenie z inicjatywy IF Centrum Cassirera w ramach struktur Wydziału Nauk Społecznych (patrz niżej, punkt E). Wychodząc naprzeciw wyzwaniom związanym z umiędzynarodowieniem, Rada Instytutu Filozofii postanowiła w nowej kadencji (2024-2028) utworzyć stanowisko Zastępcy Dyrektora Instytutu Filozofii ds. Stosunków Międzynarodowych.

Szczegółowo aspekty umiędzynarodowienia IF w ogóle, jak i w szczególności kierunku studiów *filozofia*, omawiane będą w kolejnych punktach.

B. Partnerzy zagraniczni

Instytut Filozofii ma umowy różnego rodzaju (Erasmus+, bilateralne w ramach UWr, o współpracy) z około 40 uczelniami w Europie i poza Europą, z takich krajów jak Niemcy, Czechy, Słowacja, Hiszpania, Litwa, Włochy, a także USA. Należy podkreślić, że przynajmniej jedna z umów bilateralnych podpisanych na poziomie uczelni powstała z inicjatywy pracownika IF UWr (chodzi o umowę z uniwersytetem Chonnam w Gwangju w Korei

Południowej). Aktualnie trwają rozmowy zmierzające w kierunku zacieśnienia współpracy na poziomie Instytutu Filozofii UWr z Instytutem Filozofii w Uniwersytecie Chonnam w Gwangju. Rozmowy zainicjowane zostały przez dr. hab. Pawła Korobczaka w trakcie pobytu w Korei Południowej, gdzie na zaproszenie tamtejszego uniwersytetu prowadził on zajęcia w ramach szkoły letniej, a także wygłosił wykład skierowany do pracowników i studentów Instytutu Filozofii Uniwersytetu Chonnam.

Pełna lista umów i partnerów znajduje się w załączniku nr III.3.7.3.

C. Profesorowie wizytujący

W okresie od 2020 do 2025 roku Instytut Filozofii gościł w różnym charakterze niemal 50 naukowców z całego świata. Należy podkreślić, że w okresie ocennym miała miejsce pandemia, która w znaczący sposób ograniczyła liczbę mobilności przez około dwa lata. Naukowcy przyjeżdżali do IF UWr z takich krajów jak USA, Turcja, Litwa, Niemcy, Czechy, Włochy czy Szwecja. Przyjeżdżali oni w różnym charakterze (wykłady w ramach programu Erasmus, w tym Blended Intensive Programmes, seminaria, konferencje, zaproszenia w ramach programu „Visiting Professors” w projekcie Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza, Culture Week (więcej na ten temat w punkcie E), współpraca w ramach Sojuszu Uniwersytetów Europejskich Arqus). Niezależnie od okoliczności przyjazdu, wszystkie wykłady, warsztaty itp. dostępne były dla studentów IF UWr.

Na przykład w ramach współpracy w sieci Arqus, Instytut Filozofii gościł dr Beatrice Kobow z Uniwersytetu w Lipsku, która w 2023 roku brała aktywny udział w organizowanym przez IF UWr BIP (Blended Intensive Programme) jako przedstawiciel jednego z partnerów projektu oraz poprowadziła cykl wykładów i warsztatów dla studentów IF:

<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Dr-Beatrice-Kobow-w-Instytucie-Filozofii>

Niektóre wizyty nie miały charakteru dydaktycznego czy naukowego – ich celem było omówienie planów współpracy na kolejne lata. Tak było np. z wizytą prof. Jodd’ego Murraya z Southern Illinois University w Carbondale (USA), który jako dziekan wydziału Liberal Arts spotkał się z władzami rektorskimi oraz władzami IF w celu omówienia kształtu przyszłej współpracy.

W pewnych przypadkach mówimy o dwu lub większej liczbie wizyt (Michał Kaplicki, Ondřej Dadejka z Czech), a z niektórymi naukowcami współpraca przybrała formę ich cyklicznych wizyt (prof. Randall Auxier czy prof. Kenneth Stickers z SIU) i zaowocowała inicjatywą podpisania z UWr umów wolontariackich.

Obaj amerykańscy naukowcy angażują się w działalność Centrum Cassirera (patrz niżej, punkt E), między innymi przybliżając w ramach aktywności dydaktycznej studentom IF filozoficzne ujęcia myśli i kultury amerykańskiej w takich wykładach czy cyklach wykładów jak np.:

- African American Studies – Interdisciplinary Research and Teaching:
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Goscinnny-wyklad-profesora-Kennetha-Stickersa>
- American Mind. Introduction:
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Goscinne-wyklady-profesora-Kennetha-Sitktersa>
- American Philosophy and Culture:
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Relacja-z-wykladow-profesora-Randalla-Auxiera>

D. Umiędzynarodowienie studiów doktoranckich

Absolwenci studiów II stopnia na kierunku *filozofia* mają możliwość podjęcia dalszego kształcenia w Kolegium Doktorskim Filozofii Szkoły Doktorskiej UWr. Nad jakością kształcenia doktorantów w ramach kolegium sprawuje nadzór Rada Dyscypliny Filozofia UWr, a nauczyciele i opiekunowie (promotorzy) rozpraw doktorskich powstających w ramach Kolegium rekrutują się w znakomitej większości spośród pracowników badawczo-dydaktycznych Instytutu Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Katedry Logiki i Metodologii Nauk (stanowiącej odrębną jednostkę w ramach Wydziału Nauk Społecznych).

Program Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UWr od początku jej powstania sformułowany został jako program w języku polskim i angielskim. Stanowi to zachętę do starania się o przyjęcie do Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UWr kandydatów spoza Polski. W istocie rokrocznie tacy kandydaci zgłaszają się w procesie rekrutacji. W efekcie Kolegium Filozofii w ostatnich 5 latach przyjętych zostało w sumie 5 obcokrajowców z takich krajów jak: Nigeria, Azerbejdżan czy Iran. Jeden z nich, Isidore Agbanero z Nigerii z sukcesem obronił rozprawę doktorską. Kolejny, mgr Orkhan Imanov z Azerbejdżanu przygotowuje się do obrony w najbliższym roku akademickim. Młody naukowiec dał się już jednak poznać z jak najlepszej strony jako błyskotliwy badacz i utalentowany dydaktyk (co można było ocenić w trakcie hospitacji prowadzonych przez niego w ramach praktyki dydaktycznej zajęć). W efekcie IF postanowił zatrudnić go na pół etatu na stanowisku asystenta, wzmacniając tym samym potencjał kadry dydaktycznej do prowadzenia zajęć w języku angielskim.

Współpraca przy kształceniu doktorantów z Uniwersytetem w Ostrawie

W 2021 roku z inicjatywy IF UWr po stronie polskiej i Instytutu Filozofii Uniwersytetu w Ostrawie ze strony partnera czeskiego została podpisana umowa bilateralna pomiędzy Uniwersytetem Wrocławskim a Uniwersytetem w Ostrawie o współpracy w kształceniu doktorantów w zakresie filozofii (zał. nr III.3.7.4). W efekcie powstał drugi program w Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, w ramach którego doktoranci piszą doktoraty, mając promotora z UWr oraz opiekuna ze strony czeskiej. Dodatkowo warunkiem koniecznym w ramach programu studiów jest spędzenie co najmniej jednego semestru w uczelni partnerskiej w Ostrawie po II roku studiów (por. Uchwała Nr 145/2022 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 21 grudnia 2022 roku zmieniająca uchwałę w sprawie programów kształcenia w Szkole Doktorskiej Uniwersytetu Wrocławskiego dla cykli kształcenia rozpoczynających się w roku akademickim 2021/2022 i następnych).

Instytut Filozofii Uniwersytetu w Ostrawie skonstruował analogiczny program. Oba programy studiów (po stronie polskiej i czeskiej) uruchomione zostały od roku akademickiego 2023/2024. Wybór programu studiów, według którego będzie studiował kandydat, który dostał się do Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UWr, dokonuje się po przyjęciu do Kolegium.

Po ukończeniu studiów i uzyskaniu stopnia naukowego doktora zgodnie z procedurami uczelni macierzystej absolwent uzyskuje dyplom właściwy dla swojej uczelni macierzystej oraz suplement z informacją o współpracy z instytucją partnerską (wzór w zał. nr 1 do umowy bilateralnej, por. zał. nr III.3.7.4).

W tym roku akademickim pierwszy doktorant (po stronie partnera czeskiego) podjął studia w ramach uruchomionego programu.

E. Centrum Cassirera

Instytut Filozofii był inicjatorem i twórcą jednej z najbardziej aktywnych naukowo i dydaktycznie platform w obrębie Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego, jakim jest interdyscyplinarne Centrum Cassirera (dalej CC). Powstało na bazie współpracy podjętej z amerykańskim Southern Illinois University (SIU) w Carbondale (USA) poprzez przekształcenie działającego od 2020 roku Centrum Badań Interdyscyplinarnych i Filozofii Kultury WNS UWr. Powstała jednostka interdyscyplinarna, ściśle współpracująca z IF UWr, nastawiona na aktywność zarówno badawczą, jak i dydaktyczną. Jej aktywność (wraz z IF UWr) od 2021, do 2025 roku zaowocowała (pełna lista w zał. nr III.3.7.5.):

- 8 konferencjami międzynarodowymi,
- 15 seriami wykładów, wykładami oraz seminariami (w sumie kilkadziesiąt wykładów gości z USA, Czech, Litwy, Włoch i Polski),
- 5 konferencjami ogólnopolskimi,
- 10 tomami monografii wieloautorskich wydawanych w ramach współpracy międzynarodowej + jedna monografia w przygotowaniu,
- 1 projektem grantowym,
- utworzeniem ośrodka organizacyjnego Cassirer Center,
- utworzeniem anglojęzycznego kierunku studiów *Culture, Thought, and Humanity*.
- umową bilateralną z SIU, projektem umowy bilateralnej z uniwersytetem w Hamburgu, umowami lub planami umówi w ramach programu Erasmus (Czechy, Włochy, Litwa) oraz 5 porozumieniami o współpracy,
- 2450 punktami dla dyscypliny Filozofia w UWr (w tym 1500 punktami we współpracy z SIU).

Główne obszary badań podejmowanych przez Centrum Cassirera we współpracy z naukowcami z ośrodków partnerskich pozostają zagadnienia związane z teoretycznym namysłem nad kulturą i człowiekiem, a zatem głównie zagadnienia z obszaru filozofii kultury i antropologii filozoficznej. W ostatnich dwu latach dodatkowo podejmuje się zagadnienie sztucznej inteligencji w perspektywie kultury, w szczególności również w kontekście wyzwań i szans, jakie stwarza ona w obszarze kształcenia i wychowania.

Perspektywy dalszej aktywności CC obejmują zasadniczo trzy najważniejsze kierunki organizacyjne:

- co najmniej raz w roku organizowana ma być konferencja międzynarodowa, odbywająca się każdorazowo w jednym z ośrodków partycypujących w działalności CC. Tegoroczna odbyła się w Warszawie. Najbliższa (w 2026 roku) ma odbyć się w Kownie (Litwa), kolejna (w 2027) w Czeskich Budziejowicach (Czechy). W dalszej perspektywie konferencja ma wrócić do Wrocławia (gdzie rozpoczęła się jej organizacja);
- raz lub dwa razy na rok zaplanowane są międzynarodowe seminaria o tematyce AI, edukacji i obrazów (we współpracy z ośrodkami włoskimi: Basilicata, Cosenza);
- raz w roku ma odbywać się Culture Week.

Z perspektywy dydaktycznej najważniejszy jest – oprócz serii wykładów profesorów wizytujących i utworzenia anglojęzycznego kierunku studiów *Culture, Thought, and Humanity* – organizowany od dwu lat Culture Week. Culture Week w pierwszej kolejności skierowany w sposób naturalny do studentów studiów anglojęzycznych, pomyślany jest

jednak jako platforma dydaktyczna dla wszystkich studentów kierunków prowadzonych przez IF UWr.

Formuła Culture Week zakłada zapraszanie naukowców z ośrodków partnerskich (z Europy i Stanów Zjednoczonych Ameryki) do Wrocławia, gdzie w ciągu tygodnia prowadzą oni zajęcia dla studentów z IF UWr oraz studentów z innych ośrodków partnerskich. Te zajęcia stanowią pierwszą część całego kursu. Druga część odbywa się w uczelni macierzystej danego wykładowcy. Studenci IF UWr mogą zatem zapisywać się na jednej z kursów z oferty Culture Week, który rozpoczynają we Wrocławiu, a kończą w jednostce zagranicznej.

Kalendarz wydarzenia zakłada, że zajęcia we Wrocławiu odbywają się w okolicach początku marca, na początku semestru letniego. Druga część w jednostkach partnerskich odbywa się w okolicach pierwszej połowy czerwca, tak by cały kurs mógł zakończyć się uzyskaniem zaliczenia przed końcem semestru. Kursy w ramach Culture Week mogą zostać uznane – w zależności od sytuacji – albo za integralną część programu studiów, albo za przedmioty ponadprogramowe, ujawniane w suplencie do dyplomu. Zależy to od tego, czy proponowane kursy zgadzają się z wymogami stawianymi studentom przez program studiów. Szczegóły dotychczasowych dwu edycji:

- I edycja
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Culture-Week-szczegolowy-program>
- II edycja:
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Culture-Week-2025-2-edycja-relacja>

Koncepcja Culture Week realizowana jest od stosunkowo niedawna i wymaga rozwiązania pewnych problemów, które ujawniły się w trakcie jej funkcjonowania:

- formuła Culture Week pomyślana została z myślą o studentach kierunku *Culture, Thought, and Humanity* i jest w związku z tym dopasowana pod kątem godzin i ECTS do wymogów tego programu. Program kierunku *filozofia*, powstały znacznie dawniej niż pomysł Culture Week, nie ma zapisów standaryzujących tego rodzaju aktywność dydaktyczną studentów. Uznanie przedmiotów za integralną część programu studiów wymaga zatem każdorazowej decyzji Dziekan.

- problemem jest finansowanie mobilności studenckich w ramach Culture Week: w obrębie krajów zrzeszonych w ramach programu Erasmus można wykorzystywać środki tego programu do realizacji mobilności, jednak potencjalne mobilności do USA nie mogą korzystać z tego źródła. IF stara się wyjść naprzeciw tym trudnościom, aranżując z SIU umowy w ramach programu Erasmus Partner Countries. To finansowanie jest jednak mocno ograniczone co do liczby studentów, którą można w ramach umowy wysłać. Dodatkowo w ostatnim czasie po raz pierwszy od lat środki finansowe w ramach programu Erasmus na UWr okazały się mniejsze niż liczba osób zainteresowanych wyjazdami (powodem jest zarówno wzrost zainteresowania mobilnościami w skali uczelni, jak i wzrost wysokości przyznawanych grantów, z uwagi np. na promowanie tzw. „green travel”).
- co więcej: studenci I roku studiów nie mają możliwości (lub możliwość ta istnieje, choć jest ograniczona w przypadku studentów II stopnia) ubiegania się o grant w ramach programu Erasmus, z uwagi na zasady przyznawania grantów Erasmus.

W związku z powyższymi wyzwaniami, alternatywnie do wyjazdów organizowane są zajęcia i wykłady w formie zdalnej, za pośrednictwem platformy MS Teams. W przyszłości przewiduje się zorganizowanie online wykładu wstępnego, pozwalającego studentom

zapoznać się z tematyką i wykładowcą, przed podjęciem decyzji o wyborze konkretnego kursu w ramach Culture Week.

Oferta kursów w ramach Culture Week pozwala na poszerzenie oferty zajęć fakultatywnych oferowanych studentom kierunku *filozofia*. Kursy oferowane w ramach Culture Week projektowane są jako kursy 30-godzinne, gratyfikowane 3 punktami ECTS. Taki format wynika z profilowania kursów pod potrzeby kierunku anglojęzycznego, jednak te warunki formalne spełniają z naddatkiem wymogi sformułowane dla zajęć fakultatywnych na kierunku *filozofia*. Na ogół wymogi formalne dla kursów do wyboru na kierunku *filozofia* wahają się od 15 godzin na studiach zaocznych do maksymalnie 30 godzin na studiach dziennych oraz między 2 a 3 punktami ECTS. Zarówno obszar problemowy (treści programowe) kursów, jak i osiągnane efekty kształcenia pokrywają się z wymogami zajęć do wyboru na kierunku *filozofia*.

F. Studia anglojęzyczne *Culture, Thought, and Humanity*

W ramach współpracy Instytutu Filozofii i Centrum Cassirera z partnerami amerykańskimi powstał pomysł na stworzenie nowego, anglojęzycznego programu studiów. Pomysł ów zaowocował projektem studiów *Culture, Thought, and Humanity*, który po intensywnych wielomiesięcznych pracach udało się wprowadzić w życie i od roku akademickiego 2023/2024 IF UW r oferuje kandydatom możliwości rekrutacji na studia zarówno I, jak i II stopnia studiów w języku angielskim. Program okazał się sukcesem i już w pierwszym roku udało się otworzyć I rok studiów na poziomie licencjackim. Sukces ten powtórzył się w kolejnym roku i także w trzecim roku funkcjonowania kierunku. Co więcej, w aktualnym roku akademickim dodatkowo udało się uruchomić I rok studiów na poziomie magisterskim. W rezultacie w trzecim roku od uruchomienia kierunku anglojęzycznego IF UW r ma już cztery roczniki studiów anglojęzycznych. (Por. Uchwała Nr 55/2023 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 22 marca 2023 r. w sprawie programu studiów dla kierunku *Culture, Thought, and Humanity* na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia).

Studia *Culture, Thought, and Humanity* są przypisane w 100% do dyscypliny Filozofia i mają profil kładący szczególny nacisk na elementy filozofii kultury i antropologii filozoficznej. Oznacza to, z jednej strony, kształcenie *stricte* filozoficzne, zarazem jednak, przez podkreślanie ww. obszarów, kształcenie umożliwiające właściwe tego rodzaju filozofii wychylenie ku perspektywom interdyscyplinarnym (socjologia, psychologia, kulturoznawstwo, historia sztuki itp.) Ten typ zainteresowań naukowych zgodny jest z obszarem, na którym koncentruje się aktywność naukowa i dydaktyczna Centrum Cassirera, we współpracy z którym IF realizuje dydaktykę na kierunku anglojęzycznym. W praktyce współpraca ta dotyczy w pierwszej kolejności zajęć w ramach Culture Week, a także zajęć prowadzonych przez ekspertów z ośrodków partnerskich.

W ramach wszystkich kierunków studiów prowadzonych przez UW r, w szczególności w ramach studiów anglojęzycznych, prowadzone są obowiązkowe lektoraty z języka polskiego dla cudzoziemców (Zarządzenie Nr 158/2020 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie obowiązkowego lektoratu języka polskiego dla cudzoziemców odbywających studia oraz kształcenie w Szkole Doktorskiej w Uniwersytecie Wrocławskim).

G. Sojusz Uniwersytetów Europejskich Arqus

W 2021 roku Uniwersytet Wrocławski dołączył do Sojuszu Uniwersytetów Europejskich Arqus. Otwiera to wiele możliwości umiędzynarodowienia zarówno badań, jak i różnego rodzaju i form kształcenia w skali całej uczelni, w tym w szczególności również dla studentów i pracowników Instytutu Filozofii UWr.

Sojusz skupia 8 uczelni umiejscowionych w średniej wielkości miastach w Europie: w Granadzie (Hiszpania), Grazu (Austria), Lipsku (Niemcy), Mihno (Portugalia), Padwie (Włochy), Wilnie (Litwa), Maynooth (Irlandia) i Wrocławiu (Polska). Uczelnie te są wszechstronnymi uniwersytetami badawczymi, które mają już doświadczenie we wzajemnej współpracy, priorytetem dla tych uczelni jest zarówno umiędzynarodowienie jak i zaangażowanie regionalne.

W ramach współpracy Instytut Filozofii gościł dr Beatrice Kobov z Uniwersytetu w Lipsku, która w 2023 roku brała aktywny udział w organizowanym przez IF UWr BIP (Bledned Intensive Programme) jako przedstawiciel jednego z partnerów projektu oraz poprowadziła cykl wykładów i warsztatów dla studentów IF: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Aktualnosci-1/Dr-Beatrice-Kobov-w-Instytucie-Filozofii>

H. Umiędzynarodowienie kadry

Ważnym czynnikiem umiędzynarodowienia Instytutu Filozofii oraz w szczególności również studiów *filozofia*, pozostaje umiędzynarodowienie kadry dydaktycznej IF UWr. Istotnym jej wymiarem jest zatrudnienie w IF UWr na pełnym etacie badawczo-dydaktycznym prof. Eli'a Kramera, wychowanka Southern Illinois University w Carbondale (USA), który stał się źródłem bardzo intensywnej współpracy z ośrodkiem amerykańskim (więcej poniżej w części poświęconej Centrum Cassirera oraz w szczególności Culture Week).

Umiędzynarodowienie kadry można podzielić na następujące kategorie:

a. Publikacje obcojęzyczne

W latach 2020-2025 pracownicy IF UWr opublikowali w sumie 118 różnych pozycji w obcych językach jako autorzy, współautorzy, redaktorzy i współredaktorzy różnych wydawnictw (zarówno monograficznych, jak i artykułów w czasopiśmie). Publikacje pojawiały się w wydawnictwach polskich, ale też w zagranicznych, w tym prestiżowych z II poziomu listy ministerialnej (np. Kilan, W. S. (2023). „*Imago Dei*” in *St. Thomas Aquinas: a philosophical and anthropological analysis of man created in the image of God*. Analiza i Egzystencja, 62); Lisowska, U. (2025). *Between and Beyond the Promethean and the Orphic: on the Nature–Politics Relationship in the Anthropocene*. [w:] E. O. Kramer, I. Błotian, & S. Maruszewski (Redaktorzy), *Living According to Nature*. Vol. 1, *Myths, insights, and perspectives* (T. 401). Najczęściej językiem publikacji obcojęzycznych był angielski, ale są też publikacje w języku niemieckim, rosyjskim, hiszpańskim czy tureckim. Pełna lista publikacji w załączniku nr III.3.7.6.1.

W tym samym okresie doktoranci Kolegium Filozofii Szkoły Doktorskiej UWr opublikowali ogółem 13 publikacji obcojęzycznych – wszystkie w języku angielskim – w charakterze autorów lub współredaktorów, w tym, co warto podkreślić, również w wydawnictwa z II poziomu listy ministerialnej (np. Glod, K. (2025). *Planetary myth: the necessity or the example of contemporary cultural utopia* [in] Joseph Campbell. W E. O.

Kramer, I. Błocian, & S. Maruszewski (Redaktorzy), *Living according to nature*. Vol. 1, *Myths, insights, and perspectives* (T. 401). Brill). Pełna lista publikacji w załączniku nr III.3.7.6.2.

Również pracownicy Katedry Logiki i Metodologii Nauk, wpisujący się w dyscyplinę Filozofia, opublikowali w sumie 6 publikacji w języku angielskim, w tym w czasopiśmie o przypisanej wartości 140 punktów. Pełna lista publikacji w załączniku nr III.3.7.6.3.

b. Konferencje międzynarodowe

Pracownicy IF UWr organizowali i współorganizowali w sumie 14 konferencji międzynarodowych (w tym konferencji organizowanych we współpracy z Centrum Cassirera, którego kierownikiem jest dr hab., prof. UWr Ilona Błocian z IF UWr, pełniąca w tym czasie funkcję dyrektora IF UWr i w który zaangażowanych jest też kilkoro innych pracowników IF UWr), zarówno organizowanych we Wrocławiu, jak i poza Wrocławiem. Przykładem jest XVII Międzynarodowa Konferencja Personalistyczna (7th International Conference on Persons) zorganizowana w dniach 22-26 lipca 2024 roku w Berlinie przy współpracy Centrum Cassirera, Amercian Institute for Philosophical and Cultural Thought, Southern Illinois University Carbondale oraz Katholische Akademie Berlin.

Pracownicy IF UWr wzięli udział w sumie w ponad 50 konferencjach międzynarodowych. Ich przykłady znajdują się w załączniku nr III.3.7.7.

c. Projekty międzynarodowe

Pracownicy IF UWr prowadzą również projekty badawcze o charakterze międzynarodowym, w tym projekty angażujące studentów.

Przykładem takiego projektu jest międzynarodowy projekt badawczy: „Comparative metaphysics: Studies in social-political ontology and epistemology beyond centrism” (partnerstwo akademickie: Instytut Filozofii UWr., Wydział Teologii Uniwersytetu w Ankarze, Iliff School of Theology/University of Denver, Instytut Filozofii, Uniwersytet Bursa Uludağ) kierownicy projektu: Engin Erdem (WT, UA), Mariusz Turowski (IF, UWR / IF, BUU), Wake Gerbi Jeo (DU/Iliff), Anakhanim Ahadova (IF, UWR) W ramach projektu trwają prace nad wydaniem serii publikacji poświęconych komparatystyce filozoficznej, filozofiom świata/filozofiom globalnym z perspektywy porównawczych ontologii politycznych i społecznych.

Innym przykładem jest projekt Świat wartości Łemków / Rusinów Karpackich realizowany przez Pawła Korobczaka. Projekt ma charakter interdyscyplinarny i transgraniczny: dotyczy mniejszości etnicznej zamieszkujących obszar po obu stronach granic Polski, Słowacji i Ukrainy. Projekt łączy badania o charakterze filozoficznym i kulturoznawczym, a także np. literaturoznawczym czy związanym z obszarem teorii sztuki i estetyki. Projekt realizowany jest we współpracy z instytucjami kultury i nauki w Preszowie na Słowacji (Teatru im. Duchnoviča, Instytut Filologii Rusińskiej Uniwersytetu w Preszowie). W ramach projektu odbyły się m.in. praktyki przy współudziale Teatru im. Duchnoviča, będącego teatrem mniejszości Rusinów Karpackich w Preszowie na Słowacji. W praktykach, które miały miejsce w 2023 oraz w 2025 roku wzięli udział studenci IF UWr oraz Instytutu Kulturoznawstwa UWr. Projekt na ten moment zaowocował artykułem w języku łemkowskim „Причынок до реконструкції світа вартости Лемків на примірі оповідання Теодора Кузяка Таке было моє дитинство” (Przyczynek do rekonstrukcji świata wartości Łemków na podstawie opowiadania Teodora Kuzyaka Таке было моє дитинство). Artykuł został przyjęty

do druku (jest po recenzjach) w czasopiśmie „Річник Руской Бурсы / Roczniku Ruskiej Bursy”: <https://journals.akademicka.pl/rrb>.

d. Mobilność

Mobilności dydaktyczne pracowników w latach 2020-2025 w ramach programu Erasmus+ obejmowały w sumie 13 mobilności, przy czym w latach COVID (2020/2021, 2021/2022) nie było żadnego wyjazdu w ramach programu Erasmus, choć miała miejsce jedna tzw. „mobilność wirtualna”, w ramach której dr hab. Paweł Korobczak wygłosił wykłady dla studentów i pracowników Instytutu Filozofii Bursa Uludağ Üniversitesi w Turcji za pośrednictwem platformy MS Teams. Natomiast w ramach umowy bilateralnej z Ruhr-Universität Bochum w 2021 roku pomimo COVID, odbyły się dwie wizyty pracowników IF UWr w uczelni niemieckiej.

We wskazanym okresie miały też miejsce mobilności w ramach programu Erasmus Partner Countries: do Uniwersytetu w Czarnogórze wyjechało w sumie 2 pracowników. Jedna mobilność została zrealizowana do Southern Illinois University w Carbondale (USA).

Możliwości mobilności pracowników stwarza również projekt Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza (IDUB). W ramach tego programu mobilności zrealizowało 2 pracowników.

Mobilności realizowane były również poza regularnymi programami mobilnościowymi, w ramach środków IF lub innych źródeł finansowania.

Kierunki mobilności obejmują zarówno kraje Unii Europejskiej (m.in. Czechy, Słowacja, Niemcy, Holandia, Litwa, Hiszpania, Portugalia, Cypr, Włochy), jak i kraje nienależące do Unii Europejskiej: np. USA, Wielka Brytania, Chiny, Korea Południowa czy Norwegia. Przykładowo, wskazany wyjazd do Norwegii realizowany był przez młodego pracownika IF UWr, dr. Wojciecha Kilana. W ramach nawiązanej przez niego współpracy w najbliższym czasie gościem IF UWr będzie Gregory Reichberg z Peace Research Institute Oslo w Norwegii w ramach programu IDUB (Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza). W ramach programu IDUB z wizytą w IF UWr przybędzie również prof. Clóvis Salgado Gontijo Oliveira z Faculdade Jesuíta de Filosofia e Teologia: Belo Horizonte na zaproszenie dr. hab., prof. UWr Romana Konika. W załączniku nr III.3.7.8. znaleźć można linki do relacji z niektórych wizyt, zamieszczonych na stronach IF.

I. Miejsce umiędzynarodowienia w konstrukcji programu studiów

Sformułowane cele kształcenia i wskazanie związku koncepcji kierunku studiów ze Strategią Rozwoju UWr, (Uchwała Nr 34/2020 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego) zarówno dla I, jak i dla II stopnia studiów *filozofia* (por. <https://uwr.edu.pl/o-uniwersytecie/misja-i-strategia/strategia/>), nie wymieniają umiędzynarodowienia *expressis verbis*, niemniej, stanowi ono istotny wymiar, niezbędny dla realizacji sformułowanych celów. Nie tylko bowiem „otwartość, samodzielność, uczciwość i tolerancja”, których kształtowanie stanowi jeden z fundamentalnych celów kierunku, implikują umiędzynarodowienie jako istotny czynnik kształtowania tego rodzaju postaw (w szczególności otwartości i tolerancji). Samo uchwycenie i zgłębienie przedmiotu filozofii zakłada stosowną wrażliwość i wiedzę na temat różnych kultur, w których rozwijała się i wciąż rozwija myśl filozoficzna. Nieodzownym, choć nie jedynym środkiem do tego celu jest umożliwianie studiującym zarówno biernego, jak i czynnego kontaktu z przestrzenią

filozoficzną i kulturową różnych narodów. Co za tym idzie, wskazywane w celach dla obu stopni kierunku *filozofia* „dostrzeganie i wykorzystywanie w kształceniu wielokulturowości oraz kwestii ekologicznych” zakłada różne stopnie i rodzaje umiędzynarodowienia.

W samej strukturze programu studiów *filozofia* elementy związane z umiędzynarodowieniem występują zarówno na I, jak i na II stopniu studiów (zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych).

Na studiach I stopnia są to:

- lektoraty z języków nowożytnych i obowiązek zaliczenia egzaminu z języka nowożytnego na poziomie B II w semestrze VI (por. Zarządzenie Nr 42/2020 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 3 kwietnia 2020 r. wprowadzające Zasady nauczania nowożytnych języków obcych i rozliczania studentów z lektoratów w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Wrocławskiego)
- translatorium z języka nowożytnego w semestrze IV.

Widać tu zatem nacisk położony na bardziej ogólnie rozumiane kompetencje językowe.

Na studiach II stopnia są to:

- translatorium z filozofii współczesnej (dla kierunku *filozofia* bez specjalności);
- translatorium z filozofii najnowszej (dla kierunku *filozofia* bez specjalności);
- translatorium z filozofii kultury lub z filozofii religii (dla kierunku *filozofia*, specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*);
- translatorium z filozofii nauki (dla kierunku *filozofia*, specjalność *filozofia nauki*);
- lektoraty z języków nowożytnych i obowiązek zaliczenia egzaminu z języka nowożytnego na poziomie B II+ w semestrze III (por. Zarządzenie 42/2020).

Dodatkowo na II stopniu studiów *filozofia* oraz *filozofia*, specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* wprowadzono strukturalną zachętę dla studentów przy wyborze zajęć do fakultatywnych: w semestrze III studenci muszą uzyskać za zajęcia do wyboru w sumie 6 ECTS, przy czym wybierają albo 3 kursy w języku polskim, gratyfikowane 2 punktami ETCS każdy, albo 1 kurs w języku polskim, gratyfikowany 2 punktami ECTS oraz 1 kurs w języku angielskim, gratyfikowany 4 punktami ECTS (zwiększona pula ECTS uzasadniona jest dodatkowym wyzwaniem, jakim jest przygotowanie do zajęć w języku obcym). Należy jednak stwierdzić, że rozwiązanie to nie cieszy się dużą popularnością i należałoby albo mocniej reklamować to rozwiązanie, albo zastanowić się nad zmianą strategii zachęt dla studentów.

J. Oferta zajęć w językach obcych

Ofertę zajęć w języku obcym podzielić można na trzy kategorie.

W pierwszej znajdowałyby się zajęcia prowadzone na anglojęzycznym kierunku *Culture, Thought, and Humanity*. Pełna oferta tych zajęć pokrywa się z programem studiów kierunku – aktualnie uruchomione są trzy roczniki studiów I stopnia oraz I rok studiów drugiego stopnia. Do tego należy doliczyć ofertę zajęć do wyboru oferowanych studentom *Culture, Thought, and Humanity*. Pełna lista oferowanych do tej pory zajęć znajduje się w załączniku nr III.3.7.9.

W drugiej kategorii znajdowałyby się zajęcia dedykowane studentom przyjeżdżającym do Instytutu Filozofii w ramach programu Erasmus+ lub innych programów mobilnościowych. Praktyka tworzenia takich kursów funkcjonowała w IF UW do momentu uruchomienia w 2023 roku studiów anglojęzycznych. Od tego czasu przedstawiana

studentom przyjeżdżającym oferta zajęć do wyboru pokrywa się z zajęciami prowadzonymi na *Culture, Thought, and Humanity* w danym semestrze.

Trzecią kategorię stanowią zajęcia obcojęzyczne oferowane studentom kierunku *filozofia* w ramach zajęć do wyboru. Przykładowo aktualnie na III roku studiów *filozofia* I stopnia uruchomiony został kurs *Introduction to Intuitionistic Logic*.

Należy zauważyć, że zajęcia oferowane w języku obcym stanowią bez wyjątku zajęcia w języku angielskim, pomimo kadrowych możliwości IF UWr oferowania zajęć także w innych językach (niemieckim, francuskim czy hiszpańskim). Wynika to z faktu, że studenci w znakomitej większości posługują się raczej językiem angielskim i nierealne jest stworzenie grupy dla osób władających innym językiem obcym. Co nie znaczy, że jest to wykluczone, gdyby w przyszłości sytuacja się zmieniła.

Liczba cudzoziemców studiujących na kierunku

W obecnej chwili na kierunku *filozofia* studiują 3 osoby (2 osoby na I roku stacjonarnych studiów licencjackich i 1 osoba na II roku stacjonarnych studiów licencjackich).

K. Wymiana studencka

a. Program Erasmus

Najważniejszym pod względem skali programem mobilności międzynarodowej w zakresie dydaktyki pozostaje dla Instytutu Filozofii program Erasmus+. Uniwersytet Wrocławski pod względem wymiany akademickiej w ramach programu Erasmus+ sytuuje się wśród najbardziej aktywnych uczelni w Polsce: rokrocznie wysyłanych jest na pobyty długoterminowe około 400 studentów w skali uczelni, przyjeżdża natomiast w zależności od roku od około 400 do około 500 studentów z uczelni partnerskich. Od trzech lat dostępne są również wyjazdy krótkoterminowe (od 5, do 30 dni), które również cieszą się popularnością (w pierwszym roku było to ogółem 98 wyjazdów, natomiast w zeszłym roku akademickim, 2023/2024, już 134 wyjazdy).

Instytut Filozofii ma w ramach programu Erasmus 44 umowy z ogółem 39 uczelniami w 15 krajach uczestniczących w programie Erasmus. Dodatkowo w ramach możliwości dawanych przez program Erasmus Kraje Partnerskie udało się w ocenianym okresie podpisać umowy z uczelniami w dwu krajach spoza programu: University of Montenegro w Podgoricy w Czarnogórze, oraz Southern Illinois University w Carbondale w USA. (Pełna lista umów w zał. III.3.7.3.).

Studenci Instytutu Filozofii przez lata korzystali z możliwości programu Erasmus+ w stopniu minimalnym: zwykle rokrocznie na studia w ramach programu Erasmus wyjeżdżała jedna osoba. Jednak już w roku akademickim 2023/2024 z możliwości wyjazdów długoterminowych na studia skorzystało 5 osób. Dodatkowo 4 osoby wybrało możliwość sfinansowania pobytu krótkoterminowego. W roku akademickim 2025/2026 na stypendiach przebywają 3 osoby studiujące w Instytucie Filozofii. Należy uznać to za poprawę sytuacji w stosunku do sytuacji z przeszłości, jednak nie jest to na razie tendencja stabilna (w ubiegłym roku akademickim, 2024/2025, na wyjazd w ramach studiów nie zdecydował się żaden student). Główne kierunki wyjazdów studentów IF to Włochy, Holandia, Niemcy, Francja.

Stałą tendencję można zaobserwować w odniesieniu do liczby studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus do Instytutu Filozofii UWr. Od kilku lat jest to

między 3 a 5 osób w roku akademickim, z krajów takich jak Czechy, Turcja, Włochy, Francja czy Holandia.

Od niedawna w ramach programu Erasmus istnieje możliwość organizowania tzw. Blended Intensive Programmes (BIP). Instytut Filozofii UWrocław był jednym z pierwszych w Uniwersytecie Wrocławski, który podjął się organizacji tego rodzaju aktywności dydaktycznej. Ogółem od 2023 roku IF zorganizował 2 BIPy (2023, 2025) oraz wziął udział w 1 BIPie organizowanym przez partnera z Czech (Hejnice 2024). Na ten ostatni BIP wyjechało z IF 4 studentów oraz 2 nauczycieli. BIP organizowany w 2025 roku przez IF stanowił kontynuację serii rozpoczętej rok wcześniej w Hejnicach i, podobnie jak czeski, zorganizowany był w ramach Visegrad Environmental Philosophy Summer School przy współudziale funduszy International Visegrad Fund: <https://vepss.eu/> Należy podkreślić, że wymogiem organizacyjnym BIP jest zapewnienie komponentu wirtualnego, obok zajęć i warsztatów odbywających się stacjonarnie. BIP-y, które odbyły się w IF UWrocław zorganizowany przy udziale m.in. Uniwersytetu Karola w Pradze, Uniwersytetu w Erasmusie w Rotterdamie, Uniwersytetu Wiedeńskiego, Akademii Sztuk Pięknych w Bratysławie i innych (sprawozdania z obu edycji BIP przedłożone Narodowej Agencji Erasmus znajdują się w zał. III.3.7.10.).

Udział w zajęciach w ramach BIP może zostać uznany za indywidualizację procesu kształcenia i za zgodą dziekan ujęty w suplemencie do dyplomu jako zajęcia pozaprogramowe. Za zgodą dziekan może również być uznany za integralną część programu studiów i zaliczony na poczet realizacji zajęć do wyboru. Ten ostatni przypadek miał miejsce w odniesieniu do BIP organizowanego w Hejnicach (Czechy) oraz w odniesieniu do BIP organizowanego przez IF UWrocław we Wrocławiu.

W ramach programu Erasmus studenci Instytutu Filozofii mają też możliwość skorzystania z finansowania krótkich pobytów zagranicznych w celu odbycia praktyk. Dostrzegając w tym możliwość wzbogacania kompetencji i wrażliwości międzykulturowej wśród studentów, Instytut Filozofii UWrocław pomaga w zorganizowaniu takich wyjazdów. Od roku akademickiego 2022/2023 odbyły się ogółem cztery zorganizowane w ten sposób praktyki zagraniczne, w których IF był głównym organizatorem lub współorganizatorem. Pierwszą tego rodzaju inicjatywą były praktyki w Teatrze im. Duchnoviča w Preszowie na Słowacji, będącym teatrem zamieszkującej po obu stronach polsko-słowackiej granicy mniejszości etnicznej Karpatorusinów/Łemków. W praktykach wzięło udział 5 studentów IF (oraz 3 studentów Instytutu Kulturoznawstwa UWrocław) i 3 pracowników naukowo-badawczych IF. Praktyki pozwoliły na spotkania zarówno z kulturą karpatorusińską, jak i słowacką. Wzbudziły również zainteresowanie wśród samych Karpatorusinów: w ukazującym się w Polsce czasopiśmie mniejszości karpatorusińskiej/łemkowskiej ukazał się obszerny reportaż z tej wizyty (zał. nr III.3.7.11.). Sukces tej inicjatywy sprawił, że w kolejnych latach wyjazdy tego rodzaju cieszyły się wzmożonym zainteresowaniem studentów: w 2024 roku 13 osób odbyło praktyki w Neapolu (w ramach współpracy z Instytutem Studiów Klasycznych, Śródziemnomorskich i Orientalnych), w 2025 roku 9 osób wyjechało do Neapolu, a 12 ponownie do Preszowa. Należy podkreślić, że każda tego rodzaju aktywność w zakresie praktyk zagranicznych wiąże się również z zapewnieniem komponentu wirtualnego (spotkania i wykłady online przed i/lub po wyjeździe).

Linki do sprawozdań z praktyk:

- 2023 (Preszów):
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Relacje-z-praktyk/Relacja-z-wizyty-w-Preszowie-202223>

- 2024 (Neapol):
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Relacje-z-praktyk/Studenci-filozofii-w-Neapolu-relacja-z-wyjazdu>
- 2025 (Neapol):
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Relacje-z-praktyk/Studenci-filozofii-w-Neapolu-relacja>
- 2025 (Preszów):
<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Relacje-z-praktyk/Relacja-z-wizyty-w-Preszowie>

Organizacja mobilności w ramach programu Erasmus określona jest regulaminem rekrutacji. Regulamin dostępny jest na stronach IF w zakładce Erasmus+:

<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Erasmus-2/Rekrutacja-i-regulamin-wyjazdow-studenckich-i-doktoranckich-Erasmus-2025-26--Recruitmen>.

Co roku, zarówno na szczeblu centralnym (przez Biuro Współpracy Międzynarodowej), jak i w IF UWr organizowane są spotkania informacyjne dotyczące możliwości mobilności w ramach programu Erasmus+. Studenci informowani są również o innych programach, umożliwiających mobilności zagraniczne.

Program Erasmus pozostaje najbardziej istotną i sprawnie działającą platformą mobilności studenckiej. Niemniej w ostatnim roku akademickim po raz pierwszy od wielu lat powstała sytuacja, w której środków finansowych w skali uczelni było mniej niż spełniających regulaminowe kryteria chętnych na mobilności różnego rodzaju. Jeśli tendencja ta będzie się pogłębiać, w przyszłości może się okazać, że mobilności w ramach programu Erasmus+ są utrudnione.

b. Inne programy mobilnościowe dostępne dla studentów.

Studenci IF UWr mogą korzystać także z innych niż Erasmus+, czy Erasmus Kraje Partnerskie programów mobilności w ramach umów bilateralnych, programów stypendialnych Grupy Wyszehradzkiej (Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki), CEEPUS. IF UWr oferuje również pomoc w indywidualnych aplikacjach do różnych fundacji (Humboldta, Fulbrighta itp.) Warto podkreślić, że jako jedyna uczelnia w Polsce umożliwiamy studentom wyjazdy na uczelnie amerykańskie w ramach programu ISEP oferującego bardzo dogodne warunki finansowe oraz funkcjonującego na zasadzie wymiany. Uniwersytet Wrocławski jest również członkiem Sojuszu Uniwersytetów Europejskich Arqus, w ramach którego również dostępne są różne opcje umiędzynarodowienia, w tym mobilności.

L. Kształcenie w zakresie języków obcych

Zasady nauczania języków obcych w Uniwersytecie Wrocławskim reguluje Zarządzenie Nr 42/2020 Rektora UWr z 3 kwietnia 2020 roku wprowadzające Zasady nauczania nowożytnych języków obcych i rozliczania studentów z lektoratów w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO) Uniwersytetu Wrocławskiego. Studenci I stopnia studiów zobligowani są do osiągnięcia poziomu B2, studenci II stopnia zobligowani są do osiągnięcia poziomu B2+ języka obcego. SPNJO oferuje zajęcia z języka angielskiego, niemieckiego, francuskiego, włoskiego, hiszpańskiego i rosyjskiego. Na I stopniu studiów stacjonarnych, studenci mają możliwość uczestniczenia w lektoratach od semestru II do IV włącznie w wymiarze 60 godzin na semestr. Na I stopniu studiów niestacjonarnych studenci mają możliwość uczestniczenia w lektoratach od semestru II do V włącznie w wymiarze 30

godzin na semestr. W obu wypadkach kurs kończy się przyznaniem 12 punktów ECTS. Na II stopniu studiów stacjonarnych studenci mają możliwość uczestniczyć w lektoratach na III semestrze w wymiarze 60 godzin (dotyczy to zarówno kierunku *filozofia*, jak i obu specjalności: *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym* oraz *filozofia nauki*). Na II stopniu studiów niestacjonarnych studenci mają możliwość uczestniczenia w lektoratach na II oraz III semestrze studiów w wymiarze 20 godzin na semestr. Wszystkie lektoraty na II stopniu studiów kończą się przyznaniem 4 punktów ECTS.

Zasady przypisania do konkretnego poziomu danego języka, zwolnień z lektoratów oraz możliwości wykorzystania przysługującego studentom bezpłatnego pakietu godzin lektoratów regulowane są ww. Zarządzeniem (42/2020), szczegółowe kryteria zwolnień z lektoratów, podobnie jak wszelkie informacje dotyczące rejestracji na lektoraty, egzaminów kwalifikacyjnych etc. znajdują się na stronie SPNJO:

- dla studiów stacjonarnych:
<https://spnjo.uwr.edu.pl/pl/studenci-studiow-stacjonarnych/>;
- dla studiów niestacjonarnych:
<https://spnjo.uwr.edu.pl/pl/studenci-studiow-niestacjonarnych/>.

Na stronie SPNJO znajdują się także informacje o wymogach dotyczących języka dla poszczególnych stopni i trybów studiów: <https://spnjo.uwr.edu.pl/wymagany-poziom/>.

M. Okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia

Oceny stopnia umiędzynarodowienia dokonywane są na bieżąco w trakcie regularnych spotkań w gronie dyrektorskim. Monitorowane są w trakcie takich spotkań sprawy związane z umiędzynarodowieniem zarówno w zakresie publikacji, konferencji, jak i w zakresie dydaktyki na prowadzonych w IF UWr kierunkach, w tym na kierunku anglojęzycznym *Culture, Thought, and Humanity*.

Kwestie związane z mobilnościami w ramach programu Erasmus+ podlegają kontroli przez wyznaczonego w tym celu w IF koordynatora. Do zadań koordynatora należy opracowywanie i zasad rekrutacji studentów na wyjazdy w ramach programu, organizacja spotkania promującego mobilności, nadzorowanie procesu rekrutacji, koordynowanie procesu zatwierdzania „Learning Agreements” oraz kwestii związanych z rozliczaniem mobilności, czynności związane z przyjmowaniem studentów przyjeżdżających do IF UWr, wsparcie w kontaktach z administracją uczelnianą, a także podpisywanie umów z partnerami zagranicznymi. Koordynator składa okresowe sprawozdania ustne ze swojej działalności.

Tego rodzaju nadzór i monitorowanie stopnia umiędzynarodowienia było wystarczające w przeszłości, jednak wraz ze wzrostem dynamiki umiędzynarodowienia w różnych aspektach działalności IF UWr w ostatnich latach stało się oczywiste, że umiędzynarodowienie powinno zostać poddane bardziej skoordynowanemu nadzorowi. W związku z tym podjęta została decyzja, by utworzyć dedykowane temu obszarowi zadań stanowisko Zastępcy Dyrektora Instytutu Filozofii do spraw Stosunków Międzynarodowych. Od kadencji 2024/2025 takie stanowisko zostało utworzone.

Pierwszy okres działalności nowego zastępcy poświęcony był na przegląd istotnych punktów związanych z umiędzynarodowieniem i określenie zakresu faktycznych zadań z nim związanych. Efektem tych działań rozpoznawczych było sformułowanie strategicznych zadań na najbliższe lata w tym zakresie:

- wspieranie aktywności publikacyjnej w językach obcych, w szczególności w języku angielskim, w wysoko punktowanych wydawnictwach, przede wszystkim poprzez finansowanie procesu wydawniczego, w tym *proofreadingu*;

- wspieranie organizacji, w tym również w aspekcie finansowym, konferencji o charakterze międzynarodowym;
- wspieranie procesu grantowego w wymiarze międzynarodowym;
- wspieranie programów profesorów wizytujących, poprzez pozyskiwanie funduszy i budowanie sieci partnerów zagranicznych;
- podtrzymywanie, rozwijanie i udoskonalanie formuły studiów w języku angielskim;
- dopracowanie i rozwijanie formuły Culture Week;
- przepracowanie formuły programów studiów polskojęzycznych w kierunku wzmacniającym wymiar internacjonalizacji, poprzez stworzenie rozwiązań systemowych zachęcających studentów do aktywnego udziału w wydarzeniach o charakterze międzynarodowym;
- promowanie rodzimych naukowców i ich badań poza granicami Polski poprzez wsparcie publikacji i konferencji oraz wsparcie „eksportu” dydaktyki;
- rozpoznanie i wdrożenie możliwości oferowanych przez uczestnictwo UWr w sojuszu Arqus.

Należy zauważyć, że nie wszystkie ze wskazanych zadań znajdują się bezpośrednio w kompetencji Zastępcy Dyrektora ds. Stosunków Międzynarodowych (np. kwestie publikacyjne co do zasady podlegają kompetencji Zastępcy Dyrektora ds. Nauki). Można jednak oczekiwać ścisłej współpracy osób odpowiedzialnych za obszar publikacyjny i umiędzynarodowienie.

Podobnie jak wcześniej, ocena realizacji sformułowanych celów strategicznych dokonuje się na bieżąco w trakcie posiedzeń kolegium dyrektorskiego IF UWr.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Uniwersytet Wrocławski (UWr), jako jedna z wiodących publicznych instytucji akademickich w Polsce, realizuje swoją misję edukacyjną i naukową w oparciu o fundamentalne zasady równości i dostępności. Podstawę prawną dla tych działań stanowi Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, która w art. 11 wprost wskazuje, że do podstawowych zadań uczelni należy „stwarzanie osobom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię w celu odbywania kształcenia, w kształceniu i w prowadzeniu działalności naukowej”. (<https://www.gov.pl/web/nauka/wsparcie-niepelnosprawnych-studentow-i-doktorantow>). To ustawowe zobowiązanie jest kamieniem węgielnym dla całego systemu wsparcia, który jest systematycznie rozwijany w UWr.

Działania uczelni nie ograniczają się jedynie do biernego wypełniania obowiązków prawnych, w tym tych zawartych w Regulaminie studiów UWr (Uchwała Nr 68/2024 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego). Wskazać należy na przechodzenie od modelu reaktywnego, polegającego na odpowiadaniu na indywidualne potrzeby, w kierunku proaktywnego tworzenia środowiska włączającego. Wyrazem tej strategicznej zmiany był projekt „Uniwersytet Wrocławski uczelnią w pełni dostępną do roku 2023”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej. Jego celem nie było jedynie świadczenie doraźnej pomocy, ale wdrożenie głębokich zmian organizacyjnych, podnoszenie świadomości i kompetencji kadry akademickiej oraz systematyczna likwidacja barier architektonicznych i cyfrowych (<https://mapadotacji.gov.pl/projekty/989610/?lang=en>). Tego rodzaju inicjatywy świadczą o przejściu z modelu „integracji”, gdzie student musi dostosować się do istniejącego systemu, na model „inkluzywny”, w którym system jest projektowany z myślą o różnorodnych potrzebach wszystkich jego uczestników.

Centralną zasadą, która przyświeca wszystkim formom wsparcia na Uniwersytecie Wrocławskim, jest dążenie do wyrównywania szans edukacyjnych, a nie obniżania wymagań akademickich. Uczelnia stoi na stanowisku, że każdy student, niezależnie od swojej sytuacji zdrowotnej, powinien mieć możliwość sprostania tym samym standardom merytorycznym. Celem adaptacji i wsparcia jest zatem usuwanie barier, które utrudniają lub uniemożliwiają naukę i pełne uczestnictwo w życiu akademickim, a nie tworzenie uprzywilejowanej ścieżki kształcenia (<https://uwr.edu.pl/pomocny-uwr/osoby-z-niepelnosprawnosciami/wsparcie/>; <https://uwr.edu.pl/pomocny-uwr/osoby-z-niepelnosprawnosciami/uczelnia-dostepna/wsparcie-osob-z-niepelnosprawnosciami/>). Zasady te zostały sformalizowane w Zarządzeniu Rektora nr 215/2023. Akt ten implementuje zasady wsparcia edukacyjnego opracowane przez KRASP: indywidualizacja, podmiotowość, racjonalność dostosowania oraz utrzymanie standardu akademickiego. Formalizacja tych zasad jest niezwykle istotna, ponieważ gwarantuje studentom, że wsparcie jest ich prawem, a nie kwestią dobrej woli poszczególnych pracowników. Jednocześnie, tak ustrukturyzowany system wymaga od studentów nawigowania po określonych procedurach i formalnościach, co może stanowić wyzwanie.

Uniwersytet Wrocławski utrzymuje zatem i stale rozwija kompleksowy system wsparcia, ukierunkowany na wyrównywanie szans edukacyjnych oraz zapewnienie równego i pełnego dostępu do kształcenia dla zróżnicowanej społeczności akademickiej, w tym dla

studentów z niepełnosprawnością. System ten jest zorganizowany wielopoziomowo, angażując administrację centralną po Instytut Filozofii. Na poziomie administracji centralnej są to: Rektor, Prorektorzy, Dział Nauczania, Dział Spraw Studenckich, Biuro Współpracy Międzynarodowej, Akademickie Biuro Karier; na Wydziale Nauk Społecznych: Dziekan i Prodziekani WNS, pełnomocnik Dziekana WNS ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, Pełnomocnik Dziekana ds. Bezpieczeństwa; na poziomie Instytutu Filozofii: Dyrektor i zastępca dyrektora ds. dydaktycznych i studenckich IF; w działaniach tych oraz administracji wydziałowej i instytutowej: Dziekanat WNS, Biblioteka WNS, Sekcja Informatyczna, Sekretariat IF. Nieocenionym wsparciem w realizacji zadań jest w Instytucie Filozofii Koordynator Programu ERASMUS+, odpowiedzialny za zapewnienie sprawności działania systemu mobilności studenckiej w tym programie MOST. Dyrektor ds. współpracy międzynarodowej wspiera Dyrektora ds. dydaktycznych i studenckich w koordynowaniu kierunku anglojęzycznego CTH i wsparciu studentów obcokrajowców. IF UWro powołał funkcję opiekuna studiów anglojęzycznych, w celu zapewnienia lepszej opieki studentom zagranicznym, którzy z uwagi na barierę językową mogą mieć większe trudności w orientacji w realiach uczelni. Dodatkowo studenci każdego roku i stopnia otoczeni są opieką i wsparciem opiekuna – nauczyciela akademickiego. Zgodnie z regulaminem udostępniania zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej (BU) (Zarządzenie Nr 135/2021 Rektora UWro) system wsparcia studentów z niepełnosprawnościami obejmuje również ułatwiony, indywidualny dostęp do zbiorów BU i udogodnienia przy korzystaniu z czytelni (<https://www.bu.uni.wroc.pl/regulamin-udostepniania>).

Aby zapewnić spójność, efektywność i dostępność informacji, Uniwersytet Wrocławski powołał wyspecjalizowaną jednostkę administracyjną, która pełni rolę centrum koordynacyjnego dla wszystkich działań związanych ze wsparciem: *Biuro Wsparcia i Dostępności*. Stanowi ono pierwszy i najważniejszy punkt kontaktowy dla studentów i doktorantów, zapewniając kompleksową organizację i koordynację wsparcia dla członków społeczności akademickiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami oraz osób w kryzysie psychicznym. Jednostka ta współpracuje bezpośrednio z Prorektorem ds. studenckich (<https://uwr.edu.pl/biuro-wsparcia-i-dostepnosci/>).

Tym samym studenci UWro mogą liczyć na wszechstronne wsparcie w wielu obszarach, w tym naukowej, socjalnej oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych. Kompleksowym źródłem informacji na temat dostępnych form pomocy jest platforma *Pomocny UWro*, stanowiąca zintegrowany system wsparcia dla całej społeczności akademickiej. W ramach tego systemu studenci mogą skorzystać z następujących form wsparcia:

- Pomoc prawna: w UWro funkcjonuje *Uniwersytecka Poradnia Prawna*. Dodatkowo, przy Samorządzie Studentów działa Rzecznik Praw Studenta, który reprezentuje interesy studentów w sytuacjach konfliktowych i pełni rolę mediatora. Rzecznik udziela również porad dotyczących zasad przyznawania pomocy materialnej oraz informuje o prawach i obowiązkach studenta. Od 1 stycznia 2020 r. istnieje możliwość uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej w ramach ogólnodostępnej sieci punktów (<https://uwr.edu.pl/pomocny-uwr/pomoc-prawna-i-socjalna/uniwersytecka-poradnia-prawna/>).
- Wsparcie psychologiczne: uczelnia zapewnia bezpłatny dostęp do poradni psychologicznej. Studenci, którzy doświadczają trudności psychicznych związanych ze stresem, pracą, egzaminami, zaliczeniami, problemami rodzinnymi i osobistymi lub uzależnieniami, mogą skorzystać z pomocy Pracowni Konsultacji i Poradnictwa

Psychologicznego, działającej w Instytucie Psychologii UWr (<https://pkipp.uwr.edu.pl/>).

- Na Uniwersytecie Wrocławskim niedawno uruchomiono Poradnię Suicydologiczną, stanowiącą formę wsparcia nie tylko dla społeczności akademickiej, ale również dla mieszkańców Wrocławia. Jej oferta skierowana jest do osób borykających się z szeroko pojętą problematyką samobójstwa i autoagresji. Świadczona pomoc jest bezpłatna i dostosowana do indywidualnych potrzeb osoby zgłaszającej (<https://uwr.edu.pl/poradnia-suicydologiczna-w-instytucie-psychologii-uwr/>).
- Działania na rzecz równego traktowania (Równy UWr): W strukturze Uniwersytetu działa *Komisja ds. Równego Traktowania*. Do jej zadań należy m.in.: promowanie zasady równego traktowania, dbałość o wyrównywanie szans wszystkich członków społeczności akademickiej, upowszechnianie wiedzy w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji. Rzeczniczka Antydyskryminacyjna oraz pełnomocnicy wydziałowi (Pełnomocnik Dziekana WNS ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji) pozostają do dyspozycji studentów, oferując pomoc w rozwiązywaniu zgłaszanych problemów (<https://uwr.edu.pl/rowny-uwr-2/>).
- Wsparcie w zakresie bezpieczeństwa: uczelnia zapewnia również wsparcie w dziedzinach Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (BHP), obronności oraz bezpieczeństwa informatycznego.

Należy też wskazać, że UWr zapewnia wsparcie dla studentów i doktorantów łączących naukę z rodzicielstwem. Studentom-rodzicom oferuje się możliwość skorzystania ze specjalistycznych konsultacji psychologicznych, przeznaczonych zarówno dla nich, jak i dla ich dzieci. W ramach uniwersyteckiego portalu internetowego funkcjonuje sekcja informacyjna *Rodzice na UWr* (<https://uwr.edu.pl/rodzice-na-uwr/>). Regulacje uczelniane przewidują również konkretne uprawnienia związane z rodzicielstwem: studentki w ciąży są uprawnione do ubiegania się o urlop od zajęć, z zachowaniem pełni praw studenckich; po urodzeniu dziecka, studentowi-rodzicowi przysługuje prawo do urlopu do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia. W przypadku, gdy termin zakończenia urlopu przypada w trakcie trwającego semestru, istnieje możliwość jego przedłużenia do końca tegoż semestru. Ponadto, studenci będący rodzicami są uprawnieni do ubiegania się o przyznanie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) (*Uchwała Nr 68/2024*).

O wszystkich tych działaniach informowani są, na początku roku akademickiego, studenci wszystkich stopni i trybów rozpoczynających studia na WNS podczas spotkania organizowanego w dniu wydziałowej Immatrykulacji. Wówczas to zarówno Pełnomocnik dziekana ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, jak i Pełnomocnik ds. bezpieczeństwa prowadzą szkolenia z tego zakresu. Częstym uczestnikiem takich spotkań byli też przedstawiciele *Pracowni Konsultacji i Poradnictwa Psychologicznego*.

UWr, przywiązując dużą wagę do zapewnienia równego dostępu do edukacji, oferuje zintegrowany system wsparcia dla studentów, doktorantów i pracowników z niepełnosprawnościami oraz szczególnymi potrzebami. W tym celu na UWr funkcjonuje wyspecjalizowana jednostka, Zespół ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością, która koordynuje i zapewnia różnorodne formy pomocy. Należą do nich między innymi: wypożyczalnia specjalistycznego sprzętu i urządzeń, usługi asystenta dydaktycznego, adaptacja materiałów dydaktycznych do indywidualnych potrzeb, indywidualne lektoraty z języków obcych, dostęp do zasobów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej, organizacja transportu na Uczelnię, kursy orientacji przestrzennej. Tym samym studenci z niepełnosprawnościami oraz szczególnymi potrzebami mają prawo

ubiegać się o dostosowanie organizacji i przebiegu studiów. Procedura ta została szczegółowo określona w Zarządzeniu Nr 215/2023 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego. Dostosowanie obejmuje wszystkie formy i poziomy kształcenia: studia pierwszego i drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie oraz kształcenie w Szkołach Doktorskich. O przyznanie adaptacji procesu kształcenia mogą ubiegać się osoby, które: posiadają aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub dokument równoważny, cierpią na choroby przewlekłe, doświadczyły nagłej choroby lub wypadku, które czasowo ograniczają ich zdolność do studiowania, posiadają diagnozę specyficznych trudności w uczeniu się. Fundamentalne zasady wsparcia edukacyjnego opierają się na: indywidualizacji, podmiotowości, rozwijaniu potencjału studenta, racjonalności dostosowań, utrzymaniu standardu akademickiego, równości praw i obowiązków oraz stosowaniu adaptacji jak najmniej ingerujących w standardowy przebieg zajęć.

Dzięki współpracy z Zespołem ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością oraz pozyskaniu środków finansowych udało się w roku 2021 zakupić i ulokować w miejscach łatwo dostępnych w budynkach WNS (bud. 20 i 21) dwa schodolazy gąsienicowe wraz z wózkami do przewozu osób z niepełnosprawnościami. Pracownię komputerową (bud. 21) wyposażono w sprzęt specjalistyczny, przeznaczony dla osób z niepełnosprawnościami, a nadto na komputerze znajdującym się w czytelni (Biblioteka WNS) zainstalowano sprzęt i oprogramowanie przystosowane do korzystania przez osoby z dysfunkcją wzroku.

Istotnym elementem systemu wsparcia UWr jest również dbałość o stałe podnoszenie kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej. W tym celu organizowane są kursy i szkolenia dotyczące specyfiki funkcjonowania osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. W latach 2020-2023 działania te były realizowane cyklicznie w ramach projektu *Uniwersytet Wrocławski uczelnią w pełni dostępną do roku 2023*, współfinansowanego przez Unię Europejską (<https://uwr.edu.pl/uwr-zmieniamy-sie/uczelnia-dostepna/>). Projekt obejmował dziesięć rodzajów szkoleń, m.in. z zakresu komunikacji ze studentami z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, nowoczesnych technik nauczania języków obcych, metod postępowania w sytuacjach kryzysu psychicznego oraz kursy Polskiego Języka Migowego.

Liczba studentów z niepełnosprawnościami, kształcących się na Wydziale Nauk Społecznych (WNS) w ostatnich latach, utrzymywała się na stabilnym poziomie. W roku akademickim 2020/2021 studia podjęło 37 takich osób (w tym 1 na kierunku *filozofia*). W kolejnych latach dane te kształtowały się następująco:

- 2021/2022 – 42 osoby (w tym 2 na filozofii);
- 2022/2023 – 42 osoby (w tym 4 na filozofii);
- 2023/2024 – 39 osób (w tym 3 na filozofii);
- 2024/2025 – 40 osób (w tym 5 na filozofii).

Osobom tym zapewniono dostęp do systemu wsparcia Uniwersytetu Wrocławskiego, który uwzględniał m.in. indywidualny lektorat języka obcego, pomoc opiekuna roku z ramienia Instytutu Filozofii oraz wsparcie materialne w postaci dedykowanego stypendium.

Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Na Uniwersytecie Wrocławskim (UWr) wdrożono kompleksowy system wsparcia dla studentów w procesie uczenia się, obejmujący zarówno formy indywidualne, technologiczne, jak i ukierunkowane na rozwój naukowy oraz zawodowy. Zakres tego wsparcia jest

dostosowany do potrzeb różnych grup studentów, w tym osób z niepełnosprawnością i jest realizowany na poziomie ogólnouczelnianym, wydziałowym i instytutowym.

Podstawową i regularną formą wsparcia studentów w procesie uczenia się są indywidualne konsultacje prowadzone przez nauczycieli akademickich podczas dyżurów. Każdy nauczyciel akademicki, zgodnie z Regulaminem pracy UWr (<https://hr.uwr.edu.pl/po-podpisaniu-umowy/>; Zarządzenie Nr 113/2019), ma obowiązek prowadzić co najmniej dwie godziny konsultacji tygodniowo, przy czym czas konsultacji w jednym dniu nie może być krótszy niż godzina. Konsultacje odbywają się w trakcie semestru i sesji egzaminacyjnej, dając możliwość pogłębienia wiedzy, uzyskania wyjaśnień oraz rozwiązywania problemów. W przypadku pracowników zewnętrznych konsultacje trwają nie krócej niż 1 godzina w tygodniu, w okresie prowadzonych zajęć i sesji egzaminacyjnej.

Studenci, zgodnie z zapisami Regulaminu Studiów na UWr (poprzednia: Uchwała Nr 37/2021 Senatu ws. regulaminu Studiów; obecna: Uchwała nr 68/2024 ws. Regulaminu studiów) oraz stosownymi uchwałami Rady Wydział WNS uszczegółowiającymi zapisy Regulaminu Studiów (poprzednio: Uchwała Nr 77/2022 Rady Wydziału Nauk Społecznych, obecnie Uchwały od nr 148 do 152/2024 Rady WNS), mogą ubiegać się o Indywidualną Organizację Studiów (IOS) lub Indywidualny Program i Plan Studiów (IPS). Zgodnie z tymi zapisami IOS jest dostępna m.in. w sytuacjach szczególnych, takich jak wychowywanie dziecka, studiowanie na dwóch kierunkach, udział w wymianie międzyuczelnianej lub stwierdzona niepełnosprawność. Student może również ubiegać się o indywidualny program i plan studiów (IPS), a nadto uzyskać zaliczenia i zdawać egzaminy w terminach wcześniejszych niż przewiduje plan studiów, pod warunkiem spełnienia wszystkich warunków określonych w sylabusie przedmiotu i za zgodą prowadzącego zajęcia. Studenci mają również prawo do urlopu dziekańskiego oraz ubiegania się o miejsce w domu studenckim.

Wspierając studentów, UWr zapewnia każdemu narzędzia technologiczne, które ułatwiają proces uczenia się i komunikację. Studenci UWr, doktoranci i pracownicy mają bezpłatny dostęp do platformy Microsoft 365. W jej ramach mogą korzystać z uniwersyteckiej skrzynki pocztowej w domenie uwr.edu.pl, pakietu Office online (Word, Excel, Power Point), dysku OneDrive oraz narzędzi komunikacyjnych, takich jak Teams i Forms. Skrzynka pocztowa jest kluczowym narzędziem kontaktu w sprawach dotyczących studiów. Kluczowym elementem obsługi administracyjnej i dydaktycznej jest Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS) i platforma USOSweb. System ten umożliwia szybki i bezpośredni kontakt ze studentami, zapisywanie się na zajęcia, wybór specjalności oraz dostęp do najnowszych informacji administracyjnych. Oceny wpisane przez prowadzących są natychmiast widoczne na koncie studenta w USOSweb. Studenci kierunku *filozofia* od bieżącego roku akademickiego mają możliwość korzystać z oprogramowania wykorzystywanego w procesie dydaktycznym w pracowniach komputerowych, również poza planowymi zajęciami. Do tej pory taki dostęp był tylko możliwy w salach innych instytutów wchodzących w skład WNS, ale tylko w godzinach wyznaczonych dla korzystania przez studentów tamtych jednostek. Studenci mają zoptymalizowany dostęp do bibliotek (BUWr i BWNS) oraz znajdujących się tam pracowni/stanowisk komputerowych oraz sfer relaksu, specjalnych kabin zapewniających ciszę.

IF aktywnie, za pośrednictwem prowadzącego-mentora, wspiera studentów w ich pasjach badawczych poprzez rozwijanie ich zainteresowań naukowych oraz działania włączające i angażujące w działalność badawczą. Szczególnym tego przykładem jest kontakt i opieka promotorska i seminaryjna. Mając na uwadze różnorodność nurtów badawczych w

obrębie IF, studenci mogą zaproponować i uzgodnić z opiekunem/promotorem pomysł na własny temat pracy dyplomowej, zaś wszyscy studenci mają bezpośrednie wsparcie nauczycieli akademickich prowadzących seminarium dyplomowe. W opinii władz IF proces pisania pracy dyplomowej realizowany pod kierunkiem promotora-mentora/opiekuna stymuluje rozwój naukowy i zachęca do dalszej edukacji, np. w szkołach doktorskich. Studenci mają możliwość prezentowania wyników swoich badań w trakcie realizacji prac dyplomowych np. w ramach koła naukowego. Tak było w przypadku SKN Filozofii religii czy SKN „Askesis”, a obecnie w ramach prac SKN Filozofii Stosowanej. Umiejętności w zakresie prezentowania wyników badań własnych w odniesieniu do zagadnień naukowych studenci nabywają podczas seminarium dyplomowego (<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/STUDIA/Studenckie-Kola-Naukowe>). Wyróżnione i najlepiej oceniane prace magisterskie, o ile zostały zgłoszone przez promotora, brały udział w konkursie Dziekana WNS na najlepszą pracę magisterską. Obecnie trwają prace nad nowym regulaminem kapituły konkursu.

Uniwersytet Wrocławski stwarza studentom kierunku *filozofia* warunki do pogłębiania zainteresowań badawczych poprzez uczestnictwo w działalności kół naukowych. W Instytucie Filozofii działają aktywnie dwa koła naukowe, których członkowie z zaangażowaniem włączają się w życie uczelni, prowadzą działalność badawczą oraz popularyzują filozofię wśród studentów UWr oraz budują sieć kontaktów, w tym z miastem i lokalnymi partnerami, takimi jak *Przejście Dialog*, *Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego*, *Strefa Partycypacji ODLOT*, *Studenckie Radio LUZ* czy *Radio Rodzina*. Pierwsze z nich, Koło Naukowe Filozofii Stosowanej (<https://www.facebook.com/UWrKNFS>), organizuje liczne inicjatywy, w tym cykliczne i otwarte dla wszystkich studentów i mieszkańców miasta spotkania pt. „Filozoficzna szkoła przetrwania”, realizowane we współpracy z *Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego*. Koło to, wspólnie z OKS UWr oraz inicjatywą „Równi w różnorodności”, (4.10.2024 r.) zorganizowało, m.in. debatę pt.: „Czy warto być humanistą?”. Ma na swoim koncie także konferencje naukowe, m.in. o statusie współczesnej metafizyki („Metafizyka jako filozofia konieczna? Status metafizyki współcześnie”; <https://wns.uwr.edu.pl/2025/01/21/metafizyka-jako-filozofia-konieczna/>), filozoficznych aspektach sztucznej inteligencji w kontekście dyskusji z Chatem GPT czy moralności hakerstwa („Człowiek vs. Chat GPT – czy sztuczna inteligencja ma szansę dorównać w dyskusji filozofom?”; „Infoanarchizm – moralność hakerstwa, dostęp do źródeł naukowych”) (zał. nr III.3.8.1.). Drugim, nowo powstałym, w tym roku, kołem jest Koło Naukowe Filozofii Spekulatywnej „Gnome”. Inicjatywa ta zrodziła się z doświadczeń studentów biorących udział w *Letniej Szkole Filozofii* w kwietniu 2025 roku, goszczącej uczestników Visegrad Environmental Philosophy Summer School zorganizowanej jako Blended Intensive Programme (BIP) w ramach programu Erasmus+. Ważne wydarzenia uniwersyteckie, wydziałowe i instytutowe, takie jak Drzwi Otwarte (w tym debata „Rola filozofii na uniwersytecie” z 2025 r.), Dni Adaptacyjne oraz Spotkanie Wigilijne na Wydziale Nauk Społecznych, są aktywnie współorganizowane przez studentów z obu kół. Ich zaangażowanie w te projekty ma na celu m.in. integrację całej społeczności studenckiej, włączając w to studentów anglojęzycznych.

Instytut Filozofii UWr aktywnie wspiera działalność naukową i publikacyjną studentów oraz doktorantów poprzez własną serię wydawniczą „Philosophia in transitu” (PhIT). W ramach tej inicjatywy publikowane są najlepsze, recenzowane prace naukowe młodych badaczy, w tym studentów kierunku *filozofia* (np.: W. Kilan, M. Domagała, K. Głod) zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Tomy (PhIT I, PhIT II w przygotowaniu do druku)

wydawane są w formie e-booków i udostępniane szerokiemu gronu odbiorców w Bibliotece Cyfrowej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Istotnym wymiarem aktywności studentów filozofii jest współpraca z Akademią Ochrony Zdrowia (AOZ) – spółką spin-off Uniwersytetu Wrocławskiego, koordynowana przez dr Alinę Bernadettę Jagiełłowicz. Inicjatywa ta realizuje ideę transferu wiedzy do otoczenia społecznego, angażując studentów w realne projekty naukowe i dając im możliwość zdobycia cennego doświadczenia praktycznego. Kluczowe narzędzie tej współpracy stanowi ministerialnie punktowane wydawnictwo „Akademia Pióra”. Umożliwia ono studentom publikowanie własnych tekstów w recenzowanych monografiach naukowych, takich jak tomy z serii ZDROWIE – CZŁOWIEK – SPOŁECZEŃSTWO. Równolegle zdobywają oni praktyczne kompetencje w zakresie procesu wydawniczego, obejmujące prace redakcyjne i projektowe. Działalność studentów obejmuje również czynny udział w organizacji i przebiegu ogólnopolskich konferencji naukowych poprzez wygłaszanie własnych referatów, moderowanie paneli dyskusyjnych, po techniczną obsługę wydarzenia (np.: XXXI Ogólnopolska Konferencja Naukowa „CZŁOWIEK – OCZEKIWANIA, NADZIEJE I RZECZYWISTOŚĆ” w Trzcinicy – 6.06. 2025 r.). Ta forma zaangażowania ma charakter ciągły, o czym świadczy aktywny udział studentów w przygotowaniach do kolejnych projektów wydawniczych i konferencyjnych planowanych na rok 2026, co zapewnia im systematyczny rozwój naukowy i zawodowy (zał. nr III.3.8.2).

Studenci filozofii, we współpracy ze studentami historii i filologii klasycznej, tworzą trzon i zarząd organizacji akademickiej *Akademia Szermierzy* (zał. nr III.3.8.3.1.) działającej przy Uniwersytecie Wrocławskim, a powołaną przez studentów dla studentów oraz całej społeczności akademickiej Uczelni. W ramach AS studenci samodzielnie realizują misję naukową i sportową, prowadząc regularne treningi, reprezentując UWr na zawodach oraz inicjując projekty badawcze nad staropolską sztuką walki i jej związkiem z etyką. Celem tej w pełni studenckiej inicjatywy jest praktyczne kształtowanie dzielności etycznej oraz umożliwienie bezpośredniego doświadczenia zagadnień filozoficznych. W ten sposób AS stanowi unikalne środowisko dydaktyczno-badawcze, które poprzez łączenie teorii z praktyką wnosi istotny wkład w życie naukowe i kulturalne Uczelni (zał. nr III.3.8.3.2.).

Zaangażowanie studentów i doktorantów filozofii oraz wsparcie Instytutu Filozofii (IF) dla ich inicjatyw doskonale ilustruje kluczowy wkład, jaki wnieśli oni w powstanie i działalność *Pracowni Badań nad Światem Przeżywanym w latach 2016-2025* (np.: <https://www.facebook.com/photo?fbid=1096564889143205&set=a.254788626654173>). Dzięki inicjatywie prof. P. Korobczaka i dr. A. Lorczyka, w działaniach *Pracowni* wzięła udział aktywna grupa młodych badaczy (P. Adamczyk, W. Kilan, K. Nicpoń, A. Sobków, M. Tarnowski, A. Wierzbą). Ich regularny udział w seminariach i debatach był, obok pracy kadry akademickiej, fundamentalnym czynnikiem, który umożliwił zorganizowanie pięciu ogólnopolskich konferencji (cykl pt.: „Świat przeżywany a wartości” (2017-25 r.), w tym w 2023 r. – „Elzenberg 2.0” (we współpracy z UMK)) oraz kilkunastu wykładów (zapraszanych gości) i spotkań naukowych (zał. nr III.3.8.4. i III.3.8.5.).

Instytut, przez koordynatorów ds. mobilności studenckiej i doktoranckiej (programu Erasmus+, MOST czy programów wymiany międzynarodowej innej niż Erasmus+), wspiera studentów w zdobywaniu cennego doświadczenia w środowisku krajowym i międzynarodowym poprzez uczestnictwo w programach mobilności. W ramach programu Erasmus+ studenci mają możliwość studiowania przez semestr lub rok akademicki w

uczelniach partnerskich, realizacji praktyk, a także od niedawna możliwość realizacji mobilności krótkoterminowych (od 5 do 30 dni). Aby zmaksymalizować zaangażowanie studentów, szczególnie po okresie pandemii, Koordynator programu Erasmus+ prowadzi cykliczne działania informacyjne. Organizowane są spotkania i szkolenia zarówno podczas *Dni Adaptacyjnych* na WNS na początku roku akademickiego, jak i w jego trakcie, przed upływem terminów składania zgłoszeń. Po zakończeniu rekrutacji, a przed planowanym wyjazdem, każdy student, przy wsparciu Koordynatora, sporządza umowę dotyczącą programu studiów (Learning Agreement, LA). Opieka merytoryczna jest zapewniona również w trakcie trwania mobilności. W sytuacji, gdy student napotyka problemy z realizacją zajęć w uczelni przyjmującej – na przykład z powodu nieuruchomienia wybranego przedmiotu – Koordynator udziela pomocy w znalezieniu przedmiotów zastępczych. Zapewniają one ekwiwalencję i pokrycie efektów uczenia się niezbędnych do zaliczenia semestru lub roku. Wszelkie zmiany są formalnie wprowadzane do Learning Agreement, co gwarantuje studentowi uznanie jego osiągnięć po powrocie. Przedmioty realizowane w ramach wymiany stanowią integralną część programu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim (szczegółowe zasady i informacje dotyczące programu Erasmus+ oraz umów mobilności zostały opisane w Kryterium 7). Wyjazdy te poszerzają horyzonty, rozwijają kompetencje miękkie i społeczne, a przede wszystkim umożliwiają zdobywanie wykształcenia w międzynarodowym środowisku akademickim oraz nawiązywanie kontaktów ze studentami i wykładowcami z zagranicznych ośrodków. Studentom kierunków realizowanych w Instytucie Filozofii zapewnia się wszechstronne wsparcie w korzystaniu z programów mobilności. Jest ono oferowane przez koordynatorów instytutowych, prodziekana ds. kształcenia, pracowników dziekanatu oraz Biuro Współpracy Międzynarodowej UWr. (BWM).

Studenci Instytutu Filozofii przez lata korzystali z możliwości programu Erasmus+ w stopniu minimalnym: zwykle rokrocznie na studia w ramach programu Erasmus wyjeżdżała jedna osoba. Jednak już w roku akademickim 2023/2024 z możliwości wyjazdów długoterminowych na studia skorzystało 5 osób. Dodatkowe 4 osoby wybrało możliwość sfinansowania pobytu krótkoterminowego. W roku akademickim 2025/2026 na stypendiach przebywają 3 osoby studiujące w Instytucie Filozofii.

Z programu MOST w ostatnich latach skorzystały 2 osoby. Jedna wybrała ośrodek toruński (UMK), druga poznański (UAM).

Kluczową rolę w przygotowaniu studentów do wymagań rynku pracy odgrywa Akademickie Biuro Karier (ABK, <https://biurokarier.uwr.edu.pl/>). Jego działalność jest wieloaspektowa i obejmuje szeroki zakres, w tym: Doradztwo indywidualne (konsultacje z profesjonalnym doradcą zawodowym, sesje coachingowe, wsparcie w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych: CV, listy motywacyjne); szkolenia i rozwój kompetencji (organizacja webinarium, szkoleń i warsztatów podnoszących kwalifikacje, udostępnianie raportów i analiz dotyczących aktualnej sytuacji na rynku pracy), a także współpraca z pracodawcami (prowadzenie bazy ofert pracy, praktyk i staży, organizacja cyklicznych Targów Pracy i Praktyk „Kampus Kariery”, współorganizacja spotkań, warsztatów i wizyt studyjnych prowadzonych przez przedstawicieli firm i trenerów zewnętrznych). W ofercie ABK znajdują się również specjalistyczne programy i przedmioty ponadprogramowe, mające na celu rozwój praktycznych umiejętności studentów (<https://biurokarier.uwr.edu.pl/program-budowania-relacji-z-absolwentami-2/>). Działania ABK wspiera i koordynuje Program budowania relacji z absolwentami UWr, a odzwierciedleniem tego faktu jest Zarządzenie Nr 263/2023 Rektora UWr ws. wprowadzenia Programu budowania relacji z

absolwentami Uniwersytetu Wrocławskiego na lata 2023–2030. Program budowania relacji z absolwentami UWr powstał na podstawie wyników badania opinii absolwentów UWr, prowadzonych przez ABK w latach 2022–2023. Wyniki badania, zebrane w formie raportu jak i wyniki monitorowania losów zawodowych absolwentów UWr pozwalają w odniesieniu do studentów filozofii zauważyć niezmiernie ciekawą tendencję: ogólnie wysokie zadowolenie ze studiów na kierunku *filozofia*, przy jednoczesnej zmiennej ocenie ich bezpośredniej przydatności w pracy zawodowej. Przykładowo w 2020 r. na pytanie o zadowolenie z kierunku, 90% respondentów (N=10) odpowiedziało „Tak”. Oceniając wiedzę zdobytą podczas studiów, 80% (N=10) wskazało ją jako wysoką lub bardzo wysoką (odpowiednio 40,00% i 40,00%). Oceniając zaś przydatności wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej – co do zasady pozytywnie – absolwenci uznawali ją za w 30% za użyteczną, ale już zdobyte umiejętności, w zależności od rocznika, uznano jako wysokie lub bardzo wysoko użyteczne (71,43-85,71%). Taki stan rzeczy wynika z faktu, że absolwenci zazwyczaj wskazywali na niezgodność ich pracy z profilem wykształcenia. Warto jednak wskazać, że absolwenci pytani o mocne strony UWr i kierunku *filozofia* w kontekście przygotowania do wejścia na rynek pracy, najczęściej wskazywali na solidne podstawy teoretyczne. Absolwenci podejmują zatrudnienie w różnorodnych branżach, takich jak IT (np. 28,57% w 2016 r.), Edukacja i nauka (np. 25,00% w 2020 r.) oraz Finanse i ubezpieczenia. Pełnione stanowiska są bardzo zróżnicowane i obejmują m.in. Konsultanta, IT Application Support Engineer, Nauczyciela etyki i filozofii, Pracownika socjalnego, a nawet Spawacza/Ślusarza (por. zał. nr III.3.8.6).

Od 2021 r. ABK wzbogaciło swoją ofertę edukacyjną, a na mocy Zarządzenia nr 145/2023 Rektora UWr studenci mogą wybrać spośród pięciu przedmiotów ponadprogramowych: „Twoje kompetencje przyszłości”, „University Dragons' Den”, „Zaprojektuj swoją karierę”, „Trening skutecznej pracy zespołowej”, „Przedsiębiorczość – historie sukcesów”. Uczestnictwo w tych zajęciach jest okazją, aby studenci zaczerpnęli inspiracje i zdobyli solidną dawkę wiedzy zarówno od nauczycieli akademickich, jak i ekspertów ze świata biznesu. ABK UWr koordynuje również ogólnouczelniane działania, oferując m.in.: Program Mentoringowy — inicjatywa łącząca studentów z doświadczonymi specjalistami z różnych branż, którzy pełnią rolę mentorów i doradców (szczegóły: biurokarier.uwr.edu.pl/mentoring-2/), Corporate Readiness Certificate (CRC) – certyfikowany program realizowany we współpracy z czołowymi korporacjami (EY, ING Tech, Accenture, Kyndryl), przygotowujący studentów do pracy w międzynarodowym środowisku biznesowym (szczegóły: biurokarier.uwr.edu.pl/crc/), Targi Pracy dla Humanistów — wydarzenie cykliczne, współorganizowane przez Wydział Nauk Społecznych i ABK, które gromadzi renomowanych pracodawców i stanowi platformę kontaktu dla studentów kierunków humanistycznych i społecznych (<https://wns.uwr.edu.pl/2024/05/14/universytecki-festiwal-kariery/>). Tegoroczne wydarzenie na terenie WNS odbyło się 29.05.2025 r., a wśród przygotowanych atrakcji znalazły się m.in.: gra ekonomiczna, warsztaty rozwoju osobistego, praktyki z wrażliwości, krótki kurs odpowiedzialności za zdrowie, pokaz samoobrony. Wśród ponad 40 wystawców (w poprzednich edycjach: 2023 i 2024 – 20 i 25 wystawców) obecni byli przedstawiciele jednostek administracji publicznej, organizacji pozarządowych, służb mundurowych, fundacji, podmiotów z trzeciego sektora, firm prywatnych w tym tych o zasięgu globalnym: AXA, Qatar Airways, Pyszne.pl / Just Eat Takeaway.com, DXC Technology, EY GDS Poland oraz Google (<https://wns.uwr.edu.pl/2025/05/27/universytecki-festiwal-kariery-2/>), a przedstawiciele IF uczestniczyli w pracach przygotowujących Targi Pracy dla Humanistów,

wchodząc w skład komitetu organizacyjnego (wystawcy w wydaniu Targów Pracy w 2025, por. zał. nr III.3.8.7).

Uniwersytet Wrocławski dba również o rozwój pasji sportowych studentów oraz zapewnia system wsparcia materialnego. Studenci mają do wyboru szeroką gamę zajęć wychowania fizycznego (podstawowych, częściowo płatnych, wyjazdowych) oraz mogą dołączyć do licznych sekcji sportowych. Uczelnia zapewnia również zajęcia rehabilitacyjne. Działalność sportowa koordynowana jest przez Uniwersyteckie Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu, a wszelkie informacje dotyczące planów zajęć podstawowych, planów treningów sekcji sportowych oraz dyscyplin znajdują się w zakładkach na stronie internetowej: <https://uwr.edu.pl/zycie-studenckie/sport/>. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 196/2023 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego studenci wykazujący się osiągnięciami sportowymi mogą ubiegać się o stypendium Rektora.

Wsparcie działalności organizacyjnej odbywa się poprzez dofinansowanie projektów przygotowywanych przez koła naukowe (np. miejski program FAST <https://uwr.edu.pl/fundusz-aktywnosci-studenckiej-fast/>), czy pogram grantowy oraz stypendialny dla studentów oraz doktorantów *Młody Badacz 2020–2025*, który zakłada wsparcie finansowe w organizacji międzynarodowych wydarzeń naukowych lub czynny w nich udział. W UWr funkcjonuje również rozbudowany system motywacyjny oparty na wsparciu finansowym. Jego elementami są: Stypendium Rektora dla najlepszych studentów z wysoką średnią ocen lub szczególnymi osiągnięciami; Stypendium Ministra Edukacji i Nauki; Stypendia Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA) dla studentów zagranicznych i polskich realizujących część studiów za granicą (<https://uwr.edu.pl/mlody-badacz-zaaplikuj-o-stypendium/>).

Szczegółowe uregulowania dotyczące przyznawania stypendiów za osiągnięcia naukowe dla studentów UWr znajdują się na stronie: <https://uwr.edu.pl/stypendia-i-wsparcie-finansowe/wsparcie-dla-studentow-2/>. W celu złożenia wniosku o przyznanie stypendium należy skontaktować się z wyznaczonym pracownikiem dziekanatu WNS.

Od 2020 r., w związku z przyznaniem UWr statusu Uczelni Badawczej, został uruchomiony nowy program stypendialny dla studentów „Młody Badacz 2020–2025” (<https://uwr.edu.pl/mlody-badacz-zaaplikuj-o-stypendium/>). W ramach tego programu laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych, medaliści olimpiad międzynarodowych oraz kandydaci z najwyższymi wynikami w procesie rekrutacji, przyjęci na I rok studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich prowadzonych na UWr, mogą ubiegać się o stypendium. Na poziomie Uniwersytetu studenckie koła naukowe są wspierane przez uczestnictwo w programie *Studenckie koła naukowe tworzą innowacje* (<https://bpr.uwr.edu.pl/konkurs/mnisw-studenckie-kola-naukowe-tworza-innowacje/>; <https://casid.uwr.edu.pl/studenckie-kola-naukowe-tworza-innowacje-iii-edycja-programu-mein/>), a także bezpośrednio przez odpowiednich prorektorów, szczególnie prorektora ds. studenckich, dziekana WNS i dyrektora IF.

System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Na Uniwersytecie Wrocławskim funkcjonuje kompleksowy system motywacyjny, którego celem jest wspieranie rozwoju naukowego studentów oraz nagradzanie ich wybitnych osiągnięć. System ten opiera się na zróżnicowanych instrumentach finansowych, obejmujących zarówno stypendia akademickie, jak i specjalistyczne programy grantowe. Studenci mają możliwość ubiegania się o trzy podstawowe rodzaje stypendiów,

przyznawanych na podstawie odrębnych kryteriów: Stypendium za wyniki w nauce, które przyznawane jest na wniosek studenta na podstawie wysokiej średniej ocen uzyskanej w poprzednim roku akademickim, Stypendium Rektora dla najlepszych studentów, honorujące udokumentowane, wybitne osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe – proces oceny wniosków opiera się na precyzyjnie zdefiniowanych kryteriach (<https://uwr.edu.pl/stypendia-i-wsparcie-finansowe/>), obowiązuje elektroniczna rejestracja wyłącznie za pośrednictwem strony www.usosweb.uni.wroc.pl) – oraz Stypendium Ministra za znaczące osiągnięcia, które jest świadczeniem o charakterze ogólnokrajowym, przyznawanym najwybitniejszym studentom w Polsce. Zasady jego przyznawania reguluje Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 kwietnia 2019 r.

Szczególnym elementem systemu wsparcia jest program „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB), w ramach którego funkcjonują dedykowane instrumenty finansowe stymulujące aktywność naukową studentów, w tym: „Grant »Młody Badacz 2023-2025«” ([Zarządzenie Nr 186/2025](#) Rektora UWr). Program grantowy skierowany do studentów pragnących rozwijać działalność badawczą w wymiarze międzynarodowym. Finansowanie może zostać przyznane na realizację następujących działań: czynny udział w zagranicznej konferencji naukowej lub konkursie; udział w zagranicznym wydarzeniu służącym pogłębianiu wiedzy i kompetencji naukowych; pobyt badawczy w zagranicznej uczelni lub instytucji naukowo-badawczej; organizacja międzynarodowych szkół naukowych ([Komunikat Nr 13/2025](#) Rektora UWr). Kolejną formą wsparcia w ramach programu IDUB jest Stypendium „Młody Badacz 2020-2025” ([Zarządzenie nr 185/2023](#) Rektora UWr) Specjalny program stypendialny przeznaczony dla najzdolniejszych studentów rozpoczynających naukę na pierwszym roku studiów, mający na celu wspieranie ich rozwoju badawczego od samego początku akademickiej ścieżki.

W tym roku akademickim IF posiadający w swych szeregach dwóch certyfikowanych tutorów pragnie po raz pierwszy uruchomić program tutorski, czyli system indywidualnego wsparcia studentów w rozwoju naukowym, osobistym i zawodowym. Zajęcia te, oferując spersonalizowaną formę edukacji, wspierają studenta i ukierunkowują jego samodzielne myślenie i kreatywność, promując jego rozwój kompetencji społecznych i zawodowych poprzez relację z doświadczonym tutorem.

Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

System informowania studentów o dostępnych formach wsparcia, w tym pomocy materialnej, na Uniwersytecie Wrocławskim został zorganizowany wielopoziomowo (platforma www.uniwersytecka.pl, wydziałowa, instytutowa), wykorzystując zarówno kanały cyfrowe, jak i komunikację bezpośrednią realizowaną przez wyspecjalizowane jednostki i personel. Podstawowym źródłem informacji o systemie wsparcia finansowego i materialnego są dedykowane platformy internetowe i wewnętrzne systemy teleinformatyczne. UWr posiada dedykowaną stronę [www](https://uwr.edu.pl/stypendia-i-wsparcie-finansowe/wsparcie-dla-studentow) (<https://uwr.edu.pl/stypendia-i-wsparcie-finansowe/wsparcie-dla-studentow>), która jest kluczowym miejscem, w którym udostępniane są wszelkie niezbędne informacje dotyczące dostępnych form wsparcia, w tym pomocy finansowej, materialnej. Znajdują się tam szczegółowe zasady i regulaminy przyznawania świadczeń, obowiązujące terminy składania wniosków oraz wzory dokumentów (wnioski, oświadczenia). Informacja o możliwościach uzyskania wsparcia z odpowiednimi odsyłaczami do ogólnouniwersyteckiej zakładki stypendialnej, uzupełniając ją o wewnętrzne regulacje wydziałowe jest również dostępna na stronie wydziału WNS (<https://wns.uwr.edu.pl/studenci/dziekanat/>). Studentom w szczególności przysługuje

stypendium socjalne; stypendium socjalne o zwiększonej wysokości, stypendia dla osób z niepełnosprawnościami; zapomogi studenckie oraz stypendia za osiągnięcia naukowe i sportowe. Ważnym źródłem informacji dla osób poszukujących pomocy w różnych formach jest także strona: *Pomocny UWr* (<https://uwr.edu.pl/pomocny-uwr/>).

Informacja o możliwej pomocy w zakresie równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji jest szeroko dystrybuowana poprzez serwisy internetowe uczelni (<https://uwr.edu.pl/rowny-uwr/>). W zakresie wsparcia dla studentów-rodziców na stronie internetowej UWr funkcjonuje dedykowana zakładka poświęcona rodzicielstwu (<https://uwr.edu.pl/rodzice-na-uwr/>). Prowadzone są również akcje informujące społeczność uniwersytecką o możliwości udzielenia pomocy osobom z niepełnosprawnościami (np. poprzez <https://uwr.edu.pl/pomagamy/>).

Informacje o stypendiach są przekazywane także za pośrednictwem mediów społecznościowych (uniwersyteckich, wydziałowych, instytutowych – najczęściej jest to strona na FB). W przystępnej i skrótowej formie studenci aktualne komunikaty i informacje otrzymują bezpośrednio na swoje służbowe adresy e-mail w domenie @uwr.edu.pl.

Istotną rolę w procesie informowania i obsługi studentów odgrywają spotkania bezpośrednie z osobami funkcyjnymi oraz pracownikami administracyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem osób pracujących w dziekanacie i sekretariacie dydaktycznym, których zadaniem jest udzielanie pełnej i weryfikowanej informacji. W dziekanacie pracują osoby, które w ramach swych podstawowych obowiązków zajmują się przede wszystkim obsługą spraw socjalno-bytowych udzielając szczegółowych informacji na temat świadczeń oraz zapewniając pomoc oraz weryfikację kompletności składanych wniosków i oświadczeń dotyczących stypendiów i pomocy materialnej. W procesie informowania studentów uczestniczą także Dział Spraw Studenckich (DSS), organizacje studenckie, w tym Samorząd Studentów UWr oraz Zespół ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnością.

Jedną z inicjatyw podjętych na UWr i kontynuowanych na WNS oraz w jednostkach dydaktycznych, w tym IF, jest przekazywanie studentom najważniejszych informacji o funkcjonowaniu UWr, strukturze, administracji, zasadach studiowania oraz różnych formach pomocy, w tym rozwiązywaniu problemów, studenci otrzymują w trakcie spotkań organizowanych w ramach dni adaptacyjnych w dniu immatrykulacji. W trakcie tych spotkań prowadzone są obowiązkowe szkolenia z zakresu równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji oraz bezpieczeństwa. Nowi studenci mogą również znaleźć wiele potrzebnych informacji na stronie głównej UWr w zakładce *Pierwszy rok? Zobacz co jak działa* (<https://uwr.edu.pl/poradnik-dla-studentow-pierwszorocznych/>).

W IF w stałym kontakcie ze studentami pozostaje zarówno dyrektor ds. dydaktycznych i studenckich oraz wyznaczony przez dyrekcję IF i sprawujący opiekę nad danym rocznikiem przez cały cykl edukacyjny, opiekun (nauczyciel akademicki).

Sposoby rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

W Uniwersytecie Wrocławskim obowiązują sformalizowane procedury, które umożliwiają studentom dochodzenie swoich praw oraz zgłaszanie postulatów. Podstawę prawną stanowi Regulamin studiów, wprowadzony Uchwałą nr 68/2024 Senatu UWr. Zgodnie z jego postanowieniami, studenci posiadają zagwarantowane prawo do: składania władzom uczelni postulatów dotyczących planów i programów studiów, procesu kształcenia oraz warunków socjalno-bytowych; wyrażania opinii o prowadzonych zajęciach

dydaktycznych w trybie uzgodnionym przez samorząd studencki z Rektorem; wnoszenia skarg na decyzje organów UWr.

W Instytucie Filozofii przyjęto następującą ścieżkę postępowania w zależności od charakteru zgłaszanej sprawy: Sprawy o charakterze ogólnym (wnioski, pytania i wątpliwości dotyczące całej grupy lub roku studiów) są kierowane przez starostę roku do właściwego opiekuna roku. Następnie opiekun przekazuje sprawę do dyrektora ds. dydaktycznych i studenckich IF. Sprawy o charakterze indywidualnym, student ma prawo do bezpośredniego zwrócenia się do odpowiednich władz Instytutu, z pominięciem pośrednictwa starosty roku. Wszystkie sprawy rozpatrywane są bez zbędnej zwłoki, w terminie nieprzekraczającym 14 dni. Odpowiedź na złożony wniosek lub skargę przekazywana jest wnioskodawcy tym samym kanałem komunikacji, za pośrednictwem którego wpłynęło zgłoszenie.

W przypadku, gdy rozstrzygnięcie na poziomie IF nie jest dla studenta satysfakcjonujące, przysługuje mu prawo odwołania się do władz Wydziału. Instancją odwoławczą i rozpatrującą, w zależności od charakteru sprawy, jest: prodziekan ds. Kształcenia lub Prodziekan ds. Studenckich.

W celu ochrony praw studentów, doktorantów i zapewnienia bezpiecznego środowiska akademickiego, na UWr funkcjonują wyspecjalizowane organy odpowiedzialne za przeciwdziałanie dyskryminacji i nierównemu traktowaniu. Jednym z nich jest powołana przez Rektora Komisja ds. Równego Traktowania na UWr (<https://uwr.edu.pl/rowny-uwr-2/komisja-ds-rownego-traktowania/>), która zgodnie z właściwością rozpatruje skargi dotyczące przypadków molestowania, dyskryminacji, nierównego traktowania i podobnych nadużyć. Szczegółowe informacje na temat procedury skargowej dostępne są na portalu „Równy UWr” (<https://uwr.edu.pl/rowny-uwr-2/>). Na UWr powołany jest także Rzecznik antidyskryminacyjny ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, do zadań którego należy: podejmowanie działań na rzecz równego traktowania i wyrównywania szans dla całej wspólnoty uniwersyteckiej; podejmowanie działań na rzecz upowszechniania wiedzy w zakresie przestrzegania zasad równego traktowania, w szczególności w formie spotkań lub szkoleń kierowanych do wspólnoty uniwersyteckiej; podejmowanie działań zmierzających do eliminacji wszelkich form dyskryminacji oraz nierównego traktowania w UWr; wspieranie wspólnoty uniwersyteckiej we wdrażaniu obowiązujących procedur przeciwdziałania dyskryminacji (<https://uwr.edu.pl/rowny-uwr-2/rzecznik-antydyskryminacyjny-2/>).

Na WNS osobą, do której studenci i doktoranci mogą składać wnioski i skargi w formie pisemnej lub ustnej, jest Pełnomocnik Dziekana ds. Równego Traktowania i Przeciwdziałania Dyskryminacji. Proces rozpatrywania skargi przez Pełnomocnika przebiega następująco: w przypadku zgłoszenia ustnego, pełnomocnik sporządza oficjalną notatkę służbową ze spotkania; w sytuacjach konfliktowych, angażujących wiele stron, prowadzi indywidualne rozmowy z każdą z nich w celu zebrania kompletnego materiału dowodowego; wreszcie na podstawie zgromadzonych informacji podejmuje adekwatne działania. Podstawą normatywną działania Pełnomocnika na każdym szczeblu struktury UWr jest Zarządzenie Nr 106/2020 Rektora UWr. W akcie tym wyszczególnia się procedury przeciwdziałania dyskryminacji w UWr, określenia zasad działania Komisji ds. równego traktowania, Rzecznika oraz pełnomocników ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji. Do Rzecznika, również za pośrednictwem pełnomocników wydziałowych trafiają wnioski o założenie tzw. nakładki na stosowane w ramach uczelni systemy informatyczne służące obsłudze studentów (jak USOS czy narzędzia z pakietu Microsoft Office) dla osób transpłciowych bądź niebinarnych, które chcą ukryć swój tzw. deadname w przestrzeni

wirtualnej i posługiwać się w niej preferowanymi przez siebie danymi adekwatnymi do odczuwanej tożsamości płciowej.

Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Uniwersytet Wrocławski wdrożył kompleksowy system wsparcia informacyjnego i administracyjnego, którego celem jest ułatwienie studentom adaptacji do środowiska akademickiego oraz zapewnienie sprawnej obsługi w trakcie całego procesu kształcenia.

Proces adaptacji studentów pierwszego roku jest wspierany poprzez zorganizowane działania informacyjne. Kluczowe informacje dotyczące struktury uczelni, wydziału (WNS) i instytutu (IF), a także zasad studiowania, przekazywane są podczas cyklicznych spotkań organizowanych w ramach dni adaptacyjnych.

Dodatkowo, na stronie internetowej Uniwersytetu Wrocławskiego funkcjonuje dedykowany poradnik „*Pierwszy rok? Zobacz, co jak działa*” (<https://uwr.edu.pl/poradnik-dla-studentow-pierwszorocznych/>), który stanowi kompendium wiedzy niezbędnej do sprawnego funkcjonowania w nowym środowisku akademickim.

Bezpośrednią i kompleksową obsługą studentów IF w zakresie procesu dydaktycznego, spraw formalnych, stypendialnych i pomocy materialnej zajmują się dwie jednostki. Pierwszą jest Dziekanat Wydziału nauk Społecznych (WNS; <https://wns.uwr.edu.pl/studenci/diekanat/>). Zlokalizowany jest w budynku 20 przy ul. Koszarowej 3.

Diekanat odpowiada za kluczowe aspekty administracyjne. Jego struktura obejmuje odrębne stanowiska ds. toku studiów oraz ds. świadczeń i stypendiów. Zakres obsługi studentów przez diekanat obejmuje m.in.: podpięcia przedmiotów w systemie USOS, wydawanie legitymacji studenckiej i przedłużenia jej ważności, rozliczenie semestru, przyjmowanie wniosków stypendialnych, wniosków o powtarzanie niezaliczonych przedmiotów (podanie o wpis warunkowy), o urlop diekański, o indywidualną organizację studiów i indywidualny program czy plan studiów, informację o rozstrzygnięciach w sprawie złożonych wniosków, o wysokości opłat związanych ze studiami, opłat za powtarzanie przedmiotów, o zasadach i terminach składania wniosków stypendialnych, o sprawach związanych z pomocą materialną, a także wystawienie i odbiór zaświadczeń potwierdzających status studenta, rejestrację prac dyplomowych i odbiór dyplomu ukończenia studiów. W diekanacie wyznaczono również dedykowane pomieszczenie do dyżurów prodiekanów ds. kształcenia i ds. studenckich. Jednostka jest czynna dla studentów we wtorek, środę i czwartek w godzinach: 9:00 –13:00 oraz w soboty zjazdowe w godzinach: 9:30–13:30. Drugim miejscem jest Sekretariat Dydaktyczny IF, gdzie student może się zgłosić w sprawach bezpośrednio związanych z organizacją zajęć na poziomie Instytutu, w tym dot.: planów zajęć, podziału na grupy zajęciowe, wpisania do grup zajęciowych w systemie USOS, terminach konsultacji pracowników, ofercie dydaktycznej na poszczególnych semestrach, zapisach na zajęcia i przedmioty fakultatywne, czy bieżących sprawach dot. zajęć i wykładowców. W zakładce <https://wns.uwr.edu.pl/studenci/gdzie-zalatwisz-swoja-sprawe/> student może znaleźć odpowiedź na podstawowe pytanie: gdzie, jaką sprawę załatwić można, a tym samym dowie się o zakresie obsługi Diekanatu i Sekretariatu dydaktycznego.

Pracownicy administracji to wysoko wykwalifikowana kadra legitymizująca się wyższym wykształceniem, umiejętnościami i kwalifikacjami pozwalającymi na obsługę studentów zgodnie z najlepszymi standardami. Studentów cudzoziemców obsługują

pracownicy dziekanatu posługujący się językiem angielskim. Na wydziale działa również Welcome Center, stanowiąc centrum integrujące tych studentów, zapewniając wsparcie organizacyjne i pomoc w załatwianiu spraw formalnych.

Kluczowym elementem systemu obsługi studentów jest rozbudowana infrastruktura cyfrowa, która umożliwia zdalny dostęp do informacji i zarządzanie procesem studiów. Strona internetowa Wydziału (wns.uwr.edu.pl) stanowi centralne repozytorium informacji. Studenci znajdą tam dane kontaktowe do wszystkich pracowników, harmonogramy konsultacji, wzory podań i formularzy, opisy procedur administracyjnych (w tym dyplomowania), kluczowe terminy oraz bieżące komunikaty i zarządzenia Dziekana. Wiele spraw niewymagających osobistego stawiennictwa może być procedowanych drogą elektroniczną.

W 2013 r. wprowadzony został Uniwersytecki System Obsługi Studentów (USOS), wraz z jego interfejsem webowym USOSweb, który jest podstawowym narzędziem do zarządzania tokiem studiów. Każdy student i pracownik posiada indywidualne, zabezpieczone konto, które umożliwia m.in.: elektroniczną rejestrację na zajęcia i wybór specjalności, bezpośrednią komunikację z prowadzącymi, wgląd w oceny i protokoły zaliczeniowe w czasie rzeczywistym, dostęp do decyzji administracyjnych, np. stypendialnych, opatrzonych elektronicznym podpisem dziekana.

System jest systematycznie rozwijany, a wdrażane moduły, takie jak elektroniczny indeks czy wprowadzone w roku akademickim 2020/21 elektroniczne ślubowanie (zamiast tradycyjnej formy papierowej ślubowania), eliminują obieg dokumentów papierowych i usprawniają procesy administracyjne.

Działania dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy

Uniwersytet Wrocławski wdrożył, poczynwszy od roku akademickiego 2020/2021, kompleksowy system mający na celu zapewnienie bezpieczeństwa studentom, przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach zagrożenia. Fundamentem tego systemu jest sieć pełnomocników i rzeczników działających zarówno na poziomie ogólnouniwersyteckim, jak i wydziałowym.

Jednym z powołanych wówczas pełnomocników, był pełnomocnik Rektora ds. bezpieczeństwa Studentów i Doktorantów (<https://uwr.edu.pl/pomocny-uwr/universytet-wroclawski-dla-ukrainy/kontakty-i-sprawdzone-informacje/pełnomocnik-rektora-ds-bezpieczenstwa-studentow-i-doktorantow/>). Do jego głównych zadań, jako koordynatora działań o charakterze prewencyjnym, edukacyjnym i organizacyjnym, należy udzielanie wsparcia i pomocy merytorycznej osobom dotkniętym zdarzeniem naruszającym bezpieczeństwo, wnioskowanie do właściwych organów UWr o wszczęcie postępowań wyjaśniających wobec osób, które dopuściły się czynu zagrażającego bezpieczeństwu studentów, doktorantów i pracowników UWr, a także monitorowanie stanu bezpieczeństwa w Uczelni i poczucia bezpieczeństwa studentów oraz reagowanie na zgłaszane przez studentów, doktorantów oraz pracowników UWr zagrożenia. Pełnomocnik prowadzi również działania informacyjne i edukacyjne w tym zakresie. Takie szkolenia z zakresu bezpieczeństwa odbywają się regularnie podczas dni adaptacyjnych na WNS. Specjalnie dla studentów obcokrajowców we współpracy z policją stworzono aplikację na smartfony pomocną w sytuacjach zagrożenia. Uniwersytet zadbał także o to, by w Komisariacie Policji Wrocław-Śródmieście przy ul. Grunwaldzkiej 6, w pobliżu domów studenckich UWr, w których zamieszkuje wielu studentów zagranicznych, zatrudniony był pracownik posługujący się płynnie językiem angielskim.

Za kwestie równego traktowania odpowiada Rzeczniczka ds. Równego Traktowania i Przeciwdziałania Dyskryminacji. Jej misją jest podejmowanie inicjatyw na rzecz eliminacji wszelkich form dyskryminacji, upowszechnianie wiedzy na temat zasad równego traktowania oraz wspieranie społeczności akademickiej we wdrażaniu stosownych procedur. Również, podczas dni adaptacyjnych odbywa się szkolenie skierowane do studentów, a na bieżąco w ciągu roku prowadzone są szkolenia dla kadry zarządczej (np. dziekanów i prodziekanów) oraz pracowników UWr, celem wspierania wspólnoty uniwersyteckiej we wdrażaniu obowiązujących procedur przeciwdziałania dyskryminacji. Działania te wspiera również Komisja ds. Równego Traktowania. Do zadań Rzecznika ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji w UWr m.in. należy: podejmowanie działań na rzecz równego traktowania i wyrównywania szans dla całej wspólnoty uniwersyteckiej w tym upowszechniania wiedzy w zakresie przestrzegania zasad równego traktowania, podejmowanie działań zmierzających do eliminacji wszelkich form dyskryminacji oraz nierównego traktowania w UWr. A poprzez spotkania i szkolenia zaznajamianie z systemem wdrażania procedur przeciwdziałania dyskryminacji. Do Rzecznika ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji można kierować m.in. wnioski o nieformalne rozwiązanie sprawy w przypadku doświadczenia działań naruszających równość lub o charakterze dyskryminującym (Zarządzenia nr 106/2020 Rektora UWr). Na wszystkich wydziałach oraz w jednostkach pozawydziałowych powołano pełnomocniczki i pełnomocników. Posiadają oni te same uprawnienia w ramach swoich jednostek lub wydziałów, co rzecznik ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji (<https://uwr.edu.pl/rowny-uwr-2/pelnomocniczki-i-pelnomocnicy-wydzialowi/>).

Na Wydziale Nauk Społecznych te role pełnią: pełnomocniczka dziekana WNS ds. bezpieczeństwa, która jednocześnie jest kierowniczką Centrum Studiów i Edukacji na rzecz Bezpieczeństwa (CSEB) gdzie odpowiada i zajmuje się kwestiami bezpieczeństwa studentów, doktorantów pracowników UWr. CSEB realizuje liczne projekty eksperckie i edukacyjne, w tym szkolenia z pierwszej pomocy i cyberbezpieczeństwa (<https://cseb.uwr.edu.pl/>). Równolegle, w ramach inicjatywy „Równy WNS”, społeczność wydziału otrzymuje wsparcie w rozwiązywaniu konfliktów oraz w dbaniu o sprawiedliwe i uczciwe traktowanie. Osobą odpowiedzialną w ramach struktury WNS za „kwestie równościowe” jest pełnomocnik dziekana ds. równego traktowania (<https://wns.uwr.edu.pl/wydzial/rowny-wns/>). Do jego zadań m.in. należy: wspieranie pracowników, doktorantów i studentów w rozwiązywaniu konfliktów, dbanie by wszyscy członkowie społeczności WNS byli traktowani sprawiedliwie i uczciwie, podejmowanie działań mających na celu pełne poszanowanie i urzeczywistnienie zasady równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na jakąkolwiek cechę prawną, promowanie i upowszechnianie problematyki równego traktowania, standardów antydyskryminacyjnych oraz współpraca z Rzecznikiem ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji w celu wdrażania systemowych rozwiązań równościowych.

Wydział Nauk Społecznych UWr aktywnie współpracuje ze Stowarzyszeniem na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego Nomada, prowadząc wspólne akcje informacyjne i edukacyjne. Dodatkowo, w ramach projektu „Everyone is welcome”, na WNS powstał Welcome Center – centralny punkt kontaktowy dla studentów i kadry z zagranicy. Ośrodek ten, oprócz bieżącej pomocy administracyjnej, regularnie organizuje warsztaty i wydarzenia integracyjne (<https://wns.uwr.edu.pl/2023/07/01/welcome-center-wns/>).

Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Współpraca władz WNS z Samorządem Studentów opiera się na regulacjach obowiązujących na UW r oraz na zasadach partnerstwa i dialogu. Władze dziekańskie zapewniają Samorządowi niezbędne wsparcie i na bieżąco reagują na zgłaszane potrzeby. Zgodnie ze Statutem UW r (Uchwała Nr 102/2019 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego), przedstawiciele studentów i doktorantów aktywnie uczestniczą w pracach wszystkich kolegialnych organów Wydziału, co gwarantuje im realny wpływ na jego funkcjonowanie. Studenci i doktoranci stanowią 20% składu Rady Wydziału WNS, a ich reprezentanci wybierani są w wyborach organizowanych przez Samorząd Studentów UW r, choć należy zaznaczyć, że w bieżącej kadencji nie wszystkie mandaty studenckie zostały obsadzone. Ponadto, zgodnie z wydziałową polityką jakości kształcenia, przedstawiciele studentów wszystkich kierunków studiów oraz doktorantów wszystkich kolegiów Szkoły Doktorskiej, są reprezentowani przez przedstawiciela w zespole ds. oceny jakości kształcenia, biorąc czynny udział w procesie doskonalenia programów nauczania.

Działalność studencka realizowana jest również w ramach organizacji, takich jak koła naukowe, które jednak nie posiadają osobowości prawnej i nie mogą prowadzić działalności zarobkowej. Głównym źródłem ich finansowania jest budżet Uczelni, pozostający w dyspozycji prorektora ds. studenckich. Aby uzyskać dofinansowanie, organizacje zobowiązane są złożyć we wskazanym terminie roczne sprawozdanie merytoryczno-finansowe oraz plan działalności na kolejny rok. Przed podjęciem decyzji o przyznaniu środków, prorektor może zasięgnąć opinii Rady Kół Naukowych, Samorządu Studentów lub Rady Samorządu Doktorantów. Organizacje studenckie mają również możliwość pozyskiwania środków od sponsorów i darczyńców zewnętrznych. Taka forma finansowania wymaga jednak uzyskania zgody prorektora ds. studenckich oraz zawarcia formalnej umowy sponsoringu lub darowizny pomiędzy darczyńcą a UW r.

Ocena doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, w tym kadry wspierającej proces kształcenia

Uniwersytet Wrocławski dąży do tworzenia otwartego i przyjaznego środowiska akademickiego, w którym każdy student może w pełni rozwijać swój potencjał. Fundamentalnym elementem tej misji jest dynamiczny i responsywny system wsparcia, który podlega nieustannemu procesowi monitorowania, oceny i doskonalenia. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa informacja zwrotna, aktywnie pozyskiwana od całej społeczności studenckiej, która stanowi podstawę do wprowadzania systemowych ulepszeń. Platformą do strategicznej dyskusji są organy kolegialne, a w przypadku IF, w pierwszej kolejności kierunkowy zespół ds. jakości kształcenia, rada programowa, rada instytutu i rada wydziału WNS oraz Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia WNS. Obecność przedstawicieli studentów w tych gremiach gwarantuje, że ich głos jest słyszalny i uwzględniany przy podejmowaniu kluczowych decyzji. Ważnym też źródłem informacji dla dyrekcji IF, a szczególnie do inicjującego zmiany w procesie kształcenia czy rozwiązywaniu spraw studenckich, są ankiety studentów, w których poddawane są ocenie nie tylko kwestie realizowania np. treści programowych, ale w których pojawiając się sugestie co do zmian w programie kształcenia.

Na poziomie operacyjnym WNS, za bieżącą analizę potrzeb i reagowanie na pojawiające się wyzwania odpowiadają prodziekan ds. studenckich, prodziekan ds. kształcenia oraz dyrektor instytutu, w tym dyrektor ds. dydaktycznych i studenckich.

Regularnie sprawozdają oni wnioski i skargi, prezentując jednocześnie podjęte działania naprawcze. System opiera się na wielokanałowej komunikacji: studenci mogą przekazywać swoje sugestie zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośrednio, poprzez np. ankiety ewaluacyjne dostarczające cennych danych ilościowych. Zebrane informacje i wnioski nie pozostają jedynie w sferze dyskusji, lecz są konsekwentnie przekładane na konkretne, mierzalne działania doskonalące. Obejmują one zarówno zmiany systemowe, jak i rozwój kadr oraz poprawę codziennego doświadczenia studentów. Prowadzi to do nowelizacji wewnętrznych regulaminów, np. regulaminu studiów, dotyczących zasad przyznawania stypendiów, w celu zapewnienia ich transparentności i adekwatności do aktualnej sytuacji.

Doskonałym przykładem efektywności i możliwości inicjowania procesów projakościowych jest badanie „Dziekanat na Medal”, zainicjowane przez Samorząd Studentów UWr. Udział w projekcie polega na wypełnieniu anonimowej ankiety, pozwalającej wyrazić opinię na temat działalności dziekanatu, np. WNS. A wśród pytań, które pojawiają się w ankiecie, są takie: „Macie jakieś spostrzeżenia w tym temacie? Chcielibyście się czymś podzielić? A może po prostu chcecie pochwalić swój dziekanat za prężną działalność na rzecz studentów?” Rekomendacje są podstawą do reorganizacji pracy administracji, w tym racjonalizacji przydziału zadań oraz wdrożenia nowoczesnych rozwiązań, jak elektroniczny system kolejkowy, co znacząco poprawiło komfort obsługi studentów WNS. Równie dużą wagę w UWr przykładą się do stałego podnoszenia kompetencji kadry wspierającej – administracyjnej w zakresie np. kursów językowych czy wyjazdów zagranicznych w ramach programu Erasmus. W procesie zaś rekrutacji nowych pracowników zwraca się uwagę na kluczowe kompetencje, w tym znajomość języków obcych. W praktyce przekłada się to na organizację specjalistycznych szkoleń, np. z zakresu efektywnej komunikacji i wsparcia studentów z niepełnosprawnościami, a także zachęcanie do podnoszenia kwalifikacji językowych i udziału w mobilności międzynarodowej.

Finalnym beneficjentem tych wszystkich działań jest student, czego dowodem są inicjatywy takie jak reorganizacja procesu immatrykulacji – przekształconego w kompleksowy program dni adaptacyjnych, obejmujący szkolenia z bezpieczeństwa, procedur antydyskryminacyjnych i spotkania z pracownikami dziekanatu i sekretariatu dydaktycznego.

Od 2022 r. na UWr, chcąc, by członkowie wspólnoty uniwersyteckiej mieli możliwość partycypowania w kształtowaniu budżetu uczelni, zainicjowano cieszącą się wielkim zainteresowaniem akcję: Akademicki Budżet Otwarty (<https://uwr.edu.pl/abo-akademicki-budzet-otwarty-2024/>). Wystarczy zebrać minimum 4 osoby (3 osoby + lider) spośród studentów, doktorantów i pracowników UWr, opracować, a następnie wysłać projekt, za pomocą dedykowanego formularza. W konkursie co roku zgłaszanych jest od 25 do 45 projektów.

W ramach struktury WNS działa punkt wsparcia w postaci Welcome Center (<https://wns.uwr.edu.pl/2023/07/01/welcome-center-wns/>), który może stanowić przykład kształtowania w pełni inkluzywnej i otwartej na świat społeczności akademickiej. Wszystkie te działania mogą być dowodem na chęć tworzenia spójnego, zintegrowanego systemu, którego celem jest nie tylko reagowanie na problemy, ale przede wszystkim budowanie kultury partnerstwa i ciągłego doskonalenia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Zakres i sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców

Oficjalnym kanałem publikacji wewnętrznych aktów prawnych Uczelni jest Biuletyn Informacji Publicznej UWr (BIP) (<https://bip.uni.wroc.pl>). Zamieszczane są w nim wszystkie kluczowe dokumenty, w tym uchwały Senatu i zarządzenia Rektora. Od 2022 roku BIP obejmuje również uchwały Rady Wydziału Nauk Społecznych. W związku z tym programy studiów dla wszystkich kierunków prowadzonych na Uniwersytecie Wrocławskim (UWr), uchwalone przez Senat UWr, publikowane są w BIP UWr. Są tam również umieszczane inne wewnętrzne akty normatywne Uczelni regulujące proces kształcenia, w tym uchwały Senatu oraz zarządzenia i komunikaty Rektora.

Podstawowym źródłem informacji dotyczących studiów na kierunku *filozofia*, obejmującym programy studiów I i II stopnia oraz szczegóły realizacji procesu dydaktycznego, jest strona internetowa Instytutu Filozofii (IF), dostępna pod adresem: <https://www.filozofia.uni.wroc.pl/> (strona obecnie w procesie modernizacji i przenoszenia na adres: <https://filozofia.uwr.edu.pl/>).

Oficjalna strona internetowa Instytutu Filozofii UWr stanowi główny i podstawowy kanał komunikacji oraz realizacji obowiązku udostępniania informacji publicznej. Została ona pomyślana jako centralne repozytorium wiedzy, skierowane nie tylko do kluczowych odbiorców, jakimi są kandydaci na studia i studenci, ale również do pracowników naukowych, partnerów instytucjonalnych oraz szerokiego otoczenia społecznego. Witryna prezentuje kompleksowy obraz działalności merytorycznej i organizacyjnej Instytutu. Jej celem jest dostarczanie aktualnych i szczegółowych danych dotyczących wszystkich aspektów funkcjonowania jednostki. Wśród publikowanych treści znajdują się między innymi: szczegółowe opisy oferty dydaktycznej, w tym programy studiów, plany zajęć, charakterystyka profilu badawczego, informacje o realizowanych projektach naukowych oraz najnowszych publikacjach pracowników, kalendarium i relacje z organizowanych konferencji, seminariów i wydarzeń otwartych, przejrzysty schemat struktury organizacyjnej, dane kontaktowe do poszczególnych pracowników oraz informacje o najważniejszych osiągnięciach i sukcesach członków społeczności akademickiej. Pod względem technicznym i wizualnym strona została zaprojektowana w ścisłej zgodności z wewnętrznymi standardami Uczelni. Wdrożenie Systemu Identyfikacji Wizualnej zapewnia jej spójność z wizerunkiem Uniwersytetu Wrocławskiego. Równocześnie, priorytetem było zapewnienie dostępności cyfrowej, co gwarantuje szeroki dostęp do treści i eliminuje bariery dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym słabowidzących. Formalne ramy dla tych działań oraz dla funkcjonowania wszystkich oficjalnych kanałów komunikacji, włączając w to media społecznościowe, określone są przez dwa kluczowe akty prawne: Zarządzenie Nr 43/2025 Rektora UWr w sprawie Systemu Identyfikacji Wizualnej oraz Zarządzenie Nr 188/2025 w sprawie oficjalnych kont w mediach społecznościowych.

Informacje na stronie internetowej są skatalogowane i przyporządkowane do odpowiednich zakładek. W zakładce „Instytut” znajdują się najważniejsze informacje dotyczące Instytutu Filozofii, jego historii i struktury, jak i te, dotyczące pracowników i koordynatorów oraz poszczególnych sekretariatów. Zakładki „Aktualności” i „Ogłoszenia” zawierają informacje o bieżących sprawach, przy czym pierwsza z nich dotyczy wydarzeń związanych z Instytutem, jego pracownikami i studentami, a w drugiej są publikowane

ogłoszenia o charakterze formalno-organizacyjnym (dot. planów zajęć, ubezpieczeń, obowiązkowych szkoleń dla studentów itp.). Zakładka „STUDIA” gromadzi treści dotyczące studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, w tym studiów w języku angielskim *Culture, Thought, and Humanity*. Znajdują się w niej informacje o programie kształcenia, specjalnościach na studiach magisterskich i kołach naukowych. W zakładce „REKRUTACJA” umieszczone są dane o oferowanych przez Instytut kierunkach studiów wraz z bezpośrednim odniesieniem do ogólnouniwersyteckiej strony rekrutacyjnej (www.rekrutacja.uni.wroc.pl). Zamieszczone są tam informacje m.in. o warunkach przyjęcia na studia, kryteriach kwalifikacji kandydatów i harmonogramie postępowania rekrutacyjnego. Kolejna zakładka dotyczy Rady Dyscypliny Naukowej. Znajdziemy tam treści dotyczące kompetencji Rady i jej składu osobowego. Na stronie Instytutu Filozofii znajduje się także zakładka dotycząca Kolegium Doktorskiego Filozofii, dzięki której użytkownik jest w stanie sprawnie znaleźć informacje związane ze Szkołą Dokorską, jej programem kształcenia w zakresie i w dyscyplinie naukowej Filozofia. Informacje tam zawarte są zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Dwie następne zakładki dotyczą programów mobilności studenckiej (Erasmus+ i MOST), obie zawierają informacje o koordynatorze programu, jak i treści dotyczące rekrutacji czy możliwych destynacjach. Pozostałe zakładki zostały poświęcone publikacjom studentów i pracowników Instytutu oraz innym aspektom działalności naukowej pracowników IF. Na stronie znajdują się też odnośniki do mediów społecznościowych IF:

- Facebooka (<http://www.facebook.com/Instytut.Filozofii.UWr/>; www.facebook.com/FilozoficznyWroclaw/), oraz
- Instagrama (www.instagram.com/instytut_filozofii_uwr/),

gdzie umieszczane są relacje z wydarzeń i wyjazdów społeczności akademickiej IF. Oba kanały pomagają popularyzować kierunek oraz promować badania prowadzone przez pracowników i studentów Instytutu.

Strona internetowa Instytutu dostępna jest również w wersji anglojęzycznej. Znajdują się tam m.in. najważniejsze treści związane z kierunkiem *Culture, Thought, and Humanity* oraz informacje o wydarzeniach, które mogą wydać się szczególnie atrakcyjnie dla studentów i pracowników niepolskojęzycznych.

Informacje dotyczące wyspecjalizowanych obszarów studiowania są udostępniane przez dedykowane jednostki ogólnouniwersyteckie. Kwestie związane z lektoratami i certyfikacją językową znajdują się na stronie Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO) (<https://spnjo.uwr.edu.pl/>), natomiast sprawy dotyczące mobilności międzynarodowej i programów wymiany koordynuje Biuro Współpracy Międzynarodowej (<https://international.uni.wroc.pl/>). Kluczowe komunikaty i regulacje obowiązujące na poziomie wydziałowym publikowane są z kolei na stronie Wydziału Nauk Społecznych (WNS) (<https://wns.uwr.edu.pl/>). Jednym z takich przykładów jest strona <https://wns.uwr.edu.pl/2025/06/06/poznaj-nasze-kierunki-filozofia/>, na której osoba zainteresowana prowadzonymi w IF kierunkami może znaleźć odpowiedzi na, między innymi, pytania: dlaczego warto studiować filozofię? lub: co wyróżnia program kierunku *filozofia*?

Informacje dotyczące możliwości dalszego kształcenia, w tym rekrutacji do Szkoły Doktorskiej, są publicznie dostępne na stronach internetowych:

- UWr (<https://szd.uwr.edu.pl/>),
- Wydziału Nauk Społecznych oraz Instytutu Filozofii

(<https://www.filozofia.uni.wroc.pl/Kolegium-Doktorskie-Filozofii/Szkola-DoktorskaDoctoral-School>).

Dodatkowo, Dyrekcja i pracownicy Instytutu służą wsparciem merytorycznym i udzielają szczegółowych informacji studentom zainteresowanym kontynuacją nauki w kolegium Szkoły Doktorskiej.

Strona internetowa Instytutu, oprócz dostarczania kompleksowych informacji merytorycznych, pełni również funkcję punktu kontaktowego – udostępnia dane teleadresowe Sekretariatu Instytutu oraz odnośniki do stron WNS, Dziekanatu WNS i strony głównej UW. Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych wykładów, ćwiczeń czy seminariów przekazywane są przez prowadzących dane przedmioty. Studenci informacje te mogą uzyskać podczas zajęć lub na konsultacjach, a także za pośrednictwem uniwersyteckiej poczty elektronicznej w domenę uwr.edu.pl oraz platformy MS Teams i innych wskazanych do tego narzędzi platformy Office 365, dostępnych dla każdego studenta i pracownika UW. Warto zaznaczyć, że używanie wyłącznie adresów mailowych UW gwarantuje bezpieczeństwo przekazywanych danych, zapewnia prywatność i identyfikację uczestników.

Kluczowym kanałem informacyjnym jest Uniwersytecki System Obsługi Studiów (USOS). Platforma ta stanowi centrum zarządzania tokiem studiów, gdzie studenci mają dostęp do sylabusów, informacji o grupach zajęciowych i uzyskanych ocenach. USOS umożliwia studentowi także bezpośrednią komunikację z prowadzącymi, wypełnianie ankiet (również przez aplikację mobilną) i kontakt z administracją. W systemie publikowane są plany zajęć (Planer), które dodatkowo umieszczane są na stronie internetowej oraz wywieszane w formie drukowanej w gablotach Instytutu.

Proces dyplomowania na Uniwersytecie Wrocławskim jest w pełni transparentny i zarządzany za pośrednictwem systemu Archiwum Prac Dyplomowych (APD). Platforma ta zapewnia studentom bieżący dostęp do informacji na wszystkich etapach procedury. Umożliwia śledzenie statusu pracy, w tym jej zatwierdzenia przez promotora, oraz wgląd w wynik badania w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Kluczowym elementem jest dostęp do recenzji promotora i recenzenta przed egzaminem, a po jego zakończeniu – do informacji o uzyskanych wynikach, co gwarantuje rzetelność i transparentność całego procesu.

Wsparcie w zakresie rozwoju zawodowego i informacje dotyczące zatrudnienia absolwentów dystrybuowane są centralnie przez wyspecjalizowaną jednostkę uczelnianą – Akademickie Biuro Karier Uniwersytetu Wrocławskiego (<https://biurokarier.uwr.edu.pl/>).

Osiągnięcia i działalność Instytutu są upowszechniane za pośrednictwem mediów wydziałowych. Jednym z kluczowych kanałów jest Biuletyn Wydziału Nauk Społecznych, a pracownicy Instytutu uczestniczą we współtworzeniu treści audiowizualnych, takich jak filmy i podcasty, publikowanych na oficjalnych profilach WNS w serwisach YouTube i Spotify (<https://wns.uwr.edu.pl/wydzial/media-wns/>).

Uzupełnieniem tych działań jest bezpośrednia komunikacja podczas stacjonarnych wydarzeń organizowanych na Wydziale, takich jak Drzwi Otwarte WNS. Obecność Dyrekcji i pracowników na dedykowanych podczas tych dni spotkaniach stwarza okazję do przekazywania informacji o działalności jednostki zarówno w sposób zorganizowany, jak i w formie bezpośrednich rozmów.

Szczególą rolę w procesie informacyjnym odgrywa spotkanie inauguracyjne dla studentów pierwszego roku. Podczas tego wydarzenia Dyrekcja Instytutu przedstawia nowo przyjętym studentom kompleksowy przewodnik po kluczowych źródłach informacji, sposobach ich pozyskiwania oraz wskazuje osoby i jednostki odpowiedzialne za wsparcie w poszczególnych obszarach funkcjonowania Uczelni.

Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczność działań doskonalących w tym zakresie

Zarządzanie informacją w Instytucie Filozofii opiera się na wielopoziomowym systemie weryfikacji i ciągłej aktualizacji. Głównymi kanałami komunikacji dla kierunku *filozofia* są strona internetowa Instytutu oraz oficjalny profil na Facebooku. Treści na tych platformach aktualizowane są w sposób dwójaki: w trybie ciągłym dla bieżących ogłoszeń i wydarzeń oraz cyklicznie, zwłaszcza przed rozpoczęciem każdego semestru, w odniesieniu do kluczowych danych dydaktycznych, takich jak plany zajęć czy zasady zapisów. Każda zmiana programowa również skutkuje natychmiastową aktualizacją.

Nadzór nad tym procesem jest formalnie uregulowany: za zawartość merytoryczną odpowiada Dyrekcja oraz Zespół ds. promocji i komunikacji (zgodnie z Zarządzeniem Nr 3/2025 Dyrektora Instytutu Filozofii; zał. nr III.3.9.1.), z uwzględnieniem potrzeb różnych grup odbiorców, takich jak kandydaci, studenci, pracownicy oraz interesariusze zewnętrzni. Wsparcie techniczne zapewnia Sekcja Informatyczna WNS, a Sekretariat Instytutu stanowi pierwszy punkt kontaktu, obsługując interesantów bezpośrednio, telefonicznie i mailowo. Działania te wpisują się w ogólnouczelnianą strategię doskonalenia komunikacji, której kluczowym elementem jest projekt Multiportalu. Instytut aktywnie uczestniczy w przygotowaniach do migracji, prowadząc audyt i restrukturyzację treści, aby zapewnić przyszłą zgodność z nową, zintegrowaną platformą Uniwersytetu.

Równolegle do prac technologicznych, kluczową rolę w optymalizacji informacji odgrywa stały dialog ze społecznością akademicką. Sugestie studentów są systematycznie analizowane i stanowią podstawę do usprawnień, zarówno w zakresie użyteczności strony internetowej, jak i strategii obecności w mediach społecznościowych. Modelowym przykładem wdrożenia innowacji w odpowiedzi na potrzeby studentów jest uruchomienie na Wydziale Nauk Społecznych systemu elektronicznej rejestracji wizyt w dziekanacie, który znacząco usprawnił procesy administracyjne i spotkał się z szerokim uznaniem.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów na Uniwersytecie Wrocławskim tworzą zintegrowany, wieloszczeblowy system, politykę jakości kształcenia, którego fundamentem jest *Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia* (USZJK). Jego celem jest nie tylko formalna kontrola, ale przede wszystkim ciągłe doskonalenie procesu dydaktycznego. Ramy prawne dla tych działań wyznaczają kluczowe regulacje ogólnouczelniane, takie jak *Strategia rozwoju Uniwersytetu* (Uchwała Nr 34/2020 Senatu UWr), Uchwała Nr 20/2021 Senatu Uniwersytetu Wrocławskiego definiująca działanie USZJK, a także Zarządzenie Nr 239/2022 Rektora UWr, które precyzuje zadania poszczególnych organów systemu na każdym szczeblu.

Na najwyższym, ogólnouczelnianym poziomie, całościową kontrolę nad działalnością dydaktyczną sprawuje Rektor. Wspierają go w tym zadaniu Senat wraz z Senacką Komisją Nauczania oraz Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (UKJK). Komisja ta, kierowana przez prorektora ds. nauczania, koordynuje działania projakościowe w całej uczelni, powołując, wchodzące w skład UKJK wyspecjalizowane zespoły (Uchwała nr 1/2022), wskazując ich koordynatorów, skład i zadania następujących zespołów: ds. akredytacji Polskiej Komisji Akredytacyjnej, ds. tutoringu, ds. monitorowania losów zawodowych absolwentów ds. opracowania szczegółowych zadań UKJK oraz ds. raportowania działań projakościowych.

Bezpośrednia realizacja procesu kształcenia oraz związany z nią nadzór odbywają się na poziomie wydziału i instytutu. Organem stanowiącym jest tu Rada Wydziału, która podejmuje strategiczne uchwały dotyczące procesu dydaktycznego, w tym: opiniuje programy studiów, zasady i tryby rekrutacji na studia, limity przyjęć oraz zasady studiowania według indywidualnego planu studiów. Działania projakościowe i nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów *filozofia* pełni, na podstawie stosownych pełnomocnictw i upoważnienia Rektora UWr, Prodziekana ds. kształcenia WNS. Do kluczowych kompetencji prodziekana ds. kształcenia należy podejmowanie decyzji i rozstrzygnięć w kwestiach dotyczących organizacji i dokumentacji przebiegu studiów, a także w indywidualnych sprawach studenckich. Obejmuje to między innymi zatwierdzanie zaliczeń semestrów, wydawanie zgody na wpisy warunkowe, powoływanie egzaminów komisyjnych, decydowanie o powtarzaniu zajęć oraz naliczaniu stosownych opłat, a także udzielanie urlopów. Za koordynację bieżącej działalności dydaktycznej na kierunku *filozofia* odpowiada Zastępca Dyrektora ds. dydaktycznych i studenckich w Instytucie Filozofii. W zakresie jego obowiązków leży zapewnienie obsady personalnej zajęć, ustalanie ich harmonogramu oraz monitorowanie stanu i dostępności infrastruktury dydaktycznej. Ponadto, do jego gestii należy rozstrzyganie spraw spornych dotyczących zaliczeń i realizacji przedmiotów. Obsługę administracyjną kierunku, obejmującą kompleksowe prowadzenie dokumentacji przebiegu studiów, w tym akt-teczek osobowych studentów, obsługę interesantów oraz realizację obowiązków sprawozdawczych, zapewnia Dziekanat Wydziału Nauk Społecznych.

Na Wydziale Nauk Społecznych za jakość kształcenia na kierunku *filozofia* w zakresie ewaluacji i jej doskonalenia odpowiadają, będąc elementami USZJK UWr: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZJK; Uchwała Nr 121/2024 RW WNS) oraz Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK; Uchwała Nr 122/2024 Rady Wydziału Nauk Społecznych) powoływane przez Dziekana WNS po zasięgnięciu opinii Rady WNS. Szczegółowe zadania tych dwóch zespołów określa Zarządzenie Nr 239/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 24 października 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych zadań Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz zespołów ds. jakości kształcenia i ds. oceny jakości kształcenia. Składy osobowe tych zespołów są zróżnicowane, co wynika ze specyfiki realizowanych przez nie zadań. WZJK przewodniczy prodziekan ds. kształcenia, WZOJK pracownik akademicki. W skład zespołu WZJK wchodzi, dyrektorzy dydaktyczni, nauczyciele akademicy, a w pracach WZOJK uczestniczą, poza nauczycielami akademickimi także przedstawiciele studentów i doktorantów. Zakres zadań i kompetencji WZJK obejmuje kluczowe obszary funkcjonowania procesu dydaktycznego: formułowanie rekomendacji i zaleceń dotyczących działań na rzecz zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia, opracowywanie projektów programów studiów oraz propozycji ich modyfikacji, sporządzania rocznych sprawozdań zawierających wskazówki, zalecenie i wytyczne działań projakościowych. Do kluczowych zadań WZOJK należy kompleksowa analiza jakości i efektywności procesu dydaktycznego. Obejmuje ona: monitorowanie prawidłowości oceniania studentów i doktorantów, weryfikację jakości prac dyplomowych i rzetelności ich oceny oraz przebiegu egzaminów końcowych, opracowywanie i analiza ankiet studenckich oraz nadzór nad procesem hospitacji zajęć.

Za bieżący nadzór organizacyjny, dotyczący funkcjonowania kierunku *filozofia*, odpowiada zastępca dyrektora IF ds. dydaktycznych i studenckich, który wraz z Dyrekcją IF, Radą Instytutu, Kierunkowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia (KZJKiOJK). W skład zespołu poza przedstawicielami Dyrekcji IF wchodzi przedstawiciele pracowników naukowo-dydaktycznych, pracownik sekretariatu, przedstawiciel doktorantów i studentów. Z KZJKiOJK współpracują przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych zarówno co do kwestii związanych z zapewnieniem jakości kształcenia, zmianami w programie kształcenia, jak i współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Ważnym elementem zapewnienia jakości kształcenia na kierunku jest Rada Instytutu, która m.in. opiniuje programy studiów i zmiany programowe, zatwierdza tematy prac dyplomowych, opiniuje wnioski o zatrudnienie osób prowadzących zajęcia. Do podejmowanych przez siebie działań KZJKiOJK angażuje często pracowników, doktorantów i studentów IF, a także specjalistów spoza IF. Przykładem są chociażby działania zmierzające do uwzględnienia zaleceń zespołu oceniającego PKA.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Proces projektowania, modyfikowania oraz ostatecznego zatwierdzania programu studiów prowadzonych w UWr, aktualnie, tj. od roku akademickiego 2023/2024 reguluje Zarządzenie Nr 214/2023 Rektora UWr. Uprzednio obowiązujące Zarządzenie Nr 158/2019 Rektora UWr było podstawą funkcjonowania programu studiów *filozofia*.

Obecne Zarządzenie nr 214/2023 w sposób szczegółowy normuje wskazane procedury, standaryzując jednocześnie wymaganą dokumentację poprzez załączone wzory. Akt ten precyzuje również harmonogram wprowadzania modyfikacji, co stanowi istotny element systemowej dbałości o jakość kształcenia. Zgodnie z jego postanowieniami, wszelkie zmiany w programach studiów wchodzi w życie z początkiem nowego cyklu dydaktycznego i

są obligatoryjnie publikowane w BIP UWr oraz na stronie internetowej jednostki prowadzącej dany kierunek. Na szczególną uwagę zasługuje innowacyjny charakter tego zarządzenia, który manifestuje się między innymi poprzez formalne uregulowanie zasad implementacji metod i technik kształcenia na odległość w procesie projektowania programów studiów.

Zgodnie z wytycznymi utworzenie nowego programu studiów lub modyfikacja istniejącego, rozpoczyna się od działań równoczesnych z jednej strony ze strony KZJKiOJK zbierającego opinie studentów i pracowników, z drugiej strony przez Dziekana WNS lub Zespoły Wydziałowe (WZOJK i WZJK), a efektem jest powołanie specjalnego w tym celu zespołu. Przygotowany przez zespół projekt podlega ocenie Rady Instytutu, a następnie obowiązkowej aprobacie WZJK, co stanowi etap wewnętrznej weryfikacji merytorycznej. Równolegle przekazuje się go do zaopiniowania przez Samorząd Studentów UWr, aby zagwarantować uwzględnienie perspektywy studenckiej. Projekt, który nie budzi zastrzeżeń na tych etapach, kierowany jest pod obrady Rady Wydziału (WNS). Po uzyskaniu jej pozytywnej opinii dokument zostaje przedłożony Rektorowi UWr, który zasięga opinii Senackiej Komisji Nauczania, a następnie przedstawia projekt Senatowi UWr w celu podjęcia ostatecznej uchwały. Ponadto, w przypadku uruchomienia nowego kierunku studiów bądź utworzenia lub likwidacji specjalności, Rektor wydaje w tej sprawie odrębne zarządzenie.

Na kierunku *filozofia* zgodnie z powyżej przedstawioną procedurą kilkakrotnie dokonywano stosownych modyfikacji programów studiów (studia I i II stopnia). Wprowadzane zmiany wynikały z dążenia do systematycznego doskonalenia jakości kształcenia, a także z konieczności zapewnienia zgodności programów z ewoluującymi przepisami prawa powszechnego oraz potrzeby implementacji zaleceń PKA. Nieocenionym wsparciem, poza administracją uczelni (Dział Nauczania), dziekanatem WNS byli także studenci i doktoranci.

Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie oraz okresowy przegląd programu studiów *filozofia* są realizowane w sposób systematyczny i wielopoziomowy, stanowiąc mechanizm ciągłego doskonalenia jakości kształcenia w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK), którego funkcjonowanie reguluje Uchwała Nr 20/2021 Senatu UWr.

Proces monitorowania rozpoczyna się na poziomie mikro, gdzie prowadzący zajęcia weryfikują skuteczność kształcenia prowadzących do realizacji założonych efektów uczenia, elastycznie dostosowując zakres merytoryczny i proporcje czasu poświęcanego na poszczególne zagadnienia w celu utrwalenia wiedzy. Jeśli zajdzie konieczność głębszej zmiany (np. treści, formy realizacji lub sekwencji zajęć), sugestie te przekazywane są dyrektorowi ds. dydaktycznych i studenckich. Kluczowym źródłem informacji na tym etapie są także studenci, którzy oceniają jakość zajęć w anonimowych ankietach ewaluacyjnych (wzór ankiety, zał. III.3.3.2.1. oraz III.3.3.2.2). Studenci mają możliwość zgłaszania uwag dotyczących bezzasadności przedmiotów lub braku istotnych treści w programie, zwłaszcza w ankietach przeprowadzanych na zakończenie cyklu kształcenia. Opinie studentów analizowane są przez WZOJK.

Na poziomie IF bieżącą realizację programu koordynuje dyrektor ds. dydaktycznych i studenckich, który m.in. na podstawie wyników ankiet i sugestii prowadzących, kieruje wnioski do rozpatrzenia przez WZJK. W przypadku niskich ocen studenckich Dyrekcja

Instytutu prowadzi rozmowy z pracownikami, a ich zajęcia są w pierwszej kolejności typowane do hospitacji. Nadzór nad hospitacjami, obejmujący wyznaczanie ich terminów oraz prowadzących zajęcia podlegających hospitacjom, spoczywa na dyrektorze ds. dydaktycznych. Nadzór ten, realizowany zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu Rektora (Zarządzenie Nr 119/2023) sprawuje Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia (KZJKiOJK) (wzór protokołu stanowi załącznik nr III.3.10.1). Wyniki ankiet i protokołów pohospitacyjnych są poddawane analizie przez zastępcę dyrektora IF ds. dydaktycznych i studenckich przy współudziale pozostałych członków KZJKiOJK. Warto wskazać, że działania te przynoszą zamierzony skutek co znajduje odzwierciedlenie w mniejszym odsetku ocen słabych, a zdecydowanie większość prowadzących otrzymuje oceny w zakresie 4,5 lub 5,0 (w skali pięciostopniowej). To samo dotyczy hospitacji, które u większości pracowników znajdują akceptację i walor mobilizujący polepszania swojego warsztatu nauczycielskiego. Warto zaznaczyć, że od roku akademickiego 2022/2023 wprowadzono wieloletni plan hospitacji zajęć prowadzonych przez pracowników IF UWr na kierunkach prowadzonych przez Instytut. Hospitacje, których wyniki mają wpływ na ocenę pracowniczą, mają na celu doskonalenie warsztatu dydaktycznego i czerpanie z doświadczeń współpracowników. Przyjęto zasadę, że hospitacje, o ile nie dotyczą kategorii nauczycieli wskazanych *expressis verbis* w Zarządzeniu 119/2023 (par. 4. ust. 6.), mają charakter dobrowolny (zgodnie z par. 4. ust. 1). Wieloletni plan hospitacji (załącznik nr III.3.10.2) jest modyfikowany na bieżąco, w zależności od potrzeb.

Do zadań Dyrekcji Instytutu oraz KZJKiOJK należy systematyczne monitorowanie programu studiów na kierunku *filozofia*. Podczas spotkań analizie i dyskusji poddawane są kluczowe elementy struktury programu, w tym jego zakres tematyczny, relacje między przedmiotami oraz sekwencja ich realizacji w cyklu dydaktycznym. Omawiane są również szczegółowe parametry, takie jak liczba godzin zajęć, liczba punktów ECTS, a także warunki i formy zaliczeń poszczególnych komponentów. Szczegółnej ocenie podlegają realizowane efekty uczenia się oraz stosowane metody ich weryfikacji. W ramach analizy programu studiów szczególną uwagę poświęca się również metodom aktywizacji studentów oraz sposobom nabywania przez nich umiejętności praktycznych, kompetencji społecznych i organizacyjnych. Systematycznemu monitorowaniu podlegają także oceny, co pozwala na identyfikację potencjalnych trudności dydaktycznych napotykanych przez studentów. Ponadto, do kompetencji Rady Instytutu należy zatwierdzanie tematów prac dyplomowych. Proces ten stanowi istotny instrument monitorujący, który umożliwia identyfikację aktualnych trendów i zainteresowań badawczych wśród studentów, a także ewentualny spadek popularności określonych obszarów lub metodologii. Rada Instytutu zatwierdza również przedmioty wybieralne. Po zakończeniu pełnego cyklu kształcenia przez oba stopnie (po roku 2025/26) przewidziana jest kompleksowa ewaluacja programu kształcenia i jego modyfikacja. Dotyczyć to szczególnie będzie specjalności na kierunku *filozofia* II stopnia.

Systematyczne badania jakości kształcenia w danym roku akademickim prowadzi WZOJK, zgodnie z Zarządzeniem Nr 119/2023 Rektora UWr ws. prowadzenia i raportowania wybranych działań projakościowych w UWr. Zakres działań WZOJK obejmuje: monitorowanie prawidłowości oceniania studentów (analiza struktury ocen), zwrotność ankiet ewaluacyjnych, monitoring i ocenę jakości prac dyplomowych, rzetelności ich oceniania oraz sposobu przeprowadzania egzaminów dyplomowych. Wyniki analiz WZOJK dokumentowane są w rocznych sprawozdaniach z jakości kształcenia (zał. nr III.3.10.3), które są omawiane na posiedzeniach Rady Wydziału. Wnioski i rekomendacje zawarte w sprawozdaniach stanowią

podstawę działań naprawczych podejmowanych przez WZJK, do kompetencji którego należy opracowywanie i opiniowanie programów studiów oraz wdrażanie zaleceń projakościowych.

Program kierunku *filozofia* podlega okresowemu przeglądowi również ze względu na konieczność dostosowania go do aktów prawnych wyższego rzędu oraz w celu realizacji zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Interesariusze zewnętrzni (pracodawcy, eksperci) mają wpływ na doskonalenie programu, uczestnicząc w konsultacjach — spotkaniach, wymianie korespondencji z przedstawicielami dyrekcją IF. Ich opinie dotyczące oczekiwanych zmian oraz akceptacja elementów programu eliminują ryzyko niekompatybilności z wymogami rynku pracy.

Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Osiąganie przez studentów kierunku *filozofia* efektów uczenia się jest przedmiotem monitorowania i oceny w ramach i w oparciu o Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK). Proces ten przewiduje weryfikację na poszczególnych etapach kształcenia, jak i kończącego studia procesu dyplomowania. Postępy studentów są zatem oceniane w perspektywie krótko- i średniookresowej. W perspektywie krótszej niż semestr podstawowym narzędziem oceny postępów jest ocenianie aktywności studentów podczas zajęć (przygotowanie, zaangażowanie, responsywność itp.) oraz wywiązywanie się z prac zadawanych do samodzielnego lub grupowego wykonania podczas zajęć, jak i poza nimi. Pozwala to na bieżące wprowadzanie modyfikacji w zakresie merytorycznym, które nie wpływają jednak na założone efekty uczenia się. W perspektywie średniookresowej (semestr) stosowane są narzędzia takie jak colloquia, prace semestralne i egzaminy, które pozwalają ocenić, czy i w jakim stopniu zostały osiągnięte przedmiotowe efekty uczenia się w aspekcie realizowanym przez dany przedmiot. Efekty uczenia się weryfikowane są również na proseminariach i seminariach dyplomowych.

W perspektywie długookresowej monitoring i ewaluacja postępów studentów znajdują swoje formalne odzwierciedlenie w procedurze egzaminu dyplomowego. Egzamin ten stanowi kompleksową weryfikację zarówno ogólnego przygotowania studenta – student otrzymuje pytanie odnoszące się do całości studiów – jak i jakości przedłożonej pracy dyplomowej. Kluczową rolę w tym procesie odgrywają promotorzy prac dyplomowych, przewodniczący komisji egzaminacyjnych oraz recenzenci. Dodatkowo, tematy prac dyplomowych podlegają formalnemu zatwierdzeniu przez Radę Instytutu.

Dostrzegając potrzebę precyzyjnego określenia formy egzaminu końcowego oraz efektywnej weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na zakończenie kształcenia, Instytut Filozofii podjął decyzję o rozbudowie i ustrukturyzowaniu przedmiotowego procesu. Konsultacje i dyskusje dotyczące optymalnego kształtu egzaminu końcowego zaowocowały opracowaniem szczegółowego dokumentu normującego procedurę dyplomowania na studiach pierwszego i drugiego stopnia (zał. nr III.3.3.3. oraz III.3.3.4.), który obejmuje m.in. zasady doboru tematu przez studenta (razem z promotorem i prowadzącym seminarium dyplomowe), terminy akceptacji tematów przez Radę Instytutu Filozofii czy porządek egzaminu dyplomowego. Wdrożenie tych rozwiązań ma na celu przede wszystkim podniesienie jakości prac dyplomowych poprzez precyzyjne określenie kryteriów oceny oraz zwiększenie porównywalności stosowanych wymagań i przyznawanych ocen. Sam egzamin dyplomowy, pełniąc funkcję kompleksowej weryfikacji, sprawdza zarówno

ogólne przygotowanie merytoryczne studenta, jak i jakość przedłożonej pracy dyplomowej. Wstępna ewaluacja przyjętych rozwiązań proceduralnych wskazuje na podniesienie standardu prac dyplomowych, usprawnienie przebiegu egzaminów końcowych oraz wzrost efektywności stosowanych narzędzi oceny, niemniej jednak proces ten wymaga dalszej optymalizacji.

Należy podkreślić, że istotnym instrumentem zapewniania jakości w procesie dyplomowania jest coroczna kontrola prowadzona przez WZOJK, która umożliwia systematyczne badanie jakości kształcenia, weryfikację osiągniętych efektów uczenia się oraz poprawność samej procedury dyplomowania. W ramach tej kontroli monitorowana jest prawidłowość oceniania studentów, w tym analizowana jest struktura ocen, co pozwala na identyfikację potencjalnych trudności napotykanym przez zdających egzaminy dyplomowe. W tym kontekście znaczącą rolę odgrywają promotorzy prac dyplomowych, przewodniczący komisji egzaminacyjnych oraz recenzenci. Dodatkowo, prace dyplomowe podlegają weryfikacji pod względem zgodności z wymogami formalnymi, analizie raportów antyplagiatowych, a także ocenie w kontekście realizacji zakładanych efektów uczenia się i przestrzegania obowiązujących wymagań egzaminacyjnych. Wyniki przedmiotowej oceny są szczegółowo prezentowane w rocznych sprawozdaniach z jakości kształcenia.

Monitoring losów zawodowych absolwentów, stanowiący integralny element strategii rozwoju relacji Uczelni z absolwentami, jest prowadzony w wymiarze ogólnouczelnianym przez Akademickie Biuro Karier (ABK; <https://biurokarier.uwr.edu.pl/>). Biuro prowadzi kompleksowe analizy, opierając się na wynikach systematycznych badań ankietowych, realizowanych zarówno wśród absolwentów, jak i pracodawców. Uzupełniającym, lecz istotnym źródłem informacji w procesie oceny adekwatności i przydatności procesu kształcenia są również opinie nieformalne. Są one pozyskiwane od absolwentów w ramach utrzymywanych z nimi kontaktów naukowych, zawodowych oraz osobistych przez pracowników Instytutu.

Zakres, forma udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Realizacja i doskonalenie programu studiów na kierunku *filozofia* w Uniwersytecie Wrocławskim (UWr) oparte są na USZJK. System ten formalizuje zakres, formę oraz rolę interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie ewaluacji i modyfikacji.

Proces doskonalenia programu ma charakter ciągły i strukturalny, a jego nadrzędnym celem jest zapewnienie pełnej adekwatności kształcenia – zarówno w odniesieniu do potrzeb studentów, jak i dynamicznych wymogów rynku pracy. W konsekwencji, nieprzerwanie prowadzone są korekty, obejmujące udoskonalenie programów nauczania, treści programowych, aktualizację wykorzystywanej literatury przedmiotowej, a także optymalizację metod weryfikacji oraz warunków i form sprawdzania osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Możliwy zakres wprowadzanych korekt jest każdorazowo dostosowywany do zidentyfikowanych problemów i potrzeb. W inicjowaniu zmian kluczową rolę odgrywają interesariusze wewnętrzni: studenci i wykładowcy, zespoły funkcyjne (np. zakłady), a wsparciem, poprzez wyrażanie swych opinii i propozycji jest rada interesariuszy zewnętrznych.

Podkreślić należy udział studentów i responsywne podejście kadry akademickiej. Studenci są jednymi z najważniejszych źródeł informacji zwrotnej i dysponują zróżnicowanymi formami wpływu na program studiów. Standardową formą uczestnictwa jest wypełnianie anonimowych ankiet ewaluacyjnych po zakończeniu każdego zajęć,

zazwyczaj w systemie USOS (w latach wcześniejszych ankiety były w formie papierowej, co zapewniało większą ich zwrotność). Wnioski z ankiet są analizowane przez dyrektora ds. dydaktycznych i kolegium dyrektorów IF, a następnie przez WZOJK. Opinie studenckie, gromadzone zwłaszcza w ankietach przeprowadzanych w ostatnim roku cyklu kształcenia, dotyczą zasadności przedmiotów, liczby godzin, a także braków istotnych treści w programie. Opinie te na bieżąco, ale i po zakończeniu kolejnego cyklu kształcenia wykorzystywane do modyfikacji programu studiów *filozofia*. Należy wskazać na spotkania z opiekunami i starostami lat, jako ważne źródło informacji. Do tego studenci, za pośrednictwem swoich przedstawicieli w Radzie Instytutu mają możliwość zgłaszania uwag i wniosków dotyczących programów studiów czy funkcjonowania IF. Zgodnie ze Statutem UWr, studenci i doktoranci stanowią 20% składu Rady WNS, gdzie dyskutowane są obligatoryjnie i istotne sprawy dydaktyczne. Wszelkie zaś projekty nowych programów studiów lub ich modyfikacji są kierowane do zaopiniowania przez Samorząd Studentów UWr przed skierowaniem go pod obrady Rady Wydziału. Badania ankietowe w celu oceny jakości obsługi administracyjnej, w tym pracy dziekanatów są cyklicznie przeprowadzane przez Samorząd Studentów UWr.

Próby aktywizacji studentów, choć po okresie pandemii, nadal nieprzynoszące satysfakcjonujących efektów, co roku władze IF inicjują w dzień immatrykulacji. Wówczas to ma miejsce spotkanie Dyrekcji, przedstawicieli kół naukowych, koordynatora programów mobilnych z nowoprzyjętymi studentami. Szczególną wagę poświęca się także studentom zagranicznym.

W nadchodzącym roku akademickim Dyrekcja Instytutu Filozofii planuje zainicjowanie rozbudowanych badań ankietowych wśród studentów i pracowników. Działania te zostaną wpisane w szerszy proces modernizacji i udoskonalania programu studiów na kierunku *filozofia*, ze szczególnym uwzględnieniem studiów II stopnia oraz wchodzących w jego skład specjalności. Badaniem zostaną objęci przede wszystkim studenci II i III roku studiów I stopnia oraz studenci II roku studiów II stopnia. Nadrzędnym celem tych badań jest ewaluacja poziomu satysfakcji studentów z realizowanego programu kształcenia, a także pozyskanie konkretnych sugestii dotyczących pożądanых modyfikacji w jego strukturze i treściach programowych.

Nauczyciele akademicki jako interesariusze wewnętrzni i osoby funkcyjne w IF pełnią istotną rolę w zakresie bieżącej realizacji, monitorowania i inicjowania zmian programowych. Zgodnie z postanowieniami Zarządzenia Nr 119/2023 Rektora UWr z 16.05.2023 r. w sprawie Prowadzenia i Raportowania Wybranych Działań Projakościowych w Uniwersytecie Wrocławskim przewiduje się możliwość przeprowadzenia ankiety wśród nauczycieli akademickich, w których odnoszą się do prowadzonych przez siebie zajęć. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 3 do Zarządzenia nr 182/2024 Rektora UWr z 30.09.2024 r. w sprawie Studenckich i Doktoranckich Ankiet Ewaluacyjnych i Ankiet Pracowniczych. Prowadzący zajęcia monitorują skuteczność kształcenia, elastycznie dostosowując zakres merytoryczny i proporcje czasu poświęcanego na zagadnienia, reagując na bieżące problemy studentów z przyswajaniem treści programowych. W przypadku stwierdzenia konieczności modyfikacji treści, wymiaru lub formy zajęć, przekazują sugestie, często po konsultacjach ze studentami, do dyrektora ds. dydaktycznych, który kieruje je do rozpatrzenia przez KZJKiOJK.

Kadra akademicka wchodzi w skład WZJK i WZOJK. WZJK, którego kompetencje obejmują opracowywanie programów i ich zmian oraz wypracowywanie rekomendacji projakościowych, składa się m.in. z osób funkcyjnych i nauczycieli akademickich.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych koncentruje się na zapewnieniu pełnej zgodności zakładanych kwalifikacji absolwentów z oczekiwaniami otoczenia społeczno-

gospodarczego. Władze IF dokładają starań, by konsultować z przedstawicielami rady interesariuszy zewnętrznych propozycje zmian i innowacji programowych. Komunikacja z interesariuszami, w razie zaistniałej potrzeby, zazwyczaj odbywa się w formach zdalnych, telefonicznych lub mailowych (ze szczególnym nasileniem w okresie pandemii). Obecnie, w kontekście planowanych modyfikacji programu kształcenia II stopnia, dialog z interesariuszami jest aktywnie kontynuowany. Interesariusze zewnętrzni stanowią kluczowe źródło inspiracji i wiedzy w zakresie aktualnych potrzeb i wymagań rynku pracy, co minimalizuje ryzyko niekompatybilności między ofertą dydaktyczną a oczekiwaniami pracodawców. W program studiów wbudowano elastyczne mechanizmy reagowania na zgłaszane potrzeby, m.in. poprzez wprowadzanie przedmiotów wybieralnych. W ramach odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby studentów UWr, od dwóch lat funkcjonuje Ogólnouniwersytecki System Przedmiotów Ponadprogramowych (OSPP) (<https://ospp.uwr.edu.pl/>). System ten umożliwia studentom rozwój kompetencji wykraczających poza obligatoryjny program studiów, oferując uczestnictwo w dodatkowych zajęciach o charakterze interdyscyplinarnym oraz ukierunkowanych na rozwój kompetencji społecznych, obywatelskich i zawodowych. W realizację programu OSPP aktywnie angażują się również wykładowcy IF.

Władze IF dostrzegają także istotną rolę w doskonaleniu i sposobach realizacji programu studiów Akademickiego Biura Karier UWr (ABK). ABK kompleksowo śledzi i analizuje losy absolwentów poprzez własne ankietowanie absolwentów i pracodawców, co jest istotne dla oceny przydatności efektów uczenia się. Utrzymywany jest także stały kontakt z absolwentami, którzy dzielą się informacjami na temat przydatności studiów w pracy zawodowej. Ponadto, nieformalne opinie pozyskiwane są w wyniku kontaktów naukowych, zawodowych i osobistych absolwentów z pracownikami.

Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Instytut Filozofii prowadzi współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w kilku wymiarach i na różnym poziomie ścisłości. Najbardziej zwarta grupa interesariuszy jest włączana w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia. Skład tego grona interesariuszy podlega okresowemu przeglądowi, nie rzadziej niż raz na rok. Ostatni tego rodzaju przegląd odbył się w lipcu tego roku. Efektem przeglądu jest zaktualizowana lista interesariuszy włączonych w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia (por. zał. nr III.3.6.1) Skład zespołu interesariuszy włączonych w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia obejmuje przedstawicieli instytucji kultury i oświaty na poziomie średnim i wyższym zarówno z Wrocławia, jak i w szerszej perspektywie: z Dolnego Śląska. Instytucje te stanowią zarówno partnerów IF UWr, jak i potencjalnych pracodawców absolwentów kierunków prowadzonych przez IF UWr. Interesariusze nie rzadziej niż raz na rok mogą zapoznać się z raportami podsumowującymi funkcjonowanie kierunków prowadzonych przez IF UWr, w tym kierunku *filozofia*. Kierowane są też do nich prośby o opiniowanie zmian w programach studiów. Okazjonalnie prowadzone są również konsultacje ustne, w trakcie których interesariusze mogą formułować sugestie dotyczące zarówno konstrukcji programów studiów, jak i organizacji procesu dydaktycznego. Tego rodzaju konsultacje ustne dotyczą również szerszego grona przedstawicieli instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi IF UWr prowadzi współpracę – na przykład w ramach działalności kół naukowych.

Pozyskane opinie poddawane są ocenie przez Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia pod względem możliwości ich wdrożenia. W bardziej doraźnych przypadkach interwencje podejmowane są na bieżąco (np. sygnały o problemach powstających w trakcie procesu dydaktycznego zgłaszane przez studentów). W przypadku uwag czy sugestii bardziej kompleksowych, w szczególności na przykład dotyczących konstrukcji programów studiów, sugestie czy zalecenia są gromadzone i wprowadzane w trakcie przeprowadzanych zmian w programach poszczególnych kierunków. Przykładem tego rodzaju interwencji w program studiów *filozofia* były poprawki oczywistych błędów pisarskich, zmiany w liście tematów do wyboru zmierzające najpierw do jej odświeżenia, a ostatecznie do rezygnacji ze wpisanej na stałe w program studiów listy tematów zajęć do wyboru, co pozwala na uelastycznienie oferty przedkładanej studentom i wprowadzanie na bieżąco tematów związanych z wynikami badań prowadzonych przez poszczególnych pracowników. Wreszcie przykładem takim jest również wprowadzenie do oferty kierunku specjalności *filozofia nauki* na II stopniu studiów. W odniesieniu do oczywistych błędów pisarskich źródłem były zarówno głosy interesariuszy zewnętrznych, jak i wewnętrznych (np. administracja dziekanatu) oraz przeglądy programu dokonywane przez dyrekcję. Interwencje odnośnie listy tematów przedmiotów wybieralnych stanowiły następstwo postulatów zgłaszanych przez pracowników oraz uwag ze strony interesariuszy zewnętrznych. Projekt specjalności *filozofia nauki* był następstwem postulatów zgłaszanych przez studentów.

Także na etapie opiniowania proponowanych zmian programowych pojawiały się ze strony interesariuszy uwagi, na przykład wychwytyjące niekonsekwencję w zaprojektowanej liczbie ECTS dla niektórych przedmiotów. Na przykład wskutek pomyłki na etapie projektu zmian programu w 2021 roku, przedmiot *technologia informacyjna z elementami prawa własności intelektualnej* miał zbyt wielką liczbę godzin w stosunku do przypisanej liczby ECTS. Dzięki uwagom interesariuszy zewnętrznych zarówno ta, jak i inne słabości projektu zostały usunięte.

Przykładem sposobu reakcji IF UW r na ewaluację programu kierunku *filozofia* jest również sposób, w jaki wdrożone zostały zalecenia PKA po ostatniej wizytacji. IF UW r podjął natychmiast interwencyjne zmiany w programie *filozofia* jako następstwo zaleceń PKA po wizytacji w 2020 roku. Kwestia dotyczyła braku przedmiotów z dziedziny nauk społecznych za minimum 5 punktów ECTS w programie studiów *filozofia*. Sytuacja ta była następstwem niewłaściwej interpretacji stosownych zapisów ustawy w UW r. IF UW r nie tylko podjął w owym czasie zdecydowane kroki zmierzające do naprawy błędu, ale też postarał się o oficjalną ministerialną wykładnię przepisu, na mocy której w uczelni podjęto kroki zmierzające do globalnego rozwiązania problemu. Również pozostałe zalecenia wprowadzono w sposób, który pozwolił ekspertom wizytującym kierunek w 2021 roku uznać, że program kierunku *filozofia* może uzyskać pozytywną ocenę.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony – Potencjał badawczy kadry akademickiej w dyscyplinie Filozofia: dyscyplina Filozofia uzyskała kategorię A. W rankingu <i>Perspektyw</i>, kierunek odnotował awans z 7. na 5. miejsce w krajowej klasyfikacji w ciągu zaledwie dwóch lat. – Wysokie kompetencje naukowe i dydaktyczne kadry. W ostatnich latach skład kadry został poszerzony o pracowników zagranicznych, w tym z USA co wzbogaca perspektywę i doświadczenie dydaktyczne. – Zaawansowany poziom umiędzynarodowienia zarówno w zakresie procesu kształcenia, jak i działalności naukowej kadry badawczo-dydaktycznej. – Rozbudowana oferta rozwoju kwalifikacji i mobilności. Pracownicy badawczo-dydaktyczni mają dostęp do stale poszerzającej się oferty możliwości podnoszenia kwalifikacji oraz mobilności krajowej i międzynarodowej, realizowanej w ramach programów takich jak Erasmus+, Arqus, IDUB oraz umów bilateralnych.	Słabe strony – Powszechnie łączenie przez studentów pracy zawodowej ze studiami, skutkujące mniejszym zainteresowaniem studentów aktywnością naukową czy działalnością organizacyjną, np. w samorządzie i kołach naukowych. – Brak środków finansowych na: intensyfikację działań dydaktycznych czy integracyjnych skoncentrowanych na budowaniu relacji między studentami, pracownikami IF czy otoczeniem zewnętrznym; a także, satysfakcjonującą modernizację infrastruktury dydaktycznej pracowników i studentów (sala komputerowa itp.). – Peryferyjne, poza centrum miasta, położenie kampusu WNS, co brane jest pod uwagę przy wyborze kierunku studiów i uczelni oraz wpływa na znaczący wymiar zjawiska atrycji (tzw. drop-out). – stopień umiędzynarodowienia programu kierunku <i>filozofia</i> odstaje od możliwości IF UW, który znacznie rozwinął się w tym zakresie w ostatnich latach.

Czynniki zewnętrzne	Szanse - Kontynuacja realizacji programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB): Bieżące wdrożenie programu IDUB na Uniwersytecie Wrocławskim stwarza perspektywę dla rozwoju i podniesienia jakości badań naukowych. W konsekwencji oczekuje się, że przełoży się to na podniesienie jakości oferty dydaktycznej oraz rozszerzenie możliwości aktywnego udziału studentów w projektach badawczych (program IDUB „Młody Badacz”). - Udział UWr w sieci Arqus – European University Alliance: Członkostwo w sojuszu Arqus stanowi istotną szansę na dalszy rozwój umiędzynarodowienia, zarówno w kontekście mobilności studentów, jak i kadry badawczo-dydaktycznej. - Pozycja Wrocławia jako ośrodka akademickiego i UWr jako wiodącej uczelni w regionie: Znaczenie Wrocławia jako renomowanego centrum akademickiego, a Uniwersytetu Wrocławskiego jako najbardziej rozpoznawalnej instytucji edukacyjnej w regionie, stwarza potencjał do wzrostu zainteresowania ofertą studiów, zarówno wśród obywateli polskich, jak i cudzoziemców. - Rosnące znaczenie kompetencji miękkich na rynku pracy: Obserwuje się wzrastające docenianie przez pracodawców kluczowych kompetencji miękkich, takich jak krytyczne myślenie, umiejętność rozwiązywania złożonych problemów, efektywna argumentacja, analiza etyczna oraz komunikacja. Kompetencje te, rozwijane w ramach studiów filozoficznych, są szczególnie cenne w sektorach dynamicznie rozwijających się dzięki technologii.	Zagrożenia - Utrwalona negatywna percepcja wartości studiów filozoficznych w opinii publicznej, która ma bezpośredni, niekorzystny wpływ na proces rekrutacji. Trend ten, niestety, jest obserwowalny również w UWr, gdzie przedmioty fundamentalne np. dla dyscyplin humanistycznych, takie jak <i>filozofia</i>, <i>historia filozofii</i>, <i>logika</i> czy <i>etyka</i>, są sukcesywnie eliminowane lub marginalizowane w aktualnych i modyfikowanych programach studiów innych kierunków. - Kryzys demograficzny, skutkujący malejącą liczbą kandydatów na studia, co jest dodatkowo potęgowane przez ogólne, niekorzystne trendy demograficzne. - Nasilające się zjawisko niekontynuowania przez absolwentów I stopnia studiów na II stopniu. - Złożoność i częste nowelizacje przepisów prawnych regulujących funkcjonowanie szkolnictwa wyższego, co generuje brak poczucia stabilności instytucjonalnej. - Niewystarczające nakłady finansowe na naukę, które ograniczają możliwości tworzenia efektywnych systemów motywacyjnych w zakresie podnoszenia kompetencji naukowych i dydaktycznych kadry.
---------------------	--	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat 2022/2023	Bieżący rok akademicki 2025/2026	Dane sprzed 3 lat 2022/2023	Bieżący rok akademicki 2025/2026
I stopnia	I	67	76	39	54
	II	15	25	13	22
	III	12	12	6	9
II stopnia	I	22	34	13	12
	II	8	6	8	4
Razem:		124	153	79	101

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2025	67	14	39	7
	2024	61	6	33	4
	2023	59	10	29	3
II stopnia	2025	15	7	15	6
	2024	22	6	13	3

³ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

	2023	17	4	11	7
Razem:		241	47	140	30

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787)⁴

Filozofia I stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁵	2135 (studia stacjonarne) 1206 (studia niestacjonarne)
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	180 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	180 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	62 (studia stacjonarne) 59 (studia niestacjonarne)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁶	
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z	60 h

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁵ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁶ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

wychowania fizycznego.	
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 2135 / nie dotyczy
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. 1206 / nie dotyczy

Filozofia II stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁷	filozofia: 1010 studia stacjonarne 732 studia niestacjonarne specjalność: studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym: 960 (30h praktyk) specjalność: filozofia nauki: 860
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	120 ECTS filozofia 115 ECTS specjalność: studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym 120 ECTS specjalność: filozofia nauki
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	120 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5 ECTS filozofia 6 ECTS specjalność: studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym 5 ECTS specjalność: filozofia

⁷ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

	nauki
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	filozofia: 40 ECTS studia stacjonarne 40 ECTS studia niestacjonarne specjalność: studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym: 62 ECTS specjalność: filozofia nauki: 42 ECTS
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	5 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁸	30 h
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. 1010 + 960 (30h praktyk) + 860 / nie dotyczy 2. 732 / nie dotyczy

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁹

Kierunek *filozofia* I stopnia stacjonarne (dzienne)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Filozofia starożytna	wykład + ćwiczenia	120	8
Logika	wykład + ćwiczenia	60	6
Propedeutyka filozofii najnowszej	konwersatorium	40	4
Filozofia	wykład + ćwiczenia	60	5

⁸ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

średniowieczna			
Teoria argumentacji	wykład + ćwiczenia	60	5
Etyka	wykład + ćwiczenia	60	5
Filozofia XVII-XVIII w.	wykład + ćwiczenia	120	6
Filozofia XIX w.	wykład + ćwiczenia	60	4
Klasyczna filozofia niemiecka	wykład + ćwiczenia	60	4
Filozofia współczesna	wykład + ćwiczenia	60	4
Ontologia	wykład + ćwiczenia	60	6
Epistemologia	wykład + ćwiczenia	60	6
Filozofia społeczna	wykład + ćwiczenia	60	6
Estetyka	wykład + ćwiczenia	60	5
Filozofia polska	wykład + ćwiczenia	60	5
Blok przedmiotów do wyboru: Antyk, średniowiecze renesans	konwersatorium	60	6
Blok przedmiotów do wyboru: Etyka, filozofia XVII-XVIII w., metodologia ogólna	konwersatorium	60	6
Blok przedmiotów do wyboru: klasyczna filozofia niemiecka, filozofia XIX w., filozofia współczesna	konwersatorium	60	6
Blok przedmiotów do wyboru: Ontologia, epistemologia, filozofia nauki	konwersatorium	60	6
Blok przedmiotów do wyboru:	konwersatorium	60	6

estetyka, filozofia społeczna, antropologia filozoficzna			
Bloki przedmiotów do wyboru: lista ogólna	konwersatorium	180	18
Razem:		1480	127

Kierunek *filozofia* I stopnia niestacjonarne (zaoczne)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Filozofia starożytna	wykład + ćwiczenia	70	8
Logika	wykład + ćwiczenia	32	6
Propedeutyka filozofii najnowszej	konwersatorium	24	4
Filozofia średniowieczna	wykład + ćwiczenia	40	5
Teoria argumentacji	wykład + ćwiczenia	32	5
Etyka	wykład + ćwiczenia	40	5
Filozofia XVII-XVIII w.	wykład + ćwiczenia	70	6
Filozofia XIX w.	wykład + ćwiczenia	40	4
Klasyczna filozofia niemiecka	wykład + ćwiczenia	32	4
Filozofia współczesna	wykład + ćwiczenia	40	4
Ontologia	wykład + ćwiczenia	32	6
Epistemologia	wykład + ćwiczenia	32	6
Filozofia społeczna	wykład + ćwiczenia	32	6
Estetyka	wykład + ćwiczenia	32	5
Filozofia polska	wykład + ćwiczenia	32	5
Blok przedmiotów	konwersatorium	45	9

do wyboru: Antyk, średniowiecze renesans			
Blok przedmiotów do wyboru: Etyka, filozofia XVII-XVIII w., metodologia ogólna	konwersatorium	45	9
Blok przedmiotów do wyboru: klasyczna filozofia niemiecka, filozofia XIX w., filozofia współczesna	konwersatorium	45	9
Blok przedmiotów do wyboru: Ontologia, epistemologia, filozofia nauki	konwersatorium	45	6
Blok przedmiotów do wyboru: estetyka, filozofia społeczna, antropologia filozoficzna	konwersatorium	45	6
Bloki przedmiotów do wyboru: lista ogólna	konwersatorium	45	6
Razem:		850	127

Kierunek *filozofia* II stopnia stacjonarne (dzienne)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Filozofia przyrody	konwersatorium	30	4
Filozofia polityki	wykład + ćwiczenia	60	5
Antropologia filozoficzna	wykład + ćwiczenia	60	5
Główne zagadnienia	wykład	30	4

ontologii			
Główne zagadnienia estetyki	wykład	30	4
Główne zagadnienia etyki	wykład	30	4
Główne zagadnienia epistemologii	wykład	30	4
Filozofia historii	konwersatorium	30	3
Semiotyka logiczna i teoria argumentacji	wykład + ćwiczenia	40	5
Filozofia nauki	konwersatorium	30	3
Filozofia umysłu	wykład + ćwiczenia	60	5
Filozofia ekonomii	konwersatorium	30	3
Filozofia polska XX w.	konwersatorium	30	3
Filozofia religii	konwersatorium	30	3
Filozofia kultury	konwersatorium	30	3
Bloki przedmiotów do wyboru (w tym w języku angielskim)	konwersatorium	140	14
Bloki wykładów monograficznych do wyboru	wykład	40	4
Razem:		730	76

Kierunek *filozofia* II stopnia stacjonarne (dzienne), specjalność *studia nad religiami i dialogiem międzykulturowym*

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Semiotyka logiczna i teoria argumentacji	wykład + ćwiczenia	40	4

Filozofia kultury	wykład + ćwiczenia	40	4
Ontologia religii	wykład	20	4
Etyka i religia	wykład + ćwiczenia	40	4
Hermeneutyka dialogu	konwersatorium	20	2
Teoria mitu	konwersatorium	20	2
Epistemologia religii	wykład	20	4
Filozofia polityki	wykład + ćwiczenia	40	4
Filozofia religii I	konwersatorium	20	2
Filozofia religii II	konwersatorium	20	3
Filozofia historii	konwersatorium	30	3
Filozofia ekonomii	konwersatorium	30	3
Religia i nauka	konwersatorium	20	3
Polityka antydyskryminacyjna i równościowa	konwersatorium	20	2
Estetyka i sztuka w dialogu kultur	konwersatorium	30	3
Bloki przedmiotów do wyboru (w tym w języku angielskim)	konwersatorium	140	14
Razem:		510	61

Kierunek *filozofia* II stopnia stacjonarne (dzienne), specjalność *filozofia nauki*

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Ogólna metodologia nauk z elementami logiki	wykład + ćwiczenia	60	6
Główne zagadnienia	wykład	30	4

ontologii			
Filozofia nauk humanistycznych	konwersatorium	30	4
Etyka w nauce z elementami prawa	wykład + ćwiczenia	60	6
Główne zagadnienia epistemologii	wykład	30	4
Filozofia nauk przyrodniczych	konwersatorium	30	4
Filozofia techniki	konwersatorium	30	4
Filozofia medycyny	konwersatorium	30	4
Teologia i nauka	konwersatorium	30	3
Filozofia nauk ekonomicznych	konwersatorium	30	4
Filozofia nauk społecznych	konwersatorium	30	4
Filozofia sztuki	wykład + warsztaty	50	6
Religia i nauka	konwersatorium	20	3
Blok zajęć do wyboru	właściwy dla danego kursu	minimum 160	4
Razem:		minimum 620	60

Kierunek *filozofia* II stopnia niestacjonarne (zaoczne)

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Filozofia przyrody	konwersatorium	24	4
Filozofia polityki	wykład + ćwiczenia	36	5
Antropologia filozoficzna	wykład + ćwiczenia	36	5
Główne zagadnienia	wykład	24	4

ontologii			
Główne zagadnienia estetyki	wykład	24	4
Główne zagadnienia etyki	wykład	24	4
Główne zagadnienia epistemologii	wykład	24	4
Filozofia historii	konwersatorium	24	3
Semiotyka logiczna i teoria argumentacji	wykład + ćwiczenia	28	5
Filozofia nauki	konwersatorium	24	3
Filozofia umysłu	wykład + ćwiczenia	36	5
Filozofia ekonomii	konwersatorium	24	3
Filozofia polska XX w.	konwersatorium	24	3
Filozofia religii	konwersatorium	24	3
Filozofia kultury	konwersatorium	24	3
Bloki przedmiotów do wyboru (w tym w języku angielskim)	konwersatorium	112	14
Bloki wykładów monograficznych do wyboru	wykład	32	4
Razem:		544	76

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁰

Lista w tabeli obejmuje aktualną tematykę zajęć do wyboru w języku angielskim, możliwych do oferowania studentom zarówno na I, jak i na II stopniu studiów stacjonarnych i

¹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

niestacjonarnych. W zależności od potrzeb, prowadzący dane zajęcia dostosowuje je do poziomu studiów.

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Anthropological Grasps of Myth	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Archetype and Image: Speculative Thought	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Between Political Philosophy and Aesthetics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Central-European Heritage of Values	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Contemporary Political Thought	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Environmental Ethics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Environmental Philosophy – Ethics and Politics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
European Civilization	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Feminism and Ecological Thought	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Global capital and sovereignty. Dialectics of appropriation, resistance and citizenship	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Global Justice – Duty	konwersatorium	zimowy	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	

of Care: Ethics of Foreign Aid		/ letni	cjonarne		
History of Ethics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Introduction to Aesthetics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Introduction to Contemporary Political Philosophy: Liberalism and Its Critics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Introduction to Game Theory	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Introduction to Intuitionistic Logic	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	12
Introduction to Martin Heidegger's Being and Time	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Introduction to Philosophy of Art	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
John Dewey's Metaphysics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Lifeworld and the Question of Values	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Main Questions of Epistemology and Philosophy of Mind	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Mind – moral psychology – society. Introduction to experimental and practical ethics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Multiculturalism in crisis: Anti-immigration discourses, neo-conservatism,	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	

identitarianism, populism or the birth of “the new political”?					
Myth and Symbolical Thought	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Philosophical Anthropology in the 20th and 21st Century	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Political Ontology and Epistemology: Continental Perspective	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
Sex and Sages: Arts of the Erotic and Arts of Living	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
The Doctrine of Double Effect: the Metaphysics of Action and Difficult Questions of Ethics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
The Metaphysics of Relations in Scholasticism and Contemporary Analytical Metaphysics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
The Revival of Aristotelian Substance Theory in Contemporary Analytical Metaphysics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	
The Secret of Life: The “Techne” of Nature and the Nature of “Techne”	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niestacjonarne	angielski	

Theory of Understanding: German Hermeneutical Thought of the 19th and 20th Centuries	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Thomas Hobbes and the sources of contemporary political thought and political modernity	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Thought Experiments in the Philosophy of Mind	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Anthropological Grasps of Myth	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Archetype and Image: Speculative Thought	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Between Political Philosophy and Aesthetics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Central-European Heritage of Values	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Contemporary Political Thought	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Environmental Ethics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Environmental Philosophy – Ethics and Politics	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
European Civilization	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Feminism and Ecological Thought	konwersatorium	zimowy / letni	stacjonarne/niesta cjonarne	angielski	
Global capital and sovereignty.	konwersatorium	zimowy	stacjonarne/niesta	angielski	

Dialectics of appropriation, resistance and citizenship		/ letni	cjonarne		
---	--	---------	----------	--	--

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. 1. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. III.2.1.1.

Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2023 poz. 2787).

2. III.2.1.2.

Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.

3. III.2.1.3.

Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.

4. III.2.1.4.

Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru

5. III.2.1.5.

Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.

6. III.2.1.6.

Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru.

7. Wykaz egzaminów dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru – dotyczy studiów pierwszego stopnia kończących się egzaminem dyplomowych.

Nie dotyczy

Cz. 2. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.

4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Załącznik nr 3. Wykaz dokumentów dodatkowych

III.3.3.1. Statystyki rekrutacji, *filozofia* 2025

III.3.3.2.1. Wzór ankiety studenckiej IF

III.3.3.2.2. Wzór ankiety studenckiej WNS

III.3.3.3. Uchwała Nr 20/2025 Rady Instytutu Filozofii z dnia 15 stycznia 2025 r. w sprawie zatwierdzenia procedury dyplomowania w Instytucie Filozofii

III.3.3.4. Procedura dyplomowania w IF (załącznik nr 1 do Uchwały Nr 20/2025 Rady Instytutu Filozofii)

III.3.4.1. Perspektywy tutoringu w Instytucie Filozofii; certyfikat tutora

III.3.4.2. Karty hospitacji z zajęć Pani dr Aliny Jagiełłowicz oraz Pana dr hab. Michała Głowali

III.3.5.1. Protokół z kontroli kompleksowej stanu ochrony przeciwpożarowej

III.3.5.2. Wykaz protokołów w budynku nr 20

III.3.6.1. Lista interesariuszy włączonych w skład Kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia

III.3.6.2. Zaświadczenie o współpracy między Instytutem Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego a Liceum nr IX we Wrocławiu

III.3.6.3. Informacja Dziekana WNS dotycząca współpracy między Instytutem Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego a liceami w Jeleniej Górze, Oleśnicy i Wrocławiu

III.3.6.4. Wykaz warsztatów i plakat konferencji z cyklu „Wymiary samotności”

III.3.6.5. Wykaz wykładów z cyklu „Świat obrazów. Obrazy świata. Z notatnika badacza”

III.3.6.6. Umowa o współpracy między Instytutem Filozofii Uniwersytetu Wrocławskiego a Liceum nr I w Jeleniej Górze

III.3.6.7. Wykaz przedsięwzięć Akademii Ochrony Zdrowia, w które zaangażowani byli studenci studiów filozoficznych prowadzonych przez IF UWr

III.3.6.8. Lista wybranych wystąpień pracowników IF UWr w środkach masowego przekazu

III.3.6.9. Artykuł dra Pawła Wróblewskiego na stronie Onet.pl

III.3.7.1. Strategia Instytutu Filozofii UWr na lata 2021-2025

III.3.7.2. Strategia rozwoju dyscypliny Filozofia w Uniwersytecie Wrocławskim na lata 2024-2028

III.3.7.3. Pełna lista umów i partnerów zagranicznych

III.3.7.4. Umowa bilateralna pomiędzy Uniwersytetem Wrocławskim a Uniwersytetem w Ostrawie o współpracy w kształceniu doktorantów w zakresie filozofii

III.3.7.5. Pełny wykaz aktywności Centrum Cassirera

III.3.7.6. Lista publikacji:

III.3.7.6.1. pracowników Instytutu Filozofii

III.3.7.6.2. doktorantów IF

III.3.7.6.3. pracowników Katedry Logiki i Metodologii Nauk

III.3.7.7. Wykaz konferencji międzynarodowych

III.3.7.8. Relacje z wizyt zagranicznych wykładowców

III.3.7.9. Lista przedmiotów anglojęzycznych CTH BA MA

III.3.7.10. Sprawozdania z edycji BIP z lat 2023 oraz 2025 przedłożone Narodowej Agencji Erasmus

III.3.7.11. Reportaż z Preszowa 2023 w czasopiśmie Besida

III.3.8.1. Opis działalności Koła Naukowego Filozofii Stosowanej

III.3.8.2. Wykaz przedsięwzięć Akademii Ochrony Zdrowia, w które zaangażowani byli studenci IF

III.3.8.3. Informacje dotyczące Akademii Szermierzy

III.3.8.3.1 Statut AS

III.3.8.3.2. Akt powołania AS

III.3.8.4. Wykaz konferencji, wykładów i spotkań naukowych organizowanych przez Pracownię Badań nad Światem Przeżywanym, w których uczestniczyli pracownicy i studenci IF

III.3.8.5. Zaświadczenie dra Marcina Stabrowskiego o uczestnictwie pracowników i studentów IF w posiedzeniach Pracowni Badań nad Światem Przeżywanym

III.3.8.6. Dokument dotyczący monitorowania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Wrocławskiego na kierunku *filozofia* (roczniki 2015–2020)

III.3.8.7. Wykaz wystawców na Targach Pracy w 2025 roku

III.3.9.1. Zarządzenie nr 3 2025 Dyrektora IF

III.3.10.1. Wzór protokołu pohospitacyjnego

III.3.10.2. Plan hospitacji zajęć pracowników i doktorantów IF

III.3.10.3. Sprawozdania z jakości kształcenia w związku z WZOJK

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule ex post

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Uczelnia prowadzi działalność naukową zgodną z koncepcją i celami kształcenia w zakresie dyscypliny lub dyscyplin do których jest przyporządkowany kierunek

Standard jakości kształcenia 1.3

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.3a

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.3b

Efekty uczenia się określone dla kierunku oraz dla poszczególnych zajęć w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów inżynierskich zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Standard jakości kształcenia 2.1b

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności tych z zakresu przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), egzamin dyplomowy, projekty dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów) prace dyplomowe (o ile są uwzględnione w programie studiów), studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym efektów inżynierskich w przypadku kierunków studiów prowadzących do uzyskiwania tytułu zawodowego inżyniera.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez

studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Uniwersytet
Wrocławski